

bukla

Brezplačna revija
o dobrih knjigah.

leto 15/št. 151

november–december 2019

www.bukla.si

Ker zgodbe navdihujejo ...

Intervjuji: Aljoša Bagola, Simon Brezovar, Mitja Čander, Tone Hočevar, Tilka Jamnik, Katja Premrl, Anja Štefan

bukla plus

**Uredniki ambicioznega knjižnega projekta
Klasična Beletrina 2020–2024:**

**MITJA ČANDER, ALEŠ ŠTEGER,
prof. dr. JANKO KOS in ŠPELA PAVLIČ**

Tokrat poleg vsega drugega predstavljamo več kot 210 novih knjig in si želimo, da bi jih našli čim več zase.

Jaz bi darilo,
jaz raje sneg.
Tebi veselje,
meni pa smeh.

Izpolnite želje z darili iz Mladinske knjige.

PRIKUPNE
IGRAČE

ANTOLOGIJA
JELKE
REICHMAN

DUHOVITI
DNEVNIK

Ilustracija Jelka Reichman

ŠOKANTNA
RESNICA

ODLIČNA
KRIMINALKA

VRHUNSKA
KAKOVOST

 Mladinska knjiga

© Mladinska knjiga Vse materialne avtorske pravice so last Mladinske knjige

Leto 15/številka 151,
november–december 2019
Natisnili smo: 25.000 izvodov.

IZDAJATELJ

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 520 18 39,
Faks: (01) 520 18 40
bukla-urednistvo@umco.si
ISSN: 1854-3359

UREDNIŠTVO in PISCI

Odgovorni urednik: Samo Rugelj
Kreativna urednica: Renate Rugelj
Jezikovni pregled: Prokreator

Pisci: Urška Bračko, Sabina Burkeljca, Aleš Cimprič, Maja Črepinšek, Iztok Ilich, Ana Kosirnik, Sonja Juvan, Aljaž Krivec, Vesna Sivec Poljanšek, Renate Rugelj, Samo Rugelj, Veronika Šoster

Gostujoči pisci:

Sabina Fras Popović, Nada Grošelj, Vesna Horžen, Sergej Hvala, Tilka Jamnik, Manca Košir, Luana Malec, Tanja Tuma, Janja Vidmar, Vojko Zdravec, Katja Zakrajšek, Klemen Žun

OBLIKA in PRIPRAVA

Oblikovanje in prelom: Aleš Cimprič
Organizacija tiska: Merima Jular s. p.
Natisnjeno v Evropski uniji.
Fotografija na naslovnici: Borut Krajnc

OGLASNO TRŽENJE

Renate Rugelj
Telefon: (01) 520 18 31,
GSM: 031/688 590

Brez pisnega dovoljenja izdajatelja je vsaka javna priobčitev, predelava ali uporaba vsebine prepovedana. Vse pravice pridržane! Pisci in kolumnisti izražajo svoja mnenja in ne nujno mnenja uredništva.

LEGENDA KRATIC

m. v. – mehka vezava
t. v. – trda vezava
pt. v. – poltrda vezava

Izdajo revije Bukla sofinancira Javna agencija za knjigo RS. Podporniki revije Bukla so tudi knjižnice iz Združenja splošnih knjižnic.

buklplus

Sofinancer projekta »Berimo Slovence v BukliPlus« je Ministrstvo za kulturo RS.

www.bukla.si

OB KONCU NEKEGA DESETLETJA:
ŽIVLJENJE S KNJIGAMI

Ob koncu tega leta, ki je hkrati tudi konec kalendarkega desetletja, je čas za rekapitulacijo lastnega odnosa do knjig, s katerimi se tako ali drugače (aktivno) družim že pol stoletja, in tudi razmislek o njegovi sedanjosti in prihodnosti. Pojdimo po vrsti.

Bralec knjig

Mama me je na ure pravljal v ljubljansko Pionirsko knjižnico začela voditi pri nekako treh letih. Nekaj let kasneje sem vanjo prihajal že sam, knjige pa sem si izposojal pri vedno resnem in vase obrnjenem pesniku Danetu Zajcu in zmeraj nasmejani in prijazni pisateljici Saši Vegri.

Ko sem imel še nekaj let več, sem bil po Ljubljani včlanjen v toliko knjižnic, da kdaj nisem več vedel, iz katere knjižnice je katera od izposojenih knjig. Svobodno popoldneve, ko sem pohajkoval od ene knjižnice do druge in se izgubljal med knjižnimi policami ter zgodbami v njih, imam za skoraj pravljico obdobje svoje mladosti.

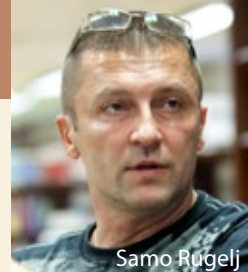
Kupec knjig

V študentskih časih sem iz bralca knjig prestopil še v njihovega kupca. To se je v resnici zgodilo že med služenjem vojaškega roka v Beogradu, ko sem med pohajanjem po mestu zahajal tudi v knjigarne in presenečeno ugotovil, da lahko berem tudi v tujem jeziku. Da me knjige privlačijo, je ugotovil tudi moj oče, pokojni psihiater dr. Janez Rugelj, ki me je v svojo pisarno vedno uspelo zvabiti z besedami: »Pridi, zate imam neko novo dobro knjigo!« Na ta način me je dokončno zastrupil s knjigami in me pripravil do tega, da sem počasi začel ustvarjati svojo knjižnico. Ko sem se tako kasneje odselil od doma, so knjige predstavljale večino tistega, kar sem odnesel s seboj.

Knjižni založnik in urednik

Sredi devetdesetih let sem začel delati v trgovskem podjetju, ves čas pa sem razmišljal, kako bi se tudi sam začel ukvarjati s trženjem knjig. Tako smo pred približno dvajsetimi leti z nekaj somišljeniki začeli z lastnimi sredstvi izdajati knjige in revije; takrat sem o knjigah in založništvu začel razmišljati in pisati tudi širše. Kmalu zatem je izšla tudi moja prva avtorska knjiga, kasneje pa sem se slovenskega založništva na pobudo dr. Mihe Kovača lotil tudi raziskovalno in iz njega pred desetimi leti doktoriral na Filozofski fakulteti.

V dvajsetih letih smo v okviru naše založbe tako izdali več kot 350 knjig. Vse knjige smo izbrali sami, poskrbeli za njihovo vsebino od izbire avtorja ali prevajalca, jih uredili, pripravili za tisk in jih potem sami fizično prekladali ter skrbeli za njihovo prodajo. Osnovno vodilo nam je vedno bilo, da izdajamo kakovostne knjige, s katerimi ne podcenjujemo njihovega bralca in bi jih v branje priporočili tudi svojim otrokom. To počnemo še danes. Zadnjih petnajst let smo izdajali tudi *Buklo*, edino množično splošnoinformativno revijo o knjigah pri nas, tako da je v tem času skozi naše roke šlo približno dva tisoč knjig letno.

Samo Rugelj

Ob tem smo podedovali tudi knjižnico pokojnega očeta, tako da smo organsko povezani s slovensko knjižno produkcijo dvajsetega stoletja. Knjige so zraščene z našim življenjem.

A vendar se zadnje leto ali dve resno sprašujemo, kakšen je nadaljnji smisel delovanja na tem področju.

Raziskovalec knjig – Krčenje

Pred nekaj tedni je izšla moja 14. avtorska knjiga. Njen naslov je *Krčenje*, ukvarja pa se s podobo slovenskega knjižnega založništva v zadnjem desetletju od leta 2008 pa do danes. Gre za mojo tretjo in zaključno knjigo o slovenskem knjižnem polju. Najbolj nazorno se je o njeni vsebini izrazila ena od njenih recenzentk. Napisala je, da *Krčenje* žal ni knjiga o tem, kako se »Be-lo se pere na devetdeset«, kakor je naslov najbolj odmevnega slovenskega romana v zadnjem letu, temveč je knjiga o tem, »kako se je na devetdeset oprala sintetika«, torej o tem, kako se je slovensko založništvo v tem času skrčilo na pol. Za to je veliko razlogov, v knjigi sem jih opisal petindvajset, v grobem pa jih lahko razdelim na globalne, lokalne in interne, torej tiste, ki zadevajo založništvo samo. Na globalne ne moremo vplivati, na lokalne in interne pa lahko. Kljub temu pa nam to ne uspeva.

Dejstvo je, da v zadnjih desetih letih ni bil kljub ogromnim družbenim spremembam, ki bi že same po sebi terjale poglobljen razmislek o delovanju slovenskega knjižnega založništva in tiskanih medijev v globalni prihodnosti, razen pravkar odobrenega nižje DDV-ja na knjigo, ki stopi v veljavo z letom 2020, sprejet niti en drug ukrep, ki bi koristil založniški panogi kot celoti. Sprejet ni bil noben ukrep, ki bi to panogo infrastrukturno okrepil. Sprejet ni bil noben celovit ukrep, ki bi zviševal bralno kulturo. Sprejet ni bil noben ukrep, ki bi dvignil prisotnost knjig v množičnih – še posebej javnih – medijih, noben ukrep, ki bi povečal odstotek tistih, ki berejo in kupujejo knjige. Mnoge druge gospodarske panoge, ki se lahko razvijajo tudi navzven, so dobile razne gospodarske spodbude, sloven-

sko knjižno in tiskano založništvo, ki naslavljajo samo tiste, ki govorijo slovensko, pa ne.

Rezultat je stihijski razvoj, večinoma pa krčenje, torej upad obsega slovenskega knjižnega založništva in tiskane medijske krajine nasploh. Nekateri založniki so obstoječe družbenoekonomske okoliščine izkoristili in poslovno napredovali, predvsem na račun spreminjanja vsebin, ki jih izdajajo. Večina je nazadovala. Kar nekaj založnikov je propadlo. Sesipati sta se začeli bralna in knjižna kultura. Nekdaj spodobna in dokaj cvetoča gospodarsko-kulturna dejavnost je v zadnjem desetletju mutirala v uborno – večidel obrtno in družinsko – panogo, ki vse bolj kot na moderno dejavnost, obogateno z digitalnimi možnostmi 21. stoletja, spominja na kako manufakturo z začetka 20. stoletja.

Kako naprej – konkreten predlog

A vendar: prihodnost slovenske knjige še ni napisana in nismo nemočni opazovalci, ki le gledajo, kaj se dogaja – prav mi sami stojimo za njenim nadaljnjim razvojem. Zato predlagam nekaj konkretnega: naj se v okviru obstoječih ustanov in po vzoru tujih primerljivih spodbud (denimo Nizozemske, ki to počne že od leta 1985, več si lahko pogledate na spletni strani www.cpn.nl/, priprave na njihovo kampanje v leti 2020 so že v teku) vzpostavi celosten in trajen pristop k uveljavljanju slovenske knjige in dvigovanju zavesti o pomembnosti kupovanja knjig in ustvarjanja družinskih knjižnic na podoben način, kot se to v Sloveniji že počne denimo na področju promocije lokalno pridelane hrane. Tudi slovenske knjige so pridelane lokalno.

Kaj to pomeni v praksi? Gre za skrbno pripravljene, večmedijske in kontinuirane promocijske kampanje po vzoru tistih, ki jih podjetja delajo za različne izdelke ali storitve, ki bodo povečevale in krepile stik prebivalcev z branjem in knjigami. Pri tem se lahko izkoristijo različne zunanje okoliščine, od svetovnega dneva knjige spomladi, do knjižnega sejma in predpraznične sezone jeseni. Ključno je, da se te kampanje začnejo čimprej, da imajo jasne cilje, da so dolgoročne in kontinuirane. Neko osnovo, ki bi se lahko razširila v sezonsko knjižno kampanjo, predstavlja posebna številka revije *Bukla*, skupni projekt Javne agencije za knjigo in naše založbe, ki je bila konec oktobra priložena trem slovenskim dnevnim časopisom in je postregla z naborom najbolj opazjenih domačih knjig letošnjega leta.

Dejstvo je, da se je knjižni prostor v zadnjem desetletju močno skrčil. Kar pa je ostalo, velja ohranjati. Če slovenska knjiga, ali še širše, slovenska tiskana beseda ne bo postala prvovrstna javna kategorija, lahko – tudi na podlagi rezultatov raziskave *Knjiga in bralci VI* – v prihodnosti pričakujemo le to, da se bo sedanje krčenje še nadaljevalo. Tega pa si najbrž ne želi nihče, ki želi še naprej brati slovensko s kateregakoli tiskanega medija. Srečno!

JURIJ HUDOLIN

LJUBLJANSKE ULICE

Litera, zbirka Piramida, 2018, t. v., 158 str., 21,90 €, JAK

Jurij Hudolin je literarno sceno sicer najprej zavzel kot eden izmed najbolj prepoznavnih pesniških glasov, potem pa se je podal še v prozo in zdaj že več kot desetletje redno izdaja tudi romane. Njegov najnovejši, *Ljubljanske ulice*, že z naslovom napoveduje sprehod po prestolnici, kar tudi izpolni. Protagonist romana se iz Pulja vrne v rodni kraj in se poskuša na novo ustaliti, a v kratkem času zamenja kar nekaj začasnih bivališč. V obdobju dvajsetih let se skupaj z njim selimo z Nahtigalove na Gradaško, od tam na Velebitsko, kasneje na Lepi pot, pa Križevniško, Resljevo in še kam. Kot se za pravega boema spodobi, je ena izmed vmesnih epizod brez določenega bivališča tavajoča, dokler na koncu ne pristane na Vožarski poti. Meja med protagonistom in avtorjem je nalašč močno zabrisana – med drugim se pojavljajo resnične osebe, čeprav nekatere med njimi samo z začetnicami –, zaradi pogostih menjav bivališč pa se pred nami izriše bogata veduta Ljubljane. Protagonist pa ne opisuje samo različnih lokacij, povezuje jih tudi z odnosi, osebami, dogodki in življenjskimi prelomnicami, s čimer razgrinja osebno mitologijo. Razmisleke o literaturi, branju, pomenu lastne knjižnice in pisateljskem življenju nasploh spremlja sočen jezik, na prvi pogled grob lik pa s samokritičnostjo in samorefleksijo nenehno raste in lasten napredek tudi komentira, s čimer se ustvari občutek intimne in bližine. Sprehod po ulicah se tako neizbežno prelevi v sprehod po etapah lastnega življenja. > VERONIKA ŠOSTER

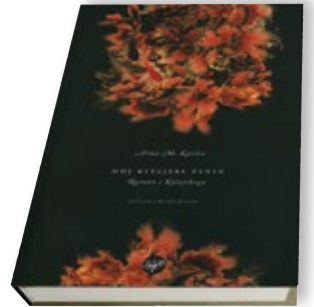
ALMA M. KARLIN

MOJ KITAJSKI ŽENIN; Roman s Kitajskega

prevod: Jerneja Jezernik

Sanje, 2019, t. v., 204 str., 23 €, JAK

Svetovna popotnica, prevajalka, pisateljica in poliglotka Alma M. Karlin je v svojem romanu z avtobiografskimi prviniami v prvi osebi ednine (tako, da zgodbo kar v celoti povežemo z njeno, čeprav ni) popisala del življenja učiteljice in prevajalke Katherine Schulze v Londonu. Tako kot ona izhaja iz Celja in se v prostranem glavnem mestu Anglije počuti osamljeno in na robu depresije. Ravno ko premišljuje o smrti kot dokončni rešitvi, jo tesnih spon odreši nov učenec kitajskega rodu, Xu Yong Lun. Ta jo na njenih učnih urah kmalu zaroči (tudi Alma sama je bila zaročena s Kitajcem) in odpelje v svojo domovino, kjer se bosta poročila, pri tem pa ju čakajo mnoge ovire in preizkušnje. Vendar Katherine spozna, da tak zakon ni lahkoten, njen mož pa tudi ne oseba, za kakršno ga je imela. Pobeg od realnosti ji predstavlja pisarniško delo za tasta, ta pa je na koncu tudi tisti, ki ji nudi pomoč. Se zakon med mladoporočencema lahko srečno konča? Le malokdo lahko tako pronicljivo in umetno opiše razlike med dvema različnima kulturama, vzhodom in zahodom, kot Alma M. Karlin. Prevod prvenca bo prevzel poznavalce, ljubitelje in tudi tiste, ki boste to z branjem šele postali! > URŠKA BRAČKO

EMA SIMONČIČ

UMETNIK, KI SE JE IGRAL Z LUNO

Primus, zbirka Avtorji, 2019, m. v., 212 str., 22 €

Prikupna Luna, ženska na pragu srednjih let, ima na prvi pogled vse: uspešnega moža, tri otroke, očarljivo hiško in delo, ki ga obožuje. A med mučno boleznijo, ki še bolj kot njeno telo pretrese njeno dušo, spozna, da se je že zdavnaj izgubila nekje med vsakodnevnimi obveznostmi, med iskanjem moževe pozornosti in hrepenenjem po bolj izpolnjujočem partnerskem odnosu. Ko ji na pot pride Umetnik, ki živi povsem drugačno življenje kot sama, daleč stran od začrtanih vsesplošnih okvirov in (navidežno) neobremenjen s kakršnimi koli pričakovanji, Luna zadene kot strela: iz njenega prijateljstva in medsebojne naklonjenosti sčasoma zraste nekaj večjega, otipljivejšega, nekaj, kar Luna tako zelo potrebuje. Ko že misli, da bo zmogla preseči svoje (notranje) omejitve, jo potegne v stare vzorce in tako se njeno potovanje vedno znova končuje, a hip zatem se znova spet začneja – čisto tako, kot pada in raste tudi luna ... Pretanjen romaneskni prvenec slovenske avtorice intuitivno nagovarja žensko dušo in jo skupaj z Luno vabi k raziskovanju vseh koticov njene duše, tudi tistih, kjer so skrita vsa neuresničena hrepenenja. Bodo ta morda priplavala na plan prav ob soju lune? > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Mitja Čander je eden najvplivnejših in zato tudi najbolj kontroverznih slovenskih knjižnih kulturnikov, poleg tega pa je eden od dolgoletnih motorjev založbe Beletrina, ki je v svoji karieri počel marsikaj in bil vodilni del tudi večjih projektov, kot je denimo Evropska prestolnica kulture ipd. Po svojih esejističnih knjigah in zapisih o književnosti je s *Slepcom* izpisal svoje prvo povsem leposlovno delo, roman, ki ga bo mogoče brati na različne načine. Ob izidu smo se na kratko pogovorili z njim tudi o tem vidiku knjižnega ustvarjanja in slovenski knjigi nasploh.

»Politika je polna absurda, a ima izjemen samoohranitveni refleks!«

MITJA ČANDER

SLEPEC

Litera, zbirka Litera,
2019, t. v., 209 str., 25 €, JAK

Mitja Čander

Bukla: Dve povezani vprašanji za začetek: kaj se je moralo zgoditi, da si se lotil romana, in zakaj ta ni izšel pri tvoji matični založbi?

Čander: Že v svojo zadnjo esejistično knjigo, ki je izšla pred dobrim desetletjem, sem vključil prvi zapis o svoji močni slabovidnosti, ki po medicinski definiciji velja celo za slepoto. Začel sem se zavedati, da moram o tej temi spregovoriti in jo pomagati detabuizirati. V zadnjem desetletju pa se mi je zgodila še evropska prestolnica kulture, izkušnja, ki je v meni zamajala dotlej jasno izrisano pozicijo družbeno angažiranega intelektualca, s katero sem se identificiral vse od mladih let. Izkazalo se je, da mi roman omogoča najbolj svobodno raziskovanje samega sebe in sveta okrog mene. Zdelo se mi je tudi primerno, da ga z ozirom, da gre za prvenec, objavim drugje. Pri Literi sem že objavil dve knjigi in ponovnega srečanja z založbo in njenim motorjem Orlandom Uršičem sem zelo vesel. Na neki način sem si želel, da bi bralci sprejeli knjigo, kolikor se pač da ločeno od moje siceršnje založniške kariere.

Bukla: Zdaj vidimo, kako si našel svojo vsebino. Kakšen imperativ pa s svojim leposlovnim pisanjem zasleduje nekdo, ki že več kot dve desetletji oskrbuje slovensko knjižno krajino s prvovrstnimi domačimi in prevodnimi deli?

Čander: Nisem se obremenjeval z vlogo profesionalca, želel sem si predvsem raziskati fenomen slepote, ne da bi ob tem zapadel v patetiko ali stereotipe, moj namen je bil prav nasproten. Slepoto sem prijel na več nivojih.

Najprej se pojavi na temeljnem, intimnem nivoju, na katerem junaka – kakor tudi mene – opredeljuje kot zelo konkretna, fizična oviranost, z njo pa je tesno povezana tudi družbena vloga izhodiščne obstranskosti, s katero se moramo invalidi tako ali drugače spopasti. Drugi nivo je že bolj splošen oziroma skupen vsem nam, gre za psihološko zaslepljenost, ko nas neki uspeh ali pozicija odvrne od empatije in sploh človečnosti. Tretji nivo pa je družbeni, kolektivni nivo. Nenehno se pogovarjamo o vizijah razvoja, a smo v resnici kot družba slepi in nimamo pojma, kaj bo jutri. Spomniva se samo finančne krize iz leta 2008. Bila je popoln šok.

Bukla: Res je. Glavni junak romana je skoraj slepi kulturnik, ki pristane v nedrjih politike, ki jo opazuje s svoje satirične perspektive. Je ta roman sploh mogoče brati neodvisno od tebe kot osebe s podobnimi značilnostmi in politično-kulturnimi izkušnjami? Kako si sam pri sebi opravil s tem?

Čander: Upam, da moje biografske okoliščine v resnici niso bistvene. Seveda je lahko žgečkljivo ugibati, kdo je kdo, a *Slepec* ni roman na ključ. Če bi želel popisati svoje življenje, bi se lotil dokumentarne proze. V romanu sem lahko lepil realnost in sanje, se igral in prav zato se danes počutim bolj sproščene kot prej. Poglejva na primer lik župana. Ali nima večina županov podobne lastnosti? Ali ne rišejo vsi fontan in sploh s svinčnikom v roki preurejajo svojih mest? Ali niso vsi prepričani, da županujejo prav posebnemu mestu, ki leži na križišču kultur? In ali se jim ne zdi, da jih prestolnica ne razume in jih celo zatira?

Bukla: Da, do neke mere je to res. Je slepota metafora ali dejstvo pri slovenski (kulturni) politiki? Kako se je ta lastnost po tvojem mnenju razvijala/spremijala v zadnjih dveh desetletjih?

Čander: Politika je polna absurda, a ima izjemen samoohranitveni refleks in zna vsakič znova prisluhniti ljudstvu, bolj kot si mislimo ali si želimo priznati. Čeprav že leta vsi govorimo o nujnosti reforme kulturnega sistema in čeprav je vse več nezadovoljnih tako v javnih zavodih kot nevladnem sektorju in med samozaposlenimi, se ne zgodi nič. Večini ustreza status quo. Producerski pogoji so vse slabši, a vsaj za kruh in mleko še nekako je in to je za naše okolje očitno dovolj.

Bukla: Ali slepec lahko spregleda oziroma kakšni so obeti tebe (ali pa tvojega junaka) glede slovenske prihodnosti? Ali z drugimi besedami: ali v prihodnost gledaš z optimizmom?

Čander: Z leti nisem več tak idealist kot nekoč, ta preobrazba odmeva tudi v romanu, na srečo pa tudi nisem postal kak zagrenjen fatalist. Saj poznaš tisti judovski vic, da pesimist in optimist umreta enako, živita pa drugače. Predvsem se moramo znati tudi nasmejati samim sebi in videti zadeve malo bolj relativno, ne tako črno-belo.

Bukla: Pri pogovoru o knjigah ne moreva mimo knjig na splošno. Kako gledaš na prihodnost slovenske knjižne krajine?

Čander: Zdi se mi pomenljivo opažanje, da je med založniškimi profesionalci v zadnjem času veliko manj zavisti, kaj šele privoščljivosti,

ko kdo klecne. Vsi se zavedamo, da smo sicer konkurenti, a da smo še bolj kot to soustvarjalci vse bolj marginalizirane branže, ki jo je kriza hudo prizadela, okrevanja pa ni od nikoder. Vse pravzaprav natančno pove naslov tvoje knjige *Krčenje*. Edini pozitivni signal je skorajšnja uveljavitev nižjega davka na knjigo, sicer pa ne vidim kakih sistemskih ukrepov, s katerimi bi država spodbudila razvoj panoge. Opogumlja me predvsem vtis, da ljudi knjiga še vedno zanima, morda spet bolj kot pred desetletjem, morda smo se zasilili internetne razpršenosti. Ali pa se bo ta interes prelil tudi v boljše nakupne navade in s tem boljše poslovne rezultate založb, pa je že drugo vprašanje.

Bukla: Kako to, da ste se s svojimi klasiki lotili novih »Sto romanov«?

Čander: Zelo sem vesel, ko vidim, kako različni ljudje ob novici, da bomo sistematično izdajali klasiko, reagirajo s skoraj otroškim veseljem. Očitno smo ob poplavi sodobnega branja lačni tudi starih, lahko jim mirno rečemo nadčasovnih zgodb. Očitno smo po evforiji nad sedanostjo – vsi smo omreženi in vseprisotni – spet lačni odmika in premisleka v samotni. Klasika je namreč klasika prav zato, ker odpira večno aktualne teme. Naš čas pač ni nič kaj ekskluziven, pa čeprav nas mnogi njegovi akterji želijo o tem prepričati. Tudi to njihovo agitiranje ni pravzaprav nič novega.

Bukla: Katera klasika in katera nova knjiga pa je sedaj na tvoji nočni omarici?

Čander: Pred nekaj dnevi mi je rokopis novega romana poslal Dušan Čater. Čeprav se veliko ukvarjam s poslovnimi rečmi, se skušam še vedno karseda angažirati tudi v uredniškem smislu, zlasti pri domačem leposlovju, pri čemer moram izpostaviti profesionalizem Beletrinih urednic Špele Pavlič in Špelce Mrvar, kakor tudi urednika Urbana Vovka. Sem pa trenutno tudi na sredi Saramagovega romana *Leto smrti Ricarda Reisa*, ki smo ga izdali oktobra. Mislim, da bi me založništvo nehalo zanimati, če bi ga videl le kot posel in me ob novih knjigah ne bi navdajalo posebno veselje, ob tistih, ki jih nisem utegnil prebrati v rokopisu, pa tudi silna radovednost.

TONE PARTLJIČ

PESNICA

Beletrina, zbirka Beletrina, 2019, t. v., 540 str., 34 €, JAK

Tone Partljič v svojem najbolj avtobiografskem romanu *Pesnica* razkrije, da je Pesnic več. Pesnica je reka, ali pravičneje rečica Pesnika, dva zaselka blizu rečice, eden v Avstriji in eden pod Kozjakom, je Pesniška dolina in še velika vas Pesnica in železniška postaja Pesnica, kjer je avtorjev oče delal več kot trideset let ... Po drugi strani pa je Pesnica tudi kraj v avtorjevi domišljiji in spominu, ki zanj pomeni obdobje otroštva in zgodnje mladosti. V romanu spremljamo zgodbo avtorjevega odraščanja, zgodbe njegovih staršev in pomembnih Pesničanov, ki so skozi čas spremljali spreminjanje njim ljube doline v »spalno« naselje Maribora. Posebna pripovedna nit pa opisuje tudi zgodbo avtorjevega očeta in avtorja samega, ki v odrasli dobi hiti s pisanjem komedije *Moj ata, socialistični kulak* v upanju, da jo bo oče videl še pred smrtjo. > SAMO RUGELJ

JERNEJ ŽUPANIČ

BEHEMOT

Beletrina, zbirka Beletrina, 2019, t. v., 264 str., 27 €

Glavni protagonistki izvirnega romana *Behemot*, Ana in Sonja, sta sestri, ki odraščata v ljubljanskem predmestju. V postštudentskih letih Ana prek Sonje spozna skupino anarhistov, ki se ji pridruži, nato, ko se ji zazdi skupina premalo resna, pa presedla k drugi, radikalnejši. Pod vplivom njihovih idej se Ana odpravi v pomembno evropsko prestolnico, si poišče zvodnika in začne pod imenom Manon delati kot prostitutka s posebno nalogo. V tujem mestu jo opazijo Sonjini prijatelji in Sonja jo odide na prošnjo staršev iskat. Do neke mere nevede ponavlja Anine korake, privzame novo ime, si prav tako poišče zvodnika, a se njune poti nikoli ne prekrizajo. Ana svojo skrivno misijo sicer opravi, a izkaže se, da se s tem njena pot v podzemlje šele zares začne. > RENATE RUGELJ

IVAN SIVEC

OBRAČUN OB POLNI LUNI

Ico, zbirka Slovenska zgodovina št. 16, 2019, t. v., 304 str., 33,10 €

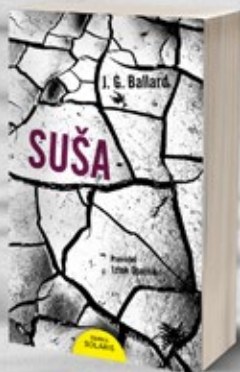
Ivan Sivec, slovenski pisatelj z največ napisanimi knjigami, je eden od redkih, ki v slovenski (pra)zgodovini vedno znova najde obilo uporabnih motivov, ki jih nato obdeluje v svojih knjigah, zasnovanih za širok krog bralcev. Tako je v bližnji preteklosti naredil s tetralogijo *Rimljani na naših tleh* in pentalogijo knjig o Celjskih grofi. Tokrat pa se je podal v Vače, ki se ponaša z vaško situlo, slovensko in svetovno arheološko znamenitostjo, staro približno 2500 let. Okoli obdobja, v katerem je nastala, je spletel ljubezensko, akcijsko in z mnogimi preobrti posejano zgodbo, v njej pa bralcu obenem predstavi tudi način življenja v tistem času ter dramatične okoliščine, ki so jim bili pogostokrat izpostavljeni prebivalci gradišča, kjer se odvija pripoved. Roman, ki ga lahko berejo tako mladi kot malce starejši! > SAMO RUGELJ

KDOR BERE,
VIDI TRIKRAT
DLJE.

Polica Dubova

www.policadubova.org

zbirka SOLARIS – žlahtna fantastika

Polica Dubova

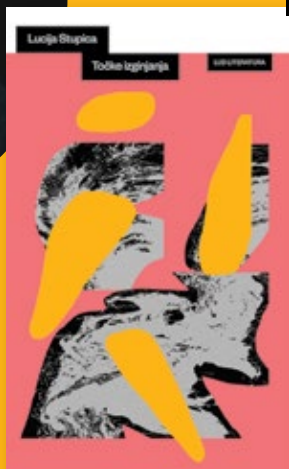
Ustavljajna
Evropa

Lucija Stupica

Točke izginjanja

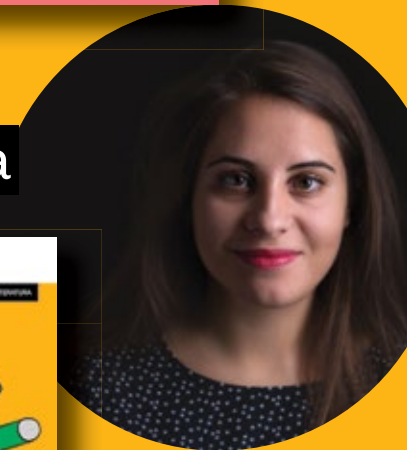
poezija

Ana Svetel

Dobra družba

kratka proza

Blaž Iršič

Človek pod luno

poezija

DOMAČE LEPOSLOVJE

TADEJ GOLOB

DOLINA ROŽ

Goga, 2019, 492 str., m. v., 21,90 €

Pisatelj in biograf, novinar, kolumnist in alpinist Tadej Golob je v zadnjih treh letih temeljito preoblikoval pogled na domet kriminalnih romanov pri nas, s svojima romanoma *Jezero* (konec leta bo predvajana televizijska serija, posneta po njem) in *Leninov park* pa je zakoličil lik Tarasa Birse v slovenski žanrski literaturi. V času knjižnega sejma izide *Dolina rož*, tretji del s tem junakom v glavni vlogi, roman pa ima naslednje izhodišče: »Hišica v cvetju, trava okoli nje ... In v spalnici dve prerešetani trupli, v dnevni sobi pa še eno. Je mlado ženo in njenega ljubimca ustrelil prevarani in nekaj desetletij starejši mož in nato sodil še sebi ali pa ...? Prvi primer Tarasa Birse s. p., nekdanjega višjega kriminalističnega inšpektorja.« > SAMO RUGELJ

PETRA BRECLJ

MAŠENKA

samozaložba, 2019, m. v., 94 str.

Estetsko oblikovana novela je prvenec kolumnistke in prevajalke Petre Breclj, ki s subtilno pisavo natančno zariše »sedem dni in še en dan življenja« mlade ženske Maše in njenega otroškega alter ega Mašenke. Rutinsko prebujanje v spalnici,

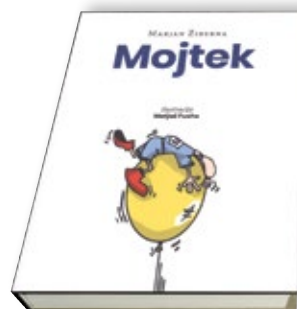
obredno kuhanje kave, mehanična pot v službo, »kjer pri vходу dušo obesiš na klin in se za osem ur preleviš v malega robota«, stično prenašanje nadležnega šefa, druženje s plehkimi sodelavkami in zdolgočasenimi prijateljicami, redno vikend kosilo pri mami, mlačen seks s fantom, še več brezosebnega druženja in že smo v novem tednu. Še dobro, da je tukaj Mašenka, zvedava in radoživa petletnica, ki kot senca povsod spremlja Mašo in jo spravlja v moralne dileme. Čeprav se mora Mašenka pogosto skriti pod mizo ali ostati za zaprtimi vrati, optimistični bralci vendarle upamo, da bo njen glasek kmalu preglasil Mašinega in se bo osvobodila navlake ter zaživela bolj polnovredno. > RENATE RUGELJ

MARJAN ŽIBERNA

MOJTEK

ilustracije: Matjaž Fuchs

Grahovac, 2019, m. v., 170 str., 14,90 €

Seveda je moral tudi Marjan Žiberna, publicist in nekdanji tekač, soavtor knjige o zgodovini Ljubljanskega maratona, enkrat objaviti svojo avtorsko knjigo o teku (po tem, ko mu je pred nekaj leti izšel tudi roman s tekaško vsebino in večpomenskim naslovom *Norma*). V zbirki raznovrstnih, ohlapno povezanih besedil o teku se Žiberna pogosto ozira v svojo zgodovino, ko je bil tek še nekaj precej nenavadnega, skoraj »norega«, poravnava drobne zamere izpred desetletij svojih znancev, recimo nogometašev, ki so narobe izračunavali pretečene kilometre med nogometnimi tekami in doseženo hitrost, opisuje simpatične tekaške like, ki jih je srečal v svoje poklicnem in prostočasnem udejstvovanju, s čimer je spisal samosvojo tekaško knjigo, ki nostalgичno obuja (njegovo) tekaško preteklost in se marsikdaj obregne tudi ob sedanost na tem področju. > SAMO RUGELJ

TOMAŽ KLINAR

**HEROJI NEKEGA
TRENUTKA**

V. P. 8164/20-4;

Avtobiografski roman

Primus, zbirka Avtorji,

2019, m. v., 118 str., 19,90 €

Avtobiografski roman Tomaža Klinarja, pripadnika zadnje generacije, ki je vojaški rok služila v Jugoslovanski ljudski armadi, podaja pogled nekoga, ki se je po spletu nesrečnih okoliščin znašel v nezavidljivi situaciji. Med njegovim služenjem se namreč zgodi razpad Jugoslavije. Klinar se zaradi verodostojnosti odloči obdržati vsa imena, prav tako pa v roman vloži nekaj svojih pisem domačim, ki pripomorejo k še večjemu občutku avtentičnosti. Zgodba se začne 17. septembra 1990, ko se skupaj s tremi prijatelji odpravi v mariborsko vojašnico, kjer se začne njihova t. i. pot v odraslost. Iz zbeganih in preplašenih »gušterjev« počasi napredujejo po lestvici, Klinar pa opisuje vsakodnevno rutino, od vstajanja, vojaških vaj, obrokov in straženja, pa razne naloge in vaje, ki jih doletijo. Skozi minevanje mesecev vidimo tudi, kako se v vojašnici vedno bolje znajde, a vseeno ne neha premlevati o problemih države pred prelomom. Knjiga je zato polna konfliktov, ki se krešajo med pripadniki različnih narodnosti, med nadrejenimi in podrejenimi, pa tudi med vojaki različnih miselnosti. Na ozadju tega pa se vedno bolj pogloblja politična situacija Jugoslavije, zato med vojaki naraščata nemir in negotovost. Klinar tako prikaže, kako je kar čez noč postal tuj vojak v svoji domovini, vojak »vojske, ki pripada neki drugi, počasi umirajoči državi«, in skozi naraščajočo tesnobo in strah tematizira težko odločitev, pred katero ga je postavila osamosvojitvena vojna. > VERONIKA ŠOSTER

LENART ZAJC

DELCI SVETLOBE

Litera, zbirka Piramida,

2019, t. v., 216 str., 24 €, JAK

Olesya dobi priložnost za sanjsko službo, saj bo prejela zajetno plačo, če bo odgovorno skrbela za ekscentričnega genija in mogotca Martina Markerja. Njen novi šef, ustanovitelj vodilnega tehnološkega podjetja DCS, živi v najvišjem nadstropju elegantne črne stolpnice, ki se pne nad mestom. Kmalu začneta debatirati o računalniških igrah, saj Marker ravno razvija svoj kronski dragulj, igro vseh iger, imenovano Ilirya, ki bo spremenila svet, kot ga poznamo. A ko pride do umora, se začne zgodba šele dobro zapletati. Liki so kompleksni, večplastni, napisani so razkošno in premišljeno, zato lahko razdrobljeno zgodbo z lahkoto držijo na ramenih. Počasi se začnejo njihove skrivnostne zgodbene niti prepletati in z vsako stranjo se razkrije nekaj novega, kar nas nenehno drži v napetosti. Vsako poglavje uvaja kratek zapis o znanstvenem, strokovnem ali drugem poljubnem pojmu (kvantna teleportacija, lom svetlobe, zavest, asasin), s pomočjo nekaterih motivov in likov pa avtor uvaja tudi slovanski milje, čeprav se celoten roman bere globalno in zelo filmsko. Futuristična zasnova je ravno prav poudarjena, da lahko roman raziskuje razne etične in druge dileme, ki se pojavljajo v zvezi z novo tehnologijo in umetno inteligenco. Eksploziven znanstvenofantastični roman pa vsebine ne žrtvuje zavoljo dogajanja, ampak odpira mnogo vprašanj o najtemnejših kotičkih človeške narave, predvsem o hlepenju po moči in izrabljanju hierarhične pozicije, kar nezadržno vodi v božji kompleks. > VERONIKA ŠOSTER

Življenja kot romani!

BRONJA ŽAKELJ
Belo se pere na devetdeset258 strani
trda vezava:
24,00 €
e-knjiga:
18,99 €**ZONE PARTLIČ**
Pesnica540 strani
trda vezava:
34,00 €**VITOMIL ZUPAN**
Obraz sežganega956 strani
trda vezava:
34,00 €
e-knjiga:
21,99 €**ZMAGO ŠMITEK**
Šest divjine504 strani
trda vezava:
34,00 €
e-knjiga:
23,99 €**SLAVKO PREGI**
Srajca srečnega človeka406 strani
trda vezava:
27,00 €
e-knjiga:
18,99 €**ZORKO SIMČIČ IN
FRANCE PIBERNIK**
Dohojene stopinje552 strani
trda vezava:
29,00 €
e-knjiga:
21,99 €**Beletrina***Beletrina, zavod za založniško dejavnost
Kersnikova 4, 1000 Ljubljana**Vstopite v
ta življenja ...**

Knjige lahko naročite:

- Na spletu: www.beletrina.si
- Po e-pošti: prodaja@beletrina.si
- Po telefonu: (01) 200 37 00
- V Beletrinini knjigarni,
Novi trg 2, Ljubljana

KALIA PAPADAKI DENDRITI

Roman, 2019, Založba Goga,
prevedla Lara Unuk

Dendriti je zgodba o priseljencih in iskanju smisla, o izgubljenih drugih možnostih, neuspelih zakonih in prekinjenih karierah. Roman o tem, kako velike sanje in neizgovorjene besede ustvarijo razpoke, ki porušijo zidove, zgradbe in življenje. Dendriti je tudi zgodba upanju in sočutju, ki se pojavita, ko ju najmanj pričakujemo. (ob podelitvi nagrade Evropske unije za književnost, 2017)

Trda vezava, št. strani: 235, cena: 24,90 €

MARUŠA KRESE PESMI

Pesniška zbirka, 2019, Založba Goga

Maruša Krese (1947–2013), pisateljica, publicistka in aktivistka, je, kljub uspešni pesniški poti v tujini, v Sloveniji zaslovela kot prozaistka. Knjiga *Pesmi* prinaša izbor poezije, ki ga je naredila Amalija Maček iz vseh njenih pesniških zbirk v kronološkem vrstnem redu, in je prva knjiga poezije Maruše Krese izdana v Sloveniji.

V pesmih je Maruša brezkompromisno odkrita, a ne le do drugih, temveč tudi do same sebe.
Boris A. Novak (iz spremnega eseja)

Trda vezava, št. strani: 133, cena: 22,90 €

MIKLAVŽ KOMELJ STIGMATIZACIJA

Pesniška zbirka, 2019, Založba Goga

»Slišal / sem / o plemenih, / ki / uporabljajo / mobilne telefone / samo / za / pogovore / z / mrtvimi.«

Dvanajsta knjiga poezije Miklavža Komelja, ki je letos objavil tudi monumentalno izdajo doslej neobjavljenih zapisov Srečka Kosovela *Vsem naj bom neznan*.

Trda vezava, št. strani: 131, cena: 24,90 €

NIKO GRAFENAUER

MAHAJANA IN DRUGE PRAVLJICE O MAJHNICI

ilustracije: Marija Lucija Stupica
Beletrina, 2019, t. v, 100 str., 21 €

Za sodobne pravljice Nika Grafenauerja je značilno, da so namenjene prav toliko mlajšemu kot odraslemu bralcu. *Mahajana* je strukturirana kot cikel štirih letnih časov, bogata s simboli in fantastičnimi elementi, zgodba pa opisuje odraščanje deklice Majhnice v mlado dekle. Zgodba je prepredena z reminiscencami na najrazličnejše like iz domače in svetovne književnosti, knjigo pa bogatijo in dopolnjujejo ilustracije priznane Marije Lucije Stupica. »Rasla je in rasla in z vsakim novim korakom v prihodnji čas je postala večja in večja, dokler ni naposled docela odrasla. A v duši je bila še vedno Majhnica, ki zdaj ni vedela, ali je vse to res ali ni. Morala se je zaustaviti in se naučiti imenitnega novega občutka. Od silnega razburjenja ji je tolklo srce, da se je nehote prijela za prsi. Otipala je dvoje nežnih golobic, ki sta se kdove kdaj neopazno ugnezdili v njenih nedrih.« > BETI HLEBEC

MATE DOLENC

KAKO DOLG JE ČAS

ilustracije: Ana Maraž
Beletrina, zbirka Posebne izdaje,
2019, t. v., 222 str., 24 €

Antologija pravljic z naslovom *Kako dolg je čas* je zbirka pravljic za otroke in odrasle. Zbirka je zgrajena dvodelno, prvi del pravljic nosi naslov *Kopenske*, drugi pa *Morske*. Medtem ko

bodo otroci v pravljicah sledili zgodbam neposredno, bodo odrasli na ravni simbolov odkrili mnoge navezave na aktualne družbene dogodke in knjigo lahko brali tudi kot satiro. Pravljice o nilskem konju, ki se odzove na globalno segregiranje, volkovi, ki so lahko v tropih kot ljudje, jegulji, ki ribiča zvito prosijo za življenje, pa o trotu, ki pravzaprav nič ne dela, a se ima fino, ali pa o čebeli, ki ne zna več poti nazaj domov, ker jo motijo vsi ti signali mobilnikov in jo potem k sreči avtor zapelje z avtom domov, pa o ježevcu Ivanu, ki je čez zimo v gostilni na Rožniku naredil skoraj toliko škode kot tisti legendarni Ivan, zaradi katerega se zdaj otrokom ježijo lasje. Pravljice za bralce vseh starosti! > BETI HLEBEC

JURE GODLER

PREDSEDNIKOVA NOROST

Tragikomedija v dveh dejanjih

Primus, zbirka Avtorji,
2019, m. v., 178 str., 22 €

Tragikomedija v dveh dejanjih je nastala po navdihu ogleda dokumentarca o princu Charlesu, v katerem so ga primerjali z duševno neuravnoteženim kraljem Jurijem III., filma *Norost kralja Jurija* in Shakespearjevi drami *Kralj Lear*. Neuravnoteženemu protagonistu, predsedniku Republike Slovenije, se nekega dne omrači um, to pa izkoristi predsednik državnega zbora, ki hoče prevzeti njegovo vlogo. Absurdna drama s patološkim osrednjim likom bi lahko bila resno politična, če je ne bi napisal komik, televizijski voditelj in glasbenik Jure Godler. V pogovore tako domiselno vpelje humoristične replike, da ne moremo drugega, da se ob samem branju ne bi pošteno nasmejali. Delo, ki bo pritegnilo tudi tiste, ki mislite, da dramatika ni vsakdanje čtivo. > URŠKA BRAČKO

Naročila na: www.goga.si; tel.: 07 393 08 11

GOGA

www.goga.si

JAK
JAVNA
AGENCIJA ZA
KNJIGO RS

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

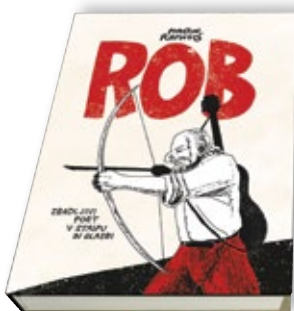
MARTIN RAMOVEŠ

ROB

Zbadljivi poet v stripu in glasbi

Forum, zbirka Republika Strip,
2019, m. v., 94 str., 12 €

Primorec Ivan Rob, satirik, pisatelj in lirični poet, ki se je rodil leta 1908, umrl pa je leta 1943, je številnim Slovincem manj poznano ustvarjalsko ime, ki pa si tudi po mnenju avtorja te knjige zasluži več pozornosti. Slovel je namreč kot odličan in šaljiv predelovalec del Jurčiča, Prešerna, Tavčarja in številnih drugih, kratka obdobja je deloval kot urednik raznih časopisov, koval je tudi pesmi ... Še sreča, da zmorejo umetniki, kakršen je avtor tega stripa, pogledati preko vseh mogočih okvirov in robov, saj se za njimi skrivajo zakladi, kakršne je v sebi nosil tudi Ivan Rob. Ramoveš je življenje tega primorskega umetnika mojstrsko prenesel v strip, ustvarjen v črno-beli tehniki, ki s svojo ostrino upodobljenega še dodatno poudarja Robov svet, enkrat teman in oster kot najhujša bolečina, spet drugič pa svetel in optimističen kot Robova sveža ljubezen iz obdobja pred njegovo (prerano) smrtjo. Vse skupaj je Ramoveš na koncu okronal še z uglasbitvijo Robovih pesmi; ob nakupu njegove knjige prejme bralec tudi kodo za brezplačni prenos glasbenega albuma z naslovom *Rob*. Samo upamo lahko, da Ramovešev trud in zanos ne bosta ostala kje ob robu in bomo (tudi) po njegovi zaslugi odslej bolje poznali Ivana Roba in njegovo življenje. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

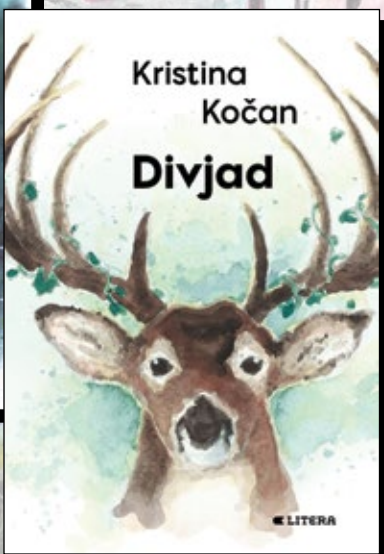
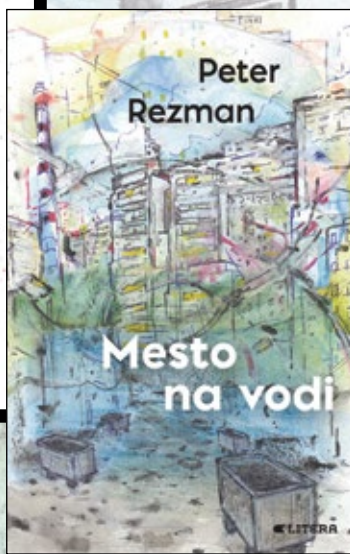
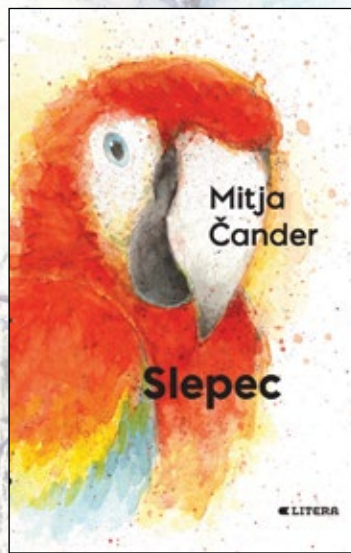
EVA MAHKOVIC

VINJETE STRAHOLJUBCA

ilustracije: Eva Mlinar

VigeVageKnjige, 2019, t. v., 128 str., 25 €

Vinjete straholjubca so v vseh pogledih poseben projekt, saj gre za prvi izvorni risoroman, ki ga je izdala založba VigeVageKnjige, pod njega pa se podpisujeta avtorici, ki se ne bojita prestopati okvirov. Eva Mahkovic je za knjigo prispevala vinjete, ki jih je med letoma 2011 in 2015 objavljala na svojem Facebook profilu, Eva Mlinar pa je poskrbela za ilustracije. Dodana vrednost je vloženi zemljevid, na katerem lahko z enim pogledom zajamemo kompleksen in bizaren straholjubčev svet – tu so Nevidna kloaka, Dimenzijska luknja, Purgatorijska cesta, netopirska nebesa ... Celotna knjiga po svoji odpuljenosti in nenavadnosti spominja na temačnejšo verzijo *Alice v čudežni deželi*. Groteskne podobe in absurдни dogodki spremljajo še bolj neverjetne protagoniste, kot so skoraj mrtvi čuk, kužni hermelin, neumni jazbečar, sova, ki je pekova hči, izmišljeni jezevec in še kdo. Vinjete so sicer povezane preko njih in preko krajev, ki jih obiskujejo, med pogostimi potovanji pa si liki med sabo pošiljajo pisma in tako vzdržujejo občutek enotnega sveta, ki pa je v svojem bistvu vseeno razpadel na čudovite mračne koščke. Nad knjigo visi občutek prihuljene ogroženosti, ki ga še poglobljajo ilustracije, temelječe na kolažiranju. Zaradi bogato okrašenih inicialk vsake vinjete, rahlo vzvišenega jezika in pogostega nanašanja (tudi) na zgodovinska dela pa imajo *Vinjete straholjubca* pravi nadih večnosti. Knjiga, h kateri se bomo še vračali. > VERONIKA ŠOSTER

Vabljeni na Slovenski knjižni sejem, kjer vas na naši stojnici v veliki sprejemni dvorani čakajo sejmski popusti na vse izdaje založbe Litera.

LITERAzaložba Litera, Gosposvetska 83, 2000 Maribor
www.zalozba-litera.org

Ljubljana je decembra 2015 prejela naziv Unescovo mesto literature. V primerjavi z drugimi pridobljenimi nazivi, ki sočasne narave, je ta stalen, kar pomeni, da je skupaj z njim prišla tudi zaveza Ljubljanke k trajni podpori in razvoju področja literature.

Po drugi strani pa so lahko značke in bleščeči nazivi le prazne oznake, zato je prvo vprašanje, ki se pojavi ob misli na naziv, vsebinske narave – kaj dela literarno Ljubljano izjemno, drugačno in jo postavlja ob bok drugim velikim mestom literature?

Zanimajo nas razmisleki in osebni pogledi na mesto literature, po možnosti izhajajoči iz osebnega doživljanja, a tako, da presegajo zgolj intimne mitologije in osebni stik s knjigo prenesejo na mestno raven. S tem oblikujemo celoto, sestavljeno iz posameznih koščkov v zgodovinskem mozaiku literarne Ljubljane.

Tokrat predstavljamo prispevek Katje Zakrajšek, komparativistke in literarne prevajalke, ki jo posebej veseli brskanje po prevodno manj zastopanih literarnih tradicijah in prostorih.

**LJUBLJANA:
MESTO/CITY
OF/LITERA-
TURE ...**

PIŠE: KATJA ZAKRAJŠEK

SVET V MESTU

Foto: Gordana Grlić

Katja Zakrajšek

Priznam: v mestih se ne morem upreti temu, da na avtobusu, na podzemni železnici, na ulici ne bi prisluškovala sopotnicam in sopotnikom. Sodobna mesta – in verjetno velika mesta od nekdaj – so kraji vrvenja govoric, vozlišča jezikov. Ena bolj, druga manj intenzivno, a neizogibno – živijo v nenehnem prevajanju.

In ti jeziki niso zgolj na jezikih: so tudi na papirju in zaslonu. Pa vendar sem se šele pred kratkim, potem ko me je nekaj zaporednih literarnih srečanj res neogibno postavilo pred to dejstvo, zavedela, kako malo, poklicna prevajalka, medliterarna posrednica, pravzaprav vem o teh drugih legah literarnega snovanja, ki teče tik okrog mene.

Tu se poleg literature v slovenščini piše sijajna in zanimiva, večkrat v tujini nagrajevana literatura v celi vrsti bolj ali manj nepričakovanih jezikov: makedonščini in srbsčini, italijanščini in angleščini, španščini in arabščini ... Če rečem Lidija Dimkova, Ivan Antić, Carlos Pascual, Widad Tamimi, Erica Johnson Debeljak, Mohamed Abdul Munem, Saïd Khatibi, to ni ne izčrpen ne reprezentativen

nabor; le nekaj mimogrede natresenih idej za branje.

Res je tudi, da vseh svojih literarnih someščank in someščanov, ki pišejo v jezikih, ki niso slovenščina, niti ne moremo prebrati v slovenskem prevodu. Kadar so prevedeni, pa se znajdejo na policah s tujo književnostjo. In vendar niso tujke in tujci. Ljubljana jih zaznamuje: s te točke berejo in pišejo svoje svete. In sami zaznamujejo njo: širijo njene meje, jo uzirajo z drugačnih zornih kotov in jo prevajajo v druge jezike.

A kakor da ti ljudje, ki živijo in dihajo na ulicah istega mesta, kot literatinje in literati obstajajo v neki nevidni vzporedni dimenziji, ki se izgublja v razpokah med monolitnim razumevanjem nacionalne literature ter mnogotero, mnogojezično, vrvečo stvarnostjo besedne umetnosti v 21. stoletju. In vendar gre za prav take pisateljske poti in pozicije, kakršne se nam zdijo od daleč tako zanimive, tako povedne in ključne za današnji svet.

Na ljubljanski železniški postaji je spomenik Jamesu Joyceu, ker je nekoč – po pomoti – tu stopil z vlaka. Včasih se sprašujem, koliko bi se menili zanj, če bi v Ljubljani dejansko živel in pisal. Morda je to paradoks branja s kulturnih obrobij. Ne le, da težko razsrediščimo lastni pogled in uzremo druge manjše književnosti na način, za kakršnega si želimo, da bi bila videna naša; tudi svetovljanstvo, ki se zdi nekaj neznansko mikavnega, je menda bolj vidno od daleč, zlahka pa ga spregledamo, kadar se nam pojavi tik pred nosom.

Izziv, torej: da vpis Ljubljanke v mrežo Unescovih mest literature vzamemo tudi kot priložnost, da (na novo ali sploh prvič) uzremo in reflektiramo, vsekakor preberemo, mnogojezično literarno dediščino v nastajanju, kakor se izpisuje v našem vsakdanjem tukaj in zdaj. Da neločljivo razmišljamo o vpisovanju Ljubljane v mednarodne literarne mreže in o prisotnosti sveta, kakor je že vpisan na njenem lokalnem literarnem zemljevidu. Da se, skratka, kot bralke in bralci tesneje približamo obojemu hkrati: temu mestu, temu svetu.

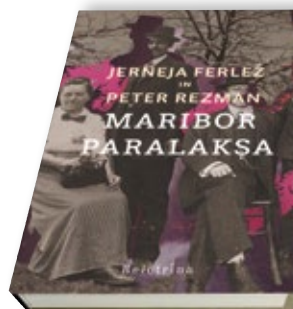
JERNEJA FERLEŽ, PETER REZMAN

MARIBOR PARALAKSA

Beletrina, zbirka Beletrina,

2019, t. v., 404 str., 29 €

Paralaksa je kot med dvema pogledoma, ki zreta v isto točko. Dvojnost pogleda se v tej nenavadni knjigi, ki je hkrati dokument časa in fikcija, podvaja večkrat. Napisala sta jo dva avtorja – etnologinja in pisatelj. Govori o dvojnem času – predvsem o nekdanjem, a z besedami sedanosti. Opazuje dejanskost – toda o njej pripoveduje fiktivno. Knjigo je zasnovala etnologinja, ki so jo na potepih po boljših sejmihi prevzele stare razglednice in fotografije Maribora. Na njih so neznanci, o katerih ne vemo ničesar ali pa izvemo komaj kaj iz skromnih zapisov na hrbtni strani. Etnologinja je o njih zbrala toliko dejstev, kolikor jih je bilo mogoče najti z njenega vidika. Nato jih je prepustila pisatelju, ta pa je iz gradiva ustvaril devet novel, ki so bogato obarvale črno-bele podobe, neznanec na njih vdahnile čustva in razkrile njihove intimne zgodbe. Da, zgodbe so fiktivne, vendar njihove korenine črpa iz realne preteklosti. > MAJA ČREPINŠEK

PETER REZMAN

MESTO NA VODI

Literea, zbirka Litera, 2019, t. v., 25 €

Peter Rezman se je v slovenskem literarnem prostoru uveljavil predvsem kot prozaist, ki v svojih delih najpogosteje obravnava tematike, povezane z rudarstvom in rudarskim življenjem (recimo za kresnika nominirani roman *Zahod jame*). S svojim novim romanom *Mesto na vodi* Rezman tako okrožuje »knapovski opus«, ki ga je navdihnilo velenjsko rudarsko okolje v času od sedemdesetih let prejšnjega stoletja do danes, v njem pa avtor potegne stoletni lok čez prejšnja dela s to tematiko, saj z enim krakom sega v pozna petdeseta leta dvajsetega stoletja, z drugim pa v prihodnost do leta 2050, ko naj bi bilo že konec premožništva v Velenju. > BETI HLEBEC

FERI LAINŠČEK

LJUBI ME, KOT SONCE SIJE

Najlepše ljubezenske pesmi
ilustracije: Danijel Demšar
Mladinska knjiga, zbirka Sončnica,
2019, t. v., 66 str., 19,99 €

Feri Lainšček ni nikoli kot drugi, niti v pesmih za dva, ko spregovori o ljubezni, temi, ki iz take je snovi kot sanje. Zbirko svojih najlepših pesmi za mlade in vse, ki jim je blizu ljubezensko hrepenenje, je uredil pesnik sam. Vanjo je umestil antološke pesmi, ki so se že vrasle v srca bralcev, mnogo pa je tudi takšnih, ki še niso bile objavljene. Po novih bralec plane hlastno kot po težko pričakovanem ljubezenskem pismu, stare so kot objem že dolgo tiho ljubljene. Celota je subtilna hvalnica komaj ulovljivim vzgibom duše, ki ljubi, odmev svoje ljubezni pa uglaši s čudeži stvarstva – z mirno tekočo reko, prosojnimi meglicami, rdečim cvetom, letom utrujene ptice, jesenskim rosenjem. Verzi, ki sežejo v srce, zarišejo ves lok ljubezni. Zažarijo s hrepenecim upanjem, nudijo varen pristan ljubezenskemu nemiru, poletijo visoko, ko se duša duše dotika, blažijo razočaranje in bodrijo, ko se zdi vse izgubljeno. > MAJA ČREPINŠEK

SAMO KREUTZ

RISTANC ČEZ PLOČNIK

Ekslibris, 2019, m. v., 88 str., 15 €

Haikui so kot trenutek postanka med dvema srčnima utripoma, ko svet za drobec časa zastane v večnosti in se odpre vpogled v tisto, kar je nedoumljivo, kar je onkraj. Samo Kreutz pozornost bralca usmeri na

vsakdanje prizore urbanega življenja, na ristanc, ki je narisana čez pločnik, na drevo ob vrtcu, na meglo med bloki. Nato prizor hipno izostril. Čez ristanc na pločniku se prepletajo sence odraslih, proti vrhu drevesa ob vrtcu plezajo glasovi otrok. Sledi trenutek, ko bralec z notranjim očesom ugleda vizualno podobo, večjo od tiste, ki so jo povedale pesnikove besede; ko zasliši glasbo, slišno zgolj notranjemu ušesu. Tej glasbi tišine se je pesnik poklonil, ko je sklope svojih haikujev poimenoval z glasbenimi oznakami. > MAJA ČREPINŠEK

ERICH PRUNČ

TIHOŽITJA IN BESI

Mohorjeva Celovec in Slovenska matica,
2019, m. v., 112 str., 24 €

Predstavitev deloma pozabljenega in deloma neznanega poezije koroškoslovenskega jezikoslovca, slavista in prevajalca Ericha Prunča (1941–2018) je poseben kulturni dogodek. Najprej zato, ker sta posmrtno v eni knjigi objavljena dve zbirki; prvo, *Tihožitja*, je avtor pod psevdonimom Niko Darle objavil že davnega leta 1965, in zato ker je druga, *Besi*, tokrat prvič predstavljena javnosti. Kljub več kot polstoletnemu časovnemu razponu med njima se – v spremni besedi opozarja Matjaž Kmecl – skoraj neverjetno izpovedno dopolnjujeta in kažeta eno in isto, nezamenljivo pesniško osebnost, »najčistejšega pesnika koroške različice intimizma«. Navzven se svet obeh zbirk »kaže kot tihožitno prijazna, nenevarna idila, medtem ko ga navznoter razkrajajo nevidni in sovražni besi«. Druge potrebne razlage za razumevanje Prunčevega pred javnostjo skritega pesnjenja in vzgibov zanj najde bralec v spremni besedi njegovega mentorja in kritika Reginalda Vospernika, ki je pesniku stal ob strani že na začetku. > IZTOK ILICH

Imer Trajo Brizani

Uka Brizani

Knjiga o enem največjih **glasbenih genijev** v nekdanji Jugoslaviji.

232 strani, trda vezava s šč. ovitkom, € 29,00

Petra Svolfšak, Gregor Antoličič,
Andrej Rahten (ur.)

Na predvečer velike vojne Politični koncepti, zarote in teorije

232 strani, trda vezava s šč. ovitkom, € 32,00

„Monografija na izvrsten način predstavlja moderno slovensko zgodovino pisje o prvi svetovni vojni ter vnaša nova in izjemno pomembna dejstva.“
dr. Peter Vodopivec

Sabine Buchwald / Kristina Krhin (ilustr.)

Viktor in skrivnostna očala

Otroška knjiga o **različnih pogledih** na svet med odraslimi in otroki.

36 strani, trda vezava, € 22,00

Sandra Walkshofer / Iris Schmidt (ilustr.)

Sveta noč

Otroška knjiga o nastanku najbolj znane **božične pesmi** sveta.

40 strani, trda vezava, € 16,90

Knjižni dar 2020 Mohorjeve Celovec

Koledar
192 strani, m. v.,
€ 18,00

Pratika
160 strani, m. v.,
€ 6,00

**Ivana Vatovec
Gabriela (povojni roman)**
280 strani, m. v., € 21,00

Cena v kompletu: € 37,00

Mohorjeva Celovec na Slovenskem knjižnem sejmu (26. 11.–1. 12. 2019)

četrtek, 28. 11., 11. ura,

Debatna kavarna: Memorija vojne z Marijo Jurič-Pahor in drugimi

petek, 29. 11., 17:30 ura,

Uka Brizani – glasbeni genij v nekdanji Jugoslaviji

sobota, 30. 11.

09:00: Cicifest oder: Viktor in skrivnostna očala s Sabino Buchwald

17:30: Forum: Tihožitja in Besi Ericha Prunča

NAROČILA: Družina d.o.o., Krekov trg 1, Ljubljana, tel: (01) 360 28 28,
narocila@druzina.si

www.mohorjeva.com

Katja Premrl, profesorica biologije in kemije, učiteljica joge, ljubiteljica narave in kipečega življenja, že leto in pol piše pesmi na svojem Facebook profilu in zanje dobiva pozitivne odzive. Pesmi so morale najti dokončni dom med platnicami in listi, še bolj pa med toplimi dlanmi svojih bralk in bralcev. Pesniško zbirko z naslovom *Obrazi ljubezni* je z močnimi in energetskimi ilustracijami opremila Anja Berložnik. Z avtorico besedil smo opravili kratek in prijeten pogovor o njenem delu in ustvarjanju.

»Pisanje in branje pesmi je vsekakor terapija ...«

KATJA PREMRL

OBRAZI LJUBEZNI

ilustracije: Anja Berložnik
Chiara, 2019, m. v., 117 str., 19 €

Bukla: Kje in kdaj so se začele rojevati vaše pesmi? Glede na to, da poezija ni med najbolj priljubljenimi besedili, vas je presenečal odziv vaših bralcev?

Premrl: Lansko poletje. Zgodilo se je čisto spontano. Bila sem na morju. Bil je rojstni dan, nič kaj posebnega, a občutek doživetelega – šlo je predvsem za čutenje sebe in narave ter povezanost – je bil tako intenziven in impulz, da ga prelijem v besede, tako jasen, da sem zapisala. In zraven je bilo še nekaj, zapisano sem želela deliti. Čutila sem in še vedno, da to, kar gre skozi mene in se izpiše, ni samo zame, je za vse tiste, do katerih pesmi pridejo. Pri bralcih me prijetno preseneča predvsem to, da se jih pesmi res dotaknejo, da tudi njih prevzamejo občutki, ki so se prej zivali skozi mene. Da so zdravilo za ranjeno dušo, pravijo, in tisto nekaj, kar nas spomni na to, kako čudežno je življenje in kako podobni smo si. Pa da so lepe in resnične. Preproste, globoke, iskrene, da je nekaj izza njih, nekaj, kar je neubesedljivo, a ljudje čutijo in se na tej ravni poistovetijo z mano.

Bukla: Zbirka pesmi *Obrazi ljubezni* je hvalnica življenju in ljubezni. Vsaka vaša pesem govori o ljubezni, vsak verz na svoj način diha ljubezen, a vas bom vseeno vprašala: Kaj je za vas ljubezen? Zakaj se dostikrat zdi, da ima na tem svetu večjo moč njeno nasprotje – strah?

Premrl: Ljubezen je, tako kot sonce je. Je nit, ki prepleta vesolje, je gibanje k enosti. Ljubezen pomeni, da nekaj/nekoga prepoznaš in vzameš kot del sebe. Se prepoznaš v drugem. Strah pomeni izključevanje. Je bolečina ločenosti. Naš um večinoma išče razlike med seboj in drugimi. Tega, česar ne poznamo, teh razlik nas je strah. Če bi namesto razlik iskali in videli podobnosti, bi nas to vodilo k povezovanju, enosti, ljubezni. In ne nazadnje – ljubiti je sprejemati in imeti rad vse vidike sebe. Najprej to.

Bukla: Kaj vam kot bralki pomeni poezija, kaj prinaša v vaše življenje? Ali se v vašem življenju kaj spremeni, če je ni? In kot pesnici, kaj vam pomeni pesnjenje? Je branje pesmi in/ali pisanje tudi terapija?

Premrl: Poezijo sem vedno brala bolj po obdobjih, takrat, ko se mi je v življenju, kaj »dogajalo«. V obdobju odrasčanja in iskanja pa seveda, ko

sem se zaljubljala in ko so se razmerja končala, pa ko sem čutila krivico do sebe in okoli sebe in vso to lepoto narave, ki me je navduševala in me še vedno. Kot da bi skozi poezijo postala videna, slišana, čutena. Besede in njihov pomen izza so šli velikokrat res globoko. Je pa danes doma, na dosegu roke vedno kakšna knjiga poezij ali več. Po navadi odprem na

naključni strani in preberem. Včasih padem noter in berem cel večer. Še posebej lepo mi je, kadar mi bere kdo drug. Pesnjenje se je pri meni res kar zgodilo. Preden se pesem izpiše, v telesu nastane občutek, ki se želi izraziti. Takrat pišem. Zato ja, pisanje in branje pesmi je vsekakor terapija, seveda, če ne bereš površno, ampak pustiš, da se te pesmi dotaknejo in te peljejo navznoter, ter si dovoliš prečutiti to, kar pesem vzbuja v tebi. Je terapija, ki omogoča globlji stik s sabo, ozaveščanje senc, sprejetje le-teh in preko tega tudi »zdravljenje«.

Bukla: Vaše pesmi so meditacije in modrosti. Ste tudi učiteljica joge. Kako vpliva pesnjenje na jogo in obratno, če sploh?

Premrl: Seveda vpliva. Veliko pesmi je izšlo iz tišine, iz tistega prostora, ki se odpre oziroma imaš do njega dostop šele, ko se misli umaknejo. Leta prakse joge, katere del je meditacija, so pri tem zagotovo v pomoč. Hkrati me v ta notranji prostor vodi tudi samo pisanje pesmi. Po zapisu nastane tišina, mir. Meni zelo pomembno in drago pa je globoko sporočilo pozdrava *namaste*, ki me vedno znova spomni, da smo si na ravni duše enaki in se tako s tem pozdravom moja duša pokloni tvoji. To je moja dnevna praksa, ki mi odpira srce in me povezuje s svetom okoli mene. Zagotovo se to v pesmih lahko začuti.

Bukla: Kako ste sodelovali z ilustratorko Anjo Berložnik? V katerem delu ustvarjalnega procesa se je vključila s svojimi risbami? Katera od vaju je izbrala rdečo barvo kot edino v zbirki, vključno z naslovno stranjo?

Premrl: Z Anjo sva trčili skupaj na enem od dogodkov, ko pesmi še ni bilo in tudi ni bilo predstave, ideje, da kdaj bodo. Ko so se pesmi začele rojevati in se je že porajala ideja o knjigi, so do mene prišle Anjine slike in ilustracije (preko fb-ja), in to je bilo to. Vedela sem, da bo pesmi ilustrirala ona, in sploh pomislila nisem, da bi mi rekla ne. Zame so pesmi oživele, še preden so bile ilustrirane. Tako je tekel ves proces. Lahkotno. Nekaj pesmi, za katere sem si želela ilustracije, sem predlagala sama, nekaj jih je

Katja Premrl

izbrala Anja. Prav vse ilustracije so me navdušile. Se spomnim, ko mi jih je Anja poslala, je bilo eno samo veselje. Bi lahko rekla, da sva obe pesmi začutili na podoben način. Z založbo Chiara smo se dogovorili, da bodo ilustracije v eni barvi, in zame je bila to takoj rdeča, kar je še mene presenetilo, saj to sicer ni »moja« barva. Če bi se odločala tako, bi bila zelena. A odločitev je prišla od nekje drugje in tako jasno, da ni moglo biti drugače. Naslovka pa je v originalu slikana še z vijoličasto barvo, a je na koncu tudi ta postala rdeča.

Bukla: Kaj bi izbrali, če bi res morali? Besedo ali tišino? »Kako besedam tišino dati?« se sprašujete v pesmi z istoimenskim naslovom.

Premrl: Kot tišina je tu mišljena tista notranja tišina, ki jo je z besedami težko/nemogoče opisati. Včasih bi rada ubesedila to notranjo tišino in stanja, ki se porajajo takrat, zato se v tej pesmi sprašujem, kako to preleti v besede in s tem podeliti. V bistvu lahko izbiram, saj mi je notranji svet tišine ves čas dostopen. Prav zaradi tišine se velikokrat umaknem v naravo, kjer seveda ne gre za popolno odsotnost zvokov, a je vseeno to prostor, kjer lažje slišim sebe. Blizu mi je tišina med mano in sočlovekom, tista, v kateri se lahko v polnosti prepustim in sem sprejeta taka, kot sem, tišina, v kateri čutim povezanost, enost, tudi to je razlog, zaradi katerega se tako rada zatekam v naravo, tam se to enostavno zgodi. Rada imam, ko mi govori tišina.

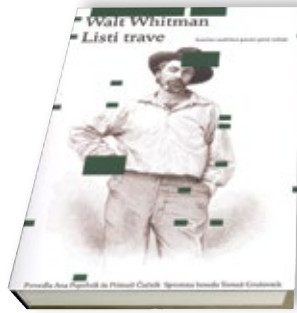
Bukla: Hvala za pogovor! Namaste.

WALT WHITMAN

LISTI TRAVE

Končne različice pesmi
prve izdaje

prevod: Ana Pepelnik, Primož Čučnik
LUD Šerpa, 2019, m. v., 165 str., 18 €

Zbirka poezije pod naslovom *Travne bilke* ameriškega pesnika Walta Whitmana (1819–1892) je izšla pri nas že pred desetletji in bila leta 2018 tudi ponatisnjena, njena aktualnost – tudi za slovenski prostor – pa se je sedaj pokazala še s tem, da smo dobili še njen novi prevod. To se kaže že z drugačnim naslovom, *Listi trave*, za njegovo uporabo prevajalca Ana Pepelnik in Primož Čučnik navedeta jasne razloge, eno ključnih in formativnih del ameriške poezije, ki je prvenstveno izšlo leta 1855, Whitman pa ga je potem še dolgo popravljaval in dopisoval, pa sta prevedla tako, da sta za prevodno osnovo vzela zadnje verzije tistih delov knjige, ki so izšli v njeni prvi izdaji. Zato Whitmanov prosti verz v njegovi ritmizirani prozi zadira tako sveže, da se lahko samo pridružimo Tomažu Grušovniku, piscu spremne besede, ki pravi, da se ob branju Whitmana zdi, da je naš, ne pa Prešernov sodobnik. > SAMO RUGELJ

FRANJO FRANČIČ

NEMIR IN STRAST

Kulturni center Maribor,
zbirka Simfonica Slovenica,
2019, m. v., 109 str., 17 €

Poezija Franja Frančiča zareže v živo. S krvjo izpisani verzi ne zamolčijo ničesar, kar je doživel, ljubil, preziral, sovražil, po čemer je hrepenel, kar je nemirno in strastno iskal. Odmevi citatov Daneta Zajca, Jureta Detele, Gregorja Strniše in Fea Volariča se gredajo in izrivajo z verzi glasbenih besedil z vinilk in s svežimi časopisnimi novicami, propadlimi fabrikami, politiki, ki nategujejo narod, sesutimi delavci, ljubezenskimi očitki, fafanjem, zvezdnim nebom, vakuumskim splavom, neznošno težo črnih dni, brazdo orgazma ... V samorazpraskanju duše ne zamolči ničesar, niti blaznosti ljubezni niti brezdanjega prepada, iz katerega vznikajo angeli brez kril in punčke iz cunj. > MAJA ČREPINŠEK

MARIJA ŠVAJNCER

IGRALCA

V spomin na Gašperja Tiča in
Jerneja Šugmana

Kulturni center Maribor,
zbirka Frontier. Poezija,
2019, m. v., 83 str., 17 €

Še vedno žalostni se spominjamo prehitre smrti Jerneja Šugmana in tragične Gašperja Tiča. V spomin nanju je Marija Švajncer, sicer večkrat nagrajena pisateljica in ljubiteljica gledališča, zapisala 58 pesmi, ki se v zbirki med sabo prepletajo in nas vzpodbujajo, da v vsaki od njih iščemo preminula igralca. Nekatere so namenjene vsakemu posameznemu, v drugih pa se njun duh prepleta. Rahločutne pesmi nam odkrijejo svet igralcev in nas popeljejo v zaodrje tako gledališča kot življenja zunaj njega. Vse skupaj pa se zaključujejo pred nemočnim obličjem smrti, ki prekinja igralsko življenje. So pesmi, ki se napišejo v žalostnih časih, in so pesmi, ki nam dajo tolažbo: »Zadnja predstava, molk in osuplost preživelih.« > URŠKA BRAČKO

Martin Puchner **NOVO**

NAPISANI SVET

Kako so zgodbe oblikovale ljudi,
zgodovino in civilizacije

Gutenberg, Luther in tisk
Homer

Harry Potter Goethe

Ahmatova in Solženicin

Don Kihot

Tisoč in ena noč s Šeherezado

Ep o Gilgamešu

Sundžata

Komunistični manifest

nauki Bude, Konfucija, Sokrata in Jezusa

Popol Vuh

Benjamin Franklin

Princ in dvorne gospe

Derek Walcott

»Vredno branja, da izveste, kako je sploh prišlo do tega, da beremo.« – Margaret Atwood

Rožančevo nagrado za leto 2019 je prejel Marcel Štefančič, jr. za knjigo Ivan Cankar: eseji o največjem.

PRIPOROČAMO TUDI:

Patricia Rupar, Andrej Blatnik,
Miha Kovač in Samo Rugelj

KNJIGA IN BRALCI VI

Bralna kultura in nakupovanje knjig
v Sloveniji v letu 2019

Frank Furedi
MOČ BRANJA

Od Sokrata do Twitterja

Knjiga Moč branja prinaša zgodovinski pregled kulture, pomena in vpliva branja ter njegovo spreminjanje od antičnih časov do digitalnih medijev.

Naročila sprejemamo: • 01/520 18 39

• knjigarna@umco.si • na spletni strani: www.bukla.si

Knjige založbe UMco so na voljo tudi v boljše založenih knjigarnah.

knjigarna **bukla**.si

GUSTAV JANUŠ

BREZ KATEGORIJ

Pesmi in slike iz prve ustvarjalne dobe
Mohorjeva Celovec, 2019, m. v., 112 str., 24 €

Ni prav vsakdanje, da bi stari prijatelji prijatelju, slikarju, pomagali iskati njegove slike. Prav to se je zgodilo Gustavu Janušu, tudi pesniku, ko se je ob osemdesetletnici oziral po svoji življenjski poti, prepleteni z umetniškimi dosežki in priznanji na dveh področjih. Urednikoma in piscema uvodnih pojasnil Francu Kattniču in Janku Zerzerju se je pri raziskovalni nalogi pridružil še urednik in fotograf Vincenc Gotthardt, tudi pisec verzificiranega uvoda. Trojica je lepo število bolj ali manj pozabljenih slik iz Januševega najzgodnejšega obdobja našla kar pri njem doma na Breznici. Večino od skupaj blizu tridesetih del, reproduciranih v pričujoči knjigi, je odkrila po slovenskih domovih na Koroškem, tri pa v stanovanjih koroških rojakov na Dunaju. S še nekaj zgodnejšimi pesniškimi besedili pozneje večkrat nagrajenega avtorja je bilo manj težav; bila so objavljena v pesniških zbirkah in periodiki, tako da jih je bilo za to priložnost treba le izbrati, z njih »pobrisati prah« in jih na novo razporediti. Skupinsko delo je s prijateljskim poetičnim portretom Gustava Januša sklenil Fabjan Hafner. > IZTOK ILICH

ADA ŠKERL

SPEČI METULJI

Zbrane pesmi
urejanje: Tanja Petrič
Mladinska knjiga, zbirka Kondor,
2019, t. v., 360 str., 29,99 €, JAK

Zgledno urejena in z izčrpnima sprememima besedama Tanje Petrič in Iva Svetine opremljena knjiga zbranih pesmi Ade Škerl (1924–2009), ki ji je kontroverzni pesniški prvenec »žalostnih ljubezenskih pesmi« *Senca v srcu* izšel leta 1949 in povzročil razkol v tedanji literarni kritiki (o čemer piše tudi v enem svojih avtopoetskih esejev), poleg še druge in tretje knjige pesmi *Obledeli pasteli* (1965) in *Temna tišina* (1992) prinaša še sto čutečih pesmi, torej »spečih metuljev« iz njene literarne zapuščine, ki je bila bodisi neobjavljena ali pa do sedaj na voljo samo v kakih revijalnih izdajah. Sedemdeset let kasneje njena pesniška zapuščina samo pridobiva vrednost, njena *Senca v srcu* pa velja za prvo pravo zbirko intimistične poezije po drugi svetovni vojni. > SAMO RUGELJ

SREČKA ČERNE ARTAČ

DROBTINICE ŽIVLJENJA

Goriška Mohorjeva družba,
2019, m. v., 71 str., 10 €

Kulturna delavka in učiteljica v pokojju Srečka Černe Artač je svoje pesniško ustvarjanje oplemenitila z izrednim čutom za lepoto jezika in

slovenske pisane besede. Svoja življenjska opažanja in modrosti je dolga leta hranila v lepo izpisanih zvezkih, tokrat pa so ugledali luč sveta pod naslovom, ki v spomin priklicuje Slomškove *Drobtinice*. Tudi te so tedanje bralce s preprostimi pesmimi in zgodbami hranile z zvočnostjo slovenske besede in ohranjale ljubezen do maternega jezika. Avtorica v svoje verze vpleta različne motive, od upodobitve narave do stvarno poučnih nazorov, vezanih na njeno pedagoško izkušnjo, take, ki odražajo pogled na aktualno družbeno stvarnost in socialno motiviko, vse do religioznih motivov, iskanja svetega in vdanosti višjemu življenjskemu načrtu. > BETI HLEBEC

SREČKO ČOŽ

POT DO NEBA

Sanovita, 2019, t. v., 120 str., 20 €

Srečko Čož iz vodnjaka ljubezenskih pesmi, ki so bile sprva namenjene eni sami osebi, velikodušno nataka ljubezenski nektar še bralcu. Njegove pesmi so zdaj plameneče žgoče, zdaj nežne, zdaj otožne, zdaj igrive. Pesnik je samosvoj in iskrič, prepričan romantik, ki se čuti najbližje sebi, kadar izstopi iz vsakdanjega sveta in se zazre visoko v večerno obarvano nebo, poblizve v srce sočloveka, globlje v lastna občutja. Tam išče resnico. Bralca povabi s seboj na pot do neba, podarja mu iskrene trenutke ljubezni, ki so lahko tudi le odkritosrčen pogled čez skodelico kave, topel objem pred začasnim slovesom ali pa iz globin duše iztrgan krik, da potrebuje nekoga, ki mu bo blizu v času, ko življenje zagrinja zastor. > MAJA ČREPINŠEK

PAUL CELAN

ZBRANE PESMI I

prevod: Vid Snoj
Beletrina, 2019, t. v., 668 str., 34 €, JAK

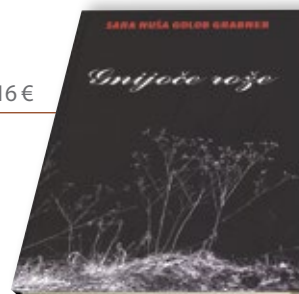
S prvo knjigo od dveh zbranih pesmi Paula Celana (1920–1970) smo v slovenskem prevodu prvič dobili obsežno zbirko njegovih pesmi. V obe knjigi bodo zajete pesmi, ki predstavljajo skoraj ves njegov pesniški opus. V prvi knjigi tako najdemo prve štiri pesniške zbirke: *Mak in spomin*, *Od praga do praga*, *Rešetka jezika* in *Nikogaršnja roža*. Celanove pesmi so namenjene potrpežljivim in dobro razgledanim bralcem, saj so za branje precej zahtevne, vsebujejo mnogo navezav na različne dogodke, druge avtorje ali njihove pesmi, večkrat je upesnil tudi intertekstualne povezave na svoje lastno delo. Pri razumevanju so zato bralcu v pomoč obsežne opombe na koncu knjige, da z njimi lažje interpretira srž Celanovih pesmi, vključno s kontekstom njegovega življenja, dogodki in okoljem, v katerih so nastale. Ali pa se jih loti tako, kot je Celan sam rekel: »Pesmi je treba brati znova in znova, razumevanje pride samo od sebe.« Največjo gonilno silo njegovih pesmi predstavlja holokavst, ki pa ga razbijata ljubezen in človeška lepota. Temna in hermetična govorica (Celan je pisal v nemščini) je vsekakor izziv za vsakega, vendar je prevajalec in profesor Vid Snoj pokazal izjemno dovršenost pri razumevanju enega največjih pesnikov 20. stoletja. > URŠKA BRAČKO

SARA NUŠA GOLOB GRABNER

GNIJOČE ROŽE

Kulturni center Maribor, 2019, m. v., 103 str., 16 €

Avtorica zbirke pesmi, pesnica in vizualna umetnica, z verzi ustvarja skoraj otipljiv besedno-vizualni svet močnih, črno-belih nasprotij. Njeni verzi so hkrati ostri in subtilni, nežni in grobi, ljubeči in nasilni, pomensko jasni in zamegljeni, vsečni, ker nam nočejo biti všeč, na videz preprosti, pod površjem pa bogato metaforični. Pripoveduje o samosti, odhajanju, izginjanju in propadanju, izobčenju, norosti, jezi in gnusu, toda hkrati neusmiljeno črnino besed močno presvetljuje bleščeča belina pogumnega iskanja lastne poti, smisla in resnice. Naslov in naslovna fotografija pesniške zbirke odlično predstavljata srž vsebine. > MAJA ČREPINŠEK

KURT VONNEGUT

ZBRANE ZGODBE

Druga knjiga

prevod: Branko Gradišnik

Sanje, 2019, t. v., 560 str., 30 €, JAK

Vonnegut (1922–2007) je bil rojen v premožni družini, vendar se je njihovo imetje radikalno skrčilo med gospodarsko krizo v prvi tretjini dvajsetega stoletja, zaradi tega so ga prepisali na javno gimnazijo, kjer se je počutil »med svojimi«. Zato mu je bilo kasneje, ko je sam prišel do dobršnega premoženja, skoraj neugodno zaradi svojega statusa. To se čuti tudi v njegovih zgodbah, še posebej v drugem delu, saj je Vonnegut, kot ugotavlja tudi Dave Eggers, pisec ene od spremnih besed, vseskozi na strani šibkih in vselej čuti s tistimi, ki si sami z delom služijo svoj vsakdanji kruh, in ne s tistimi, ki se vdajajo iluzijam in pretenzijam v zvezi z bogastvom in slavo. Tako v zgodbi *Kar vrni se k svoji preljubi ženi in pamžu* nastopa glamurozna filmska zvezda, ki daje nogo svojemu možu (petemu po vrsti), in trdi, da brez ličil in nakita ni »nič lepša, kot je lep oguljen ateljejski divan«, pa tudi nič bolj zaželen kot družica. V zgodbi *Laž* skušata pretenciozna starša doseči, da bi njunega sina sprejeli na prestižno gimnazijo, čeprav ni opravič sprejemnega izpita in sam niti noče na to šolo. V zgodbi *Kakršnakoli ponudba, ki ni skregana s pametjo* se nepremičninskemu posredniku, ki se na vse kriplje trudi ustreči paru razvajenih klientov, nazadnje le posveti, da se le izdajata za aristokrata in sta v resnici brez denarja. Zgodba *Ta moj sine* pa pripoveduje o dveh očetih, ki bi rada iz sinov, namesto da bi jima dopustila biti svoja, naredila svoji mlajši repliki. Vonnegutove zgodbe so prostodušne, humorne in še kako resnične, dvodelni komplet pa je knjižni dragulj, ki je v tem času tudi izjemno praznično darilo. Priporočam! > SAMO RUGELJ

ANDRIJ LJUBKA

KARBID

prevod: Primož Lubej, Janja Vollmaier Lubej

Društvo slovenskih pisateljev,

2019, m. v., 264 str., 20 €, JAK

Če bi roman *Karbide* predstavili v treh besedah, bi rekli, da je to roman o mejah, tihotapljenju in stereotipih. Njegov avtor Andrija Ljubka (1987) je eden najvidnejših in mednarodno najprepoznavnejših ukrajinskih avtorjev, *Karbide* pa njegovo prvo delo, prevedeno v slovenščino. Zgodba se odvija v času po evromajdanskim protestih v majhnem obmejnem kraju Medvedov v Zakarpatju, kjer je večina prebivalcev, ki igrajo po pravilih, revnih, medtem ko so za spretno podjetnike in *vrhuško* prevarantstvo in podkupnine običajni del sklepanja poslov in jim zagotavljajo precej brezskrbno življenje. Eden od prebivalcev Medvedova je tudi učitelj zgodovine z vzdevkom *Karbide*, neomajni idealist in patriot, ki dobi zamisel, da bi izkopal tunel v Evropsko unijo, skozi katerega bi postopoma odšli boljši prihodnosti naproti vsi prebivalci ne samo Medvedova, ampak vse Ukrajine. Ko bi bili vsi Ukrajinci naenkrat v Evropi, bi jih ta hočeš nočeš morala sprejeti. Stvar pa se zaplete, ker za izvedbo potrebuje ravno pomoč tistih, ki v njej vidijo vse kaj drugega kot altruistično idejo o pomoči sodržavljanom. Ljubka ustvari slikovit nabor protagonistov, ki še posebej zaživijo v duhovitih in lucidnih dialogih. Tudi ni naključje, da *Karbide* aludira na *Kandida*, katerega avtorju Ljubka pripisuje kar nekaj 'zaslug' za še danes podcenjevalni odnos Zahodne Evrope do vzhodnoevropskih držav. Po drugi strani ne prizanese niti lastni državi, stisnjeni v primež korupcije in koristoljubnih posameznikov. Odlično delo, ki ga lahko prebiramo kot duhovito pustolovsko zgodbo ali v njem razbiramo še satirično in ironično podobo sodobne vzhodne Evrope. > KRISTINA SLUGA

»NAJBOLJŠA KNJIGA 21. STOLETJA«

The Guardian

Sally Rooney je z univerzalno zgodbo o razmerju moči v sodobnem partnerskem odnosu, v katerem se prepozna vsakdo od nas, navdušila bralce in tudi kritike. Dolgo pričakovana poslastica je pobrala večino pomembnejših knjižnih nagrad.

**POŽIVITEV IN UŽITEK
MED PLATNICAMI**

Najhitreje do knjige: 📍 v knjigarnah 🌐 www.emka.si 📞 080 12 05

 Mladinska knjiga

RADOST PISANJA, RADOST BRANJA

Sedemindvajset kosti,
petintrideset mišic,
kakšnih dva tisoč živčnih celic
v vsaki blazinici naših petih prstov.
To je čisto zadosti,
da napišeš *Mein Kampf*
ali *Medveda Puja*.

(Wisława Szymborska – DLAN)

544 strani, več kot 300 pesmi.
Čisto zadosti, da lahko knjigo zbranih
pesmi Nobelove nagrajenke Wisławe
Szymborske RADOST PISANJA v
prevodu Sovretove nagrajenke
Jane Unuk poimenujemo posvetna
biblija našega časa.

Vabljeni na dogodek s poezijo
Wisławe Szymborske:

RADOST BRANJA
Vodnikova domačija Šiška
12. december 2019 ob 19. uri

 Mladinska knjiga

Sofinancira program
Evropske unije
Ustvarjalna Evropa

Najhitreje do knjige: v naših knjigarnah

 www.emka.si 080 12 05

PREVEDENO LEPOSLOVJE

KALIA PAPADAKI

DENDRITI

prevod: Lara Unuk

Goga, zbirka Goga, 2019, t. v., 235 str., 24,90 €, JAK

Zgodbo o Grkih v Ameriki do nas ne pride ravno na pretek, in če na hitro pomislim, se trenutno spomnim samo filma *Moja obilna grška poroka*, ki je pred nekaj več kot poldrugim desetletjem zažigala ne samo pri nas, temveč po vsem svetu, potem pa pridelala še nadaljevanje. Tej premalo znani podobi migracij Grkov v Novi svet (predvsem v primerjavi z Italijani in Irci in še kom drugim v Ameriki) se sedaj pridružuje še roman *Dendriti* iz leta 2016, ki ga je spisala mlada grška pesnica in pisateljica Kalia Papadaki (1978), zanj pa prejela tudi nagrado EU za književnost. Avtorica je svoj roman zastavila večgeneracijsko, saj ga začne v prvi polovici dvajsetega stoletja, ko v Ameriko, natančneje v mesto Camden zraven Filadelfije ob reki Delaware, pride Grk Nondas Kabanis, ki mu ob prihodu pokradejo še tisto malo imetja, kar ga je imel, tako da si mora v teh živahnih in nasilnih časih življenje ustvariti povsem na novo, obenem pa roman pripelje do bližnje preteklosti, kjer v drugi niti zgodbe najstnica Minnie po svojih velikih težavah, ko ji izgine problematični brat in od žalosti umre mati, pristane pri nekdanji hipijevki Susan, kjer je njen mož Basil Kabanis ravno potomec priseljenca Nondasa iz desetletij poprej. Živahen kalejdoskop nekega naroda v amerškem talilnem loncu! > SAMO RUGELJ

ARUNDHATI ROY

MINISTRSTVO ZA NAJVIŠJO SREČO

prevod: Vesna Velkova Bukilica

Mladinska knjiga, zbirka Roman, 2019, t. v., 496 str., 34,99 €, JAK

Arundhati Roy (1961) je tista indijska aktivistka in pisateljica, ki je leta 1997 za svoj romaneskni prvenec *Bog majhnih stvari* (ki je sedaj spet na voljo v broširani vezavi) prejela prestižno Bookerjevo nagrado. Potem se je naslednji dve desetletji ukvarjala z družbeno angažiranimi temami ter o raznih vidikih sodobne družbe in kapitalizma napisala ducat knjig, na njeno naslednje leposlovno delo pa smo tako čakali do leta 2017, ko je izšel ambiciozen roman *Ministrstvo za najvišjo srečo*. Z njim nam avtorica v svojem gosto pisanem, bleščečem in z mnogimi indijskimi posebnostmi obarvanem jezikovnem slogu izriše panoramo polpretekle in sodobne Indije v vsej njeni pretresljivosti, nabiti z družbenimi kontrasti in nenehnimi političnimi prevrati, med katere umesti paleta živopisnih posebnosti, od hermafrodita Andžum/Aftab (s katerim se začne roman) naprej, ki skušajo vsak na svoj način živeti in preživeti v tem družbenem kaosu, v katerem se prepletajo tako indijska tradicija kot tudi pobesneli kapitalizem ter prevratniška in skorumpirana politika. Razkošna podoba indijskega univerzuma! > SAMO RUGELJ

VIKTOR PASKOV

BALADA ZA GEORGA HENYCHA

prevod: Namita Subiotto

Družina, zbirka Pretakanja, 2019, t. v., 127 str., 19,90 €

Bolgarski pisatelj Viktor Paskov (1949–2000) se s tem kratkim romanom slovenskim bralcem predstavlja prvič. Naslovni junak je resnična osebnost: češki Jud Georg Jozef Henych, ki so ga zaradi njegovega izjemnega mojstrstva povabili v Bolgarijo, da bi ustanovil in vodil goslarstvo delavnico, je pred svojo smrtjo izdelal violino, na katero bo igral bog. Zgodbo pripoveduje Viktor, ki je Henycha spoznal kot petletni fantek, ko ga je oče glasbenik pripeljal k mojstru, da sinčku izdelava violino osminko, najmanjšo violino za majhnega dečka, ki ima čudežen posluš in neizmerno ljubezen do glasbe. Henych dečka poimenuje »kralj Viktor«. Roman prikazuje življenje mojstra, ki postane metafora za umetnika: genija, ki živi med povprečježi. Ko se mojster stara in njegove oči ter prsti niso več tako zanesljivi, hočejo drugi izdelovalci glasbil na silo odkupiti njegovo orodje misleč, da jim bo to pomagalo do nedosegljivega Henychovega mojstrstva. Ko Viktorjev oče Marin odkrije, v kakšni bedi, ponižanju, bolezni in osamljenosti živi mojster, se zanj zavzame in ga preseli v njihov družinski dom. Mojster pa izdeluje nenavadno violino kot simbol nečesa svetega in božanskega. »Sveta, sveta, sveta je umetnost, ki je bila, ki je in ki bo.« Rahločutna, jezikovno izredno bogata in sporočilno vseprisotna zgodba bo v bralcu pustila zelo močan vtis, ki ga bo globoko v srcu hranil in branil za prihodnost. > SONJA JUVAN

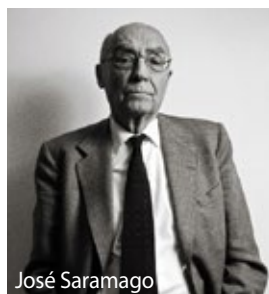

dr. Manca Košir

JOSÉ SARAMAGO

LETO SMRTI RICARDA REISA

prevod: Barbara Juršič
Beletrina, zbirka Beletrina,
2019, t. v., 534 str., 34 €

José Saramago

Velikan portugalske književnosti in nobelovec José Saramago (1922–2010), ki je najbolj prepoznaven po kulturnem romanu *Esej o slepoti*, se je v zavest bralcev zasilal predvsem s simbolno močno prozo, ki se kakor hudournik preliva čez strani, saj jo tvorijo umetelne povedi, ki se včasih raztezajo čez več deset vrstic. Čeprav se to sliši precej naporno, je njegovo pisanje tako hipnotično in pomensko razvejano, da takoj začara in osvoji. Zato ni presenetljivo, da je pri nas precej dobro prevajan, *Leto smrti Ricarda Reisa* je že šesta knjiga po vrsti, ki jo lahko beremo v slovenščini. Jasno je, da Saramago obožuje literarne navezave – že njegova romana *Kameni splav* in *Kajn* se ukvarjata z biblično vsebino –, in tokrat si za osnovo vzame še enega pomembnega portugalskega avtorja, Fernanda Pessoa (1888–1935). Pessoa je edinstven v tem, ker je ustvaril t. i. heteronime, gre za literarne like, ki imajo različne značaje, poklice, osebne zgodovine, zanimanja in seveda vsak svoj slog pisanja. Eden izmed najbolj prepoznavnih heteronimov, ki jih je bilo sicer več kot 70, je ravno Ricardo Reis. Ker ga Pessoa v svoji literaturi ni nikoli ubil, bi lahko rekli, da je preživel svojega avtorja, in ravno iz tega izhodišča gradi Saramago, ki Ricarda postavi za protagonista svojega romana. Zgodba je, če zbanaliziram, variacija na Ostržka, saj hoče Reis iz literarnega junaka postati resnična oseba, zato se vrne v Lizbono in se poskuša na vse načine usidrati v realnem svetu. Nastani se v hotelu in se celo zaplete v romanco, sicer pa tava po Lizboni in se poskuša najti. Skozi zgodbo pa ni podan samo globok premislek o življenju in smislu vsega, ampak tudi širši družbeni komentar, vse skupaj pa dokazuje, da je *Leto smrti Ricarda Reisa* še eno v vrsti Saramagovih vrhunskih in izpiljenih del. > VERONIKA ŠOSTER

CHRISTY LEFTERI

ČEBELAR IZ ALEPA

prevod: Manica Baša
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2019, m. v., 328 str., 12,90 €

Še ena od mednarodno odmevnih knjig, ki so v slovenščini izšle le nekaj mesecev po izvirnem izidu, s svojim stilom pisanja pa spominja na Khaleda Hosseinija (*Tek za zmajem*). Christy Lefteri (1980), pisateljica grških korenin, se je poleti 2016 in 2017, ko je bila begunska kriza najhujša, balkanska migrantska pot pa najbolj oblegana, kot prostovoljka znašla v atenskem begunskem centru, ki so ga vsak dan preplavljali novi ljudje in družine, večinoma iz Sirije in Afganistana. Ti so želeli deliti svoje življenjske zgodbe. Kasneje je v Londonu spoznala človeka, ki se je v Siriji ukvarjal s čebelarstvom (čebele so simbol ranljivosti in življenja), iz njega pa zgetla Nurija, enega od glavnih likov svojega romana. Drugi lik je zgradila v svoji domišljiji. Rodila se je Afra, ženska, ki je videla umreti sina, pri tem pa je oslepela v eksploziji, ki ga je ubila. Iz vsega tega je nastala dramatična zgodba o Nuriju in Afri, ki se skušata iz Sirije po tunelu žalosti prebiti v Veliko Britanijo in tam zaživeti na novo. > SAMO RUGELJ

ANDREI MAKINE

KNJIGA KRATKIH VEČNIH LJUBEZNI

prevod: Nadja Dobnik et al.
Književno društvo Hiša poezije,
2019, m. v., 157 str., 23 €

Tole pišem na prvega novembra dan, na praznik spominjanja. O eni najlepših knjig o spominu, tej zlati niti, ki nas večno povezuje: »Povezovala naju je veliko močnejša vez, spomin, zaradi katerega je bilo vprašanje, ali se bova še kdaj videla ali ne, precej nepomembno. Nisem znal izraziti tega prepričanja, videl sem samo njegovo mirno in neizčrpno svetlobo, ločeno od roka časa. Ki od tedaj ni oslabele.«

Andrei Makine (1957) se je rodil v Sibiriji, od leta 1987 pa živi v Franciji in piše v francoščini. V slovenščini imamo več njegovih del; maturo, ki so morali brati *Francoski testament*, ga ne bodo pozabili, tudi gledalci filma po njegovem romanu ne. Makine se dotakne globoko in tam ostane udomačen v spominu. Ker zna pripovedovati zgodbe in ker njegova dela preseva lepota, ki jo zmore le pisava resničnega umetnika.

Knjiga kratkih večnih ljubezni je stkana iz osmih pripovedi; glas jim daje spomin otroka, po vojni odraščajočega v sirotišnici, in mladeniča, ki mu je uspelo prerasti svojo zaznamovanost, zadrževanje v svetlobo in trepetanje lepote v trenutku ustavljenega časa sredi večnosti. Lok se pne od prve zgodbe o naključnem srečanju Dimitrija Ressa, umirajočega disidenta, zapornika sovjetskega režima, ki ga hrani spomin na ljubljeno žensko: »Ljubil jo je ... kot ni mogoče biti ljubljen ... nikjer na tem svetu.« Knjigo sklene izpoved znanca o tem, kdo je bil Ressa, v zaporu poimenovan Pesnik, ki je umrl teden po tem, ko je zadnjič od daleč gledal svojo ljubljeno, brez slehernega obžalovanja, z zavedanjem: »Ve, da v tem dvoboju z zgodovino ne more biti zmagovalca. Režimi se spreminjajo, želja ljudi po oblasti, po uničevanju soljudi, po potopitvi v brezčutno otopenost dobro hranjenih živali pa ostaja nespremenjena.«

Opis okrutnega režima je le krhek okvir, postavljen zato, da bi s piscem zaupali, da ga je mogoče preseči, če se v nas naseli nežnost ljubezni, ki vidi lepo in dobro. To nas dela srečne, in ne ideologija, revolucija, boj za spreminjanje sveta. Kot mila deklica vpraša pripovedovalca, zahtevajočega novo družbo: »Vsi ti ljudje, ki jih želiš v prihodnosti osrečiti, kaj jim preprečuje, da že zdaj niso srečni? Da ne sovražijo drugih, da niso pohlepni. Ali da vsaj ne udarijo bližnjega v obraz ...« Mladenič nekoč spremlja bojevito upornico na fotografiranje za samizdatski časopis orjaškega sadovnjaka, v katerem »so zgoščene vse blodnje komunističnega sistema ... imeti največji nasad na svetu. Zmagoslavje kolektivističnega kmetijstva!« Ona strelja protirežimske parole, on pa osupel opazuje cvetoči sadovnjak: »Plaz beline, v katerega se potaplja, je izjemno lep ... Tako lep, da popelje v ekstazo, v omedlevico, tako neverjetno lep, da tisti, ki ga občuduje, počasi pozablja, kdo je, zakaj je tu, pozablja celo, da bo nekoč moral zapustiti te puhaste sanje in se vrniti v prejšnje življenje.« Drugič opazuje lepo mlado žensko na pokopališču in ugotovi, da gre za bežen in najgloblji trenutek v življenju ranjenega bitja. »Vsa bolečina je še prisotna, vendar jo ljubezen preseže in za kratek čas zaživi v absolutni resnici: svet s svojimi absurdnostmi, lažmi in odvratnostjo ne ločuje več ženske in njenega ljubega.«

Vedno obstajajo tri kategorije ljudi: spravljalci, posmehljivci in uporniki. Toda so, čeprav redki, a so: »Tisti, ki so dovolj modri, da se ustavijo v uličici ... in gledajo sneženje, vidijo luč, ki se je prižgala v oknu, vdihavajo zrak, ki diši po lesu, ki gori ...« Ta lepota je spajala pripovedovalca in Ressa z njunim dihanjem, le pozabiti sta morala na to, kar sta mislila, da sta.

Milo lepa *Knjiga kratkih večnih ljubezni* nas prebudi v zavedanje, da je pravzaprav edina prava doktrina čisto preprosta: »Vse, kar potrebujemo, je ... ljubezen.« Vredno stopanje skozi odsev sveta, ki ga ljubezen lahko preobrazila!

S profesorjem Jankom Kosom, starosto svetovne književnosti v Sloveniji, in Beletrininimi uredniki Špelo Pavlič, Alešem Štegram in Mitjem Čandrom smo se pogovarjali o pripravah na predstavitev velikega knjižnega projekta Klasična Beletrina, ki bo v letih 2020–2024 s 25 naslovi iz svetovne zakladnice obogatil slovensko knjižno pokrajino.

»Klasično je v literaturi tisto, kar je prvovrstno, najvišje, vrhunsko.«

prof. dr. JANKO KOS

Bukla: Za boljšo predstavitev tega projekta nam najprej povejte, kaj sploh je *klasika*?

Kos: Na začetku je to pomenilo visoko stopnjo nečesa, na primer davkov, potem pa je prešlo na kvaliteto umetnosti in literature. Klasično je v literaturi tisto, kar je prvovrstno, najvišje, vrhunsko. Druge preproste razlage za to ni, čeprav je klasika dobila kasneje tudi drugačne pomena – klasika pomeni danes predvsem grško-rimsko literaturo in kulturo. Klasična literatura je tisto, kar je vrhunsko, najvišje, kar spada v kanon – vendar je ta beseda problematična. Gre torej za najvišjo možno kvaliteto neke literature.

Bukla: Kaj pa pritegne bralce h klasični literaturi?

Kos: V klasični literaturi je velik del romanov in novel privlačnih tudi za bralca, ki si želi prebrati kaj zanimivega, življenjskega, morda celo žgečkljivega.

Bukla: Pri izboru 25 knjig Klasične Beletrine ste poskrbeli, da je tudi žgečkljivih knjig nekaj.

Kos: To ni bilo namerno, morda tu in tam. Romani in novele, ki so se uvrstile v izbor, so zelo različni. Od zelo resnih in zahtevnih del do realističnih, zanimivih, do delikatnih in nekoliko žgečkljivih.

Bukla: Kako to, da niste izbrali temeljnih del klasičnih avtorjev, pač pa manj znana odlična dela, ne na primer *Don Kihota*, pač pa *Zgledne novele Cervantesa*?

Kos: *Don Kihot* je bil dvakrat preveden, večkrat natisnjen. Za nas so bile zanimive Cervantesove *Zgledne novele*, ki so bile že davno prevedene v slovenščino, vrhunsko delo, klasika evropske novelistike in potrebujejo nov aktualiziran prevod. Podobno tudi pri drugih avtorjih, na primer pri Andréju Gidu, poznamo vrsto njegovih del, kot so *Vatikanske ječe*, *Imoralist* in *Ponarejevalci denarja*, vendar smo želeli predstaviti slovenskemu bralcu Gidovo delo, ki nam je manj pri roki. Slučajno so *Ozka vrata* pravo nasprotje senzualni prozi v Gidovih drugih delih, ker so spiritualno, eterično, seveda vrhunsko delo.

Bukla: Vsi avtorji bi si želeli biti v zbirki klasikov. Kako to, da Kafke ni med velikani?

Kos: Kafka je bil zelo prevajan, Beletrina je izdala večji del njegovega opusa, tako da za zdaj Kafka ni prišel v poštev. Mi je pa osebno zelo pri srcu.

Bukla: Je še kakšen avtor, ki bi ga želeli uvrstiti v to zbirko Klasične Beletrine, pa ga niste?

Kos: Med modernimi klasiki je to gotovo Proust. Seveda imamo že sijajni prevod ciklusa *Iskanja izgubljenega časa* Radojke Vrančič, ki je izhajal več let, po drugi strani pa bi bilo težko izbrati samo enega od romanov. Tu smo ostali pred zaprtimi vrati.

Bukla: Kaj pa Turgenjev, zakaj *Lovčevi zapiski*?

Kos: Ta knjiga je bila manj dostopna, njegovi Očetje in sinovi so po svoje za bralce malce dolgočasni, Lovčevi zapiski pa so bolj živi, slikoviti.

Bukla: Nekaj knjig je, ki so temeljna dela tudi za širok družbenozgodovinski pogled, na primer *Besi Dostojevskega*, *Leto strahote Hugoja*, pa še kakšno.

Kos: Nekaj takšnih knjig je v zbirki; pri Dostojevskem je bilo zahtevno izbrati delo, ki bi bilo v tem trenutku najbolj aktualno, najbolj zanimivo. Ta duhovna atmosfera v *Besih* s političnimi posledicami nas danes prizadeva, s tega stališča se nam je zdela ta knjiga najbolj zanimiva.

Bukla: V nekaterih delih Klasične Beletrine je junak duhovnik ali mnenih, ki skrene, na primer v *Zločinih očeta Amara* ali pa v *Hudičevem napoju Hoffmanna*. Je motiv danes tako aktualen?

Kos: Delo portugalskega pisatelja smo uvrstili zato, ker gre za klasika portugalske literature realizma-naturalizma, pri Hoffmannu pa gre za izjemen prikaz razcepljene osebnosti, kar je bil problem tako Hoffmana kot pisateljev in romantikov širše.

Bukla: Sever Evrope zastopa tudi Strindberg, Slovenci verjetno bolje poznamo Ibsena, tu je še odlična Selma Lagerlöf.

Kos: Ibsen kot dramatik ni prišel v izbor, pri Strindbergu so težišče drame, prav bi bilo, da bi jih pri nas večkrat igrali. Avtobiografske pripovedi niso tako znane, zato smo želeli, da spoznamo tudi ta del Strindbergovega odličnega opusa. Selma Lagerlöf je meni zelo ljuba pisateljica že od mladosti, na žalost je ena od le dveh ženskih pisateljic v zbirki, druga je George Eliot. Med manj znanimi deli Lagerlöfove, ki so že doživela slovenski prevod pred davnimi leti, je tudi *Cesar Portugalske*, takrat preveden kot *Klara Gulleborg*. Gre za sijajno zgodbo, mojstrsko napisano, z nekaj presunljivimi prizori. To je eno njenih najboljših del.

Bukla: Dickens ste predstavili s precej obsežno knjigo, ki se dogaja ob Temzi, in ta reka se pretaka skozi vse strani romana. Kako da ste izbrali prav to knjigo?

Kos: Roman sem bral kot študent in me je že takrat očaral. Dickens je moj zelo ljubi pisatelj, v anglosaškem svetu je njegovo najbolj priljubljeno delo *Povest o dveh mestih*, tudi zaradi odnosa do revolucije. Med njegovimi deli smo izbrskali delo, ki še ni bilo prevedeno. Dickens je zelo po meri Slovencev, ker je dobrohoten, human, razume malega človeka.

Bukla: Se vam zdi, da bodo prevajalci kos prevajanju klasikov?

Kos: Težko rečem, ker mladih prevajalk in prevajalcev ne poznam tako dobro, čeprav vem, da so nekateri res izjemni in se dobro spoznajo na jezik in književnost, je pa to velika naloga, takšen prevod, brez dvoma. Zanima me, kako bo preveden Boccaccio, *Filocolo*, ker smo želeli imeti nekaj renesančnega, to bo še poseben izziv. Prav ta roman je želel Dušan Pirjevec uvrstiti v 100 romanov, pa takrat ni šlo.

Bukla: Je Klasična Beletrina primerna za srednješolce?

Kos: Zadnje triletje devetletke bi bil čas za branje nekaterih klasičnih knjig iz te zbirke, na primer *Lazarček s Thormesa*, *Besi* so gotovo pretežki za osnovno šolo, nikakor pa ne smemo podcenjevati dijakov, ki so že odprti za filozofska, religiozna vprašanja in jih že marsikaj zanima. Čeprav je svetovne literature v učnih načrtih precej, je pomembno, da je razmerje med slovensko in svetovno literaturo pravo, in verjetno bi bil čas, da se znova premisli, kateri avtorji so v učnih načrtih in ali so res aktualni.

Bukla: Šolarji se večinoma srečajo z bolj obsežnim branjem literarnih del v zadnji triadi. Bi jim predlagali, da začnejo z bolj modernimi romani ali naj posežejo po zakladnici klasikov?

Kos: Na koncu osnovne šole začnejo z novejšo klasiko, zlasti realisti 19. stoletja, modernisti 20. so malce težji. Verjetno moramo razmišljati o starosti, pedagoški primernosti, vendar moramo od zadnje triade OŠ zahtevati, da ob glavnih slovenskih avtorjih spoznajo tudi ključne evropske klasike, morda tudi skozi njihove življenjske zgodbe, ki so bile večinoma izjemne.

Bukla: Kaj so ključna sporočila klasične književnosti današnjemu času, današnjemu človeku?

Kos: Predvsem daje v obliki romanesknih zgodb, ljubezenskih, družinskih, pustolovskih – celostno podobo človeka, ne le tistega časa, pač pa v smislu celovite podobe, ki je moderna literatura pogosto ne prikazuje več, je rahlo razpršena, pesimistična, nihilistična, ni več zmožna zajeti človeka v takšno celovito podobo.

ŠPELA PAVLIČ

Bukla: Je res, da klasike vsakič beremo drugače?

Pavlič: Ja in ne. Klasična – v smislu izjemna – literatura je izjemna tudi zato, ker se zdi vedno znova aktualna. Kot bi se bila kameleonsko sposobna prilagajati trenutku. A knjige najbrž ostajajo iste, spreminjamo se tisti, ki jih beremo.

Bukla: Kako je potekalo odločanje o tem, kaj bo šlo v zbirko in kaj ne – je imel ženski glas med tremi moškimi tudi svoj odmev pri izbiri?

Pavlič: Metoda našega izbora je bila, na kratko, takšna: v izbor so prišle tiste od knjig iz zakladnice svetovne književnosti, o katerih smo ocenili, da bi jim koristil osvežen prevod ali pa da so prevodi še vedno aktualni, knjiga pa zunaj knjižnic ni dosegljiva. Poleg tega zbirka zapolnjuje nekaj prevodnih vrzeli. Pogoji za uvrstitev na seznam je bila tudi letnica izida posameznega dela: ustavili smo se pri letu 1950. Če bi upoštevali vse avtorice in avtorje, vsa pomembna dela svetovne književnosti, bi bil izbor morda nekoliko drugačen.

Izbor pri tako zastavljeni zbirki ne more biti vezan izključno na posameznega avtorja ali avtorico oziroma na posamezen naslov, ki bi si ga želeli ali pričakovali v zbirki, temveč je treba upoštevati tudi, recimo temu, obliterarne kriterije: kar nekaj izjemno pomembnih avtorjev in avtoric je v zadnjih letih dobilo svež prevod ali pa je bil prevod – glede na izid izvirnika – narejen razmeroma pozno in je še vedno povsem sodoben.

Glede ženskega glasu: pri izboru sem bila ena od štirih, ki so izbirali. Sicer pa smo se o vsakem od izbranih naslovov pogovorili, preverili dosegljivost prevoda in seveda tudi vsebinsko aktualnost. Izbor je plod vsega naštetega.

Bukla: Kje se urednik sreča z največ izzivi pri klasičnih knjigah?

Pavlič: Ko je izbor enkrat pripravljen, je izziv najti pravega prevajalca za posamezno knjigo. Mislim, da nam je to odlično uspelo. Klasična literatura ima svoje specifičnosti, prevajalci so za projekt izjemno pomembni, zame so enakovredni soustvarjalci naše zbirke. Podobno avtorji spremnih besed, poznavalci in strokovnjaki s področja literature, filozofije, kulture. Ob njih so tu še lektorji, korektorji, oblikovalec, tehnični urednik – ljudje iz kolofona torej, ki so redko izpostavljeni, a je vsak od njih izjemno dragocen del tega, da lahko zbirka postane taka, kot si želimo.

Bukla: S katero od 25 knjig naj začne začetnik, ki je klasične knjige zadnjič bral v šoli?

Pavlič: Trenutno berem Swiftova *Gulliverjeva potovanja* v odličnem novem prevodu Andreja Skubica. To je krasna knjiga za ponoven vstop v klasiko. Če nas ne zanima fantastika, nas bo mogoče nagovorila družbena kritičnost. Če nas ne nagovori niti ta, lahko uživamo v jezikovni bravuroznosti besedila itd. Vsakemu bralcu ponuja nekaj, kar ga lahko pritegne. Najbrž je prav to značilnost dobre literature.

Bukla: Česa se najbolj veselite v zvezi s projektom Klasična Beletrina?

Pavlič: Branja. Svojega in branja drugih. Tega, da bomo lahko bralci vstopali v izjemne knjige preko osveženega jezika.

ALEŠ ŠTEGER

Bukla: Klasična Beletrina prinaša tudi japonskega in kitajskega avtorja. Zdi se, da še evropskih klasikov ne poznamo dobro, pa vseeno?

Šteger: Gre za klasična dela, ki so skozi stoletja imela velik vpliv, bila brana tudi pri nas, a na žalost v prevodih prevodov. Tokrat je drugače, saj imamo odlične prevajalce iz japonščine in kitajščine.

Bukla: Je lepota nujni del klasične knjige?

Šteger: Rekel bi obratno: velike klasične knjige zmeraj zastavijo vprašanje, kaj lepota sploh je.

Bukla: Kako je koncipirano oblikovanje Klasične Beletrine, kaj sporoča?

Šteger: Knjige so oblikovane sodobno, jasno, obenem pa nadvse čutno, osebno. Oblikovanje izhaja iz branja in sodobnega doživljanja del, na tem temeljijo individualne ilustracije, barva platna, tipografije. Mislim, da je rezultat navdušujoč.

MITJA ČANDER

Bukla: V čem je Klasična Beletrina danes aktualna?

Čander: Človeške reči se skozi čas ne spreminjajo prav veliko in zato nas klasika še vedno nagovarja enako kot v času nastanka. Koliko časa je že minilo od zbirke Sto romanov ... Srce bije v vseh časih enako.

Bukla: Komu je namenjena Klasična Beletrina?

Čander: Vsem ljudem, ki jih vzbudi življenje.

Bukla: Bi bil svet drugačen, če bi vsi brali klasike?

Čander: Nisem prepričan. Človeška norost je brezmejna. Morda jo lažje razumemo. (Preberite tudi intervju na str. 6.)

Pravkar izšlo
REDNA ZBIRKA
za leto 2020**Zbornik MOHORJEV KOLEDAR 2020**Bernarda Mrak Kosel
UJETNIK SVOJEGA ČASA
Slovenske večernice 169**IZBRANI SPISI FRANCA KSAVERJA MEŠKA**Matija Ogrin
SLOVENSKO SLOVSTVENO IZROČILO

François Claustres

SVETO PISMO V 30 UMETNINAHMohorjev koledar 2020: 20 €
Komplet petih knjig: 68 €www.mohorjeva.org
info@celjska-mohorjeva.si

Tel.: 03 490 14 20 ali 01 244 36 50

PREVEDENO LEPOSLOVJE

MICHAEL ONDAATJE

LUČ VOJNE

prevod: Staša Grahek

Cankarjeva založba, 2019, t. v., 304 str., 32,99 €, JAK

Ondaatje (1943), pisatelj, ki se je rodil na Šrilanki, potem pa se v petdesetih letih preselil najprej v Anglijo, potem pa v Kanado, kjer živi še danes, se je v sodobno literarno zgodovino zapisal z *Angleškim pacientom* iz leta 1992, za katerega je prejel Bookerjevo nagrado (leta 2018 pa bil potem izbran še za najboljšega med romani, ki so v zadnjih petdesetih letih prejeli bookerja), leta 1996 pa je bila po njem, s fatalno Kristin Scott Thomas, posneta tudi izjemno uspešna filmska ekranizacija, nagrajena z devetimi oskarji. Ondaatje v svojih romanih (prevedena imamo še romana *Anilin duh* in *Mačja miza*) pogosto preigrava preteklost svojih junakov z različnih časovnih perspektiv in njihove nejasno fragmentarne spomine nanjo, tega pa se loteva tudi v svojem najnovjšem delu *Luči vojne* iz leta 2018, kjer je osrednja tematika kaotični čas v Angliji po drugi svetovni vojni. Zgodbo pripoveduje štirinajstletni Nathaniel, knjiga pa vzleti v trenutku, ko ju skupaj s sestro Rachel starša obvestita, da se bosta za eno leto odselila na drug konec sveta, njiyu pa prepustila v varstvo skrivnostnemu možaku Molju. Za najstnika se začne nenavadno obdobje, prestreljeno z ekscentričnimi liki in svojevrstno potjo vsakega od njiyu v odraslost, ob tem pa je odkrite v kleti, ki zamaje dvom o tem, kaj se je v resnici zgodilo z njuno mamo, samo ena od reči, ki Nathanielu v drugem delu romana, sedaj že deset let starejšemu, tlakuje pot do raziskovanja materine preteklosti, vse od njene resnične vloge med drugo svetovno vojno naprej in nazaj. Prepričljivi avtorski pečat svetovno priznanega avtorja v zgodbi, ki se nekajkrat dotakne tudi naših tal. > SAMO RUGELJ

LUKAS BÄRFUSS

HAGARD

prevod: Slavo Šerc

KUD Sodobnost International, 2019, m. v., 143 str., 16,90 €

Beseda *hagard* v različnih jezikih pomeni delirij, demenco, zmedenost, hiranje; v lovskem žargonu pa je ime za udomačenega sokola, izurjenega za lov. Vse to najdemo v junaku romana, nepremičninskem podjetniku Philipu, ki nekega marčevskega dne začne brez pravega razloga zasledovati neznanko. Ta je majhne, nežne in ranljive postave, obuta je v par slivnato modrih balerink in uporablja parfume vrtnic in jasmina. V samo šestintridesetih urah, ki jih Philip preživi v zasledovanju graciozne neznanke, se spremeni usoda njegovega življenja. Sledi ji po ulicah, vlakih, po pešpoteh in si predstavlja njeno življenje, sanje, želje; hkrati pa ne najde pravega razloga, zakaj ji pravzaprav sledi. Kaj bi ji povedal, če bi se srečala iz oči v oči? Ko na stopnišču podzemne železnice dobi priložnost, da jo prehiti in se ji končno zatre v obraz, tega ne stori. Odvisnost od sledenja in iskanja popolnosti, obsedenost od uresničitve pričakovanj – v digitalizirani družbi lahko to onemogoči že prazna baterija na pametnem telefonu in odsotnost polnilca zanj! Kaj v življenju lahko sploh v popolnosti predvidimo in načrtujemo, kako nas določajo usodni trenutki? Odličen večplastni psihotriler, za katerega branje je vredno prečuti noč. > SONJA JUVAN

VIKTOR PELEVIN

RUMENA PUŠČICA

prevod: Borut Kraševc

LUD Šerpa, zbirka Klasična Šerpa, 2019, m. v., 194 str., 18 €

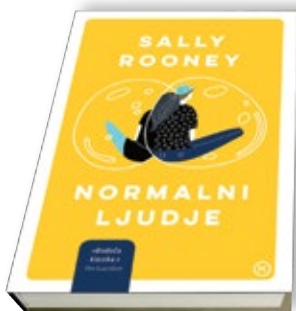

Viktorja Pelevina (1962), enega najprodnostnejših in tudi najzanimivejših sodobnih ruskih pisateljev, že dobro poznamo (denimo po romanih *Sveta knjiga volkodlaka* in *Čapajev in praznota*), saj je v slovenščino najbolj prevajan sodobni ruski avtor. Sedaj je izšel še (nov) izbor iz avtorjeve večkrat nagrajene zgodnje zbirke kratke proze iz leta 1993, v katerega je prevajalec Borut Kraševc uvrstil eno novelo, tri kratke zgodbe in dve pripovedi. Pelevin je že v teh zgodbah jasno nakazal kasnejše vsebinske motive svojih romanov, za to pa je morda najlepši primer ravno novela z naslovom *Problem volkodlaka*, ki nam razkrije, kako je Saša (junak iz *Svete knjige volkodlaka*) postal volk. Seveda se Pelevin v svojih zgodbah poigrava še z mnogimi drugimi nenavadnimi, tudi absurdnimi motivi, denimo v zgodbi o birokratih, ki obsesivno igrajo računalniške igrice, ali pa v tisti o nič hudega slutečih potnikih na vlaku, ki hiti proti podrtemu mostu, s čimer na svoj način izpisuje svoje videnje bizarnosti sodobnega sveta. > SAMO RUGELJ

SALLY ROONEY

NORMALNI LJUDJEprevod: Vesna Velkovrh Bukilica
Mladinska knjiga, zbirka Kapučino,
2019, t. v., 279 str., 24,99 €

Najstnika Connell in Marianne prihajata iz dveh popolnoma ločenih svetov, on je priljubljen športnik in šolski zvezdnik, ona pa neprilagojena, samotarska piplarka. Njegova topla in sočutna mama opravlja slabo plačana gospodinjska dela pri njeni zaposleni bogataški materi. Med sošolcema se kljub velikim socialnim in družbenim razlikam počasi razvije intenziven odnos, ki preraste prijateljstvo ... pa vendar se mladostnika na Connellovo pobudo odločita, da bosta razmerje skrila pred javnostjo. Kakšno leto kasneje, ko se podata na študij v Dublin, pa se razmerje moči prevesi na njeno stran. V novem okolju se Marianne odlično znajde, poišče si nove prijatelje in novega fanta, medtem ko Connell kljub svojim talentom ostaja negotov in sramežljiv. Kot magnet ju naključje spet povleče skupaj, vendar je njuna zveza preveč obtežena s preteklostjo. Po tem, ko ona zaide v samouničevanje in začne iskati smisel drugje, se mora vsak od njiju odločiti, kako daleč je pripravljen iti, da bi rešil drugega. Brilljantna mlada irska pisateljica Sally Rooney (1991) tudi z drugim romanom (prvi je bil *Pogovori s prijatelji*) ponuja psihološko pretanjeno intimno zgodbo, s katero raziskuje rojevanje prve ljubezni in zapletene odnose z družino, prijatelji in svetom. > RENATE RUGELJ

MARY BASSON

SLIKARKAprevod: Neža Kralj
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2019, m. v., 349 str., 12,90 €

Osrednja junaka biografske pripovedi sta nemška ekspresionistična slikarka Gabriele Münter in legendarni Rus Vasilij Kandinski, začetnik abstraktnega slikarstva. Kandinski je v začetku 20. stoletja v Nemčiji ustanovil slikarsko šolo Phalanx, Gabrielo (Ello) pa je prepoznal kot eno svojih najbolj nadarjenih učenk. Med občutljivo Ello in njenim poročenim učiteljem je vzplamtela ljubezen, njuno nezakonsko skupno življenje je trajalo vse do začetka prve svetovne vojne, ko je Vasilij zbežal v Rusijo. Roman poleg tragične ljubezenske zgodbe ponuja pronicljiv vpogled v družbeno dogajanje v turbulentnih obdobjih prve in druge svetovne vojne, predstavi tudi druge iz skupine avantgardnih umetnikov, ki so strastno iskali nove poti likovnega izražanja, v nacistični Nemčiji pa postali predmet posmeha in grobe uničevalnosti. Predvsem je knjiga poklon slikarki in ženski, ki si je upala, ki je že kot otrok samosvoja sledila svojim sanjam tako v umetnosti kot v osebnem življenju, vendar za to plačala visoko ceno. > ZA DOBRE KNJIGE.SI, ANICA DERGANČ, MKL

ILIJA TROJANOW

MOJA OLIMPIJADAprevod: Mojca Kranjc
Cankarjeva založba, zbirka Vilenica,
2019, t. v., 319 str., 32,99 €, JAK

Kaj dobite, če združite izjemen avtorski koncept, štiri leta aktivnega ukvarjanja z večino olimpijskih športov, izjemen pripovedni, pisateljski talent enega najboljših srednjeevropskih literatov in vrhunsko prevajalko? Nič več in nič manj kot športno knjigo leta, v kateri nas Ilija Trojanow, avtor *Zbiralca svetov*, popelje na potovanje po kraljestvu športov, ki se jih je odločil preizkusiti po olimpijadi leta 2012 v Londonu ter svoje dosežke primerjati z rezultati zmagovalcev. Pri tem Trojanow ne išče bližnjic, iz marsikaterega športa si naredi prvovrstno (pre)izkušnjo, saj rokoborbo vadi v Teheranu, sabljanje na Dunaju, dvoransko kolesarsko dirkanje pa v Londonu itn., za marsikaterega od športov pa si ob tem priskrbi še vrhunskega trenerja, ki je zgovoren značaj že sam po sebi. Enkratna meditacija o življenju in športu. > SAMO RUGELJ

CLARE AZZOPARDI

IMENA, KI SO JIH PUSTILE ZA SEBOJprevod: Breda Biščak
LUD Literatura, zbirka Stopinje,
2019, m. v., 111 str., 20 €, JAK

Malteške književnosti v slovenščini nimamo na pretek, v zadnjem času pa sta izšli vsaj dve deli iz te sredozemske otoške države, za katero se tistim, ki tja pridejo na počitnice, večinoma zazdi, da je raj na zemlji v Sredozemlju. Prvo delo je bil roman *Jutta Heim*, ki je pri nas izšel leta 2018, napisal pa ga je eden najbolj znanih malteških pisateljev Immanuel Mifsud, drugo pa je pričujoča (nagrajena) zbirka kratkih zgodb iz leta 2016, pod katere se je podpisala Clare Azzopardi (1977), ki je pisateljica in dramatičarka ter profesorica malteščine na malteški univerzi (knjigo je nedavna Sovretova nagrajenka Breda Biščak prevedla iz angleščine). Azzopardijeva v tej zbirki z jasno rdečo nitjo naniza zgodbe osmih ženskih likov, osmih življenj iz (tudi) trebuha Malte, torej žensk večinoma nižjega in srednjega sloja malteške družbe, saj sta tu tako beračica kot kuharica, pa tudi književnica in urednica, s čimer demistificira življenje (žensk) na tem otoku v 21. stoletju in pokaže, da je malteški mikrokozmos še kako podoben vsem drugim v Sredozemlju. > SAMO RUGELJ

NÉGAR DJAVADI

DEZORIENTALKAprevod: Suzana Koncut
Založba /*cf., zbirka Kaif, 2019, m. v., 337 str., 26 €, JAK

Iranska umetnica Négar Djavadi se je rodila leta 1969 v Teheranu, potem pa se je morala po tamkajšnjem otroštvu s starši, ki so nasprotovali vladavini šaha Reze Pahlavija in potem Homeinija, ki je prišel na oblast leta 1979 in z islamsko revolucijo povsem preobrniti iransko družbo (moj teheranski poslovni partner mi je svojčas govoril, da so v tistem času v ulici, kjer je živel, pobili vse, razen njegove družine), kot enajstletnica preseliti v Evropo. Svoj novi dom so našli v Parizu. Po filmski karieri je leta 2016 kot svoj prvi roman objavila *Dezorientalka*, ki je nemudoma dobila nekaj prestižnih literarnih nagrad, kar seveda ni čudno, če začnete brati to prepri-

čljivo delo, dodobra podloženo tudi z avtobiografskimi elementi (avtorica sicer zanika, da gre za avtofikcijo). V njem Djavadijeva preko glavnega lika, Iranke Kimie Sadr, ki se z mamo in sestrami na začetku osemdesetih let prejšnjega stoletja pridruži očetu v Parizu, potem pa četrto stoletja kasneje s (svoje) zgodovinske perspektive s pomočjo spominov na iransko družbo ter s kalejdoskopsko izpisano zgodbo povzdignjeno analizira lastno preteklost in prihodnost v sodobni družbi, s tem pa izpiše unikatno družinsko dramo, v kateri obenem umetelno preplete dve kulturi in način njihovega bivanja. > SAMO RUGELJ

THOMAS MERTON

O DEŽJU IN NOSOROGU

Rain and the Rhinoceros

prevod: Ana Jelnicar

Sanje, zbirka Rak samotar,

2019, m. v., 56 str., 10 €

Thomas Merton

V Franciji rojeni in tudi v Angliji vzgajani Thomas Merton (1915–1968) je zahodnjak, ki se je zapisal ne navadnemu načinu življenja, saj je po študiju vstopil v asketski meniški red trapistov, v ameriškem samostanu Gethsemani pa je napisal svojo najbolj znano knjigo *Gora sedmih polic*.

Z drobno (dvojezično) knjižico *O dežju in nosorogu* dobivamo liričen in avtohton Mertonov pogled na divjino, saj se avtor izpisuje kot novodobni Henry David Thoreau, pri čemer mu običajen dež predstavlja dobrino in obenem metaforo za nekaj, kar v današnjih časih (esej je bil napisan pred približno pol stoletja) še vedno predstavlja nekaj, kar je skupno vsem in se še ne deli za denar, obenem pa zato nima (tržne) vrednosti, s tem pa jo za avtorja ravno pridobiva. Merton to metaforo seveda razširi na način bivanja nasploh »tam, kjer prezirajo dež, tam jaz ne morem spati« in »ne morem zaupati krajem, kjer zrak najprej zasmradijo in nato očistijo«, tako da nas oskrbi z različnimi bivanjskimi in ekološkimi poudarki, ki so danes še veliko bolj aktualni, kot so bili ob svojem nastanku. Hvalnica dežju! > SAMO RUGELJ

MARCEL ŠTEFANČIČ, JR.

NI SE ŠE STEMNILO

Eseji o tem, kako upočasniti čas;

Bob Dylan, Neil Young & Eagles

v živo; bonus track: Mojih 15 minut z Davidom Bowiejem

UMco, zbirka Odkrito,

2019, m. v., 199 str., 19,90 €

Marcel Štefančič, jr. ni samo dolgoletni filmski kritik, temveč tudi večdesetletni zavzeti spremljevalec nekaterih najbolj izpostavljenih glasbenikov in ansamblov našega časa. V svoji novi esejistični knjigi je tako iz osebne perspektive ter s širokim poznavanjem zgodovine posameznega glasbenika, obdelal Boba Dylana (prvič ga je v živo poslušal leta 1981), skupino the Eagles, Neila Younga in (za bonus) še Davida Bowieja ter pokazal, kako so ti rockerji po pol stoletja delovanja še vedno aktivni in so zaznamovali skoraj naše celotno življenje. Doživeto! > SAMO RUGELJ

MARCEL ŠTEFANČIČ, JR.

THE GREATEST HITS

Zgodbe in eseji o XX. stoletju

UMco, zbirka Angažirano, 2019, m. v., 1121 str., 29,90 €

Marcel Štefančič, jr. (1960) je bil v obdobju med letoma 2012 in 2019 s svojimi esejističnimi knjigami kar petkrat nominiran za Rožančevo nagrado (dvakrat jo je tudi dobil), a to ne pomeni, da je eseje začel pisati šele v tem času. Knjiga *The greatest hits*, monumentalna zbirka njegovih najboljših esejev o dvajsetem stoletju, briljantno pokaže, v kakšni formi je bil naš najplodovitejši esejist že v prejšnjem stoletju,

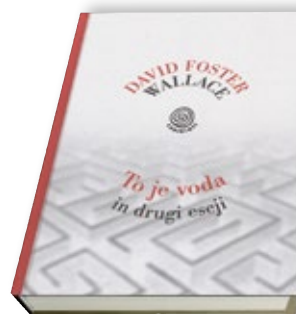
DAVID FOSTER WALLACE

TO JE VODA**IN DRUGI ESEJI**

prevod: Jernej Županič

LUD literatura, zbirka Labirinti,

2019, t. v., 240 str., 25 €, JAK

David Foster Wallace (1962–2008) je kulturni ameriški pisatelj, ki ga pri nas že poznamo po *Zgodbah*, ki so izšle leta 2011, najbolj znan pa je po svojem epsko obsežnem romanu *Neskončna burka (Infinite Jest)*, za katerega slišim, da bo morda nekoč izšel tudi v slovenskem jeziku. Knjiga *To je voda in drugi eseji* je knjižni izbor nekaterih njegovih najboljših esejev, v katerih Wallace prikaže vso svojo pripovedno briljanco ne samo s svojim stilom in opisovanjem dogajanja, temveč tudi z izvornim in za literata skoraj nenavadnim izborom tematik, ki se jih loteva. Te se razpenjajo od opisovanja teniškega dvoboja med Rogerjem Federerjem in Rafaelom Nadalom v finalu Wimbledonu 2006, pri katerem Wallace prikaže tako svojo literarno virtuoznost kot športno navdušenost nekdanjega tenisača, ali pa (najdaljši esej v knjigi) popis enotedenskega križarjenja na luksuzni megakrižarki, pri katerem pred nami z občutljivo inteligenco pozornega opazovalca in bistrega premišljevalca naslika ves površinski blišč in vso eksistencialno praznino ter paradoksalno nesmiselnost tovrstnih potovanj. Izvirno! > SAMO RUGELJ

VINKO MÖDERNDORFER

LJUDOMRZNIK NA TRŽNICI

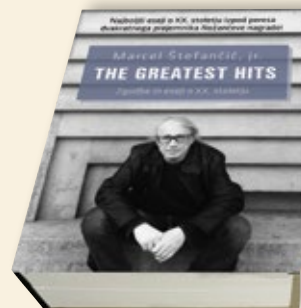
Eseji, razmišljanja, dnevniki, nočna klepetanja o dolini šentflorjanski in drugih gledaliških rečeh

Mladinska knjiga, zbirka Kultura, 2019, pt. v., 315 str., 29,99 €, JAK

Vinko Möderndorfer (1958) ni samo pisatelj, pesnik in dramatik, temveč tudi esejist, angažirani premišljevalec sodobnega stanja v slovenski kulturi in (občasno) piker kritik oblasti z govorniškega odra na podelitvi Prešernovih nagrad. V zbirki spisov z naslovom *Ljudomrznik na tržnici* je zbranih zadnjih sedem let njegovega vsakovrstnega pisanja, od njegovih govorov do dnevniških zapisov in od kramljanj o dolini šentflorjanski ter razmišljanj ob ustvarjanju njegovih pomembnejših del, denimo njegovega veleromana *Druga preteklost*. Tudi s svojim esejističnim pisanjem se Möderndorfer kaže kot subtilen opazovalec in popisovalec postopkov kreativnega ustvarjanja, strog analitik stanja slovenskega duha in poznavalec slovenske kulture ter jezika, ki mu v kulturnem in uporabnem smislu ne napoveduje dobre prihodnosti. > SAMO RUGELJ

saj je s svojim nezgrešljivim, gosto pisanim, informativnim in eruditskim slogom, v katerem je inteligentno prepletel tako zgodovino in politiko kot popkulturo od filma do literature, globoko vplival na slovensko publicistično krajino. A to še ni vse; nova izdaja njegovih esejev o dvajsetem stoletju jasno pokaže tudi to, kako zgodbe in miti iz tega časa neposredno definirajo našo sedanost in tudi prihodnost. > SAMO RUGELJ

DRAGO ŠTOKA

MOJ SVET MED KRASOM IN MORJEM

Eseji

Mohorjeva Celovec,
2019, m. v., 160 str., 19,90 €

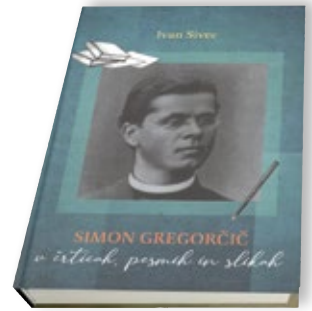
Drago Štoka, pomemben sooblikovalec kulturnega in političnega življenja slovenske manjšine v Italiji, se v tej knjigi spominja različnih pomembnih dogodkov in doživetij na svoji razgibani življenjski poti. Med drugim jo je zaznamovalo kar sedem selitev po obrobju Trsta, od Dlanje vasi na Kontovelu, kjer je bil rojen leta 1937, do zdajšnjega domovanja na Opčinah. Najprej obuja spomine na materialno skromna, a radoživa otroška in fantovska leta, ki sta jih na skupnem borjaču desetih hiš umirjali stroga vzgoja in tradicija. Po imenih in vzdevkih se spominja vaščanov in njihovega trdega boja za preživetje. S posebno toplino obuja spomin na vrstnike, šolo in učitelje ter bolj kot na pomanjkanje, na veselje ob praznikih. V nadaljevanju, ko je po poroki odšel od doma, pa Štoka niza drobce iz svoje odvetniške prakse ter opisuje goriške podvige in srečevanja s pomembnimi sodobniki. Predvsem pa se vrača k delu za javni blagor slovenske narodne skupnosti, ki se mu je, kot pravi, predajal z optimizmom in vso dobro voljo, ki je bila v njem. Žalosti ga upadanje številčnosti in povezanosti rojakov, pa tudi manj odločno izkazovanje pripadnosti slovenski manjšini, katere mlajši del si svet upravičeno ureja po »svojih hotenjih, željah in načrtih, ki jih veleva sedanji čas«. Nekateri od dobrih 40 zbranih narodopisnih črtic in prizadetih komentarjev k aktualni družbeni in politični stvarnosti spremljajo reprodukcije likovnih del slovenskih umetnikov. > IZTOK ILICH

IVAN SIVEC

SIMON GREGORČIČ

v črticah, pesmih in slikah

Karantanija, 2019, t. v., 168 str., 29,90 €

»Goriški slavček« smo že davno pomenovali pesnika in duhovnika Simona Gregorčiča, ki je v svojem življenju napisal številne pesmi, ki so domala ponarodele. Ivan Sivec je v literarni obliki črtic predstavil prelomne dogodke iz pesnikovega življenja, njegov poklic, zatajeno ljubezen, bolezen in smrt. Predstavitve so nadvse slikovite, zato jih bodo z veseljem prebirali tudi šolarji. Sivec je med dve črtici uvrstil eno od Gregorčičevih najlepših pesmi, ki jih radi prebiramo vedno znova, saj so blizu občutju preprostega človeka, so časovno in prostorsko univerzalne in nam sežejo v srce. Veliko število fotografij, risb in slik Gregorčiča, njegovih del, prijateljev, družine in krajev, kjer je živel in ustvarjal, naredijo to delo še zanimivejše in privlačnejše za prebiranje. Knjiga odstira več plasti pesnikovega življenja in ob tem osvetljuje našo zgodovino na drugačen, lahkotnejši način. Po knjigi bodo zagotovo z veseljem slegli bralci vseh generacij, posebno starejši in mlajši: prvi, da na pesnika spomin osvežijo, drugi pa, da se o njem poučijo. > SONJA JUVAN

... »Goriški slavček« ...

www.bukla.si

MLADIKA
www.mladika.com
 Ul. Donizetti 3 - Trst, Italija
 Tel. +39 0403480818
uprava@mladika.com

Za naročila: info@primus.si

Stojnica P1-12 na 35. Knjižnem sejmu
SLOVENSKA KNJIGA V ITALIJI

Konec oktobra je bilo v Trubarjevi hiši literature srečanje založnikov in knjižnih blogerjev v organizaciji Društva slovenskih založnikov in pobudnic Nataše Detič ter blogerke Alenke Štrukelj. Organizirali sta ga z namenom pridobivanja novih delovnih poznanstev, predstavitve različnih možnosti sodelovanja in predvsem njegove opredelitve. Dogodka se je udeležilo šest prepoznavnejših slovenskih knjižnih blogerjev in presenetljivo število predstavnikov založb, nekateri med njimi tudi takšni, ki področje blogerstva v Sloveniji šele spoznavajo.

Založniki v sodelovanju s knjižnimi blogerji

Vloga blogerjev in vlogerjev, tu razmišljam o vseh ustvarjalcih knjižnih vsebin v digitalnem svetu, je v tujini čedalje večja, opazen pa je tudi njihov vpliv na splošno javnost, torej med sledilci in simpatizerji, kot tudi njihov pomen za založbe in knjigotržce, s katerimi poslovno sodelujejo. Z leti je v svetu zato prišlo do novih in povsem resnih oblik dela, ki natančno opredeljujejo njihov partnerski odnos. Založnikom in knjigotržcem blogerji lahko predstavljajo drugačno tržno pot predvsem do tistega dela občinstva, ki knjige že berejo in kupujejo, pri tem pa le-ti potrebujejo malo usmeritve in spodbude. Tudi slovenski blogerski svet se razvija, čeprav v primerjavi s tujino precej počasneje. Nimamo še blogerskih nagrad, ni večjega sodelovanja s podjetji (tukaj ne govorim samo o založbah), vendar imamo veliko navdušencev, ki vztrajajo pri pisanju v slovenščini (kljub majhnemu trgu pišejo v maternem jeziku, čeprav bi z angleščino morda pridobili več sledilcev in več poslovnih priložnosti) in občinstvu delijo vsebine, ki so po njihovem mnenju tega vredne. Za svoje objave se trudijo in za njih porabijo veliko ur, najpogosteje v svojem prostem času. Tako so bile na dogodku založbam poleg seznama vseh domačih knjižnih blogerjev predstavljene tudi zelo raznolike možnosti sodelovanja z njimi, od klasičnih objav o izbranih knjigah, sodelovanja pri promociji načrtovanih in novih izidov (npr. posebna druženja z

blogerji), pisanje naročenih člankov in objav za družbene in druge medije, spletno oglaševanje (blog kot oglasni prostor), vodenje dogodkov v knjigarnah in drugo. Na naših tleh za zdaj sodelovanje poteka predvsem z recenzijskimi izvodi, za katere bloger po svoji želji – in če mu je knjiga všeč – pripravi in objavi vsebino. Prednost takšnega sodelovanja je seveda v tem, da založba vsebine ne korigira, ker bloger svojim sledilec predstavi samo tiste vsebine, nad katerimi je resnično navdušen in ima z njimi pristno bralsko izkušnjo. Zato to niso oglasi, ampak širjenje informacij o knjigah, v katere verjame. Nekaj pomislekov v zvezi s tem je imela tudi dr. Sandra Bašić Hrvatina, ki je prisotne spodbudila, da bi si bolj prizadevali za ureditev razmer na področju oglaševanja v zvezi z objavami blogerjev.

Zaključim lahko, da je bil dogodek presenetljivo ploden in učinkovit predvsem v informiranju obeh strani in navezovanju novih stikov. Kam se bo področje knjižnega blogerstva v Sloveniji obrnilo in kako se bo razvijalo, bo pokazala šele prihodnost, vendar je tudi od vsakega posameznega ustvarjalca vsebin odvisno, koliko bo pripravljen pokazati volje in pristopati k izbranim založbam.

Nekatere domače blogerje boste lahko spoznali na dogodku v okviru 35. Slovenskega knjižnega sejma, ki bo na sporedu v soboto, 30. novembra, ob 20. uri v sklopu Debatne kavarne.

35. SLOVENSKI KNJIŽNI SEJEM PO PLANINSKO

Posebne ugodnosti, težko pričakovane novosti, planinski vodniki, zemljevidi in leposlovje. Dobrodošli v dobri družbi!

Po Slovenski planinski poti in v Dolomite

> *sreda, 27. november, Forum za obiskovalce, ob 18.00*

Po priljubljenih razglednikih v družbi ustvarjalcev vodnikov Slovenska planinska pot in Dolomiti po dolgem in počez.

Spomini Rada Kočvarja in Joža Miheliča

> *petek, 29. november, Forum za obiskovalce, ob 12.00*

V alpinistične, družinske in prijateljske spomine ob avtobiografijah Tista lepa leta in Vprašaj goro.

KOLENDAR PZS 2020

PLANINSKI VESTNIK

Najstarejša slovenska revija v koraku z današnjimi ljubitelji gora.

www.planinskivestnik.com

Letna naročnina od 29,25 €.

Informacije in naročila na sedežu PZS: Ob železnici 30 a, Ljubljana, v času uradnih ur, **po pošti**: p. p. 214, 1001 Ljubljana, **po telefonu**: 01 43 45 684, **faksu**: 01 43 45 691, **brezplačna telefonska številka**: 080 1893, **e-naročila**: narocilo@pzs.si ali **spletna trgovina PZS**: <http://trgovina.pzs.si>.

KOLUMNNE IN VODNIK

KSENIJA BENEDETTI

KAŽIPOTISonatina o odnosih
in kulturi srcailustracije: Aleksander Cavazza
Sanje, 2019, t. v., 24 €

Dolgoletna šefinja državnega protokola Republike Slovenije Ksenija Benedetti ima tisto nekaj, kar je izjemno dragoceno: občutek za duh časa. V *Kažipote*, izbor kolumn, ki so izhajale v Primorskih novicah, je vpletla vse tisto, kar pozna in kar jo določa: poleg neprecenljivih izkušenj v komunikaciji z ljudmi, omenjenih srečanj z najvišjimi predstavniki različnih sfer družbenega in političnega življenja, iz njenih pripovedi seva tudi ljubezen do fotografije, glasbe, poezije in umetnosti nasploh. Ste vedeli, da je s pokojnim dr. Andrejem Marušičem ustanovila bend Bela čokolada, ona na klaviaturah, on vokal in kitara? Ali da je pred leti svoje fotografije s telefonom razstavljala v galeriji Fotografija, izkupiček pa je šel v dobrodelne namene? Je moderna in sveža, zato jo imajo rade vse generacije; ima občutek za to, kje živimo, kaj se nam dogaja, zaznava novo mreženje sveta, postavlja kažipote, sluti tudi, kam gremo, če se ne bomo znali ustaviti, pogledati nase z drugih zornih kotov. > BETI HELEBEC

AGATA TOMAŽIČ, TAMARA LANGUS, TEJA KLEČ

NE SPRAŠUJTE ZA POT

Blodnik po Istri

ilustracije: Milanka Fabjančič
Društvo za dolgovezenje,
2019, m. v., 256 str., 26,50 €

Istra še zdaleč ni samo njena obala, obmorska mesteca, apartmaji in plaže, temveč ta polotok v svoji notranjosti skriva obilo priložnosti za preživljanje časa ter poglobljanje v svoje kulturne in zgodovinske posebnosti. Nekega dne so se avtorice te knjige na kosilu v Červarju odločile, da bodo napisale svojevrsten in nekonvencionalen vodnik po Istri in njenih posebnostih. V naslednjem letu so se lotile »Istra-živanja« in obiskovanja ter popisovanja bolj in tudi manj znanih tamkajšnjih krajev, rezultat pa je *Blodnik po Istri*, eklektična mešanica humornih zapisov o istrskih mestecih in vasicah, ki so Slovcem večinoma neznan (recimo Dvigrad), utrinkov in spominov na junake teh krajev (denimo Mate Parlov) ter ugotovitev, da tudi tod cveti svojevrsten spolni turizem (denimo v Istarskih toplicah). Izvirno! > SAMO RUGELJ

Sem zbiratelj in odkupujem

PLANINSKE VESTNIKE

(letnike 1896, 1897, 1899 in 1901).

Imate katerega doma?

Oglasite se mi na spodnji številki

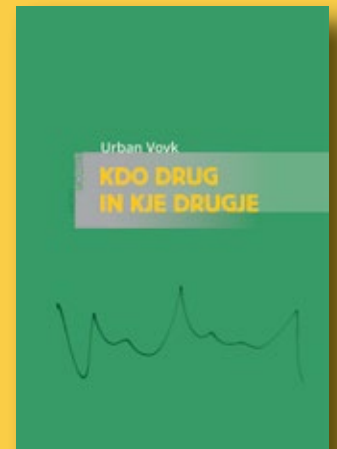
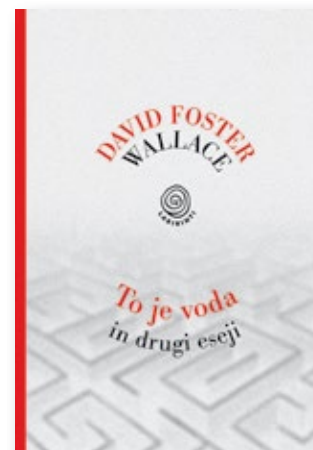
ali elektronski naslov:

☎: 0039040396013 ali
0039040228375

✉: silvanaval@libero.it

Zahvaljujem se vam za zbirateljsko
solidarnost, Vojko Slavec.Urban Vovk
Kdo drug in kje drugje

Kritična refleksija
današnjega stanja
literarnih stvari, zapisi
o dilemah literarnega
kritičstva v novomedijskih
časih in o vprašanju
avtorske identitete v dobi
družbenih omrežij.

David Foster Wallace
To je voda in drugi eseji

Mojstrski in prodorni
eseji o kulturnih
fenomenih sodobnosti
enega osrednjih severno-
ameriških avtorjev 20.
stoletja.

Denise Levertov
Novi in izbrani eseji

Iskrivi eseji o osrednjih
estetskih, etičnih,
političnih in duhovnih
toriščih druge polovice
20. stoletja, ki izrisujejo
temeljna humanistična
vprašanja.

Tone Hočevar je dolgoletni novinar s polstoletno kilometrino tako na televiziji kot pri časopisih, njegova kariera pa je poleg mnogih poročanj od Južne Amerike in Karibov do Rima in Vatikana do sedaj obrodila tudi nekaj žurnalističnih knjig, kot denimo *Vulkani ne umrejo, Rim – večer in svet, minljivo in posveten*. V *Skušnjavah*, svojem najnovjšem delu, najbolj avtobiografskem do sedaj, je naredil rekapitulacijo svojega novinarskega življenja in nas popeljal na kraje ter med dogodke, ki so se ga v tem času najbolj dotaknili.

»Brati menda ne bomo kar nehali! To bi bil strahoten korak nazaj!«

TONE HOČEVAR

SKUŠNJAVE

ilustracije: Anja Berložnik
KUD Sodobnost International,
2019, t. v., 372 str., 28,90 €

Kubancev ne pozabiš, ki govorijo o revoluciji, o imenitnem šolstvu in zdravstvu, ko pa ti napišeš, da imajo dobre šole in zdravnike, se ti posmehujejo. Pa menda ja nisi verjel puhlicam, pojdi pogledat v navadno bolnišnico, ne v tisto, ki jo oblastniki kažejo novinarjem, ti očitajo. Nikoli ne pozabiš tudi padca Berlinskega zidu, fizičnega in simbolnega padca, o katerem je zdaj vsem vse jasno.

Bukla: Zakaj ste knjigi dali naslov *Skušnjave*?

Hočevar: Če novinarsko delo jemlješ vsaj malo zares, so skušnjave skoraj vsakdanji spremljevalec odločanja o temah, obravnavanja osebnosti, še posebej pa morebitnega opredeljevanja. Skušnjave imajo več pomenov in obrazov. Niso samo teološki pojem, pa še tam, za vatiškanskim obzidjem, kamor sem poskušal pokukati, jim dajejo nove pomene in nianse. Celo molitev očenaš je sedanji papež oblikoval drugače, kot je veljalo stoletja. Stvarnik te noče in ne more veljati v skušnjava, pravi Bergoglio.

Bukla: Za vami je življenjska kariera novinarja in poročevalca. Kako bi jo opredelili v glavnih potezah?

Hočevar: Imel sem srečo, to se mi zdi bistvena ugotovitev, ko se poskušam ozreti nazaj. Imel sem srečo, ko sem se odločal o temah, ki sem jih obravnaval, o deželah, ki sem jih obiskoval, tam živel in vsak dan opisoval, pa tudi pri iskanju bralstva in gledalstva sem imel srečo. Ves čas sem se ukvarjal z ljudmi, se z njimi pogovarjal, pa s pogledi v notranje dogajanje v tujih deželah. V domačo politiko se nisem vtikal, morda tudi zato, ker nisem obvladal pravega in pravnega političnega besednjaka ne takrat in ne zdaj.

Bukla: kateri dogodki in ljudje so se vam najbolj vtisnili v spomin? Kako so se v tem času spremenili državniki?

Hočevar: Če me slovenska televizija ne bi poslala v Latinsko Ameriko, se najbrž zame ne bi obrnilo, kakor se je. Prvi udar v Peruju ostaja v spominu, ker mi je kot nekakšen kretničar ob progi tirnice usmeril drugam in me zapisal Latinski Ameriki. Nikoli ne pozabiš ljudi v Mehiki, ki nenehno govorijo »mi casa, tu casa«, moj dom, tvoj dom, v resnici pa živijo za visokimi zidovi in njihovega doma ne vidiš zlahka. Zdi se se nad vse veseli, pa so tragični. Ko naposled prodeš za kulise, postanejo prijatelji. Tudi

Takrat nihče ni kar čez noč izmeril razsežnosti dogajanja, tolkel si s težkim kladivom po betonskem zidu in si mislil, da premikaš svet. Domov si nesel koščke zidu, ki ti že kmalu niso nič pomenili. Zid pozabiš, zapomniš si najprej navdušene, potem pa vse bolj negotove, zmedene obraze ljudi, ki se jim je svet postavljaj na glavo. Tudi Vatikana nikoli ne pozabiš, neskončnega bogastva palač in napuha prelatov, vse skupaj je skrito za prelepimi besedami in modrimi razlagami, na drugi strani pa pobožnih revežev, ki bogatinom poklanjajo še zadnje fičnike. Politiki vseh barv so se v teh desetletjih, ko sem spremljal dogajanje, ravno pol stoletja je minilo te dni, spreminjali bolj na prvi pogled kot v resnici. Obdali so se z visokimi zidovi, omislili so si čuvaje, ki jim pravijo PR, informacije mečejo

Tone Hočevar

časnik El Día. O Kubi, ki sem jo tudi precej dobro spoznal od znotraj, pa dolgo nisem mogel pisati vsega in čisto po pravici, ker ti morajo biti ljudje, ki bi zaradi tebe lahko odšli v zapor, bolj

... marsikaj se je spremenilo, ne samo tehnologija, ki je poročanje obilno olajšala, novinarsko delo pa neverjetno, do nerazpoznavnosti degradirala ...

za teboj. Spletni svet, ki ponuja milijon informacij in podobic, je novinarjem priprl skoraj vse stezice do resnice. Takim, ki se jim ne ljubi nikamor, tudi prej se jim ni, pa ponuja neskončna obzorja in odpira široke avenije do na videz uspešnega dela.

Bukla: Na katere svoje novinarske dosežke ste najbolj ponosni? Kje se vam je zazdelo, da se bolje ne bi dalo popisati/poročati?

Hočevar: Včasih se ti z zamikom zdi, da ti je najbolj uspelo takrat, ko si se vrnil domov čil in zdrav, ko si svoje neumnosti in predrznosti vendarle kronal s srečnim koncem. Ko se je dogajalo, se mi je zdelo, da sem zmagovalec, ko sem poročal iz Nikaragve in so me objavljali avstrijski, francoski, nemški in drugi časniki, poročal pa sem še za kostariški radio in pisal za mehiški

pomembni od tega, da si o nečem nekaj prvi objavil in segel do resnice. Marsikaj v *Skušnjavah* opisujem prvič.

Bukla: Bili ste priča tako krvavim državnim udarom kot delovnim zajtrkom Opusa Dei. Kako ste ob teh dogodkih preklapljali med novinarjem in neposrednim udeležencem dogajanja?

Hočevar: Ob krvavih dogodkih najprej skrbiš za svojo glavo, šele v naslednjem trenutku za novice, se mi zdi. Če ne bi bilo tako, v takih časih sploh ne bi poročal o ničemer. Tam pa, kjer izveš marsikaj iz skritega ozadja, pa paziš, da ne izdaš vira. Kar si izvedel, zapišeš za uho, zmeraj pride prav, ko pozneje pišeš o teh temah. Zmotiš pa se lahko samo enkrat, če na veliki zvon označiš, kar si izvedel v zaupanju. Nikoli več ne boš

izvedel ničesar. Tudi od drugih ne, izdaja vira gre po vsem svetu.

Bukla: Kako se je v desetletjih vašega dela spreminjalo in spremenilo vaše delo? Obeni od fotografij s kolegi novinarji je v knjigi namreč zapisano: »Ko smo se z novinarskimi kolegi še družili ...«

Hočevar: Ja, nekoč smo se družili, tudi prijateljevali smo, celo o pripadnosti mediju je bilo mogoče govoriti. Pogovarjali smo se, debatirali, se tudi prepirali. Po oddaji, če je bilo na televiziji, smo šli vsaj za nekaj minut vsi skupaj na kozarček, če je bilo karkoli narobe, smo se pomenili takoj. Tudi pri časnikih je bilo podobno, ne spomnim se, da bi se vsak po svoje in na hitro pobral, izginil vsak v svojo smer, kakor mi mlajši kolegi pripovedujejo, da se dogaja zdaj. Marsikaj se je spremenilo, ne samo tehnologija, ki je poročanje obilno olajšala, novinarsko delo pa neverjetno, do nerazpoznavnosti degradirala. Dopisništvo, ki so skrbela, da je bila informacija kolikor je mogoče verodostojna in profesionalno predstavljena, skoraj ni več, največkrat v vsak dan manjših redakcijah s spletnih strani pobirajo stavke in jih lepijo po svoje. Ne bi bil rad v koži teh mlajših kolegov, ki nikoli ne vedo, ali bodo imeli jutri še delo. O njihovi usodi odloča denar, kapital je edini vladar. Hudo je, ker take ugotovitve nikakor ne veljajo samo za naše loge, povsod je tako, kjer je pomembno, koliko bo zaslužil lastnik, ne pa, kako kakovosten bo medij. Z zahoda smo uvozili, na nekdanjem vzhodu pa do skrajnosti izpopolnili sistem grabljenja in nalaganja na kup.

Bukla: Kako v tem času (tudi takojšnje digitalne informiranosti) vidite prihodnost tiskanih medijev?

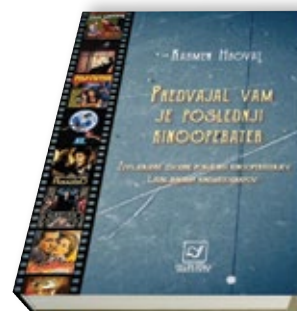
Hočevar: Delal sem v vseh medijih, elektronskih in tiskanih, dnevnih in periodičnih, najlaže sem se izražal v tiskanih. Ali bodo preživele? Bodo! Bojim se, da ne ravno na papirju, ki nam tako lepo šelesti med prsti, ko obračamo strani. Tehnologija, ki še ni rekla vsega, bo prinašala nove iznajdbe in nove načine, pisali pa bomo še vedno. Knjige, ki so se zdele, da so že čisto ušle na tablice, pa se k njim spet nekako vračamo na papirju, so nam lahko v spodbudo. Brati menda ne bomo kar nehali! To bi bil strahoten korak nazaj!

KARMEN HROVAT

PREDVAJAL VAM JE POSLEDNJI KINOOPERATER

Življenjske zgodbe poklicnih kinooperaterjev Ljubljanskih kinematografov

Znanstvena založba Filozofske fakultete, zbirka Kulturna dediščina, 2019, m. v., 154 str., 14,90 €

Letos mineva pet let, odkar smo v Sloveniji prestregli še zadnje redne filmske kopije na klasičnem 35-milimetrskem traku. Neizogiben tehnološki preskok v digitalno projiciranje je spodkopal mnoge temelje kinematografije, z izgubo svojčas standardnega filmskega traku pa se je obenem izgubila tudi potreba po številnih specifičnih znanjih in poklicih filmske industrije. Knjižni prvenec antropologinje in raziskovalke Karmen Hrovat nam tako v ključnem trenutku izginjajočega poklica kinooperaterja s pomočjo pričevanj trinajstih še živečih ljubljanskih kinooperaterjev (in s podporo drugih pričevalcev, strokovne literature in virov) izčrpno zamreži zgodovino, šolanje, delovni prostor, samo delo in navsezadnje kulturno-doživljske implikacije kinooperaterskega poklica v Ljubljani. Delo odgovarja na raznolika raziskovalna vprašanja in neznanke o tem poklicu ter nemalokrat razkriva misterij izza projekcijske kabine, pokuka pa tudi v zasebnost samih subjektov in vpliv takšnega poklica na njihovo vsakdanje življenje in družino. Napisano učinkuje univerzalno, saj je ugotovitve in premissljevanja mogoče aplicirati na katerikoli kraj, avtorica pa delo nadgradi še z raznolikim izborom slikovnega gradiva kot tudi z vse bolj oddaljenim kinooperaterskim žargonom, ki ga inteligentno vključi v samo strukturo monografije. Pričujoče delo tako dopolnjuje raziskovalne podvige peščice avtorjev, ki so se s svojimi deli soočili (tudi) s slovensko reproduktivno kinematografijo. > KLEMEN ŽUN

MIRKO MAHNIČ

ZAPISI II. (1948–1958)

Mladinska knjiga, zbirka Spomini in izpovedi, 2019, pt. v., 552 str., 37,99 €, JAK

Potem ko so leta 2008 že izšli prvi *Zapisi* Mirka Mahnič (1919–2018), ki so obravnavali njegovo predvojno, medvojno in povojno obdobje oziroma desetletko 1937–1947, je v *Zapisih II.* obdelano njegovo naslednje desetletje od leta 1948 do leta 1958. Ti dnevniški zapisi se začnejo z dvomi o lastni prihodnosti, saj Mahnič sprva ni bil (politično) dobrodošel in zato ni mogel dobiti niti službe, vendar so se stvari že kmalu sprostile, tako da je hitro začel sodelovati s Triglav filmom pri snemanju prvega slovenskega celovečerca *Na svoji zemlji*, od leta 1948 in vse do upokojitve pa je bil lektor pri ljubljanski Drami. Njegovi *Zapisi* se berejo izjemno domačno, so dokument časa in okolja, iz njih pa seva Mahničeva naklonjenost tako naravi kot kulturi, še posebej pa slovenskemu jeziku in njegovemu neumornemu raziskovanju. > SAMO RUGELJ

ČESTITAMO!

Polica Dubova

www.policadubova.org

Olga Tokarczuk
NOBELOVA
NAGRADA

Tatjana Jamnik
SOVRETOVA
NAGRADA

Polica Dubova

NARUOBE PRAV

Folklorne in spomske pripovedi iz šentruperske fare na Dolenjskem

izbor in urejanje: Vera Smole
ZRC SAZU, 2019, t. v., 546 str., 25 €

Že 52. knjiga v zbirki *Glasovi*, ki jo je pred 31 leti začela njena še vedno strokovna urednica in mentorica Marija Stanonik, predstavlja 659 folklornih in spominskih pripovedi ter še 25 folklornih obrazcev in pesmi iz šentruperske fare na Dolenjskem. Tamkajšnje izjemno bogato, v deset žanrsko različnih sklopov razvrščeno besedilno gradivo – najštevilnejše so socialne in etnološke povedke –, je za objavo pripravila domačinka Vera Smole, ki je kot dialektologinja tudi že prej sodelovala pri nastajanju *Glasov*. Fonetične zapise pripovedi, ki jih je na terenu sama vztrajno zbirala 35 let, je preuredila v poenostavljen strokovni zapis ter posameznim besedilom dodala slovarčke manj znanih in narečnih besed. »K ženskam sem pristopila tudi na njivi, in ker so takrat že bili kasetofoni na baterije,« se npr. spominja dela pred 25 leti, »sem jih snemala kar med delom: z eno roko sem držala kasetofon, z drugo pa pobirala plevel ...« Domoznansko predstavitev občine Šentrupert je dodal Jože Uhan, ilustracije in zemljevid pa je narisala Petra Marovt – Pera Mara. > IZTOK ILICH

MILENA MIKLAVČIČ

OGENJ, RIT IN KAČE NISO ZA IGRAČE

3. del; Moške zgodbe
Jutri 2052, 2019, m. v., 526 str., 30 €

Milena Miklavčič

... zaključek trilogije
o intimnem
življenju Slovencev
v zadnjem stoletju
in več ...

Vsestransko aktivna avtorica že vrsto let piše poljudne etnološko raziskovalne spise, izvaja literarno pogovorne večere, sestavlja kolumne, svoje misli beleži na blogu in gostuje v raznih medijih. Pred šestimi leti je v knjigi *Ogenj rit in kače niso za igrače* zbrala nabor iskrenih in še nikoli zabeleženih zgodb o spolnih navadah naših prednikov. Veliki prodajni uspešnici je kmalu sledil 2. del, namenjen babicam, hčeram in vnukinjam, ki govori o težavah in stranpoteh medsebojnih odnosov, ki se v zadnjih sto letih niso kaj prida spremenili. Zdaj pa med bralce čisto na novo prihaja še tretja knjiga, v kateri so zbrane zgodbe moških, ki so skozi intervjuje z avtorico razkrili svoje poglede na medsebojne odnose. S tem se končuje njena trilogija o intimnem življenju Slovencev v zadnjem stoletju in več. > RENATE RUGELJ

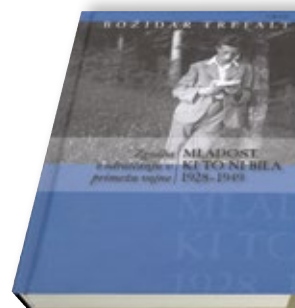
... zaključek trilogije o intimnem življenju Slovencev v zadnjem stoletju in več ...

BOŽIDAR TREFALT

MLADOST, KITO NI BILA

1928–1949; Zgodba o odraščanju v primežu vojne

Družina, zbirka Čas in ljudje,
2019, t. v., 215 str., 19,90 €

Spomini Božidarja Trefalta prinašajo vpogled v čas pred drugo svetovno vojno, ko se je zdelo, da je svet spet utirjen, nato nas popelje skozi vojna in povojna leta, v čas slovenske tragedije in travme, ki je tako ali drugače zaznamovala slovenski narod. To je zgodba o otroku, ki je odrasel v moža, ki so ga zaznamovale vojne in pa predvsem povojne izkušnje ter grozote. Je spraševanje o tem, česa vsega je zmožno človeško bitje, o želji in zmožnosti preživeti pekel, hkrati je pa tudi spraševanje o tem, kaj je v človeku, da je zmožen storiti sočloveku takšna grozodejstva. Božidar Trefalt je odraščal v dobro situirani družini na Primskovem pri Kranju; njegov oče je bil pred vojno direktor Park hotela na Bledu, širši slovenski javnosti pa sta po vojni postala znana njegova brata Franek in Mito. Opisuje svoje otroštvo na Primskovem, življenje na Bledu, šolanje, kako je doživljal začetek druge svetovne vojne, kako so ga vojne in povojne izkušnje izklesale v moža, kakršen je danes. Posebej pretresljivo je pričevanje o času, ki ga je preživel v povojnem taborišču v Šentvidu: »Videti gole žive skelete je pretresljivo. Šele takrat, ko vidiš nekoga drugega, ugotoviš, kakšen si sam. Spoznanje, da si kot upodobljena smrt, te sooči s kruto resnico, da nisi več človek, ampak samo še premikajoči se okostnjak, ki nima več nobene volje in moči ter čaka le še na smrt.« V knjigi je tudi slikovno gradivo, družinske fotografije, avtor navaja tudi vire za bralca, ki bi si želel to tematiko nadalje raziskovati. To je knjiga, ki spominja, opominja in je svarilo, v kaj se lahko spremeni človek, ko se njegova narava spremeni v besnenje. > SABINA BURKELJCA

MATJAŽ BIZJAK

RODBINA GALL

in njene veje v srednjem veku
ZRC SAZU, 2019, m. v., 228 str., 27 €

Zgodovinar Matjaž Bizjak, specialist za srednji vek na Slovenskem, je za 7. zvezek zbirke *Thesaurus memoriae* pripravil doslej najnatančnejši družinski portret rodbine Gall, ki je v srednjem veku pa tudi pozneje na naših

tleh odigrala pomembno vlogo. Na Kranjsko so Galli prišli iz Bavarske sredi 12. stoletja, v naslednjem pa so se tudi za stalno naselili. Razcepljeni na več družinskih vej so nato v svojih rokah združili številne posesti z gradovi Gamberk, Gallenstein, Motnik itn. Ustanovili so rodbinski samostan Mekinje in se uveljavili tako v gospodarskem kot kulturnem življenju. Kljub temu se je o njih ohranilo le malo listinskih in drugih virov, kar je avtorju otežilo raziskovanje. Za boljše predstavo o prostoru, ki so ga obvladovali Galli, in razvejanosti njihove rodbine, poskrbijo zemljevid posesti severovzhodno od Ljubljane in na koncu dodane tri priloge z rodovniki in grbi posameznih družinskih vej. > IZTOK ILICH

SIBYLLE BERG

Nekaj ljudi išče srečo in crkne od smeha

Prevod: Urška Brodar
Spremna beseda: Blaž Gselman

176 strani

15 €

Vabimo na pogovor z avtorico, ki bo v Klubu Cankarjevega doma 29. novembra ob 19.00, na 35. Slovenskem knjižnem sejmu.

SOPHIA

www.zalozba-sophia.si

01/434 49 35 | narocila@zalozba-sophia.si

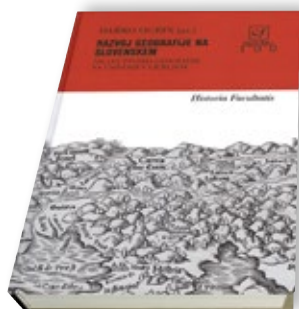
JERNEJ ZUPANČIČ

KULTURNA GEOGRAFIJA

Raznolikost svetovnega prebivalstva in kulturnih pokrajin
Znanstvena založba Filozofske fakultete,
2019, m. v., 281 str., 25,90 €

Učbenik kulturne geografije, namenjen študentom geografije, se posveča družbenim agregatom oziroma raznolikim oblikam skupinskega združevanja prebivalstva, načinom in okoliščinam agregiranja, raziskuje posledice teh procesov znotraj družbe in njihov odraz v kulturni pokrajini. Predstavi poglavitne vsebine na področju kulturne geografije, oriše različne šole in smeri, zajame terminologijo, s katero se bo študent srečeval v študijski literaturi, hkrati pa vabi h kritičnemu razmišljanju. Poleg osmih ključnih poglavij – o razvoju človeka, o civilizacijah in kulturah, o verstvih in verski sestavi prebivalstva, o jezikih in narodih, ki oblikujejo države (in obratno), in o socialni razslojenosti – prenovljena in razširjena izdaja učbenika (prvič je izšel leta 2013) vsebuje še deveto ključno poglavje, ki govori o kulturnih pokrajinah. Slednje je zanimivo tudi za bralce drugih strok, ki želijo boljše razumevanje geografske kompleksnosti vključiti v svoj študij (ali delo) na področju turisticke, urbanizma, arhitekture, krajinske arhitekture in na drugih področjih, ki se dotikajo različnih vidikov razumevanja, načrtovanja in rabe prostora. > MAJA ČREPINŠEK

RAZVOJ GEOGRAFIJE NA SLOVENSKEM

100 let študija geografije na Univerzi v Ljubljani

urejanje: Darko Ogrin
Znanstvena založba Filozofske fakultete,
2019, t. v., 29,90 €

... jasno izrisuje
stoletni razvoj
slovenske geografske
stroke in nudi pregled
njenih dosežkov ...

Stoletnico študija geografije na Univerzi v Ljubljani so zaposleni in nekdanji zaposleni ter nekaj zunanjih sodelavcev počastili z monografijo, ki je hkrati sintezni in mozaični vpogled v različne vloge geografije v družbi in znanosti, v delo Oddelka za geografijo in v delo slovenske geografske skupnosti, ki obsega 2.500 diplomantov geografije. Poleg tega monografija predstavlja ključna dela, ki veljajo v domačih in mednarodnih krogih za pomembne prispevke k znanosti in geografski stroki, kot slikovito dopolnilo pa vključuje dragocene osebne poglede, spomine in izkušnje posameznikov, ki so na oddelku študirali v različnih časovnih obdobjih. Obsežno monografsko gradivo jasno izrisuje stoletni razvoj slovenske geografske stroke in nudi pregled njenih dosežkov. Zanimivo osvetljuje dolgoročne tokove v geografiji, vplivanje turbulenc zadnjega stoletja, ter rast in razvoj Oddelka za geografijo v povojnem času. Pozornemu bralcu odgovarja na vprašanje, kako se je geografija v omenjenem obdobju vključevala v delovanje slovenske družbe. Monografijo zaključuje dragocen spisec virov in literature. > MAJA ČREPINŠEK

GORIŠKA
MOHORJEVA
DRUŽBA

NOVOSTI

T: +39 0481 533177
E: mohorjeva@gmail.com
www.mohorjeva.it

Zastopnik za Slovenijo
Celjska Mohorjeva družba
www.mohorjeva.org

35. Slovenski knjižni sejem

26. 11.–1. 12.
Cankarjev dom
Sejem knjig in številni dogodki

Odprtje V. decembrskega sejma ilustracije

Tor / 3. 12. / 17.00
Vodnikova domačija, Šiška
Ogled in nakup ilustracij najvidnejših slovenskih avtorjev in avtoric

**Ikonična pesniška zbirka Walta Whitmana
Listi trave**

Čet / 5. 12. / 19.00
Vodnikova domačija, Šiška
Prevajalca Ana Pepelnik in Primož Čučnik ter Tomaž Grušovnik

Festival Na Olimpu

Tor / 10. 12. / 19.00
Štišova dvorana Cankarjevega doma
Večer z grškimi književniki: Anastassis Vistonitis, Tassos Goudelis, Michalis Modinos, Yorgos Chouliaras

Ana Svetel: Dobra družba

Tor / 10. 12. / 20.00
Pocket teater studio
Branje iz nove kratkoprozne zbirke

**Od kavarne eksistencialistov
do drugega spola**

Sre / 11. 12. / 17.00
Knjižarna filozofske fakultete
Prof. dr. Eva D. Bahovec, prof. dr. Boris A. Novak, dr. Anže Okorn, mag. Tatjana Rozman

Poezija nobelovke Wislave Szymborske

Čet / 12. 12. / 19.00
Vodnikova domačija, Šiška
Veliko branje ob veliki izdaji knjige Radost pisanja

Improvizacija na poezijo

Miklavža Komelja
Ned / 15. 12. / 19.00
SNG Drama
Miklavž Komelj, Igor Lumpert, ansambel Ohne Warum in Masa Kamažuč

Lenart Zajc: Delci svetlobe

Pon / 16. 12. / 18.00
Knjižnica Otona Župančiča
Avtor predstavi svoj znanstveno-fantastični roman

Lara Paukovič: Malomeščani

Sre / 18. 12. / 18.30
Knjižnica Bežigrad
Pogovor z avtorico

Knjižnice.si je nov, sodoben in obnem osrednji spletni portal slovenskih splošnih knjižnic. Že naslov pove, da boste na njem našli vse relevantne informacije o splošnih knjižnicah. Portal Knjižnice.si ciljno nagovarja številne zainteresirane javnosti, zlasti pa uporabnike splošnih knjižnic, knjižničarje in širšo javnost.

Knjižnice.si – portal slovenskih splošnih knjižnic

Zasnovan je namreč tako, da na enem mestu združuje vse vidike delovanja slovenskih splošnih knjižnic, do sedaj razpršenih po različnih spletnih mestih:

- s koristnimi, raznolikimi in izčrpnimi informacijami o storitvah, knjižničnem gradivu in mreži splošnih knjižnic informira številne uporabnike slovenskih splošnih knjižnic in širšo zainteresirano javnost;
- z aktualnim izborom strokovne literature, izobraževalnih vsebin in informacij podpira profesionalnost, učinkovitost in nadaljnji razvoj slovenskega knjižničarstva;
- in ne nazadnje, s transparentno predstavitvijo organiziranja, delovanja in financiranja slovenskih splošnih knjižnic zagotavlja pomembno ogledalo sebi in družbi.

Nad ažurnostjo in kakovostjo vsebin na portalu bdi uredniški odbor z desetimi območnimi uredniki in glavnim uredništvom v Mariborski knjižnici.

Osrednji knjižnični portal Knjižnice.si so leta 2019 ob finančni podpori Ministrstva za kulturo in v okviru Združenja splošnih knjižnic oblikovale območne knjižnice iz Maribora, Ljubljane, Celja in Kopra. Medijem in širši javnosti je bil portal prvič predstavljen na osrednji svečani prireditvi v Mariboru 20. novembra 2019, na tradicionalni praznični Dan slovenskih splošnih knjižnic.

Želimo si, da bi portal knjižnice.si postal tako vaš kot naš, vabljeni k obisku!

November je mesec, v katerem en teden splošne knjižnice praznujejo, vrhunec praznovanja pa je njegov 20. dan. Ves teden, letos je trajal od 18. do 22. novembra, knjižničarji priporočujemo svojim uporabnikom in tistim, ki to še niso, pa tudi vsem drugim javnostim, o svojih raznolikih storitvah. Zakaj to počnemo?

Ko splošne knjižnice praznujejo

V času, katerega vrednote in atributi so »višje, hitreje, močnejše«, so knjižnice na prvi pogled verjetno najmanj pomembna postranska stvar na svetu. Skoraj nihče jih ne omenja, predvsem pa ne mediji; ko gre za naštevaje področij kulture, so na zadnjem mestu; včasih ali pa vedno pogosteje se zdi, da branje, katerega promotor in zagovornik so, v slovenski družbi ni vrednota; vse, kar se v knjižnicah ponuja kot storitev, je samoumevno in ni omembe vredno; obstaja stereotip, da je tipična knjižničarka pusta gospa, ki jo opazimo le takrat, ko je zoprna; knjižnice so prostori, ki »dišijo« po prahu in papirju, in so zato lahko ljudem neprijetni ... Skratka, knjižnice so kot Pepelke, ki jim redkokateri privoščijo drugi pogled, potem ko se jim naloži vsa tista dela, ki jih pač nekdo mora opraviti.

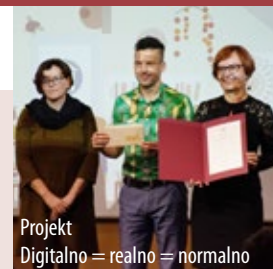
In zato, da bo knjižnico opazovalec pogledal drugič, je bilo treba nekaj ukreniti ...

Tako smo si izmislili »gostijo v deželi branja«, kakor smo prvo leto takšnega praznovanja poimenovali teden splošnih knjižnic (2017), in tako smo že daleč pred tem dolo-

čili dan, 20. november, ko knjižničarji stopimo v soj žarometov in pripovedujemo o svojem poslanstvu ter podelimo nagrade za najboljše projekte.

Letos smo se na ta dan zbrali v Mariboru. Slavljenki dneva sta bili nagrajenki Mariborska knjižnica in Knjižnica dr. Toneta Pretnarja Tržič. Prva je prejela nagrado za projekt HOKEJSKA BRALNA POSTAVA, druga pa za projekt DIGITALNO = REALNO = NORMALNO.

Obema iskreno čestitamo! In že se pripravljamo na november 2020.

Projekt
Digitalno = realno = normalno

Projekt Hokejska bralna postava

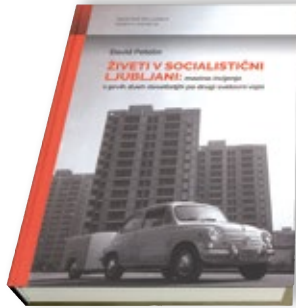
LJUBLJANA:
MESTO/CITY
OF/LITERA-
TURE ...

DAVID PETELIN

ŽIVETI V SOCIALISTIČNI LJUBLJANI

Mestno življenje v prvih dveh desetletjih po drugi svetovni vojni

Zgodovinski arhiv Ljubljana, 2019, t. v., 403 str., 25 €

Dve desetletji v življenju nekega mesta. David Petelin (1984) je zgodovinar, ki je pred nekaj leti obrnil disertacijo z naslovom *Vsakdanje življenje v Ljubljani 1945–1965*, torej od konca druge svetovne vojne pa točno do leta pred tem, ko je v ljubljanski porodnišnici na svet privekal pisec teh vrstic. Za knjižno izdajo je bila disertacija seveda močno dopolnjena in obogatena z reprezentativnim naborom fotografij iz tega obdobja, tako da lahko zainteresirani bralec in morebitni takratni stanovalec v Ljubljani skozi besedilo in sliko dobi natančen vpogled v življenje največjega slovenskega mesta v prvih dveh socialističnih desetletjih. Od nacionalizacij in zaplemb v času takoj po prvi svetovni vojni, prek urbanističnega urejanja in gradnje še sedaj reprezentativnih stavb za javne dejavnosti in zasebno bivanje, do različnih detajlov iz vsakodnevnega življenja nas ta monografija velikega formata dobesedno prenese v čas izpred več kot pol stoletja in pokaže, kako sta se v Ljubljani na specifičen način prepletla Plečnikova arhitektura iz obdobja poprej in povojni način življenja, ki je poleg obvezne socialistične ikonografije (od proslav naprej) vseboval tudi ščepce zahodnjaštva in dekadence, kot sta jo Ljubljančanom nudila dva nočna kluba, tisti »v oblakih« na vrhu Nebotičnika in tisti »pod zemljo« v hotelu Slon. Časovni stroj v našo socialistično preteklost. > SAMO RUGELJ

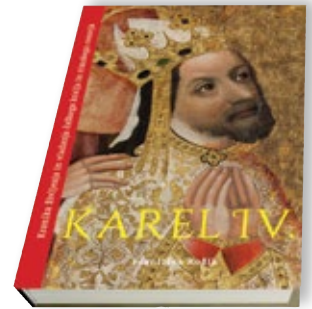
FRANTIŠEK KOŽÍK

KAREL IV.

Kronika življenja in vladanja češkega kralja in rimskega cesarja

prevod: Nives Vidrih

Družina, 2019, t. v., 286 str., 24,90 €

Skozi literariziran življenjepis, poln dialogov, notranjih monologov, komentarjev in drugih postopkov, Kožík pred nami zgradi fascinantno vladarsko in politično osebnost, ki je zaznamovala 14. stoletje. Z diplomatskim vladanjem je Karlu IV. (1316–1378) namreč uspelo iz sina luksemburškega grofa Ivana, češkega kralja, postati spoštovani češki in rimsko-nemški kralj ter celo cesar Svetega rimskega cesarstva. Zgodba se začne leta 1333, ko se Karel vrne na Češko, Kožík pa nas v občasnih retrospektivah popelje skozi njegovo odraščanje na dvoru in opozarja na prepreke, s katerimi se je spopadal že v mladih letih, pa tudi na okolje, ki je izoblikovalo njegovo osebnost. Napetosti med njim in očetom, dvema močnima osebnostma z različnimi prioriteta, se skozi knjigo stopnjujejo in večkrat pride do razkola, a Karel se vedno izkaže za preudarnega voditelja, ki zna razmišljati dolgoročno in sklepati kompromise – tudi zato je lahko v Evropi zagotovil mirno obdobje in jo dvignil na višjo kulturno raven. Avtor pa se ne ukvarja samo s politično sfero, ampak tudi z zasebno, dobimo namreč vpogled v vse njegove štiri zakone in njegov odnos s potomci. Prav tako pa nam pokaže velik vpliv opata Pierra Rogerja (kasnejšega papeža Klemna VI.). Vseskozi pa je prisotna njegova močna navezanost na Češko, predvsem na Prago. Kožík, ki kot eden izmed najbolj cenjenih čeških pisateljev zgodovinskih romanov med drugim podpisuje knjige o Cervantesu, Napoleonu in Komenskem, s pričujočim delom razgrne, kako je Karel IV. postavil temelje novega življenja za Češko in kako je postal t. i. »oče domovine.« > VERONIKA ŠOSTER

DOGODKI

Sreda, 27. novembra

11.00

Tiskovna konferenca

dvorana M1

13.00

Ljubo doma

Forum za obiskovalce

17.00

Razmišljanja ob stoletnici rapalske meje

Debatna kavarna

Petek, 29. novembra

13.00

Trajnice za pametne lenuhe

Forum za obiskovalce

14.00

Od Glinščice do Triglava

Forum za obiskovalce

Sobota, 30. novembra

14.00

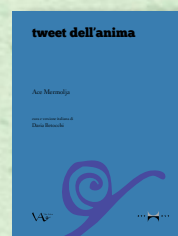
Trst-Gorica-Maribor:

pisati mesto, živeti mesto

Debatna kavarna

SLOVENSKA KNJIGA V ITALIJI

Cankarjev dom (P1-12)

Četrtek, 28. novembra

od 10. ure dalje na naši stojnici

Od črte do črke

z avtorico Ester Derganc

Napovednik abonmajev

• Hospickafe

Dobra bližina nas spreminja
z dr. Zvezdanom Pirtoškom in
Bojano Mazil Šolinc
povezuje Carmen L. Oven
torek, 29. novembra, ob 18. uri

• Od prve do zadnje strani

Brane Senegačnik in Jernej Terseglav
petek, 28. novembra, ob 18. uri
petek, 13. decembra, ob 18. uri

• Enajsta šola v knjigarni

Alma Karlin: ženska za novo obdobje
torek, 3. decembra, ob 11. uri

• Knjiga in spol

Genialne prijateljice
Knjiga v fokusu: Genialna prijateljica,
Elena Ferrante
sreda, 4. decembra, ob 18. uri

Spolno nadlegovanje in nasilje
Knjiga v fokusu: Sama si si kriva,
Gordana Stojković
sreda, 22. januarja, ob 18. uri

• Otroški abonma

Z Mačkom Murijem na sobotni abonma
ob pravljici Hrestač
sobota, 7. decembra, ob 11. uri
S Pikijem Jakobom na sobotni abonma
in Pikijevimi zgodbami
sobota, 11. januarja, ob 11. uri

Drugi dogodki v knjigarni Konzorcij

• Milena Miklavčič,

Ogenj, rit in kače – 3. del.
ponedeljek, 2. decembra, ob 18.00

• 50 knjig, ki so nas napisale

... skozi oči kreativcev
torek, 10. decembra, ob 18. uri
... skozi oči dijakov
torek, 14. januarja, ob 18. uri

• Knjiga spreminja življenje. Na bolje.

Sužnji zaslona
sreda, 11. decembra, ob 18. uri
Možnost B
sreda, 8. januarja, ob 18. uri

• Potepanja s knjigo in Kompasom

Južna Afrika
četrtek, 12. decembra, ob 18. uri
Ameriški zahod
četrtek, 16. januarja, ob 18. uri

• Izbrano z Mirelo

Dušan Enova in Vanja Osterc,
Ekvorna in Ivana
torek, 17. decembra, ob 18. uri
Z Melito Kuhar iskreno o vzgoji
in najstnikih
torek, 21. januarja, ob 18. uri

• Oskarjevo popotniško srečanje

Gremo v Iran!, vodi Oskar Savarin
četrtek, 28. novembra, ob 17.30
Gremo v Vzhodno Turčijo!,
vodi Oskar Savarin
četrtek, 19. decembra, ob 17.30
Gremo v Šrilanko!, vodi Vesna Selan
četrtek, 23. januarja, ob 17.30

• Ana Kocjančič, Prostor v prostoru

sreda, 27. novembra, ob 18.00

• Jože Možina, Slovenski razkol

ponedeljek, 16. decembra, ob 18.00

VOJKO SLAVEC

OD GLINŠČICE DO TRIGLAVA

Spomini na prehojene poti
ZTT, zbirka Iz domačega panja,
2019, m. v., 203 str., 18 €

Knjiga Vojka Slavca *Od Glinščice do Triglava* je žlahtne memoarske narave. Podobno, vendar ukrojeno po lastni planinski podobi, bi lahko

napisal skoraj vsak, ki je aktiven in pogosto tudi najintenzivnejši del življenja preživel v hribih in gorah, bodisi na tistih vzpetinah, ki se dvigajo neposredno od njegovega praga, ali pa na priložnostnih turah malce dlje, kot jih je Slavec denimo opravil na Triglav, na Kreti, v Karnijcih ali pa kje drugje. Seveda tak, ki je dovolj zagnan, dovolj več jezika, da se ne ustraši te naloge, obenem pa ima na zalogi tudi dovolj veliko zalogo planinskih zgodb in planinskih doživljajev ter anekdot. Vojko Slavec je nedvomno med njimi. Že kot mladega so ga hribi pritegnili, kasneje tudi očarali in začarali, hkrati z njihovim spoznavanjem pa je rasla tudi želja, da čim globlje prodre v planinski raj. Ko je ob svojem prvem vzponu na Triglav opazil zeleno knjižico Slovenske planinske transverzale, v katero je planinec pritiskal žige, se je v njem mahoma zbudila radovednost, kaj je to, čeprav se je na streho Slovenije skupaj z družbo povzpel kot popolnoma neuk v gorskih rečeh. A vendar ga je ta radovednost gnala naprej, do naslednje gore in naslednjega Triglava, vzponov nanj pa se je v desetletjih njegovega hribolazenja nabralo kar 33. Njegovi spomini ob različnih priložnostih in v različnih družčinah pri vzpenjanju nanj, tudi z najbližjimi, lepo kažejo, da je vsak vzpon na najvišji slovenski vrh lahko nekaj unikatnega in neponovljivega. Ob tem se mu zapiše pomembno vprašanje, ki se poraja v (pod)zavesti vsakega gornika: kako naj vem, kdaj bom zadnjič na kaki gori, kdaj bo zadnjič, da me bo pripustila k sebi? Nihče ne ve ne kdaj ne kje, gora sama odloča o tem in tudi Slavec je lahko zgolj za nazaj ugotavljal in ugotovil, kateri vzpon na Triglav je bil njegov poslednji. Opazovanje narave v njenih odtenkih, evforija ob doseganju vrhov, žalost ob novicah, ki so sporočale gorske nesreče, ponotranjenost pri pogovorih z oprtanimi nosači, ki s svojo močjo zalagajo planinske kočee z vsem potrebnim, pa kaže še eno značilnost Slavčevega pisanja: uglašenosť s tenkočutnostjo zaznavanja karakterističnih planinskih vsebin, ki ne pridejo same od sebe, temveč so posledica dolgoletnega spremljanja tega, kar so o hribih in gorah razmišljali in napisali drugi. > SAMO RUGELJ

Več o dogajanju v KNJIGARNI KONZORCIJ:
www.mladinska.si in www.konzorcij.si

Dogodki so del kulturnega programa knjigarne, ki ga sofinancira JAK RS.

JANEZ BOGATAJ

Z VALVASORJEM ZA MIZO

Hart, 2019, t. v., 128 str., 39 €

V letošnjem letu obeležujemo 330. obletnico izida *Slave Vojvodine Kranjske*, s katero je baron in polihistor Janez Vajkard Valvasor (1641–1693) priobčil svoje multidisciplinarno delo in v njem opisal šege in navade, oblačilni videz, mesta, samostane in tudi prehranske navade prebivalcev svoje dežele. V pričujoči knjigi etnologa Janeza Bogataja so zbrane vsebine, ki govorijo o prehranski kulturi in navadah na Kranjskem v drugi polovici 19. stoletja. Ravno z Valvasorjevo pomočjo se tako lahko podrobno seznanimo, da je imela takratna Kranjska na svojem jedilnem krožniku zelo pestro vsakdanjo pa tudi praznično hrano, saj so imeli na poljih žita, v vodah ribe in seveda sadje, gozdne sadeže ter divjačino, kar vse so znali okusno pripravljati. Knjiga, s katero lahko pregledate tudi to, kaj po več stoletjih še vedno vsakodnevno uživamo Slovenci. > SAMO RUGELJ

FRANC JERONČIČ, ZORAN JERONČIČ

NEPOVABLJENI; 1915–1917

ZTT, 2019, m. v., 192 str., 22 €

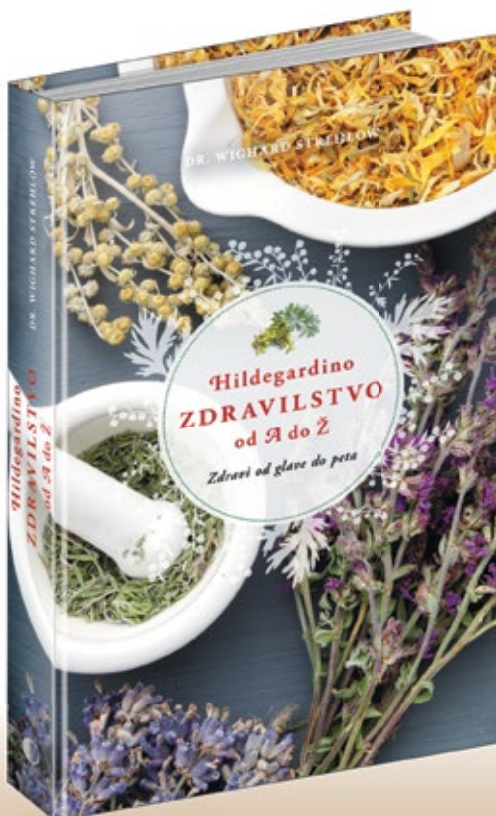
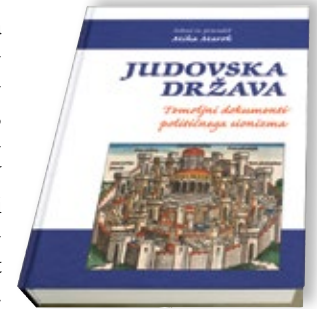
Italijani so na začetku prve svetovne vojne zasedli Kolovrat in dolino mejne reke Idrije, potem ko so avstro-ogrske čete to območje brez odpora zapustile, prepričane, da ga ne bi mogle ubraniti, in se umaknile na levi breg Soče. Vrnile so se spet jeseni 1917 po uspešnem preboju pri Kobaridu. Jerončiča, oče Franc – ustanovitelj sijajnega etnološkega in rezbarskega muzeja v Melinkih – in sin Zoran, že prej večkrat soavtorja, pri opisovanju tega časa namenjata največ pozornosti obsežnim gradbenim delom Italijanov za utrditev in povezavo opazovalnih položajev, s katerih so nadzorovali Soško dolino. Do tja vojna morija ni segla, so pa domačini boleče občutili njene pogubne posledice: begunstvo, pomanjkanje, bolezni in vse druge oblike trpljenja – tudi italijanskih ranjencev –, kar z bogatim slikovnim gradivom in dokumenti živo opisujeta avtorja. > IZTOK ILIČ

JUDOVSKA DRŽAVA

izbor in prevod: Miha Marek

ZRC SAZU, 2019, t. v., 316 str., 21 €

Maja 1948 je bila z zaključkom britanskega mandata nad Palestino, še preden je organizacija OZN sprejela ločitveni načrt, razglašena neodvisnost judovske države. To je pomenilo uresničitev ključnega cilja, ki so si ga že stletje prej zadali ideologi in tvorci politične struje sionizma – judovskega nacionalizma, ki se je zavzemal za ustanovitev judovskega političnega občestva na določenem nacionalnem ozemlju. Pesnik, publicist in prevajalec Miha Marek je v pričujoči izbor vključil programske in druge spise šestih nemško piščih avtorjev, Mosesa Hessa, Leona Pinskerja, Isaaka Rülfa, Nathana Birnbauma, Theodorja Herzla in Maxa Nordaua, ki so v zadnjih dveh desetletjih 19. stoletja utemeljili politični sionizem. Uvodna beseda Eleonore Lappin - Eppel je s predstavitvami posameznih piscev nujno branje za razumevanje njihovih pobud in zahtev, pa tudi političnih in družbenih okoliščin, v katerih so delovali. > IZTOK ILIČ

dr. Wighard Strehlow

HILDEGARDINO ZDRAVILSTVO OD A DO Ž

Zdravi od glave do peta

KNJIGA TEMELJI NA ČUDOVITIH USPEHIH ZDRAVLJENJA, KI SO JIH IZKUSILI BOLNIKI, KI SO JIH ZDRAVILI PO RECEPTIH SVETE HILDEGARDE.

V izredno pregledni knjigi je zajeto celostno zdravilstvo svete Hildegarde. Na začetku knjige boste našli seznam bolezni od A do Ž, sledi seznam zdravilnih sredstev in načinov zdravljenja.

Naštete so bolezni in obilica receptov za odpravljanje težav s čaji, prelevi, obkladki, kopelmi, inhalacijami itd. V knjigi so navodila za post – z nasvetom, kako se ga lotimo in kako ga izpeljemo; ter še številni drugi nasveti za lajšanje tegob.

Sveta Hildegarda iz Bingna (1098–1179), redovnica in cerkvena učiteljica, velja za eno največjih osebnosti zahodne Evrope. Njeno delo o vzrokih bolezni in zdravljenju je bilo ob koncu 19. stoletja ponovno odkrito v Kopenhagnu.

Naročila po telefonu
01/360-28-28

Internet
www.druzina.si

E-pošta
narocila@druzina.si

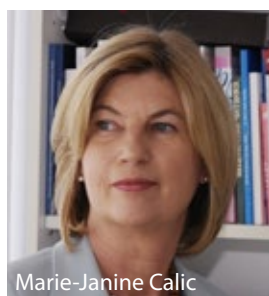

ZALOŽBA
DRUŽINA

MARIE-JANINE CALIC

ZGODOVINA JUGOVZHODNE EVROPE

prevod: Igor Antič

Cankarjeva založba,
2019, t. v., 640 str., 49,99 €, JAK

Marie-Janine Calic

Po dveh ključnih dvodelnih zgodovinah starega kontinenta (*Zgodovina Evrope* Normana Daviesa in *Povojna Evropa* Tonyja Judta) smo sedaj dobili še zgodovine regije, v kateri se nahaja tudi Slovenija, torej *Zgodovino Jugovzhodne Evrope*. Njena avtorica je Marie-Janine Calic, ki je redna profesorica zgodovine

Vzhodne in Jugovzhodne Evrope na Univerzi v Münchnu, knjiga pa je izvirno izšla leta 2016, tako da z njo dobivamo povsem sodben in nadroben zgodovinski pregled dogajanja na območju Balkana (predvsem) od sredine petnajstega stoletja naprej (obdobju pred tem je posvečeno samo prvo poglavje). Avtorica to pogosto zelo vnetljivo geografsko območje obdeluje in poudarjeno analizira s perspektive globalizacije, saj je bil Balkan območje, kjer so se v zadnjih stoletjih pogosto križali interesi velikih sil, poleg tega pa je tu prihajalo do dolgotrajnih civilizacijskih sporov z Osmanskim cesarstvom, ki smo mu v prenovljeni obliki priča tudi danes. Poudariti velja, da je prevajalec Igor Antič skupaj z avtorico knjigo (s slovenskim doprinosom) dopolnil za slovensko izdajo. Pregledno! > SAMO RUGELJ

MARTIN PUCHNER

NAPISANI SVET

Kako so zgodbe oblikovale ljudi,
zgodovino in civilizacije

prevod: Špela Vodopivec

UMco, zbirka Knjige o knjigah,
2019, m. v., 465 str., 26,90 €, JAK

Knjiga, ki vas popelje med najvplivnejše (knjižne) zgodbe in besedila v zgodovini človeštva, od Homerja do Harryja Potterja, vključno s *Tisoč in eno nočjo* ter *Don Kihotom*, *Komunističnim manifestom* in še marsičim drugim. Iznajdba papirja, izum tiska in ustanovitev svetovnega spleta se štejejo za ključne prelomnice v načinu, kako človeštvo pripoveduje in razširja zgodbe med seboj. Manj znani v tem procesu so grški generali, japonske dvorne gospodične, španski osvajalci in pustolovci, karibski pesniki in ameriški astronomi, ki so vsak na svoj način odigrali pomembno vlogo v oblikovanju ter širjenju književnosti in literature. Knjiga *Napisani svet* pripoveduje zgodbo o razvoju literature in (knjižne) pripovedi, pri kateri se poglavlja iz svetovne zgodovine zadnjih štirih tisočletij usodno prepletajo s tehnologijami pisanja in reprodukcije, od gline, kamna, pergamenta in papirja do tiska in računalnika. Puchner (1969), sicer literarni kritik in filozof, ki je bil rojen v Nürnbergu v Nemčiji, sedaj pa predava na Harvardu in je soavtor *Svetovne zgodovine literature* v šestih delih, v svoji knjigi iz leta 2017 nazorno pokaže, kako so imele literatura in knjige s svojim sporočilom ključno in pogosto tudi osrednjo vlogo pri razvoju najpomembnejših svetovnih religij, kako so bile pogonsko sredstvo političnih procesov na vseh koncih sveta in so bile velikokrat tudi temelj za nastanek in obstanek mnogih narodov. S svojimi analizami besedil skozi zgodovino – od epa o Gilgamešu prek zabeležek tega, kar so govorili Buda in Konfucij ter Jezus Kristus in Sokrat, potem tega, kar sta s svojimi izumi in prizadevanji naredila Gutenberg in Luther, kar je v svojem času pomenil Cervantesov *Don Kihot*, kakšne premike po svetu je sprožil Marxov in Engelsov *Komunistični manifest* in kako sta se s svojim pisanjem Sovjetski zvezi uprla Solženicin in Ahmatova – Puchner pokaže, kako so knjižna dela pomembno vplivala na razvoj človeštva. Z navdahnjenim pripovedovanjem in precizno analizo predstavlja *Napisani svet* izviren pogled na svetovno zgodovino. Na literaturo kot gibalo razvoja civilizacij. > SAMO RUGELJ

JOHANN WOLFGANG BRÜGEL

STALIN IN HITLER

Pakt proti Evropi

prevod in izbor: Franci Kindlhofer

Celjska Mohorjeva družba,
2019, m. v., 320 str., 25 €

Ne glede na to, da je od konca druge svetovne vojne minilo že skoraj tri četrt stoletja, z nje še zdaleč niso odstrte vse tančice. Nekaj novega konteksta v predvojnem odnosu med Sovjetsko zvezo in Nemčijo prinaša pričujoča knjiga, v kateri najdete prepise korespondence med tema dvema silama v letih pred začetkom druge svetovne vojne vse dotlej, dokler ni Nemčija 22. junija 1941 ob štirih zjutraj Sovjetski zvezi vročila vojno napoved. Vse do takrat, praktično skoraj do zadnjega dneva pred vojno napovedjo, so v Sovjetski zvezi – tako kažejo dokumenti – bolj ali manj verjeli, da bo pakt z Nemčijo zdržal in bodo skupaj z Nemci – tako je govoril Stalin – dobesedno nepremagljivi. Knjiga nazorno pokaže, kako so bili Sovjeti z Nemci v tesni povezavi in prijateljstvu, ta »zviti pristop«, tako se je pač zdelo Stalinu, pri katerem so Sovjeti s surovinami in žitom izdatno podpirali nemško invazijo v Evropi, pa se je nazadnje obrnil proti njim in nadaljnji potek vojne spremenil v neizmerno krvavo kalvarijo tudi na sovjetskih tleh. > SAMO RUGELJ

Zgodovinski arhiv Ljubljana

David Petelin

ŽIVETI V SOCIALISTIČNI LJUBLJANI:

mesno življenje v prvih dveh desetletjih po drugi svetovni vojni

Celovit pogled življenja v Ljubljani po drugi svetovni vojni do sredine šestdesetih let.

Avtor podrobno analizira politični, pravni, gospodarski, arhitekturni, urbanistični in demografski razvoj mesta. Knjiga vsebuje tudi prikaz družbenega življenja, praznovanj, športa in kulture.

Izdal in založil: Zgodovinski Arhiv Ljubljana
Urednica: Dunja Mušič • Recenzenta: Aleš Šafarič, Jurij Hadalin
404 strani • 25,00 EUR

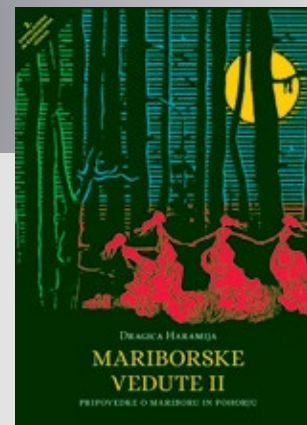
Naročila: www.zal-lj.si • nika.urlep@zal-lj • 01 306 13 01

Bina Štampe Žmavc,
ilustracije Darka Erdelji
KRALJIČNA ONKRAJ OGLEDALA
Pravljičnih devet in ena za nasmeh

Skrivnostna srebrna nit pravljичnega časa, ki čarobno prepleta tisočletja, stoletja in trenutke sedanjosti, kot da je vtkana tudi v zbirko Bininih novih pravljic. Naj vas začara.

Dragica Haramija
MARIBORSKE VEDUTE 2
Pripovedke o Mariboru
in Pohorju

Druga, dopolnjena in razširjena izdaja prinaša še več zgodb o Mariboru, o njegovi neposredni okolici in o Pohorju.

Zvezdana Majhen,
ilustracije Urška Stropnik Šonc
URŠKIN IN DEDKOV
VELIČASTNI DAN

Slikanica o deklici Urški, ki polna pričakovanja prestopi vrata šole na prav poseben dan, dan vpisa v prvi razred.

Oskar Hudales,
ilustracije Klara Jager
ZLATI KROMPIR

Pohorska pripovedka o revnem kmetu Tijeku, ki ga premami bogastvo, pripoveduje tudi o nastanki Črnega jezera na Pohorju.

Mirijam Pintar, ilustracije Nataša Vertelj
NAŠ ČAROBNI DECEMBER

Zgodbe, izdelki in aktivnosti za adventni čas. Odslej tudi na karticah.

Michael Gruenbaum
in **Todd Hasak-Lowy**
NEKJE ŠE SIJE SONCE
Spomini na holokavst

Mladinski roman o holokavstu skozi oči mladostnika. Nagrajeno delo, prevedeno v številne jezike.

Josip Osti
ŽIVLJENJE JE SRHLJIVA PRAVLJICA

Vojni dnevnik Ostijeve matere iz obleganega Sarajeva se prepleta z avtorjevimi spomini in spopadanjem z boleznijo.

DOGODKI NA KNJIŽNEM SEJMU 2019

Mariborske knjižne police v Veliki sprejemni dvorani

POSLUŠAM IN TIPAM.
KAKO PA TI BEREŠ?

Debatna kavarna, 30. 11. 2019, ob 11.00

Lev Rogi Igorja Plohla kot zvočna knjiga in tipanka v treh jezikovnih različicah.

V sredo, 27. 11. 2019, nas bo ob 13.00 obiskal župan Mestne občine Maribor, gospod Aleksander Saša Arsenovič.

ALI OBSTAJAJO PRIMERNE
IN NEPRIMERNE KNJIGE?

Debatna kavarna, 29. 11. 2019, ob 13.00

O cenzuri v leposlovju in motivaciji za branje. Organizator Mariborska knjižnica.

VERIGE GLOBALNEGA KAPITALIZMA

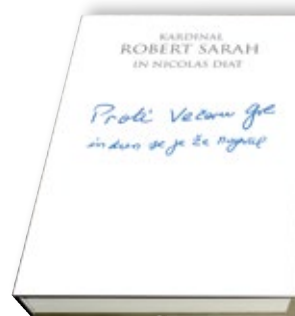
urejanje: Ana Podvršič in Maja Breznik
prevod: M. Breznik, U. Geršak, M. Kastelic
Sophia, zbirka Naprejl,
2019, m. v., 313 str., 18 €, JAK

Globalne vrednostne verige so področje, ki je v Sloveniji morda manj znano, čeprav je ključno za razumevanje sodobnega kapitalizma in lociranje centrov sodobnega neoliberalizma. Analiziranje tega, kje se vrednost posameznih globalnih proizvodov ali storitev kreira, kam se pozicionira in kje se (potem v nadaljevanju) šele materializira v denarno vrednost, je eden od pomembnih parametrov tudi za ugotavljanje razlogov za nastajanje, ohranjanje (in tudi povečevanje) neenakosti v svetu. Zbornik besedil, ki postrežejo tako s teoretično podlago, ki obravnava tudi pogajalske možnosti delavcev v teh verigah glede na njihovo strukturno in organizacijsko pomembnost in moč, kot tudi s serijo dokumentiranih primerov verig globalnega kapitalizma, kot so denimo Applovi izdelki, je več kot aktualna tudi za naš prostor, saj hierarhična umeščenost naših kooperantov v teh globalnih verigah zamejuje tudi dodano vrednost, ki jo lahko ustvarijo ta podjetja, kar v skupnem seštevku dokaj jasno definira tudi prihodnji položaj naše dežele in vrednosti njenega dela v svetu ter s tem standard, ki ga lahko dosežemo kot družba. Aktualno! > SAMO RUGELJ

ROBERT SARAH, NICOLAS DIAT PROTI VEČERU GRE IN DAN SE JE ŽE NAGNIL

prevod: Janez Ferkolj
Družina, 2019, t. v., 420 str., 34,90 €

V tretji izmed knjig iz trilogije, ki obravnava vprašanja današnjega časa, kardinal Robert Sarah, vpliven duhovni vodja, izčrpno in z zanosom odgovarja na vprašanja pisatelja in esejista Nicolasa Diata, enega največjih poznavalcev dogajanja v Katoliški cerkvi. Kardinal Sarah v odgovorih analizira splošno duhovno, moralno in politično krizo zahodnega sveta, ki ga vidi kot dekadentnega in notranje izpraznjena, duhovno in versko sesutega, potisnjena na rob propada. Človek je ponižan, propadla je resnica, razpadle so nravi, širijo se politične zablode. V krizi sta tudi vera in Cerkev. Kardinal s svojo trilogijo želi opogumiti zveste duhovnike in kristjane, ki v času, ki ga primerja z rimskim cesarstvom tik pred razpadom, dvomijo in se opotekajo. Kot neomajni vernik, odločen mislec in premočrten govornik si želi z odgovori okrepiti Cerkev in njene štiri stebre: molitve, katoliški nauk, Petrovo ljubezen in medsebojno dobroto. Ob tem pogosto odzvanjajo misli kardinala Ratzingerja (kasnejšega papeža Benedikta XVI.). Zaključek je optimističen, saj kardinal kaže pot ponovnega upanja na življenje s krščanskimi krepostmi. > MAJA ČREPINŠEK

BELL HOOKS

NAŠA POZICIJA; Razred je pomemben

prevod: Mojca Dobnikar
Sophia, zbirka Naprejl, 2019, m. v., 224 str., 18 €, JAK

Ameriška pesnica, feministična teoretičarka in aktivistka bell hooks (rojena leta 1952 kot Gloria Jean Watkins) je s knjigo *Naša pozicija: razred je pomemben* iz leta 2000 izpisala eno od temeljnih in prelomnih del ameriškega črnega feminizma, saj pri njej nastopa kot temnopolta ženska, ki se je iz revščine prebila do meščanskega udobja, zaradi česar lahko analitično in iz avtobiografske izkušnje opazuje tako perspektivo (gmotno) dobro stoječih nasproti tistim, ki imajo manj, obenem pa tudi pogled belopoltnih iz istega (udobnega) družbenega razreda, kot je ona, ki

nanjo vseskozi gledajo kot na predstavnico rase, ki je zapisana revščini. Avtorica je v tej knjigi tako strnila ugotovitve svojega dolgoletnega družbenega delovanja in akademskih raziskav o strukturnem rasizmu, v pronicljivo izpisanih esejih pa se posveča patriarhatu, otrokom, kritični pedagogiki, razredu, spolu (predvsem temnopoltim ženskam in črnski maskulinitosti), seksualnosti in ljubezni. Še ena moderna klasika s področja feminizma, ki uporablja metodologijo interseksionalnosti, stoječo na presečišču med seksizmom, rasizmom in razrednostjo. > SAMO RUGELJ

In memoriam: David Tasić, založnik (1962–2019)

PRIPRAVILA
TANJA TUMA

Letos spomladi sem založbi Karantanija predlagala, da Davida Tasića nominiramo za nagrado, ki smo jo davno ustanovili skupaj s knjigotržci, najzaložnik leta 2019, a je kmalu prišel njegov odgovor, da ne želi biti izpostavljen, saj dela samo to, kar čuti, da mora. Nič niso zalegli argumenti, da sodi Karantanija, ustanovljena leta 1991, med najstarejše zasebne založbe na Slovenskem in da je njegov osebni prispevek slovenskemu založništvu izjemen.

V tridesetih letih obstoja je založil več kot tisoč izvirnih in prevodnih knjižnih del, tudi takih, ki bi v drugih hišah težko našle odobritev. Karantanija je izdajala književnost za odrasle, mladino, otroke, znanstvenopoljudna in zgodovinska dela, med prvimi o Soški fronti. Med mladinskimi deli je legendaren roman *Košarkar naj bo*, ki doživlja številne ponatise. Njegovi avtorji in avtorice smo tako pisani in raznoliki, kot je raznolika založniška pokrajina tridesetletnega opusa založbe. Tone Kuntner, Ivan Sivec, Valerija Skrinjar - Tvrz, Marjeta Žebovec, Tone Partljič, Primož Suhodolčan, Mimi Malenšek, Bogdan Novak, Franček Rudolf, Cvetka Bevc, Janja Vidmar, Vitan Mal, Karolina Kolmanič, Marinka Fritz - Kunc, Žarko Petan, Vid Pečjak, Kašmir Husejnovič, Ivan Ivanji in drugi, ki smo med hitrimi sestanki – Davidu se je vedno

mudilo – začutili globino znanja in svoboden duh bojevnika za pravičnost, vseeno na kateri strani. Bili smo v dobri družbi, saj je pred maturitetnimi *cankarji* edino založba Karantanija skrbela za slovenske klasike, kot so Jurčič, Kersnik, Tavčar, Cankar, Kveder. In tuje: Melville, Defoe, Doyle idr. Tasić je bil tudi med prvimi založniki, ki so ustanovili mrežo knjigarn, kjer so poleg novosti in antikvarnih knjig prodajali tudi starejše izdaje, tako imenovane ostanke. Zanj je imela vsaka knjiga življenje v sebi, od izida do razprodaje je našla kupca in bralca in vsako je bilo škoda zavreči.

Imela sem priložnost spoznati Davida tudi kot sočutnega človeka. Ko sva nekoč, že po izidu mojega romana o spravi, kramljala o tem in onem, sem izvedela, da je med bosansko vojno nesebično pomagal vsem, ki so pomoč potrebovali, ne glede na njihovo narodno ali versko pripadnost. Tak je bil David Tasić. Dober kot kruh. Takega se ga bomo spominjali njegovi avtorji in sodelavci založbe. Na Slovenskem bodo njegov spomin ohranjale knjige založbe Karantanije, ki jih bomo še dolgo jemali v roke.

NASSIM NICHOLAS TALEB

TVEGATI LASTNO KOŽO

Skrite asimetrije v vsakdanjem življenju

prevod: Samo Kuščer

UMco, zbirka Angažirano, 2019, 385 str., 24,90 €, JAK

Nassim Nicholas Taleb

Nassim Nicholas Taleb (1958) je eden najprodornejših sodobnih mislecev, ki se je publicistično prebil na začetku tretjega tisočletja s knjigo *Fooled By Randomness (Naključnost preslepi)*, v kateri je pokazal, da tisto, kar imamo pogosto za naključno, v resnici ni nujno takšno. S svojo kombinacijo zgodovinskih primerov in duhovitim, obenem pa ostrim komentiranjem lastnih izkusvenih situacij (dve desetletji je bil namreč investicijski bančnik) je v naslednjih letih ustvaril celovit opus, imenovan *Incerto (Negotovo)*, v katerega kot ključna dela spadajo še *Črni labod*, *Antifragile (Protikrhko)* in sedaj še *Tvegati lastno kožo*. V svojih knjigah se na pomenljiv način dotika vsakdanjih tem, povezanih s tveganji na različnih področjih, ter asimetrične izpostavljenosti udeležencev ob tem. Ko vam denimo bančnik ponuja dopadljive donose za vložek v njihov finančni sklad, se je vedno treba vprašati, kaj se bo zgodilo, če se borzni tečajji ne bodo gibali po napovedih. Kdo bo pri tem izgubil: vi ali tudi banka in dotični bančnik, ki vam je vse skupaj svetoval? Običajno se ljudje obnašajo tako, da participirajo pri pozitivnih izidih, pri negativnih pa skušajo tveganja preložiti na nekoga drugega, zato je preverjanje (a)simetrije nujno za našo odločitev. Vsaj zame je knjiga *Tvegati lastno kožo* razsvetljuječa, saj mi je odprla oči na področjih, kjer delujem in kjer se pogosto srečujem z ljudmi, ki na posreden ali neposreden način odločajo o pogojih poslovanja ali panogi nasploh, obenem pa ob morebitnih slabih izidih kot posledicah njihovih odločitev

Nekaj misli iz knjige:

- Če si želimo socialne pravičnosti, se moramo osredotočiti na simetrijo in tveganje.
- Svet vodijo manjšine, ne večina.
- Tudi intelektualec je lahko bebec.
- Pazite se zapletenih rešitev (za katere je bil nekdo plačan, da je do njih prišel).

osebno niso nič na slabšem. V tem smislu so za Taleba obrtniki, denimo mizarji ali pa tudi javni uslužbenci, kot so policisti, ki delajo na terenu, ljudje, ki tvegajo lastno kožo, medtem ko so politični strategji, vodstva korporacij in univerzitetni profesorji pogosto odmaknjeni od dejanskih posledic svojih potez in izjav. Knjiga, ki resnično lahko vpliva na analizo in sprejemanje prihodnjih odločitev! > SAMO RUGELJ

TOMAŽ MASTNAK

ČRNA INTERNACIONALA

Vojna, veliki biznis in vpeljava neoliberalizma, zv. 1 in 2

Založba / *cf., Oranžna zbirka,

2019, m. v., 261/249 str., 24 €/22 €, JAK

Po monografiji *Liberalizem, fašizem, neoliberalizem*, ki je izšla leta 2016, se Tomaž Mastnak, znanstveni svetnik na Filozofskem inštitutu ZRC SAZU, vrača z dvodelno monografijo z enotnim naslovom *Črna internacionala*, v kateri zgodovinsko analizira obdobje od konca prve do leto po koncu druge svetovne vojne in jasno pokaže, kako je prišlo do temeljev sedanjega neoliberalizma. Ta se po njegovem še zdaleč ni začel, kot pravi popularna verzija, z Margaret Thatcher in Ronaldom Reaganom, temveč že precej pred tem, po koncu prve svetovne vojne s versajskim mirom, ki je po Mastnakovem mnenju sidrišče današnje neoliberalistične ureditve. Ta se je začela obsežnejše razvijati po drugi svetovni vojni, ki je za nekaj časa zaustavila njegovo razraščanje, po njej pa so – predvsem zaradi tega, ker je bila Nemčija deležna velike strukturne preureditve – vodilni položaj hitro zasedle Združene države Amerike, čemur je dala pospešek tudi hladna vojna ter seveda vpliv velikega kapitala, predvsem v Ameriki, ki je določal tudi prihodnost Nemčije. Današnje stanje je torej dedič zasnov izpred natanko stoletja. Mastnak pri svoji analizi izhaja tudi iz manj znanih dokumentov avtorjev iz različnih držav, od Velike Britanije, prek Nemčije in Francije ter Amerike, s tem pa izpiše sintetično in dobro dokumentirano študijo, ki se sklepa sredi dvajsetega stoletja. > SAMO RUGELJ

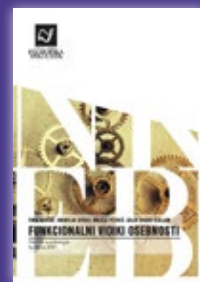

Marija Petek, Tereza Poličnik-Čermelj, Alenka Šauperl, Katarina Švab

ORGANIZACIJA KNJIŽNIČNIH ZBIK
UČBENIKI FF
302 str., 24,90 €

Tina Kavčič, Andreja Avsec, Mojca Petrič, Gaja Zager Kocjan
FUNKCIONALNI VIDIKI

OSEBNOSTI
UČBENIKI FF
269 str., 24,90 €

Darko Ogrin (ur.)
RAZVOJ GEOGRAFIJE NA SLOVENSKEM: 100 LET ŠTUDIJA GEOGRAFIJE NA UL
HISTORIA FACULTATIS
553 str., 29,90 €

Božidar Jezernik, Ingrid Slavec Gradišnik (ur.)
MOČNI, MODRI IN DOBRI. O JUNAKIH SLOVENSKE FOLKLORE
ZUPANIČEVA KNJIŽNICA
283 str., 24,00 €

Znanstvena založba Filozofske fakultete UL in Knjigarna Filozofske fakultete UL
t.: 01/ 241 1119, e.: knjigarna@ff.uni-lj.si
Več informacij na: <https://knjigarna.ff.uni-lj.si/>

POKLICNI RAZVOJ UČITELJEV

Ugled in transverzalne
kompetence

urejanje: Jana Kalin, Renata Čepić
Znanstvena založba Filozofske fakultete,
Pedagoška fakulteta Univerze na Reki,
2019, m. v., 266 str., 24,90 €

Monografija je nastala kot rezultat skupnega raziskovalnega dela kolegov s Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in Pedagoške fakultete Univerze na Reki v okviru znanstvenoraziskovalnega projekta »Poklicni razvoj učiteljev: status, osebnost in transverzalne kompetence«. Odločilen dejavnik za kakovost izobraževanja je kakovost učiteljskega poklica, pri čemer sta izobraževanje in stalni poklicni razvoj učiteljev med osrednjimi vprašanji. Poklicni razvoj učiteljev razumemo kot vseživljenjski proces učenja in razvoja na osebnem, socialnem in ožjem strokovnem področju, pri čemer je pomembno, kako učitelj vidi svojo usposobljenost in kako ocenjuje možnosti za svoje poklicno delovanje v smeri kritičnega, neodvisnega in odgovornega odločanja in delovanja. Različna mednarodna poročila in študije opozarjajo, da vloga učitelja postaja vse bolj zahtevna in zapletena, medtem ko njihov status v družbi v primerjavi z drugimi poklici stagnira ali pa se slabša. Cilj je bil raziskati izkušnje in odnos razrednih in predmetnih učiteljev v osnovni šoli na Hrvaškem in v Sloveniji do profesionalnega razvoja in statusa ter njihovo osebnost in transverzalne kompetence. V samo raziskavo je bilo vključenih nekaj manj kot 2000 učiteljev iz obeh držav. Rezultati predstavljajo najboljše empirično raziskovanje tega področja. Vsebina je zanimiva za študente pedagoških smeri, za učitelje, raziskovalce, oblikovalce šolske politike ter načrtovalce izobraževanja učiteljev, ki je vseživljenjski proces. > SABINA BURKELJCA

CHARLAN NEMETH

V ZAGOVOR SVOJEGLAVIH

Pomen nestrinjanja v življenju
in pri delu

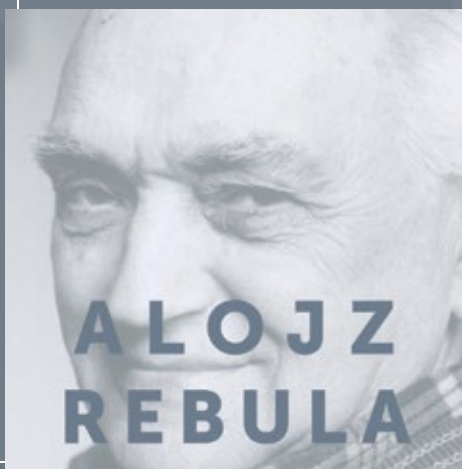
prevod: Miriam Drev
UMco, zbirka Preobrazba,
2019, m. v., 274 str., 24,90 €

Charlan Nemeth je profesorica na oddelku za psihologijo Univerze v Kaliforniji.

Preučuje vpliv in pozitivne posledice nestrinjanja v vsakdanjem življenju in pri delu, izhaja pa iz prepričanja, da ko vsi razmišljamo enako, v resnici ne razmišlja nihče. Naša družba večinoma deluje po principu soglasnosti. Ta se odvija tako v sejnih sobah podjetij in drugih ustanov kot v najbližjem lokalju. Ta »modrost množic« je morda dober način za odgovarjanje na preprosta vprašanja, vendar pa resnica ni tako demokratična, kot si morda želimo verjeti. Skupine pri odločanju namreč največkrat pristajajo na splošno priznane predpostavke, ki jih ne želijo spreminjati, saj želijo ohraniti harmonijo in povezanost. Vendar pa to lahko vodi do katastrofalnih posledic: od letalskih strmoglavljenj, ki so se zgodila, ker si posadka ni upala spregovoriti, do zdravniških napak s smrtnim izidom, ker so v kirurških ekipah strinjanje zamenjali z natančnostjo. V imenu storilnosti smo začeli ceniti nespametnost. V knjigi *V zagovor svojeglavih* Charlan Nemeth zagovarja stališče, da lahko pridemo do boljših odločitev, če opogumimo možnost izražanja nestrinjanja. Nestrinjanje nas sili k spraševanju o sedanjih situaciji in ponovnem razmisleku o naših temeljnih prepričanjih. Ko se nestrinjanje in nasprotovanje soočita z večinskim mnenjem, spodbuja večino, da se pouči o vseh platih obravnavane tematike in razmisli o novih idejah. Zato nestrinjanje omogoča bolj kreativno in bolj kakovostno odločanje. Nujno branje za vsakogar, ki živi in dela v skupinah in ki si želi živeti in delati bolje. > SAMO RUGELJ

France
Pibernik

ALOJZ
REBULA

monografija

MLADIKA
www.mladika.com

Za naročila:
info@primus.si

UPRavno PRAVO, RANLJIVE SKUPINE IN ČLOVEKOVE PRAVICE

dr. Neža Kogovšek Šalamon

NOVO

Knjiga je rezultat avtoričinega raziskovalnega dela na področju upravnega prava in človekovih pravic v obdobju od leta 2008 do leta 2018. Pravna vprašanja, s katerimi se je pri tem srečevala, zaradi pravnih praznin pogosto niso imela odgovorov. **Ranljivi posamezniki**, kot so otroci, neizobraženi in neuki, pripadniki LGBT-skupnosti, osebe z invalidnostmi, etnične in verske manjšine, izbrisani prebivalci, begunci in prosilci za azil (ter interseksijske kombinacije teh identitet), **pogosto ne najdejo ustreznega mesta v upravnopravnem urejanju.**

Namen te knjige je to spremeniti in poudariti področja, kjer se je ta položaj že začel spreminjati. Hitre družbene in zakonodajne spremembe v Sloveniji in drugod so povzročile, da te skupine upravičeno zahtevajo in mestoma že uživajo pozornost. Knjiga se **dotika nekaterih najaktualnejših in tudi najprovokativnejših vprašanj s področja človekovih pravic ranljivih skupin v naši dobi.**

leto izdaje: 2019
število strani: 172
velikost: 17 x 24 cm
vezava: trda
cena: 58,00 €

URADNI LIST

www.uradni-list.si/knjigarna • informacije po tel.: 01/200 18 38 •
e-naslov: prodaja@uradni-list.si

MARTIN M. LINTNER

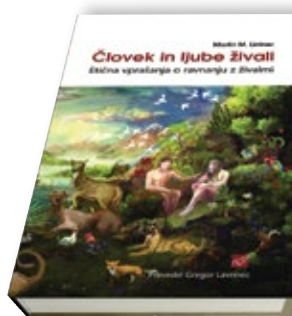
ČLOVEK IN LJUBE ŽIVALI

Etična vprašanja o ravnanju z živalmi

prevod: Gregor Lavrinec

Celjska Mohorjeva družba, 2019, m. v., 403 str., 29,50 €

V zadnjih letih vprašanje etike živali doživlja preboj na najrazličnejših koncih naše kulture in razlogi za pričujočo knjigo so podobni kot drugje: dolga tradicija spregledovanja živali na lastnem področju preučevanja in delovanja, tokrat konkretno v krščanstvu. Avtor ostaja »mehki antropocentrist«, lastninjenju živali ne nasprotuje *per se*, a temu navkljub možnost debate o abolicionizmu vidi kot legitimno. Lintner je torej v prvi vrsti velferist, vendar opravi odlično nalogo, ko skuša napraviti sintezo krščanskega etičnega nauka in misli nekaterih temeljnih imen v boju za pravice živali (Regan, Singer, Nussbaum) ter opozarja na problematične odvode tradicij denimo Descartesa in Kanta, naposled pa nas poziva k poziciji nekakšnega »etičnega potrošništva«. V osnovnih koordinatah gre torej za delo, ki se spogleduje s klasičnim teoretskim pristopom (izvemši velferizem) na področju pravic živali z dodatkom temeljnih teoloških vprašanj tega področja. A s tem, ko preko vprašanj antropocentrizma, osnovnih postavk živalske etike, konkretnih področij uporabe živali (prehrana in oblačila, eksperimenti, lov) preide na zaključek v poskusu redefinicije človeško-živalskih odnosov, postane knjiga zanimiva za najrazličnejše bralske publike. > ALJAŽ KRIVEC

SVETLANA SLAPŠAK

VOLNA IN TELO

Pogled iz zgodovinske antropologije

Beletrina, zbirka Koda, 2019, t. v., 224 str., 27 €, JAK

Podobno kot v svoji knjigi *Zelje in spolnost* iz leta 2013, ko je filologinja in antropologinja Svetlana Slapšak s svojim hibridnim pristopom, ki temelji tako na izročilu in izkušnjah antike kot na množici primerov iz bližnje preteklosti in sodobnosti, obdelala povezavo med zeljem in spolnostjo, se

je v svojem najnovšem delu posvetila vlogi volne v človeškem življenju in tudi razvoju naše civilizacije v povezavi z njo. Pri tem zajema tako iz starodavnih besedil, med svojim pisanjem povezuje kulturo, vlogo volne pri ženskah in spolnosti, obenem pa dodaja svoje bistre ugotovitve, v katerih ovci pripiše posebno vlogo v človekovem bivanju tudi zato, ker je človeku ni bilo treba ubiti, pa mu je vseeno dajala (skoraj) vse, kar je potreboval za življenje. Še ena od tistih izvirnih monografij Svetlane Slapšak, ki bi lahko našle pot tudi v tuje prevode. > SAMO RUGELJ

ANDREJ MEDVED

LACANOVA »ZAREČJA«

Eseji & razprave

Hyperion in Zrakogled, 2019, m. v., 547 str., 28 €

Multidisciplinarni umetnik, založnik, urednik, kustos in filozof Andrej Medved (1947) je eno pomembnih gibal kulturnega in humanističnega življenja na slovenski Obali, obenem pa je izjemno ploden pisec, ki je k svoji bogati bibliografiji nedavno dodal še svojo filozofsko disertacijo. Ta se giblje po lacanovskem terenu, govori tudi z znaki in simboli, po začetnih treh fragmentih, s katerimi uvede svoj tekst, pa Medved v drugem delu kritično oceni navedbe Slavoj Žižka v povezavi z Lacanom. Žižek je za Medveda eden ključnih strukturalnih in posstrukturalističnih ozadij sodobne postlacanove filozofije, zato ga Medved razporeja v več oddelkov, v več kritičnih spoznanj: od neoklasicistične filozofije, filozofije splošne, družbenopolitične in popularne miselne nadvlade in prisile elokventnega, a po Medvedom mnenju pogosto tudi konservativnega sodobnega mišljenja, ki je v temelju različno od mišljenja Mladena Dolarja, Zupančičeve in Sama Tomšiča, ki so Lacanovi pozitivni interpreti. Avtor ponuja tezo, da ne obstajata Žižkova resnica niti Žižkova filozofija, saj obenem trdi, da Žižek z enako vehementnostjo in znanstvenim dokazovanjem obrani in zagovarja kak pozitivni stavek in tudi njegovo negativiteto in da je v resnici zmožen dvema nasprotujočima trditvama podariti enako vrednost in veljavo ter moč prepričevanja. > SAMO RUGELJ

ZALOŽBA ZRC

VABI NA DEBATNI KAVARNI

27. II. 2019 ob 11^h

IZGUBLJENA MESTA

ali strategije preživetja v goščavi

29. II. 2019 ob 12^h

BERLIN

Komisija za nagrade in priznanja pri DSKP v sestavi Aleš Berger, Lijana Dejak, dr. Matej Hriberšek, Majda Kne in dr. Nada Grošelj, predsednica komisije, je za prejemnico **Germanove nagrade za leto 2019**, nagrade za posebno uspele prevode družboslovnih in humanističnih besedil iz tujih jezikov v slovenščino, izbrala prevajalko **Sonjo Weiss** za prevod dela *Zbrani spisi II* neoplatonističnega filozofa Plotina.

Germanova nagrada

JERMANOVA NAGRADA 2019
SONJA WEISS za prevod dela Plotin:
Zbrani spisi II
Slovenska matica, 2018

Po uspešni podelitvi Sovretove nagrade 2019, ki je bila letos v Knjižnici Antona Sovreta Hrastnik, je Društvo slovenskih književnih prevajalcev 7. novembra v svojih matičnih prostorih v Ljubljani podelilo še Germanovo nagrado, priznanje za posebno uspele prevode družboslovnih in humanističnih besedil iz tujih jezikov v slovenščino. Komisija za nagrade in priznanja pri DSKP v sestavi Aleš Berger, Lijana Dejak, dr. Matej Hriberšek, Majda Kne in dr. Nada Grošelj, predsednica komisije, je za prejemnico Germanove nagrade za leto 2019 izbrala prevajalko Sonjo Weiss za prevod dela *Zbrani spisi II* neoplatonističnega filozofa Plotina, ki je izšlo leta 2018 pri Slovenski matici v zbirki Filozofska knjižnica. Komisija je izbor utemljila takole:

Prevajalski začetki klasične filologinje dr. Sonje Weiss segajo v leto 1998. Odtlej se je kalila ob prevajanju del filozofov in krščanskih mislecev, kot so Anzelm, Bazilij Veliki, Nikolaj Kuzanski, Avguštin in drugi. Med antičnimi pisci je prevajala panegirista Parmenija, sodelovala je tudi pri integralnem prevodu monumentalne zbirke *Fragmenti predsokratikov*, ki je izšla leta 2012. Kot prevajalka, usmerjena v filozofijo različnih obdobij, kar je povezano tudi z njenim

poklicnim delom in strokovnim udejstvovanjem, se je pred nekaj leti lotila svojega doslej najzahtevnejšega prevajalskega podviga: zbranih spisov poznoantičnega neoplatonističnega filozofa Plotina. Prva knjiga tega prevoda je izšla leta 2016, druga, ki se ji podeljuje letošnja nagrada, pa leta 2018; Plotinove razprave so v tem izboru razvrščene kronološko in

ne tradicionalno.

Prevajalka se je suvereno spopadla z zahtevno vsebino Plotinove filozofske mistike; pri tem je pokazala tudi znatno mero občutljivosti do izvornika ter iznajdljivosti pri slovenjenju filozofskega izrazja, saj se ni mogla opreti na tradicijo, ker so izbrani Plotinovi traktati tokrat prvič prevedeni v slovenščino. Prevod je kljub zahtevni vsebini ter ob številnih miselnih preskokih in aluzijah, ki jih najdemo v izvorniku, tekoč, lepo berljiv, jasen, razumljiv, v izbrani slovenščini in izvorniku zvest. Izbira besedja in besednih zvez je natančna, a ni strogo omejena, temveč variira. Prevajalka je za lažje razumevanje mestoma dodala vsebinska dopolnila v oglatih oklepajih, ki olajšajo razumevanje vse prej kot lahkega besedila, obenem pa je s tem tudi jasno razviden prevajalkin vsebinski dodatek; mestoma so kot smiselno dopolnilo v oklepaju dodani transkribirani izvorni izrazi. Knjigo kot celoto odlikuje tudi obširen spremni znanstveni aparat: uva- ja jo obsežna spremna študija filozofa Marka

Sonja Weiss

Uršiča, prevajalka pa je posameznim Plotinovim razpravam dodala pojasnilne uvodne besede, razprave je opremila z ustreznimi sprotimi opombami, za lažje razumevanje zahtevnega filozofskega besedila tudi s kratkimi povzetki vsebine, prevodu pa je dodala slovarček filozofskih izrazov in izbrano bibliografijo uporabljenih del. Vse to daje delu pečat vrhunskega prevajalskega dosežka s področja humanistike, zato komisija za nagrade in priznanja pri DSKP prevajalki Sonji Weiss podeljuje Germanovo nagrado za leto 2019. (dr. Matej Hriberšek)

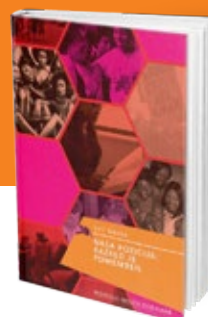
FRANC SEVER - FRANTA
Past na Menini planini
15 €

REVIJA BOREC 766-768
Franta: poklon gozdovom
15 €

STEFAN GUŽVICA
Frakcijski boji v Komunistični partiji
Jugoslavije med veliko čistko 1936-1940
18 €

BELL HOOKS
Naša pozicija: razred je pomemben
18 €

ANA PODVRŠIČ, MAJA BREZNIK, ur.
Verige globalnega kapitalizma
18 €

SOPHIA www.zalozba-sophia.si 01/434 49 35 | narocila@zalozba-sophia.si

V sklopu Slovenskega knjižnega sejma bo potekala tudi podelitev **nagrade Radojke Vrančič**, ki se podeljuje prevajalcem do 35. leta starosti. Letošnja prejemnica je **Zarja Vršič** za prevod pesniške knjige *Zemljevôden* Eugèna Guillevica, ki je izšel leta 2017 pri KUD Logos.

Nagrada Radojke Vrančič

NAGRADA RADOJKE VRANČIČ 2019
ZARJA VRŠIČ za prevod dela Eugène Guillevic:
Zemljevôden, KUD Logos, 2017

Francoski pesnik Eugène Guillevic (1907–1997) je s prvencem *Terraqué* (1942) pomenil novost v sočasni poeziji: snovni svet, svojo osnovno tematsko preokupacijo, je upesnjeval s suhim, okleščanim, tako rekoč »ubožnim« jezikom, polnim zamolkov in neizrečenosti. Prav to je, kot v spremni besedi k dvojezični izdaji ugotavlja prevajalka zbirke, diplomirana komparativistka in francistka Zarja Vršič, tudi najtrši oreh pri presajanju njegove poezije, saj se »prevajalec zaradi skladenske eliptičnosti in jezikovne zgoščenosti nemalokrat znajde v nevarnosti, da bodo preproste, a izrazno močne pesmi v ciljnem jeziku izzvenele kot suhoparen dobesedni prevod«. To se v zbirki *Zemljevôden* ni zgodilo, obratno: tudi v slovenščini nas pesmi nagovarjajo z odsekanostjo in siromašnostjo besed, ki v ritimizirani razpostavi in včasih neobičajni skladnji ustvarjajo svojstven, zdaj zamamljujoč, drugič tesnobno srhljiv svet. Iz dvojezične izdaje je razbrati, da je prevajalka doumela temeljne značilnosti izvirnika in jih iznajdljivo prenesla v ciljni jezik. Prvi primer opazimo že kar v naslovu, saj je morala seči po novotvorjenki, če je hotela v vsej pomenski in besedotvorni polnosti odslikati naslov *Terraqué*, ki vsebuje tako izraz za zemljo kot izraz za vodo in se uporablja tudi kot ustaljen izraz za planet Zemlja (francosko *globe terraqué*, »krogla iz zemlje in vode«). Povrh je minimalizem Guillevicovega izraza vse prej kot preprost, ker pesnik v resnici posveča intenzivno pozornost vsem ravninam jezika od zvočne do pomenske. Prevajalka verodostojno poustvari nevsiljivo, a vseprisotno ritmičnost besedila, po potrebi pa tudi – sicer redke – rime. Jezik niansira v skladu z izvirnikom: preprostim, vsakdanjim stavkom postavlja nasproti drzne izraze in podobe, ki v ambientu vsakdanjega jezika še ostreje zarežejo v bralca; dober primer je kratka V. pesem iz cikla *Skupaj*: »*Tam nekje v sebi, / kjer oko ne vidi, / prežvekuješ rano / kot zdrobljeno steklo.*« Po soglasnem mnenju komisije si Zarja Vršič za svojo predstavitev enega najbolj cenjenih francoskih pesnikov zasluži nagrado Radojke Vrančič, priznanje za mladega prevajalca oziroma prevajalko. (*Aleš Berger, dr. Nada Grošelj, Majda Kne*)

Besede, ki so bile iztrgane, besede, ki bi se morale izreči, so padale kot dnevi.

Guillevic – Vršič:
 Art poétique IV –
 Pesniška umetnost IV

Angažirano iz založbe UMco

NOVO

Nassim Nicholas Taleb **TVEGATI LASTNO KOŽO**

Skrite asimetrije v vsakdanjem življenju

»Taleb je v zvezi s tveganjem orakelj s skoraj božanskimi lastnostmi.« – Financial Times

Knjiga enega najbolj izvirnih svetovnih mislecev!

Kai-Fu Lee

VELESILI UMETNE INTELIGENCE

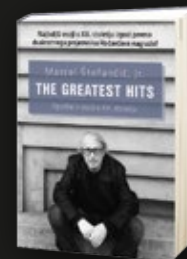
Kitajska, Silicijeva dolina in novi svetovni red

Vizionarska knjiga o eni najbolj korenitih sprememb v človeški zgodovini, ki je tik pred našim pragom.

Marcel Štefančič, jr. **THE GREATEST HITS**

Zgodbe in eseji o XX. stoletju

Tretja izdaja monumentalne zbirke Štefančičevih najboljših esejev o dvajsetem stoletju.

Steven Pinker

RAZSVETLJENSTVO ZDAJ

V zagovor razumu, znanosti, humanizmu in napredku

»Skrbna in jasna.« – Jordan B. Peterson

»Moja nova najljubša knjiga.« – Bill Gates

Melinda Gates **TRENUTEK DVIGA**

Kako večji vpliv žensk spreminja svet

»Če omogočimo ženskam, da se dvignejo, dvignemo celotno človeštvo.«

Richard H. Thaler

NERAZUMNO VEDENJE

Razvoj vedenjske ekonomije

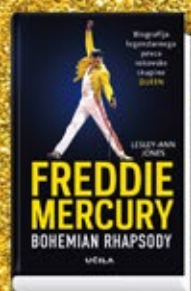
Odmevna in izvrstna knjiga o pomembni temi dobitnika Nobelove nagrade za ekonomijo.

Naročila sprejemamo: • 01/520 18 39

• knjigarna@umco.si • na spletni strani: www.bukla.si

Knjige založbe UMco so na voljo tudi v boljše založenih knjigarnah.

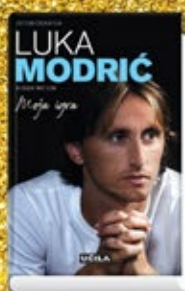
Po darilo v knjigarno Felix!

29,90 €

29,90 €

IZID DECEMBER

19,90 €

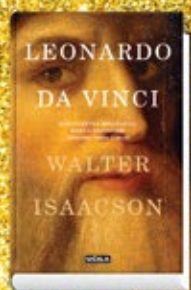
16,99 €

SUPER CENAI
€14,99

SUPER CENAI
€14,99

34,90 €

SUPER CENAI
€9,99

SUPER CENAI
€9,99

SUPER CENAI
€9,99

SUPER CENAI
€9,99

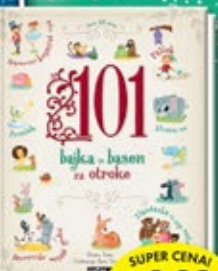
SUPER CENAI
€9,99

SUPER CENAI
€9,99

SUPER CENAI
€9,99

SUPER CENAI
€9,99

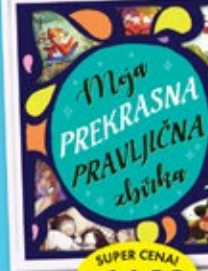
SUPER CENAI
€9,99

SUPER CENAI
€9,99

SUPER CENAI
€9,99

SUPER CENAI
€14,99

SUPER CENAI
€14,99

SUPER CENAI
€9,99

SUPER CENAI
€6,99

SUPER CENAI
€6,99

SUPER CENAI
€6,99

SUPER CENAI
€14,99

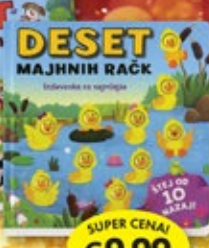
5,90 €

5,90 €

SUPER CENAI
€9,99

SUPER CENAI
€9,99

SUPER CENAI
€19,99

SUPER CENAI
€19,99

SUPER CENAI
€6,99

SUPER CENAI
€9,99

SUPER CENAI
€9,99

ŽEPNA KNJIGA

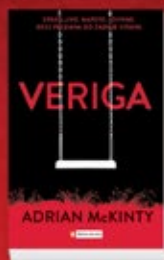
UČILA

14,90 €

12,90 €

12,90 €

12,90 €

14,90 €

12,90 €

12,90 €

10,90 €

14,90 €

16,90 €

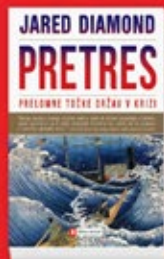
10,90 €

12,90 €

12,90 €

14,90 €

12,90 €

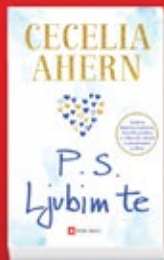
12,90 €

14,90 €

12,90 €

14,90 €

10,90 €

14,90 €

12,90 €

12,90 €

14,90 €

10,90 €

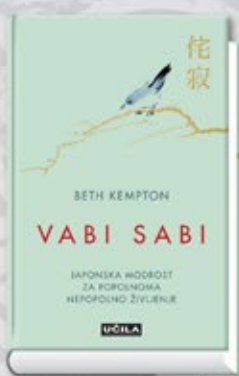
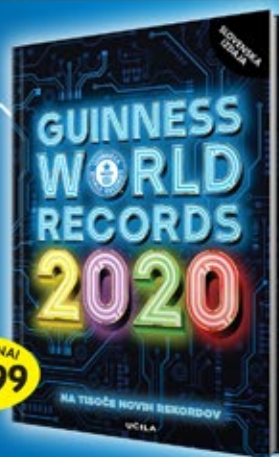
GRETA THUNBERG

Nočem vašega upanja. Hočem, da zaženete preplah. Hočem, da občutite grozo, ki jo jaz čutim vsak dan. In potem hočem, da ukrepate. Hočem, da ukrepate kot v krizi. Hočem, da ukrepate, kot bi bila vaša hiša v plamenih. Ker je, ker že gori.

VZBUDITE SVOJO RADOVEDNOST!

SUPER CENA! €19,99

16,99 €

VAŠE ŽIVLJENJE JE POPOLNO V SVOJI NEPOPOLNOSTI!

Izjemni punce in fantje, ki so spremenili svet

SUPER CENA! €12,99

SUPER CENA! €12,99

ZABAVNI KVIZ ZA ODKRIVANJE BOGASTVA SVETA

SUPER CENA! €9,99

SUPER CENA! €9,99

SUPER CENA! €9,99

35. Slovenski knjižni sejem

26. II.–I. 12. 2019

Svojo najnovejšo knjige boste zagotovo našli na Slovenskem knjižnem sejmu, ki je umeščen v zadnji novembrski teden. Prinaša največjo prodajno razstavo knjig in najbolj temeljit pregled vsakoletne knjižne letine, saj v Sloveniji izide letno nekaj tisoč knjižnih naslovov. Spremlja jo živahno festivalsko dogajanje na številnih prizoriščih Cankarjevega doma s kar tristo z literaturo povezanimi dogodki v skupnem trajanju šestih dni, od torika do nedelje. Letos je v fokusu **Evropa**, poseben programski sklop, ki bo v sodelovanju z mrežo nacionalnih kulturnih inštitutov, ki delujejo v Sloveniji, na sejem pripeljal tuje literate. Mesto v gosteh bo **Murska Sobota**, letošnja podoba sejma z Valentinom Vodnikom pa opozarja, da v letu 2019 poleg 100-letnice priključitve Prekmurja k Sloveniji obeležujemo tudi **Vodnikovo leto**.

MARKO KRAVOS JE PREJEMNIK SCHWENTNERJEVE NAGRADE

Marko Kravos je bil rojen 16. maja 1943 v Montecalvu Iripinu (jug Italije), ko so bili starši, po obsodbi na drugem tržaškem procesu v času fašizma tam v konfinaciji. Šolal se je v Trstu, kjer je maturiral na slovenski klasični gimnazij, študije nadaljeval na slavistiki v Ljubljani in diplomiral leta 1969.

Marko Kravos

Od leta 1970 do 1993, skratka 23 let, je bil glavni urednik Založništva tržaškega tiska v Trstu; pod njegovim uredništvom je izšlo več kot tisoč knjižnih naslovov. Zatem je dve akademski leti predaval in vodil stolico za slovenski jezik in književnost na Humanistični fakulteti Univerze v Trstu. Od takrat je svobodni pisatelj, pesnik, prozni pisec za otroke, esejist in prevajalec. Njegova dela so prevedena v 29 jezikov.

Marko Kravos je s svojim založniškim, pisateljskim in kulturno-političnim delom izjemno prispeval k razvoju slovenske besede in slovenske knjige v zahodnem delu slovenskega jezikovnega prostora in gradi pomemben most sodelovanja, še posebej med slovensko in italijansko kulturo: prav tako je neizbrisen njegov delež k osrednji slovenski ustvarjalnosti in založništvu.

ZALOŽNIŠKA AKADEMIJA

Osrednja tema letošnje Založniške akademije je branje. Brez tega namreč ni založništva: če bi ljudje prenehali brati knjige, potem jih tudi izdajati, tržiti in izposojati ne bi imelo smisla in založbe, knjigarne in knjižnice bi izginile.

Po novi raziskavi o bralnih navadah v Sloveniji bodo o branju razmišljali trije domači in skupina tujih predavateljev, ki nam bodo slovenske izsledke pomagali postaviti v širši mednarodni kontekst.

- SR, 27. novembra, ob 11. uri: Andrej Blatnik, Miha Kovač, Samo Rugelj, predstavitev raziskave Knjiga in bralci VI;
- ČE, 28. novembra, ob 11. uri: Jaclyn Swope, Nielsen Bookscan, Kaj vse se lahko naučimo iz prodajnih podatkov o knjigah;
- ČE, 28. novembra, ob 16. uri: Erling Kagge, Tišina v branju, branje v tišini;
- PE, 29. novembra, ob 10. uri: Enrico Turin, Kaj nam govorijo evropske založniške statistike;
- PE, 29. novembra, ob 11. uri: Adriaan van der Weel, Usoda branja v 21. stoletju;
- PE, 29. novembra, ob 16. uri: okrogla miza Malo založništvo v Evropi.

DEBATNA KAVARNA

Debatna kavarna je prostor govornice – strokovne, poglobljene, včasih provokativne, ob koncu tedna tudi klepetavo sproščene, vse tiste, ki zrcali trenutno najbolj vroče na založniškem trgu. Naj bo med dopoldanskim vrvežem mladeži ali v gneči slovite sejemске sobote, ko hodniki Cankarja kar pokajo po šivih, v Prvem predverju se že dve desetletji ohranja odprt in množičen oder Debatnih kavarn.

O možnosti smešnega v slovenski literaturi se bosta pogovarjala Boštjan Gorenc – Pižama in Miha Mazzini, uredniki bodo pretresali umišljeno literaturo, odmeve #metoo na literarnem prizorišču, razglabljali bodo o usodi poučnih knjig za otroke; kar nekaj debat se bo osredotočilo na spregledane literate, recimo tržaško pisateljico Ivanko Hergold ter humornega pesnika in literata Ivana Roba. Debate se bodo dotaknile tudi družbenih in filozofskih vprašanj, harmonije človeškega razuma, do zen budizma ali kritičnega pretresa prevladujočih družbenih diskurzov.

Knjižni blogerji se bodo pogovarjali o knjigah, ki so jih napisali, beseda bo tekla tudi o pomenu domačih knjižnic in o pisanju esejistike z letošnjim Rožančevim nagrajencem Marcelom Štefančičem, jr., norveški raziskovalec in pisatelj Erling Kagge pa bo razglabljal o hoji kot najbolj literarni dejavnosti.

Tekla bo beseda o usodi založništva v »postapokaliptičnem« času s Samom Rugljem in Andrejem Blatnikom, pa o ustvarjanju v knapovskem okolju z Orlandom Uršičem ter kulturnim ministrom in ustvarjalcem Zoranom Pozničem.

ILUSTRATORSKI KOT

Knjižne ilustracije najvidnejših domačih avtorjev, izvirne in natisnjene, z okvirjem in brez njega, so na ogled v Ilustratorskem kotu. V sklopu Ilustratorskega kota pripravljamo tudi pester spremljevalni program na Forumu, kjer bodo v pogovorih sodelovali ilustratorji. Na sobotnem dogodku jih boste večino spoznali tudi v živo, kjer bodo vsi za eno dolgo mizo ob druženju porisovali in podpisovali knjige, ki so jih ilustrirali. Prinesite jih s seboj!

PISATELJSKI ODER

Pisateljski oder Društva slovenskih pisateljev bo letos deloval pod okriljem verza Ferija Lainščka **Šepečeva v veter**. V poklon Prekmurju bodo vsak dan točno opoldne prekmurški pisatelji Feri Lainšček, Štefan Karđoš, Vlado Žabot, Dušan Šarotar in pisateljica Suzana Tratnik odkrivali skrivnosti tega, kar trenutno pišejo.

Društvo slovenskih pisateljev bo predstavilo mednarodni projekt **Odisejevo zatočišče** (The Ulysses' Shelter), pri katerem sodeluje z grško založbo Thraka in pod vodstvom hrvaške založbe Sandroft, nove izdaje *Litterae Slovenicae*, Esada Babačića, slovenskega avtorja v središču 34. Mednarodnega literarnega festivala Vilenica in *Antologijo sodobne italijanske poezije*.

Nina Dragičević bo vodila cikel pogovorov **Nekaj drugega** z avtoricami in avtorji (Ana Pepelnik, Milan Šelj, Brane Mozetič, Ivan Antič), ki predstavljajo drugost in s svojo literaturo prispevajo k bogatstvu sveta. Kot že nekaj let zapored se bo tudi letos na Pisateljskem odru odvijal neposredni prenos podelitev nagrade za **najboljši literarni prvenec** in nagrade **Radojke Vrančič** za mladega prevajalca na programu Ars Radia Slovenija. Poleg tega bodo podeljene še nagrade **Svetlobnica**, mednarodna nagrada za **haiku**, ter nagradi za **najbolje oblikovano knjigo** in **naj poslovno knjigo**, z branjem pa se bodo predstavile tudi letošnje nominiranke in nagrajenka nagrade **Mira** (ženski odbor Slovenskega centra PEN).

Večerni termini bodo posvečeni poeziji, kjer se bodo z branji med drugim predstavili letošnji **Jenkov nagrajenec**, zmagovalci **Sončnic** in nagrade **Fanny Hausmann**, v dopoldanskem času pa bodo o svojem delu spregovorili tisti mladi ustvarjalci iz Ljubljane, Celja, Maribora in Nove Gorice, ki že v srednji šoli izkazujejo talent in predanost literaturi.

Celoten program bo potekal v programskih sklopih ob določenih urah, raznolikost v celovitosti bo zagotovljena, nočno dogajanje pa bo z nastopom Ksenije Jus, Jureta Torija in Kristijana Koželja popestrila glasba.

EVROPA V FOKUSU

Ko je z zveze kulturnih inštitutov EUNIC (European Union of National Institutes for Culture) prišla pobuda, da bi ustvarili skupen projekt, ni bilo dileme: odločili smo se, da že utečeni bilateralni noti ob letošnji 35. obletnici sejma dodamo še multilateralno in v fokus postavimo kar našo celino, Evropo.

Nastal je pester programski sklop, ki se odraža v skupnem razstavnem prostoru Evropske unije, kjer bodo obiskovalci lahko doživeli edinstveno značilnost sodobne Evrope – njeno kulturno različnost in univerzalnost v enem.

V prebiranju bodo aktualna dela iz različnih evropskih držav, v bogatem programu pogovori z avtorji, evropskimi intelektualci in založniki. Svoboda misli in izražanja, spoštovanje temeljnih pravic in enakost so dragocene temeljne vrednote, na katerih je zgrajen evropski projekt, svoboda gibanja pa ena glavnih pridobitev Evropske unije. Zato lahko misli, besede in književna dela lažje krožijo, kritično vrednotijo ter s tem plemenitijo naš skupni prostor in ga preobrazajo.

Naj šibka polovica postane močna večina!

Po podatkih letos izvedene raziskave Knjiga in bralci so slovenske bralne navade leta 2019 enake, kot so bile leta 1979: polovica prebivalcev letno ne vzame v roke niti ene knjige, medtem ko je takšnih, ki letno preberejo več kot deset knjig, le nekaj odstotkov. Tudi ljudi, ki na leto preberejo več kot eno knjigo, je vedno manj.

Ob odprtju knjižnega sejma je priložnost za premislek o dosedANJI kulturni in izobraževalni politiki. Kličemo vas k dialogu o družbenih vrednotah, ki branje in znanje vse bolj potiskata na rob družinskih in osebnih prioritete več kot polovice Slovencev.

Kam je šlo pol stoletja? V tem pol stoletja smo podvojili število letno izdanih knjižnih naslovov v slovenščini. Prevodi najodmevnejših svetovnih knjig izhajajo le z nekajmesečnim zamikom, slovenski pisatelji pa suvereno stopajo po svetovnih pisateljskih odrih.

Se lahko pohvalimo tudi s primerljivo knjižno potrošnjo? Knjižne police po slovenskih domovih so med najkrajšimi v razvitih državah. Samo vsakemu tretjemu slovenskemu otroku je dano, da zaspi ob pravljici, ki mu jo BEREJO starši. Otroci, ki odraščajo ob knjigah in s knjigami, so uspešnejši na vseh področjih življenja, tudi na tehničnem in matematičnem. Branje v otroških letih je vseživljenjska obveznica z najvišjimi donosi. Bi se primerjali? V skandinavskih državah osem od desetih staršev bere svojim otrokom.

Založniki in knjigararji smo v prejšnjih letih pozivali politiko, ki se je odzvala in sprejela predlog znižanega ddv-ja za knjigo in druge tiskane medije, kar je gesta, ki jo pozdravljamo.

Zdaj pozivamo vas, vse, ki berete in ki vam je mar za usodo slovenske knjige in jezika. Branje je individualna dejavnost. In konkretna. Naj šibka polovica Slovencev, ki bere, postane močna večina!

Zadajte si, da boste letos vsak mesec prebrali eno knjigo. Pol ure na dan.

Pri urah, ki jih dnevno prestrmimo v zaslone, je časa dovolj. Odkrhnimo tiste pol ure.

Branje koristi posamezniku in narodu. Z vsako prebrano knjigo večamo kulturni kapital nacije. In to je edini kapital, ki v prihodnosti ne bo izgubil vrednosti.

CICIFEST, FORUM, KULINARTFEST

Pestro in živahno bo na odprtem odru za najmlajše, na **Forumu** lahko sledite predstavitev knjig in avtorjem, **Kulinartfest** pa bo v znamenju Vodnika in predstavitvi kuharskih in kulinaričnih knjig v sodelovanju z literati, založniki in vidnimi osebami iz slovenskega javnega življenja.

Anja Štefan je letošnja ambasadorica **Cicifesta**: »... Branje, poslušanje in pogovarjanje so poti, ki nagovarjajo naše misli in naša čustva, nas razvijajo in na različne načine širijo naš domet (tako glede znanja kot domišljije). Hkrati pa so tudi poti, po katerih urimo in razvijamo svoj jezik. Ne le zato, da bomo uspešnejši v šoli in da nas bo učiteljica pohvalila – ne, predvsem zato, da bomo v življenju lažje izražali svoje misli in se lažje sporazumevali. Biti doma v svojem jeziku – v tem sta velika svoboda in velika moč. Vredno je iskati pot do njiju.«

Kalanov sklad je spominski sklad, ki so ga ustanovili slovenski knjižničarji na zborovanju dne 7. 11. 1974 v Ljubljani. Sklad deluje od leta 1984 v okviru Zveze bibliotekarskih društev Slovenije. Namen Kalanovega sklada je, da v spomin na delo zaslužnega slovenskega knjižničarskega delavca in vzgojitelja Pavla Kalana pospešuje individualno in skupinsko strokovno, teoretično in raziskovalno delo slovenskih knjižničarjev. Kalanov sklad ima individualne in kolektivne člane.

Letošnji nagrajenki sta dr. Polona Vilar in dr. Petruša Miholič

Prvi Odbor Kalanovega sklada se je oblikoval na seji 21. februarja 1975. Prva razpisana nagradna tema je bila »Kako najdem knjigo«. Prvo nagrado Kalanovega sklada je prejel leta 1977 mag. Jože Kokole za delo *Bibliografska kontrola disertacij v Jugoslaviji*. Sklad pa je začel redno podeljevati nagrade šele po letu 1984, ko se je tedanje Društvo bibliotekarjev Slovenije preoblikovalo v pokrajinska društva in njihovo Zvezo.

Pavle Kalan se je rodil v Radovljici 16. 1. 1900, diplomiral je iz slavistike in romanistike na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Živel in delal je v Ljubljani, in sicer kot profesor, nato kot bibliotekar v Mestni (zdaj Slovanski, ki je del MKL) knjižnici, pa kot uslužbenec mestnega glavarstva in dolga leta (1946–1969) kot bibliotekar in višji znanstveni sodelavec v NUK. Kalan je bil vodilni strokovnjak za obdelavo knjižničnega gradiva (katalogizacija in delno klasifikacija) in je veliko pisal o vprašanih katalogizacije in strokovne terminologije. Kot strokovnjak za oblikovanje avtorske značnice je sodeloval na več mednarodnih posvetih o določanju načel za poenoteno pisanje individualnih avtorjev in korporacij. Umrli je 11. 6. 1974.

Upravni odbor Kalanovega sklada je razpisal natečaj za nagrade Kalanovega sklada za publikacije, ki so bile objavljene v obdobju med 15. 7. 2017 in 15. 7. 2019 in ki ustrezajo razpisanim temam »Vizija in ideje za knjižnice prihodnosti«, »Uporabniška izkušnja – metoda načrtovanja storitev po meri uporabnika« in »Odpri dostop v kontekstu upravljanja s knjižničnimi zbirkami«.

Upravni odbor se je odločil, da nagrado prejmeta:

- *Proaktivna splošna knjižnica za bralno pismenost in bralno kulturo* avtorice in profesorice **dr. Polone Vilar**, založnik Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, 2017 in
- *Znanstveno publiciranje raziskovalcev* avtorice **dr. Petruše Miholič**, založnik Univerza na Primorskem, Fakulteta za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije, 2018.

Polona Vilar in Petruša Miholič

Polona Vilar

PROAKTIVNA SPLOŠNA KNJIŽNICA ZA BRALNO PISMENOST IN BRALNO KULTURO

Znanstvena monografija *Proaktivna splošna knjižnica za bralno pismenost in bralno kulturo* je izšla konec septembra 2017 kot gradivo strokovnega dogodka Kongres ZBDS 2017, ki je imel naslov *Povezovanje. Sodelovanje. Skupnost: ustvarimo državo bralcev*. Omenjeno delo dr. Polone Vilar je bilo tako tesno vezano na temo dogodka. Monografija predstavlja paradigmo knjižničarstva nove generacije in pojem proaktivno knjižničarstvo veže na temeljno področje človekovega delovanja: bralno pismenost. V slovenski prostor prinaša del izsledkov v letu 2016 zaključenega raziskovalnega projekta z naslovom *Kulturni in sistemski dejavniki bralne pismenosti v Sloveniji*, ki sta ga financirala Ministrstvo za kulturo ter Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS. Nagrajena monografija postavlja v ospredje vlogo splošne knjižnice pri razvoju bralne pismenosti in spodbujanju bralne kulture v slovenskem okolju. Izriše pokrajino knjižničarske vključenosti v področje spodbujanja bralne pismenosti. Skozi teoretični uvod avtorica izriše vlogo splošne knjižnice pri razvoju bralne pismenosti in bralne kulture, v empiričnem delu pa je predstavljeno delo slovenskih splošnih knjižnic na področju bralne pismenosti in bralne kulture. Ugotovitve, v večji meri pa priporočila, usmerjajo delovanje slovenskih splošnih knjižnic v smeri proaktivnega knjižničarstva. Dostop do znanja, informacij, osebnega razvoja vodi posameznika in družbo kot celoto prav preko branja. Monografija v slovenskih knjižničarski prostor prinaša teoretični model proaktivne splošne knjižnice na področju bralne kulture in bralne pismenosti. Ključno sporočilo monografije je, da pismenost ne zadeva le ene ciljne skupine prebivalcev in ni le zadeva ene skupine strokovnjakov.

Petruša Miholič

ZNANSTVENO PUBLICIRANJE RAZISKOVALCEV

Znanstvena monografija avtorice Petruše Miholič je izšla leta 2018 in predstavlja celovit pregled znanstvenega komuniciranja, njegov razvoj in značilnosti znanstvenega komuniciranja skozi čas z namenom, da bi izpostavila spremembe, ki jih je prinesel prehod s tiskane na elektronsko obliko znanstvenega publiciranja, s posebnim poudarkom na vprašanju dostopnosti znanstvenih objav (tudi v okolju odprtega dostopa). V teoretičnem delu se seznanimo tudi z razvojno potjo znanstvenih revij in nabavnih konzorcijev ter metodami za vrednotenje raziskovalne dejavnosti in odmevnosti znanstvenih objav (npr. analiza citiranja). Sledi predstavitev rezultatov raziskave o znanstvenem publiciranju in uporabi znanstvene literature na Univerzi na Primorskem, na osnovi katere avtorica izvede nekaj temeljnih zaključkov, med njimi na primer, da zagotavljanje dostopa do elektronskih informacijskih virov pomembno vpliva na znanstveno in raziskovalno delo raziskovalcev. Pričujoče delo je zanimivo, saj ponuja priložnost, da preverimo ter vsebinsko in kakovostno ocenimo knjižnične storitve in njihove dejavnosti pri podpiranju raziskovalnega dela. Konkretni primeri, ki jasno odražajo neprecenljiv, z analizo stroškov ter koristi merljiv prispevek (vpliv) knjižničnih informacijskih storitev na raziskovalno uspešnost, je nedvomno težko najti. A pričujoče delo pokaže, da je to mogoče in da lahko z uporabo ustreznih raziskovalnih metod zanesljivo dokažemo »neposreden« vpliv storitev knjižnice na obseg in kakovost raziskovalne dejavnosti matične organizacije.

35.

Gospodarska
zbornica
Slovenije

Zbornica knjižnih založnikov
in knjigotržcev

Šolnik

Slovenski knjižni sejem

V fokusu:

Europa

Mesto v gosteh:

26. 11. – 1. 12. 2019

cankarjev dom

www.knjzisejem.si

EMER MCLYSAGHT, SARAH BREEN

OH, TA AISLING!

prevod: Ljubica Karim Rodošek
Hiša knjig, Založba KMS,
2019, t. v., 340 str., 33,90 €

Aisling: tako zabavna in nerodna kot dobra, stara Bridget Jones, če ne še veliko bolj! Aisling je dekle iz majhnega irskega kraja, ki jo sanje odpeljejo v veliko mesto. Ima precej dolgočasno birokratsko službo, zlatega fanta Johna, ljubeče in razumevajoče starše. Njene prijateljice se poročajo ena za drugo in tudi Aisling si želi, da bi ji po sedmih letih zveze njen John končno nataknil poročni prstan. On jo ima sicer nadvse rad, poroka pa se mu za njun nadaljnji odnos ne zdi nujna. Zato ga Aisling zapusti ... Cela vrsta nesporazumov in napačnih odločitev dokazuje, da življenje pri svojih tridesetih še vedno slabo pozna. Tako kot Bridget se tudi Aisling zaplete s svojim šefom; tudi ona slabo prenaša alkohol in v pijanosti počne velike neumnosti, ki se jih kasneje neizmerno sramuje. Ko pa ji umre ljubljene oče, se zave, da mora svoje življenje urediti in spremeniti ... In zgodba se obrne k prijaznemu koncu, saj ima Aisling kljub vsemu veliko, zlato srce. Nadvse zabavno in čustveno branje z veliko smeha in tudi nekaj odmerkov grenkobe. Zgodba kot življenje samo. > SONJA JUVAN

TABEA BACH

ŽENSKÉ Z OTOKA KAMELIJ

Otok kamelij, knj. 2

prevod: Neža Božič
Mladinska knjiga, zbirka Oddih,
2019, t. v., 383 str., 32,99 €

Pred nami je nadaljevanje romana *Otok kamelij*, pisateljčinega prvenca, ki je (predvsem) med bralkami doživel tolikšen uspeh, da mu je drugi roman enostavno moral slediti; menda pa je v pripravi tudi že tretji. Da je bila Tabea Bach dolga leta operna dramaturginja, je moč zaslediti v odlični zasnovi zgodbe, ki jo odlikujejo močna čustva, nepričakovani preobrati in srečen konec. Glavna junakinja Sylvia, ki po tetini smrti zaživi na idiličnem bretonskem otoku, se poroči z botanikom Maëlom in skrbi za nasad kamelij ter družinsko podjetje. Žal pa se zakoncema velika želja po otroku ne uresniči. Za dodatne napetosti in dvome poskrbi Maëlovo nekdanje dekle Chloé ... Ko za polmilijonski znesek prodajo edinstveno drevo kamelije, ki je po junakinji poimenovana Sylviana, se situacija zaplete še bolj. A druga za drugo se težave rešujejo in osebe v romanu se na/učijo novih življenjskih spoznanj, zaupanja in pripadnosti. Romanesko dogajanje pa vso pripoved usmerjajo ženske: močne, samosvoje in svobodne. Odlično in sproščujoče branje za tiste, ki verjamejo v pravo ljubezen in imajo radi morje, otoke in kamelije. > SONJA JUVAN

CECELIA AHERN

SKOK V LJUBEZEN

prevod: Neža Ropret
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2019, m. v., 327 str., 12,90 €

Cecelia Ahern (1981), irska avtorica številnih, v več kot štirideset jezikov prevedenih uspešnic (med njimi se zagotovo spomnite hita *P. S. Ljubim*

te), vedno znova navdihuje z romani, v katere ujame junake, s katerimi se lahko bralci in bralke brez težav poistovetimo. Tudi *Skok v ljubezen* ni nič drugačen. Tokratna zgodba se vrti okoli Christine in Adama, ki se po naključju spoznata nekega večera, v sicer nič kaj romantičnih okoliščinah. Ko se Christine sprehaja po dublinskem mostu, na robu zagleda Adama, ki je tik pred tem, da skoči v globino. Ker Christine ne ve, kako naj reši neznanca iz te življenjske godlje, mu obljubi, da mu bo dokazala, da je življenje vredno živeti. S tem, ko Adam pristane in stopi z roba, se zgodba šele dobro začne. En trenutek humoren, drugi žalosten, predvsem pa zelo življenjski roman, seveda s ščepcem romantike. > VANJA JAZBEC

PENELOPE WARD

PREPOVEDANI SOSTANOVALEC

prevod: Maja Kogej
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2019, m. v., 314 str., 10,90 €

Prepovedani sostanovalec je najnovejši erotični roman izpod peresa uspešne avtorice ljubezenske literature Penelope Ward. Gre za samostojno delo, ki se na žgečkljiv način ukvarja s temo prepovedane ljubezni, tokrat med nekdanjima najboljšima prijateljema, Amelio in Justinom, ki ju je v preteklosti razdvojila strašna skrivnost. Zgodba se začne, ko se Amelia vrne v hišo, ki ji jo je zapustila pokojna babica, a tja pride tudi njen novi solastnik Justin s svojo punco. Ko se otroška prijatelja spet srečata, se začnejo kresati iskre, sploh zaradi obžalovanja junakinje, da ga je pred vsemi tistimi leti zapustila in mu zlomila srce. Čustveno popotovanje, polno preobratov in vročih prizorov. > BETI HLEBEC

ANNA HARRINGTON

OČARLJIVCU PO OKUSU

serija Carlislovi, knj. 3

prevod: Neža Kralj
Mladinska knjiga, zbirka Oddih, 2019, t. v., 352 str., 32,99 €

Henry Winslow, lastnik mogočnega ladjarskega družinskega podjetja, ima dovolj vragolij svojih dveh hčera Mariah in Evelyn. Sploh prvorojenka Mariah, ki bi se morala po pravilih visoke družbe že zdavnaj omožiti, mu povzroča nenehne skrbi, zato postavnemu lordu Robertu Carlislu ponudi poseben izziv: če bo njegovi mami uspelo, da še tisto leto najde ustreznega ženina za Mariah, bo Robert čez noč postal Winslow poslovni družabnik. Ko Mariah izve za očetov

načrt, je sprva povsem ogorčena nad njim, saj si želi, da bi se namesto sukanja po plesnem parketu ukvarjala z družinskimi posli. A ko prepozna očetovo neomajnost, sklene, da se bo pretvarjala, kot da ji je njegov načrt všeč, pri tem pa razmišlja, kako bi vse skupaj speljala sebi v prid. A pri tem pozabi na Robertovo pretkanost in tudi na njegove neustavljive čare ... Tako kot že njena predhodnika tudi tretji roman iz serije Carlislovih zapeljuje s svojo romantično zgodbo o številnih pripetljajih angleškega plemstva iz 19. stoletja. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

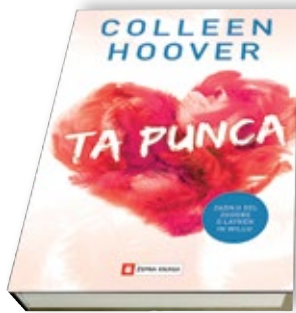
COLLEEN HOOVER

TA PUNCA

Zgodba o Layken in Willu, knj. 3

prevod: Eva Žerjav

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2019, m. v., 270 str., 10,90 €

Will in njegova Layken sta po vseh preizkušnjah, ki sta jih v življenju doživela, naposled zaplula v zakonski pristan. Na medenih tednih se ne moreta naužiti drug drugega, a medtem ko uživata v izkazovanju medsebojne ljubezni, si Layken zaželi, da bi ji Will bolj poglobljeno opisal, kako se spominja njunega prvega srečanja, kasnejšega prvega poljuba, razdvojenosti, ko nista vedela, ali lahko pred svetom pokažeta naklonjenost drug do drugega, ter še marsičesa drugega. Njuna pot do skupne sreče namreč še zdaleč ni bila lahka, sploh ker ju je življenje močno preizkušalo, tudi z izgubami najtesnejših družinskih članov. Ju bo obujanje spominov na vse preizkušnje še trdneje povežalo ali pa, nasprotno, bosta spoznala, da sta si marsikaj zamolčala, in bi to lahko ogrozilo njuno srečo? Zadnji del priljubljene zgodbe o Layken in Willu znova prinaša vznemirljivo ljubezensko zgodbo, ki bralca osvoji na mah. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

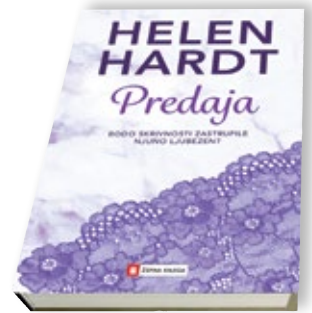
HELEN HARDT

PREDAJA

Bratje Steel, knj. 6

prevod: Maša Sitar

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2019, m. v., 312 str., 10,90 €

Šesta knjiga iz zbirke, ki pripoveduje zgodbe bratov Steel, bralca zapelje na čustveno napet vrtiljak močne ljubezenske privlačnosti, bolečih razhajanj, obžalovanja, hrepenjenja po ponovni združitvi, celjenja posledic psihičnih in fizičnih zlorab v otroštvu, močnih bratskih vezi, smrtnih zamer do staršev in sorodnikov, ki zlorablajo otroke, maščevanja odraslim, ki so jih pustili na cedilu, izsiljevanja, groženj z orožjem, svežih zlorab in posilstev, a tudi opisov razkošnih mirnih zajtrkov, jutranje narave in vročih ljubljelij, ki se poigravajo z mejami sado-mazo prakse. V šesti knjigi se Jonah in Melanie, ki je po poklicu psihoterapevtka, znova najmeta, tokrat odločena, da bosta skupaj premagala grozeče sence preteklosti, ki preganjajo oba. Podata se na pot iskanja resnice o preteklosti, a globlje ko kopljeta, večja je nevarnost, ki jima grozi v sedanjosti. Bo njuna ljubezen vzdržala? > MAJA ČREPINŠEK

JOSIE SILVER

NEKEGA DECEMBRSKEGA DNE

prevod: Daša Perme Jurjavčič

Mladinska knjiga, zbirka Oddih, 2019, t. v., 448 str., 34,99 €

Življenje triindvajsetletne Laurie se je nekega turobnega decembrskega dne povsem obrnilo na glavo: potem ko je na eni od londonskih avtobusnih postaj uzrla simpatičnega fanta, ki je prestregel njen pogled, in se je med njima v hipu spletla nekakšna nevidna vez, je vse dni razmišljala le še o njem. Celo leto ga je skupaj s sostanovalko Sarah iskala naokrog in naposled povsem obupala, potem pa ji je njena prijateljica nekega dne predstavila svojega novega fanta Jacka. In, da, prav on je tisti lepotec, o katerem je Laurie sanjarila dan in noč. Zdaj se je šele začela njena nočna mora, saj svoji najboljši prijateljici ni želela uničiti sveže ljubezenske sreče, po drugi strani pa je še vedno hrepenela po Jacku. Laurie je življenje nato še nešteto krat postavilo pred različne izzive, in ko se je naposled že zdelo, da je našla srečo ob Oscarju, ji je tako kot tudi Sarah in Jacku prišlo še marsikaj na pot ... Imeniten ljubezenski roman vabi k branju, obenem pa s svojo očarljivo zgodbo predstavlja najlepši uvod v (pred)praznično decembrsko vzdušje. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

staj uzrla simpatičnega fanta, ki je prestregel njen pogled, in se je med njima v hipu spletla nekakšna nevidna vez, je vse dni razmišljala le še o njem. Celo leto ga je skupaj s sostanovalko Sarah iskala naokrog in naposled povsem obupala, potem pa ji je njena prijateljica nekega dne predstavila svojega novega fanta Jacka. In, da, prav on je tisti lepotec, o katerem je Laurie sanjarila dan in noč. Zdaj se je šele začela njena nočna mora, saj svoji najboljši prijateljici ni želela uničiti sveže ljubezenske sreče, po drugi strani pa je še vedno hrepenela po Jacku. Laurie je življenje nato še nešteto krat postavilo pred različne izzive, in ko se je naposled že zdelo, da je našla srečo ob Oscarju, ji je tako kot tudi Sarah in Jacku prišlo še marsikaj na pot ... Imeniten ljubezenski roman vabi k branju, obenem pa s svojo očarljivo zgodbo predstavlja najlepši uvod v (pred)praznično decembrsko vzdušje. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

K. A. TUCKER

ULOVILA TE BOM, RIVER

Zakopana voda, knj. 3

prevod: Irma Kukovič

Hiša knjig, Založba KMŠ, 2019, t. v., 447 str., 35,90 €

Lepa, vznemirljiva ljubezenska zgodba s pridihom erotike in kriminalke takoj pritegne bralca in ga povleče v zgodbo, ki jo izmenično pripovedu-

jeta glavna junaka vsak s svoje plati. Amber, medicinska sestra in šerifova hči, se odpravi na potovanje po svetu. Ko pripotuje na Irsko, jo že naslednje jutro pričaka presenečenje, ko teče skozi park, da bi ujela avtobusni izlet po Dublinu. Iznemada od nekod priteče moški, ki se vrže nanjo in jo s svojim telesom pritisne ob tla. Sledi eksplozija. Moški ji reši življenje in steče stran. A preden jo zapusti, ji pove, da ni on kriv za eksplozijo. Ta moški je River Delaney, ki na Amber napravi izjemen vtis. Po spletu okoliščin Amber hitro odkrije, kdo je njen rešitelj, in tako se ljubezenska zgodba dveh zelo različnih svetov začne razvijati. Tekoče napisan roman ohranja napetost vse do konca, hkrati pa v zgodbo vstopa mnogo zanimivih stranskih likov, ki pritegnejo bralca. Roman bo navdušil tudi bolj zahtevne bralce tega žanra. > SABINA BURKELJCA

LORRAINE HEATH

POLJUBI ME, FALOT

Največji ljubimci Londona, knj. 2

prevod: Branka Šnek Oset

Hiša knjig, založba KMŠ, 2019, m. v., 408 str., 13,99 €

Življenje ljubke, a odrezave Ophelie je bilo nekdanj sila udobno in povečini se je vrtelo na plesnih parketih ob razkazovanju najlepših oblek. In ne, še zdaleč ni bil vsak mladenič dober zanjo, zato se je denimo zmrdovala tudi nad Drakom Darlingom, ki je sicer odraščal v plemiški družini, za kar pa se je imel zahvaliti vojvodinji Greystonski, ki ga je rešila s ceste in ga nato vzgajala kot svojega lastnega otroka. Vzvišena Ophelia je dala Draku pogosto vedeti, da ni čistokrvni plemič,

s čimer je še bolj poglobljala prepad med njima. Potem pa se je nekega dne vse spremenilo: Drake je Ophelii rešil življenje, ko jo je nezavestno potegnil z obrežja Temze in jo odpeljal k sebi domov. Ko je prišla k sebi, je spoznal, da je ob padcu v reko izgubila spomin, kar je obrnil sebi v prid. Nekdanj vihravo mladenko je prepričal, da je bila pred nesrečo pri njem zaposlena kot njegova služabnica, in tako je zdaj on vodil igro med njima. Ob tem je začel spoznavati, da mu je »nova« Ophelia vedno bolj všeč ... Ljubezenska zgodba, kot ustvarjena za vse romantične duše. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

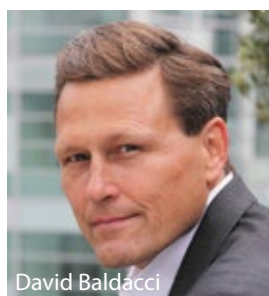

DAVID BALDACCİ

MOŽ S POPOLNIM SPOMINOM

prevod: Maja Kogej

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2019, m. v., 430 str., 14,90 €

David Baldacci

Na ameriškega pisatelja Davida Baldaccija (1960) sem postal pozoren že leta 1997, ko je bil samo leto po izvirnem izidu leto poprej ekraniziran njegov roman *Popolna oblast* (*Absolute Power*), film, ki ga je zrežiral in v njem glavno vlogo odigral Clint Eastwood. Zgodba o vrhunskem vlomilcu in tatu,

ki je pri enem svojih podvigov po nesreči pričal uboju, ki ga pred njegovimi očmi (sicer skritemu za enosmerno prozorno steno) zagreši najmočnejši človek na svetu, seveda predsednik Združenih držav Amerike (v podobi Gena Hackmana), je lepo intonirala njegovo nadaljnjo kariero ter vsebinska področja njegovega pisanja, torej umetelno mešanico akcije in neobičajnih sposobnosti njegovih likov, saj je do sedaj napisal že skoraj 40 romanov. Nekateri od njih so samostojni, spet drugi so povezani v serije, kot tudi *Mož s popolnim spominom*, njegov prvi prevod v slovenščino, ki je izvirno izšel leta 2015 in potem postal del (za sedaj petdelne) serije o kriminalistu Amosu Deckerju. Temu je udarec v glavo pustil neverjetne posledice, torej skoraj popoln spomin, kar mu sicer pomaga pri delu, vendar pa se kdaj izkaže tudi za prekletstvo. Ko mu po spletu okoliščin ubijejo ženo, hčerko in svaka, se Deckerju vsaj detajl tiste noči, ko je odkril svoje najbližje mrtve, za vedno vtisne v spomin, zato kmalu zapusti policijo in postane zasebni detektiv. Leto kasneje na tamkajšnji policijsko postajo prikoraka moški in prizna umor Deckerjeve družine, in ko se zgodi še strelski pohod na šoli, prosijo Deckerja za pomoč, kar je zanj priložnost, da ugotovi, kaj se je v resnici zgodilo leto poprej. Seveda pa se mora ob tem soočiti tudi s svojim popolnim spominom. Primeren uvod v Baldaccijevo pisanje! > SAMO RUGELJ

MICHAEL DOR

MESARJEVA MANDRAGORA

prevod: Lucija Rifel

Družina, 2019, m. v., 325 str., 24,90 €

Župnika Nicolasa Stocka pokličejo k 96-letni upokojenki Fridi Schmitt, ki umira v lorenški vaški bolnišnici Cvetiče poljane. Bolnica je žal neodzivna in čez nekaj ur umre. Župnik v njeni sobi opazi blatne stopinje in se mu smrt zdi sumljiva, o čemer pa dr. Roubillon dvomi, dokler ne opazi svežega vboda med nožnimi prsti pokojnice. Pojavi se tudi fotografija skupine zamaskiranih ljudi, ki so noč pred Fridino smrtjo vdrli v njeno sobo ter izvajali neznan obred s čudno rastlino v obliki človeškega telesa. To je mandragora, ki ji pripisujejo čudežne lastnosti, med drugim to, da je iz nje moč pridobiti serum resnice. Zgodba takoj preskoči v slikovito zgodovinsko kriminalno dramo in se vrne v čas nacistične Nemčije, pomembnih tajnih dokumentov in usodnih skrivnosti o Judih. Frida Schmitt je pravzaprav Traute, pripadnica skupine vrilovk, in ima sina Heinricha, ki mu je zapustila kovček s skrivnostnimi listinami o Hitlerju in njegovih najožjih sodelavcih ... Odlični kriminalni roman z zanimivimi preobrti in natančno izdelanimi značajmi ter odkritji, ki so opisana tako prepričljivo, da ustvarijo vtis verjetnosti in celo resničnosti. > SONJA JUVAN

ANDREW MAYNE

POD LUPO; TEORIJA UMORA

Naravoslovec, knj. 2 in 3

prevod: Miro Mrak

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2019, m. v., 302/310 str., 10,90/12,90 €

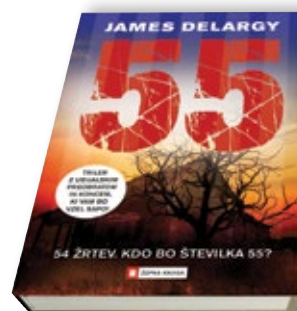
Profesor Theo Cray, računalniški biolog in v prostem času lovec na serijske morilce, ki se po uspešnici *Naravoslovec* že vrača kar z dvema novima epizodama, je eden izmed zanimivejših protagonistov v žanru skrivnostnih shrhljvk. Genialni znanstvenik, ki ga žene skorajda patološki nagon najti najbolj izkrivljene zločince, s svojim znanjem in zmožnostjo razmišljanja izven običajnih okvirjev tokrat priskoči na pomoč v dveh še posebej težkih primerih. V romanu *Pod lupo* ga obišče oče ugrabljenega dečka, čigar primer je že davno zastaral. Edina sled, povezana z ugrabitvijo, so otroške risbe o neznancu, urbani legendi, imenovani Igračar. V tretji knjigi ga FBI bolj ali manj neuradno prosí, da razišče dvojni umor, ki naj bi ga zakrivil povsem dobronameren človek ... Profesor Cray, ki ima dostop do visokotehnoloških pripomočkov, ponovno postavlja teorije, ki jim nihče ne verjame. Mayne blesti z analitičnim pristopom k reševanju zagonetk, besedilo pa pogosto bogatijo nevsiljivi opisi pravih morilcev, metod iskanja ali (forenzične) znanosti na splošno. Ne bo nič ne navadnega, da se boste ob bolj »norih« predstavljanih idejah znašli na Googlu in preverjali njihovo resničnost. A opiranje na znanost ni edina privlačnost serije. Dinamičen tempo, domiselno strukturirano razvozlanje namigov in kar nekaj šokantnih prizorov – vse to bo poskrbelo, da bo v branje posrkalo tudi bolj priložnostne bralce, ne predolg obseg pa bo ustrezal vsem, ki jih pesti pomanjkanje časa, a bi radi brali kaj vznemirljivega. > ALEŠ CIMPRČ

JAMES DELARGY

55

prevod: Maja Lihtenvalner

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2019, m. v., 384 str., 12,90 €

Wilbrook je zakotno mestece na planoti Pilbara v notranjosti zahodne Avstralije, sto kilometrov oddaljeno od najbližjega »civiliziranega« kraja. Zgrajeno zaradi rudarske mrzlice, ki je že dolgo tega poniknila, se zdi, da se je tod ustavil čas. Chandler Jenkins, komandir lokalne policijske postaje s štirimi zaposlenimi, nima veliko dela, višek aktivnosti predstavljajo posredovanja med pijanskimi ravsanji v kakem izmed barov. Toda nekega dne se tam pojavi okrvavljeni neznanec. Ime mu je Gabriel in pravi, da je pobegnil iz ujetništva v koči sredi divjine. Ugrabitelju naj bi bilo ime Heath, ki mu je dejal, da bo njegova žrtev številka 55. Ko Chandler komajda prične s pripravami na poizvedovalno akcijo, v mestu ujamejo prestrašenega Heatha, ki pravi, da je ravnokar pobegnil iz koč v divjini, kamor ga je zaprl moški po imenu Gabriel in mu povedal, da bo žrtev številka 55. Dve identični zgodbi povsem razburkata zaspano dogajanje na policijski postaji in več kot uspešno pritegneta pozornost bralca. Prvenec severnoirskega pisatelja nas postavi pod žgoče avstralsko sonce v osrčje neizprosne divjine, prepojene z dušečim bakrenasto rdečim prahom. Skrivnostni zaplet vleče vse do presenetljivega konca, ki vas bo ali navdušil ali razburil, vsekakor pa vas ne bo pustil ravnodušne. > ALEŠ CIMPRČ

KRISTINA OHLSSON

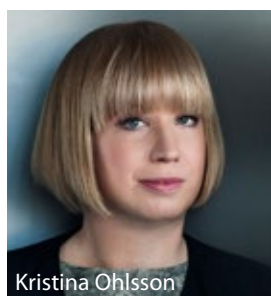
ZAKOPANE LAŽI

Martin Benner knj. 1

prevod: Petra Piber

Mladinska knjiga, zbirka Krimi,

2019, t. v., 422 str., 32,99 €

Kristina Ohlsson

Martin Benner je uspešen odvetnik, postaven moški in strasten zapeljivec žensk. Vodi odvetniško pisarno z bivšo punco in skrbi za nečakinjo, ker so ji starši umrli v prometni nesreči. Nekega dne na vrata pisarne potrka Bobby T., ki želi, da bi zagovarjal njegovo mrtvo sestro Saro »Teksas« Tell,

obtoženo petih umorov. Martin se spomni razvpitega primera, saj je Sara priznala vse zločine. Sprva se brani, da nima smisla preiskovati obtoženega mrtvega dekleta, vendar mu okoliščine in nova dejstva ne gredo iz glave. Z brskanjem po preteklosti se zaplete v nevarnosti, ki ne pretijo le njemu, ampak tudi njegovim najbližjim. Na koncu vendarle odkrije globoko zakopane skrivnosti ... pa bo to dovolj, da reši sebe in ostale? Bodo razkrite laži sploh prinesle kaj dobrega? Kristino Ohlsson smo spoznali na začetku leta 2019, ko je pri založbi Miš izšel njen prvi prevod v slovenščino *Stekleni otroci*, mešanica otroške srhljivke in kriminalke. Z izkušnjami iz preteklih služb na področju varnosti in obrambe je s prvencem *Nezaželeni* osvojila srca bralcev in kritikov ter za svoja dela prejela vrsto nagrad. S prevodom romana *Zakopane laži*, prvim iz serije o Martinu Bennerju, smo tako dobili prevod kriminalke, ki je uspešnica tako v tujini kot doma na Švedskem. > URŠKA BRAČKO

DAVID LAGERCRANTZ

DEKLE, KI JE ŽIVELO DVAKRAT

Millennium, knj. 6

prevod: Danni Stražar

Učila International, zbirka Žepna knjiga,

2019, m. v., 400 str., 14,90 €

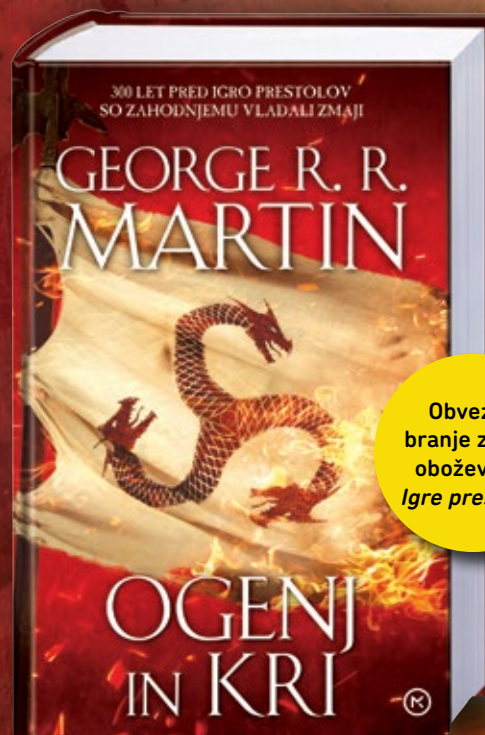
Švedski novinar Stieg Larsson je ob svoji prezgodnji smrti leta 2004 v predalu pustil tri dokončane romane o hekerki Lisbeth Salander in novinarju Mikaelu Blomkvistu. Ob posthumni izdaji je trilogija *Millennium* dosegla svetovno slavo in podrla vse prodajne rekorde, nekaj let kasneje pa jo je po vztrajnem prepričevanju založnikov nadaljeval David Lagercrantz, ki po romanih *Dekle v pajkovi mreži* (2015) in *Dekle, ki je iskalo pravico* (2017) celotno sago dokončno sklene s pričujočim trilerjem *Dekle, ki je živel dvakrat*. Šesta in zadnja knjiga v seriji se tako posveti razpletu vseh preostalih zgodbenih niti, povezanih predvsem z Lisbethino družinsko preteklostjo. Po spopadu s tiranskim očetom Zalachenkom se mora tako soočiti še s sestro Camillo, svojo zapriseženo sovražnico, zato se potuhne, da bi v miru skovala načrt. Medtem se Mikael Blomkvist zaplete v primer mrtvega neznanca, za katerega se izkaže, da bi lahko bil ključ do velike politične zarote. Sled ga vodi k vzponu na Everest, ki se ni končal po pričakovanjih. Lagercrantz tokrat spretno preskakuje med osebami in lokacijami ter plete gosto mrežo spletek, obenem pa se dotakne še problematike Everesta, predvsem glede izkoriščanja šerp in uničevanja narave. Eksploziven konec legendarne sage. > VERONIKA ŠOSTER

... eksploziven
konec legendarne
sage ...

RAZKRITA ZGODOVINA TARGARYEANSKE DINASTIJE

Pred vami je veličastna pripoved iz časov, ko so Zahodnjemu vladali zmaji. V njej George R. R. Martin naposled razkriva zgodbo hiše Targaryean še pred dogodki, ki so se odvijali v fantastični sagi *Pesem ledu in ognja*. Pripravite se na vzpone in padce, spletke in prevrate, na kri in ogenj.

Pri televizijski hiši HBO po knjigi že snemajo serijo.

Obvezno
branje za vse
oboževalce
Igre prestolov

Vse materialne avtorske pravice so lasti Mladinske knjige.

© Mladinska knjiga

Najhitreje do knjige: 📖 v knjigarnah 🌐 www.emka.si 📞 080 12 05

Mladinska knjiga

LISA GRAY

IZGINULI

Jessica Shaw, knj. 1

prevod: Irma Kukovič

Hiša knjig, Založba KMŠ,

2019, t. v., 312 str., 33,90 €

... kompakten
triler s hitrim
tempom ...

Izginuli je prvenec in obetajoč štart nove serije kriminalnih trilerjev (drugi del je v izvirniku izšel pred kratkim) z zasebno preiskovalko Jessico Shaw v glavni vlogi. Ta potuje po državi od primera do primera in išče izginule ljudi. Toda nekega dne na spletni strani za pogrešane osebe zagleda fotografijo sebe kot triletnega otroka. Pogrešana naj bi bila od noči, ko so pred petindvajsetimi leti umorili njeno mater. Odkritje jo pretrese – je njeno celotno življenje laž? –, za dejstva ne more povprašati nikogar (njen oče, če je bil to sploh oče, je preminil pred dvema letoma, matere ni poznala), tako da se odpravi v manj ugledno sovesko Los Angelesa, kjer naj bi do usodnega dne živela kot deklica. Sočasno spremljamo zgodbo detektiva Prycea, ki raziskuje umor zgladne študentke, ki je na skrivaj delala kot prostitutka. Obenem postaja jasno, da Pryce v sebi nosi veliko skrivnost ... Kompakten triler s hitrim tempom skorajda od strani do strani dodaja in razkriva nova spoznanja, tako da je knjigo težko odložiti pred koncem. Sicer roman na trenutke deluje nekoliko obrtniško, a Jessicin primer pogrešane osebe, ko je pravzaprav stranka sami sebi, bralca posrka vase, hkrati pa je njen lik samozadostne in žilave ženske, ki ni brez pomanjkljivosti (pogosto jo spremljamo s kozarcem viskija v rokah) izdelan tako, da trdno nosi vlogo glavne junakinje. > ALEŠ CIMPRIČ

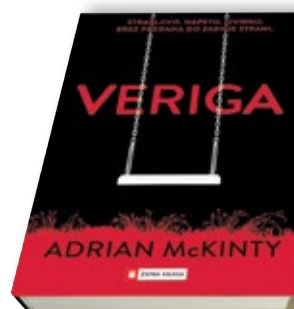
ADRIAN MCKINTY

VERIGA

prevod: Miro Mrak

Učila International, zbirka Žepna knjiga,

2019, m. v., 362 str., 12,90 €

... berljiv in
drveč slog ...

V zelo kratkem času po izvirnem izidu je v slovenskem prevodu že na voljo srhljivka *Veriga*, ki jo je napisal irski avtor Adrian McKinty, s svojim berljivim in drvečim slogom pa bo za nekaj ur med platnice prikovala marsikaterega ljubitelja kriminalk. Protagonistka romana je Rachel O'Neil, nedavno ločena in po raku okrevajoča mati samohranilka, ki je bila še do nedavnega voznica Uberja, sedaj pa predava filozofijo, kot epicenter zgodbe pa se znajde po nesrečnem naključju: postane namreč del verige. Seveda ne kake verige, pri kateri naprej podariš nekaj podobno dobrega, kot si od nekoga prejel, temveč verige, ki jo upravlja zločinski um s povsem nasprotnimi prijemi in nameni: neznanka je ugrabila njeno hčer Kylie, sedaj pa od nje ne pričakuje samo odkupnine, temveč tudi to, da Rachel še sama ugrabi nekega otroka ter šele s tem osvobodi svojo ljubljeno hčer. Rachel se torej znajde sredi vrtoglavih moralnih dilem, vendar ji pomanjkanje časa ne omogoči poglobljenega razmisleka, temveč od nje zahteva takojšnje ukrepanje, ki jo odpelje povsem nepredvidljivemu življenju naproti. > SAMO RUGELJ

Adrian McKinty

SEZONSKO. DOMAČE. PREPROSTO. VRHUNSKO.

Z VRTA NA MIZO

Primož Dolničar

Najboljši recepti **Primoža Dolničarja**, prvega in edinega slovenskega kuharja na **24 Kitchen**.

V knjigarnah Mladinske knjige

V spletni trgovini Emka.si

Prek telefona 080 12 05

Cankarjeva
založba

ROBERT DUGONI

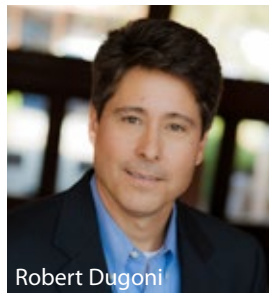
SESTRIN GROB

Tracy Crosswhite knj. 1

prevod: Petra Breclj

Učila International, zbirka Žepna knjiga,

2019, m. v., 424 str., 12,90 €

Robert Dugoni

Gre za prvi prevod uspešnega pisca kriminalnih in sodnih trilerjev, ki je prodal že več kot pet milijonov svojih knjig, pogosto pa ga omenjajo ob boku Johna Grishama. *Sestrin grob* iz leta 2014 je prva knjiga iz hvaljene serije romanov (sedmi naslov je napovedan za naslednje leto) o detektivki Tracy Crosswhite iz seattle-

skega oddelka za umore. Ta se je vpisala na policijsko akademijo potem, ko je pred dvajsetimi leti izginila njena štiri leta mlajša, takrat osemnajstletna sestra Sarah. Nje ali njenega trupla niso našli nikoli, in ker s sta si bili s sestro še posebej blizu, občutek izgube spremlja Tracy že vse življenje. Za ugrabitev in umor njene sestre je bil sicer obsojen moški, ki je že pred tem bil dokazani posiljevalec, toda Tracy je prepričana, da čeprav gre za nedvoumno zlohotnega človeka, v tem primeru v zaporu sedi napačen človek. Ko v washingtonskem gorovju blizu njenega rojstnega domovanja najdejo okostje Sarah, se Tracy vrne v rodni kraj, odločena, da pride resnici do dna. Dugoni odlično začrta osrednjo junakinjo, njene strahove in dvome, soočenja s pritiski in ugovori, ko ponovno vrta v poglavje zgodovine mesteca, za katero se zdi, da bi vsi raje videli, da bi ostalo zaprto. Zgodba je napeta, postreže z dobrimi preobrat, predvsem pa je oris dogajanja »življenjski«, avtor se ne ustraši upočasniti tempa v prid poglobitvi zgodbe, tudi z retrospektivnimi vložki Tracyjinega odnosa s Sarah. In če se roman prične kot policijska proceduralna kriminalka, se kasneje prelevi v sodno dramo in zaokroži v maniri nohte grizajoče srhljivke. Dodajmo še vseprisotno (ruralno) noir vzdušje in pred nami se razkrije eden izmed žanrskih vrhuncev leta. Priporočam! > ALEŠ CIMPRIČ

AGATHA CHRISTIE

SKRIVNOSTNE URE

Hercule Poirot

prevod: Jerca Kos

Mladinska knjiga, zbirka Krimi,

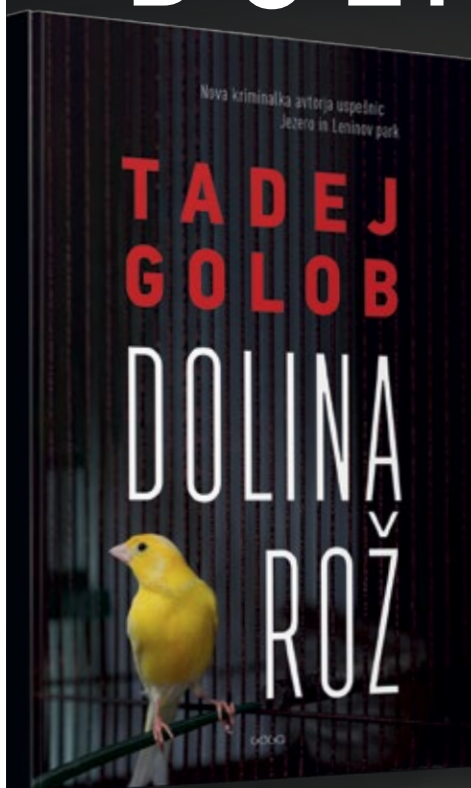
2019, t. v., 302 str., 32,99 €

Čedno mlado stenografko šefinja pošlje na dom starejše gospe z navdilo, naj vstopi in počaka v dnevni

sobi, če bi gospa malo zamudila. Toda ko pride tja, kriče pobegne, saj na tleh dnevne sobe leži okrvavljen mrtvec, ki ga starejša gospa, za katero se izkaže, da je slepa, skoraj pohodi. Za nameček so v sobi z mrtvecem štiri ure, ki kažejo napačen čas, gospa pa pravi, da niso njene in da stenografke ni nikoli naročila. Agatha Christie je prava mojstrica otvoritvenih potez, ki nemudoma zbudijo kurjo polt in razburkajo domišljijo. Zgodbo zaplete s pričami, ki niso videle ničesar in vendar vse. Bralec je o dogajanju in preiskavi odlično obveščen, saj spremlja pogovore med detektivom in njegovim pomočnikom, ki je sicer vohun. Toda niti skrivnostnega umora razplete šele genialni Hercule Poirot, ki pa se nikoli ne pojavi na kraju zločina niti ne spregovori s pričami. Čisti užitek za ljubitelje najslavnejše avtorice detektivk! > MAJA ČREPINŠEK

T A D E J G O L O B

D O L I N A R O Ž

V spalnici dve preresetani trupli, v dnevni sobi pa še eno. Je mlado ženo in njenega ljubimca ustrelil prevarani in nekaj desetletij starejši mož in nato sodil še sebi, ali pa ... ? Prvi primer Tarasa Birse s. p., nekdanjega višjega kriminalističnega inšpektorja, tretja kriminalka avtorja romanov Jezero in Leninov park.

Ko morilec strelja po lokacijah tvojega vsakdanjika in so okoliščine umora tako blizu aktualnemu dogajanju iz večernih poročil, se je morda pametno ozreti čez ramo, ko ponoči hodiš sam po mestu.

Nina Kožar, Knjigobežnice

Mehka vezava, št. strani 488, cena: 21,90 €

Naročila na: www.goga.si; tel.: 07 393 08 11

G O G A

www.goga.si

JAK
JAVNA
AGENCIJA ZA
KNJIGO RS

SCOTT LYNCH

LAŽI LOCKA LAMORE

Uglajene barabe, knj. 1

prevod: Katja Bucik Vavpetič

Mladinska knjiga, zbirka Srednji svet,

2019, t. v., 560 str., 39,99 €

Prvenec ameriškega pisatelja iz leta 2006 je danes že klasika fantazijskega žanra. Čeprav je v tistem obdobju na prizorišče stopila množica novih

imen, ki so močno zaznamovala in vplivala na bodoče trende zvrsti – recimo, prevedena imamo Joeja Abercrombieja (*Klic orožja*, izvorni izid 2006) in Patricka Rothfussa (*Ime vetra*, izvorni izid 2007) –, pričujoči roman zmore ponosno stati ob boku omenjenih »težkokategornikov«, še več, mnogi ga imajo za enega najljubših fantazijskih naslovov. Scott Lynch se v sekvenci *Uglajene barabe* ni osredotočil na velike bitke, heroje ali boj za prevlado nad svetom, ampak je pod žaromet pripovedi postavil skupino tatov, in to z močnim poudarkom na prefinjeni karakterizaciji likov. Roman nas prestavi v otoško mestno državo Camorr, navdahnjeno po Benetkah iz obdobja italijanske renesanse. V dvodelno strukturirani naraciji spremljamo prigode zmikavta Locka Lamore in njegovih pajdašev, ki po robinhoodovsko krađejo bogatim (in plen obdržijo zase). Osnovna nit sledi sedanosti, medtem ko razdelki, imenovani »Premor«, z opisi preteklosti na neki način pojasnjujejo tekoče ali prihajajoče dogodke. Lamora je spreten prevarant, obvlada etiketo in jezike in kot tak se lahko izdaja za osebe različnih družbenih vlog. Seveda s ciljem olajšati pripadnike plemstva za dobršen del premoženja. Medtem se njegova skupina nepridipravov znajde v središču krvavega in spletkarskega boja za oblast nad podzemljem ... Mojstrsko prevratna zgodba, ki jo nadgrajuje odlično izoblikovani Lamora: nezamerljivo aroganten, odpuščajoče narcisističen, zvest prijatelj, predvsem pa življenjsko dovzeten za napake – plani se namreč pogosto ne izidejo njemu v prid. Navduši tudi slog pisanja, prepreden s cinizmom, črnim humorjem in sarkastičnimi pripombami. Nekakšna bolj odrasla in kompleksna različica *Vranje gostije* (Lynch je gotovo moral vplivati na pisanje Bardugove) in fantazijski presežek leta. Gre za prvi del planirane sedemdelne serije ohlapno povezanih naslovov, rokopis četrtega je avtor oddal letos. In če parafraziram Rothfussa: Če knjige še niste prebrali, jo preberite. Če ste jo že, jo dajte še enkrat. Uglajene barabe se namreč odlično znajdejo tudi v slovenščini! > ALEŠ CIMPRič

CHRISTELLE DABOS

IZGINOTJA NA MESEČINI; Zrcalka, knj. 2

prevod: Živa Čebulj

Sanje, zbirka Sanje Fantazija, 2019, m. v., 400 str., 19,95 €

Po prisilni zaroki se mlada Ofelija s čudežnimi sposobnostmi *zrcalke* in *braljke* znajde na lebdečem Oblakovem, mestu, ki ga sestavljajo prostorske krivine in optična slepila. Rivalski klani se med seboj neusmiljeno borijo za naklonjenost Faruka, nesmrtnega družinskega duha, njen zaročenec, zagonetni Thorn, pa je v svetu, polnem spletk in prevar, zaradi svojega visokega guvernerskega položaja vedno bolj osovražen. Drugi del fantazijske sage nas popelje v samo osrčje političnih spletk in nezanesljivih zaveznistev, ki še vedno precej naivno Ofelijo večkrat postavijo v smrtno nevaren položaj. Ali je možno, da so skrivnostna izginotja vplivnih in pomembnih meščanov del velike zarote in se Ofelija sploh ne more več zanesti na Thora? Francoska tetralogija mlade provansalske pisateljice je tudi zaradi bravurozno izpisanih prizorišč in dogodkov prejela številne nagrade in priznanja, ki jo uvrščajo ob bok najimenitnejših predstavnikov tega žanra. > RENATE RUGELJ

GEORGE R. R. MARTIN

OGENJ IN KRI

prevod: Sergej Hvala

Mladinska knjiga, zbirka Srednji svet, 2019, t. v., 608 str., 39,90 €

Za nekatere so glavna draž izmišljenih svetov pisani, zanimivi liki in Martinovi *Igri prestolov* teh ne manjka. Zaradi Tyriona sleherni pritlikavec velja za prebrisanca, pri drobnih blondinkah pa človek nehote pogleduje v nebo, s katerega bi se znal spustiti zaščitniški zmaj. A še pomembnejša od likov je kompleksnost in s tem otipljivost tovrstnih dimenzij; več kot je podrobnosti, stranpoti in dogodkov, bolj verjetna je izmišljotina. In od Tolkienu v tem še ni bilo takšnega mojstra, kot je George R. R. Martin. Medtem ko (počaaaasi) izdaja knjige v osrednji seriji in svetuje pri TV-nadaljevanki, sprti zida preostali svet ledu in ognja.

V kakor zgodovinskem romanu *Ogenj in kri* (*Fire and Blood*) Martin dokaj podrobno popisuje razgibano in okrutno preteklost aristokratske hiše Targaryen. Časovnica sega od prihoda v Zahodnje iz Stare Valyrije, ki jo je spriči napuha zmajskih gospodarjev doletela Poguba, do peripetij, ki se že odvijajo blizu *Igre prestolov*. Poglavlja obravnavajo Aegonovo Zavojevanje in njegovo vladavino, pehanje za oblast med njegovima sinovoma Aenysonom in Maegorjem, kraljevanje Jaehaerysa I., rodbinsko vojno, ki ji pravijo ples zmajev, ter prva leta vladanja Aegona tretjega. Spletk, izdajstev in okrutnosti je zvrhana mera, jezik pa je nekoliko bolj sočen kot pri prejšnji tovrstni antologiji. Tuji bralci so nezadovoljni, ker je vsebina pravzaprav stkana iz že izdanih vsebin, toda v slovenščini smo imeli od njih doslej na razpolago le Aegonovo Zavojevanje v *Svetu ledu in ognja*. Kljub zgodovinskemu stilu je knjiga vznemirljiva in do neke mere romaneskna, obenem pa rabi kot odskočna deska za televizijsko nadaljevanko o Targaryenih, *Zmajevje hišo*, ki jo bodo začeli snemati leta 2021. > SERGEJ HVALA

SARAH J. MAAS

IMPERIJ VIHARJEV; Stekljeni prestol, knj. 5

prevod: Ida Sternad

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2019, m. v., 686 str., 16,90 €

Tu je že peta knjiga velespešne fantazijske serije, ki je štartala na ljubitelje »young adult« zvrsti, a je tekom novih knjig rastla in zorela v čistokrvno epsko fantazijo. Tako imamo sedaj kar zajetno število nastopajočih (ki jih pisateljica trdno drži pod nadzorom z le tremi osrednjimi pripovednimi gledišči), pod vprašajem je obstoj kar celotnega sveta, vmešajo pa se še celo božanstva. Pot glavne protagonistke Aelin, izgubljene kraljice in izurjene morilke, je pred najtežjo preizkušnjo. Mnogo vprašanj je še odprtih, a glavne figure na šahovnici so razkrite, in vedno bliže je končni spopad, ki bo odločil usodo kraljestev. Jedro romana je namenjeno Aelinemu iskanju političnih in vojaških zaveznikov, hkrati pa avtorica poglobi Aelina razmerja z njenimi sopotniki in ljubimcem. Roman postreže s klasičnimi fantazijskimi »kvesti«, fantastičnimi bitji in magijo, dih jemajočimi spopadi in preobrti ter strastnimi romantičnimi predahi, predvsem pa nikoli ne pozabi, da bi se še tako dobro zastavljena zgodba lomila, če ne bi imela vsečno zastavljenih likov. Bržda je slednje eden od razlogov za priljubljenost serije, ki bo z naslednjim delom v središče postavila nekoga, ki je tokrat umanjkal, nakar nas v sedmi knjigi čaka veliki finale. Izvrstno! > ALEŠ CIMPRič

Univerza v Ljubljani
FILOZOFSKA
FAKULTETA

Moja predstava o jadranskem otoku Biševu je bila sprva idilična, pravzaprav fantastično-realistična, kot romani Mateta Dolenca. Ti so v meni znova prebudili občutke, ki sem se jih spomnil iz mladosti. Mate pa je zanje iznašel celo ime. Kot otrok njegovih knjig nisem bral, življenje majhne otoške skupnosti pa sem poznal iz svoje lastne otoške izkušnje. V sedemdesetih, ko sem bil rojen, je imel vsakdo v Jugoslaviji na morju rezerviran svoj košček raja. Nekateri so jadrali, drugi smo hodili na otoke, vsi pa so imeli vsaj svoje priljubljene plaže. Tako sem se že v otroštvu okužil z »insulomanijo«. Mate pravi, da je to nekakšna neustavljiva želja po otoku. Te želje pa naj ne bi čutili otočani, ampak mi kontinentalci. Otok pa mora biti majhen, da ga lahko obvladaš, navadno doda.

**Včasih, ko stojiš na robu otoka,
lahko vidiš tako daleč,
da zagledaš sebe v hrbet.**

Miha Čelar

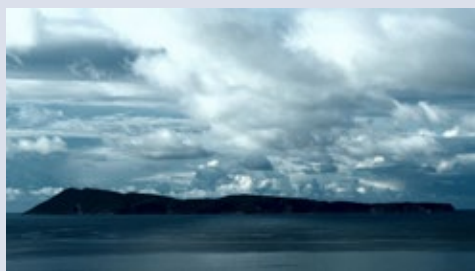
Z Matetom, ki je na Biševo zahajal 30 let in mu posvetil več kot tretjino svojih knjig, sva na otok prvič odšla skupaj decembra 2015. Od Biševljanov sva takrat izvedela, da Biševo pravzaprav umira. Država ga pušča v nemar, agresivna turistična industrija, ki v Modro špiljo vsako leto pripelje 140.000 obiskovalcev, pa ga nepopravljivo uničuje. Ker je bila ob najinem prihodu večina otočanov starih že več kot 60 let, turistov, ki hromijo otok pa naj bi bilo vedno več, sva sklenila, da o Biševu ne moreva posneti le filma. Hotela sva najti način, da bi mu dejansko pomagala preživeti.

Ideja za multimedijški projekt iOtok (digitalni nadomestek za resnični otok), je nastala, ko so Biševljani sklenili, da bodo ustanovili mestni odbor. Projekt sta vodila najmlajša

javili kratko epizodo, ki je ažurno poročala o življenju in borbi Biševljanov. iOtok je imel spomladi leta 2018 že več kot 132.000 gledalcev. Spremljali so nas v več kot desetih državah, v Sloveniji pa smo imeli več kot 42.000 sledilcev.

Ker pa sva o Biševu vseeno hoteli posneti tudi dokumentarec, sva na spletu zgodbo razkrila le do zapleta. Razplet in konec sva tako prihranila za celovečerni dokumentarni film.

Ves čas sem si želel, da bi Mate o Biševu napisal tudi novo knjigo. Pa je bilo dogodivščin preveč in je zmanjkalo časa. Kasneje mi je zaupal, da na Biševu nikoli ni pisal. Tam je vsako poletje preživel tri mesece in lovil ribe. Pisal je potem pozimi, v svoji brunarici v Bohinju. Je pa v tem času pri založbi Beletrina

otočana, učiteljica joge Lada in ladijski kuhar Lucijo, ki sta želela otok tako zaščititi tudi pravnoformalno. Skupnost se je z državo takrat borila tudi za zadnji otoški javni prostor, staro šolo, ki so jo želeli otočani uporabiti za mestni odbor. A jim jo je na koncu občina odvzela, da bi jo z evropskimi sredstvi spremenila v turistični center za multimedijske prezentacije in zasloni na dotik. Avtentično življenje otoka pa bi se tako zgledno ohranilo v »digitalni« obliki.

Da bi otočanom kar najbolj pomagala, sva z Matetom iznašla način, da biševsko zgodbo poveva »v živo«. Otok smo zato postvarili v virtualni obliki in ga javnosti predstavili na spletu. Na platformi iOtok.eu, smo nato tri zimske mesece vsak teden ob-

izšla njegova antologija pravljic za otroke in odrasle *Kako dolg je čas*. Ta med drugim govori tudi o morju, njegovih prebivalcih, otokih in minevanju. Meni je posebno ljuba pravljica o tem, kar je Homer zamolčal, namreč zakaj se je Odiseju zmešalo. Tisto s sirenamami ne drži ... bil je morski pajek. (*Več o knjigi na strani 10.*)

Ker sta knjiga in film sinergična, bova z Matetom, s slovenskimi knjižnicami in kinematografi v decembru in januarju pripravila serijo skupnih predstavitev. Po srečanju s pisateljem si bodo bralci lahko ogledali tudi celovečerni dokumentarni film.

Vljudno vabljeni na premiero filma iOtok 29. novembra na Slovenski knjižni sejem ali v vaš kino!

BESEDNE POSTAJE V KNJIGARNI FILOZOFSKE FAKULTETE V LJUBLJANI

sreda, 27. 11., ob 17. uri

Philippe Descola,

ONSTRAN NARAVE IN KULTURE
(Studia humanitatis)

torek, 3. 12., ob 17. uri

Tone Smolej (ur.),

**ZGODOVINA DOKTORSKIH
DISERTACIJ SLOVENSkih
KANDIDATOV NA DUNAJSKI
FILOZOFSKI FAKULTETI**
(1872–1918)

(Znanstvena založba FF)

sreda, 11. 12., ob 17. uri

**OD KAVARNE EKSISTENCIALISTOV
DO DRUGEGA SPOLA**
(Založba Modrijan)

torek, 17. 12., ob 17. uri

Paulo Freire,
PEDAGOGIKA ZATIRANIH
(Založba Krtina)

PRIJAZNO VABLJENI!

Dogodki so del kulturnega programa
knjižarne, ki ga financira
Javna agencija za knjigo
Republike Slovenije.

**Knjižarna FF (v pritličju Filozofske fakultete),
Aškerčeva 2, Ljubljana**
T: 01 241 11 19; E: knjigarna@ff.uni-lj.si
<https://knjigarna.ff.uni-lj.si/>

Pridržujemo si pravico do spremembe programa.

Knjižni dar, vsakoletni cenovno ugodni in po pestrosti – po načelu za vsakogar nekaj – privlačen družinski paket branja, ostaja zvest tradiciji, ki sega do začetkov Mohorjeve družbe. To najprej velja za letni koledar in njegovo žepno sopotnico *Pratiko*, dodajanje večerniške povesti oziroma romana in včasih še drugih, za širši krog bralcev zanimivih izdaj pa je nekoliko mlajše. Vse tri izdaje novega Knjižnega daru skupaj so (namesto za 45 €) na prodaj za samo 37 €.

Knjižni dar Celovške Mohorjeve 2020

KOLENDAR 2020

Mohorjeva Celovec, 2019, m. v., 192 str., 18 €

Koledarskemu delu in nagovoru Karla Hrena, s Hanzijem Filipičem souredniku *Koledarja*, sledi počastitev dr. Janka Zerzerja, dolgoletnega predsednika Krščanske kulturne zveze, prejemnika že 40. Tischlerjeve nagrade, najvidnejšega priznanja, ki ga Korošci podeljujejo Koroščem za bogatenje skupne kulture. Kulturni dediščini Slovencev na Koroškem se posvečajo Bojan Wakounig v prispevku o Župniji Šmihel pri Pliberku, Martina Piko - Rustia s poročilom o nesnovni kulturni dediščini dvojezičnega območja Koroške v nacionalnem seznamu Avstrijske komisije Unesca in Engelbert Logar v zapisu *Vojaške pesmi na ozemlju avstrijske Koroške*. Na čelu prispevkov iz novejših zgodovine je dokumentarni zapis Hanzija Filipiča o ustanovitvi Narodnega sveta koroških Slovencev pred 70 leti, stoletnica plebiscita pa odmeva v pisanju Marjana Kosa o dogodkih v Libeličah in Dravski dolini, medtem ko Raimund Grilc opisuje, kako so spremembe doživljali na domači kmetiji ob novi meji. Peter Wiesflecker je raziskal izkušnje Ziljanov, ki so se okrog leta 1900 izselili v Ameriko, dalj v preteklost pa segata pregled dela Valentina Vodnika, čigar spomenu je bilo posvečeno leto 2019, in spis Petra Wochoesländeja *Pomen samostana Innichen za Karantanijo*. Zanimivega branja ne manjka niti za druge kroge bralcev, na primer o motnjah hranjenja in epigenetiki ter po drugi strani o ženskih likih v slovenski literaturi in avstrijskem davčnem in carinskem sistemu. V nadaljevanju so pozornosti deležni še na različnih področjih zaslužni rojaki, nadškof Alojzij Šuštar, alpinist in planinski publicist Johannes Frischauf, skladatelj Anton Jobst ter pravnik Radoslav Kušej. Koledar zaključujejo tudi že tradicionalna poročila vseh treh Mohorjevih družb o svojem delovanju v minulem letu.

PRATIKA 2020

Mohorjeva Celovec, 2019, m. v., 160 str., 6 €

Pri *Pratiki* je že vse tako utečeno, da skoraj ni česa spreminjati. Bo pa novi urednik Adrian Kert, naslednik legendarnega Franca Katnigga, gotovo znal dodati še kakšno svežo sapo. Uporabnik priročne *Pratike* bo še pred koledarskim delom našel pregled praznikov in nebesnih mrkov, Herschlov vremenski ključ in druge koristne podatke. Izbor kratkočasnega branja v nadaljevanju je pester: prve strani so namenjene Mohorjevi in Mohorjanom, nekaj naslednjih pa Vodnikovi in drugim pratikam, tudi Mohorjevi, pa skočidolskim panjem, koroškemu prispevku slovenskemu čebelarstvu in spominskemu obeležju Antonu Janši na Dunaju. Poklonu pokojnemu Andreju Capudru in jubilanu župniku Stanku Trapu sledi še nekaj zgodovine, utrinki iz pisanja Draga Štoke, o Triglavu in pogledu mladih na vojno in mir. Pogled v svet odpirajo Ilija Trojanow, nagrajenec Vilenice, in predstavitev evropskih zavetnikov in zavetnic, posebej zeliščarice Kunigunde. Dva prispevka govorita o vedenju pračloveka oziroma o počlovečenju družbe, praktične nasvete daje zapis o krompirju na balkonu, sledijo zanimivosti iz narave, med drugim o volku, in skrb za zdravje, predvsem za vid. Na koncu so še spodbude za branje, urjenje možganov in zdrav smeh.

IVANA VATOVEC

GABRIELA

Mohorjeva Celovec, 2019, m. v., 280 str., 21 €

Roman dokazuje, da lahko življenje prinese osupljivejše zaplete, kot jih lahko pričara pisateljska domišljija. Taka je resnična zgodba ženske – avtorica ji je dala ime Gabriela –, ki je med zadnjo vojno in po njej prestala veliko gorja. Maščevalni sosed je zakrivil smrt njenega očeta, ona pa se je zaljubila v italijanskega vojaka Pepina, ki ji je obljubil, da pride po vojni ponjo. Gabriela pa pisem ni dobila, ker jih je zadržala zlobna poštarica. Prepričana, da jo je zaročenec pozabil, se je poročila in nato veliko pretrpela ob surovem možu. Ko je ovdovela in izgubila sina, je izvedela za Pepinova pisma. Odpravila se je v Italijo, da bi ga našla, a je bil takrat že eno leto mrtev ... Vrnila se je domov in dve leti pred smrtjo svojo tragično zgodbo zaupala Ivani Vatovec.

Potrebujete recepte za pripravo okusnih sladice?

Najdete jih v **NOVI** knjigi izvrstne slaščičarske mojstrice Alenke Kodele.

258 strani, trda vezava, 21 × 26 cm / Cena 33 EUR

Naročanje: 01 473 53 79,
karmen@czd-kmeckiglas.si,
zalozba.kmeckiglas.com

Založba Kmečki glas

Naj bo sladek prav vsak dan.

PRIMOŽ DOLNIČAR

Z VRTA NA MIZOfotografije: Primož Dolničar, Dejan Tatomir
Cankarjeva založba, 2019, t. v., 264 str., 29,90 €

Primož Dolničar, vsestranski ustvarjalec in odmeven avtor televizijskih kuharskih oddaj, že vrsto let raziskuje slovensko kulinariko, običaje, šege, odkriva meje človeške ustvarjalnosti in tudi neumnosti, obiskuje slovenske kmetije in zanimive pridelovalce domače hrane ter pri svojem delu njihova znanja in modrosti uspešno kombinira s svojimi izkušnjami in idejami. Trudi se postati in ostati zvest samemu sebi, delovati odgovorno in spošтовati drugačnost. Zato sploh ni čudno, da je poleg najboljših receptov v svoji prvi lično oblikovani knjigi bralcem na vpogled ponudil še svojo poezijo, filozofijo in razmisleke o času in svetu, ki nas obdaja. Svoj poseben odnos do kuhanja je lepo ponazoril z besedami: »Zame je kuhanje kot ljubezen in ne kot kemija, v ljubezni stvari delaš s srcem, v kemiji z glavo, v ljubezni prilagajaš, v kemiji to pomeni katastrofo, v ljubezni občutiš lepoto trenutka in ga začiniš z malenkostmi, ki so ti pri roki, v ljubezni moraš biti odprtega duha in pustiti ustvarjalnosti prostor, moraš biti mojster improviziranja, predvsem pa moraš na stvari gledati romantično in z veliko mero navdušenja.« Navdušil je tudi mene. > RENATE RUGELJ

JANEZ BOGATAJ

LETO OKUSOV Z V. V.

12 sodobnih menijev po Kuharskih bukvah

Valentina Vodnika iz leta 1799

fotografije: Tomo Jeseničnik

Celjska Mohorjeva družba, 2019, t. v., 139 str., 35 €

Janez Bogataj

Radi kuhate in v svoji kuhinji preizkušate nove interpretacije jedi? Potem je kuharski priročnik *Leto okusov z V. V.* pravi za vas, saj boste v njem našli menije za vsak mesec v letu, ki so jih sestavili priznani kuharski mojstri in ena mojstrica (med njimi Luka Jezeršek, Anita Potočnik in Janez Bratovž). Janez Bogataj je v knjigi, ki je posvečena 200. obletnici Valentina Vodnika in 220. obletnici prve kuharske knjige v slovenskem jeziku *Kuharske bukve*, obdržal izvirne Vodnikove nazive, le recepti so posodobljeni in opremljeni s kratkimi komentarji, predstavitevjo poznavalcev in njihovih gostinskih lokalov. Z malo poguma lahko sedaj pripravite jedi, ki jih je že leta 1799 zbral in zapisal Valentin Vodnik. > URŠKA BRAČKO

PERIŠA DUGALIĆ

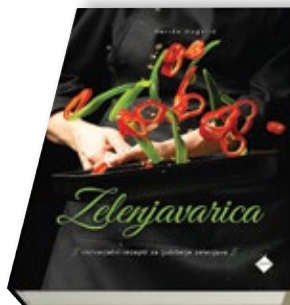
ZELENJARICA

Ustvarjalni recepti za ljubitelje zelenjave

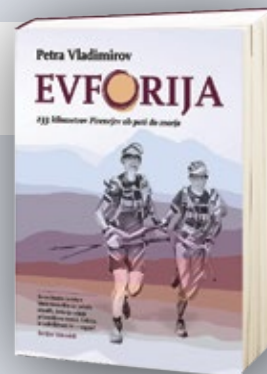
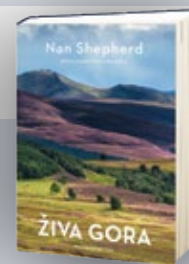
prevod: Mojca Vodušek

Cankarjeva založba, 2019, t. v., 192 str., 24,99 €

Priljubljeni kuharski mojster Periša Dugalić (leta 2007 je prejel naziv najboljšega kuharja Srbije) je v želji po novih znanjih veliko delal in se učil v priznanih hotelih in restavracijah po vsej Evropi, nazadnje ga je pot pripeljala do lastne restavracije v Krajevju. Za vse ljubitelje dobre hrane, predvsem za tiste, ki cenijo plodove narave, je sestavil cel nabor zelenjavnih receptov, s katerimi bodo vsakdanje jedi bolj raznovrstne, ustvarjalne in zdrave. Ob branju te knjige se boste seznanili z zanimivimi podatki o izvoru različnih vrst zelenjave, izvedeli, kako koristna je za naše telo, in dobili navdih za pripravo okusnih in privlačnih jedi. »Trudil sem se, da bi zajel vse, kar potrebujemo v različnih življenjskih situacijah, naj bo v šolski klopi, pisarni, kuhinji, tovarni ali pri delu na kmetiji,« je zapisal avtor knjige. V ospredju njegovega delovanja je ozaveščanje o zdravi hrani. V petek, 29. novembra, bo avtor gostoval tudi na knjižnem sejmu in v okviru Kulinartfesta v 2. preddverju Cankarjevega doma pripravil okusne jedi iz zelenjave. > RENATE RUGELJ

zbirka 'S terena'

233 kilometrov
Pirenejev ob poti
do morjaKORAK ZA KORAKOM VSAK ZMORE
VSE IN VSAK IMA SVOJO EVFORIJOPetra Vladimirov:
EuforiaPrejemnik nagrade
Albert Londres
(najvišje francosko priznanje
na področju novinarstva za leto 2018)OSUPLJIVA MEDNARODNA RAZISKAVA O
PARADIŽNIKU, KI KONČA NA VAŠEM KROŽNIKUJean-Baptiste Malet:
Gnilo rdečeHenry David Thoreau:
HojaSLAVOSPEV
HOJI IN
KLASIKA
PISANJA O
NARAVINan Shepherd:
Živa goraMOJSTROVINA ...
ČUDOVITO IN ENO
NAJVEČJIH DEL
NAPISANIH O
NARAVI

Simon Brezovar je psiholog in doktor znanosti s področja eksperimentalne psihologije. Kot specializant klinične psihologije je zaposlen na Nevrološki kliniki v Ljubljani, njegov osrednji raziskovalni in klinični interes pa predstavljajo bolezni staranja. Kot predavatelj na Univerzi na Primorskem poučuje več predmetov na študiju Biopsihologije. Brezovar je avtor strokovnih in znanstvenih člankov, njegovi prispevki pa so bili predstavljeni na kongresih in konferencah doma in v tujini. Bil je dolgoletni član Slovenskega društva za nevroznanost (SiNAPSA), kjer je več let deloval kot vodja organizacije Tedna možganov. Knjiga *Osebnostne motnje v teoriji in praksi* so njegov prvenec, zato smo ob izidu z njim opravili kratek pogovor.

»Osebnostne motnje so se mi zdele že od nekdaj fascinantne.«

SIMON BREZOVAR

OSEBNOSTNE MOTNJE V TEORIJ IN PRAKSI

Zakaj nastanejo, kako jih
prepoznamo in kako zdravimo

UMco, zbirka Preobrazba
2019, m. v., 642 str., 28,90 €, JAK

Bukla: Kaj vas je potegnilo, da ste se lotili pisanja tako obsežne knjige o osebnostnih motnjah?

Brezovar: Osebnostne motnje so se mi zdele že od nekdaj fascinantne, še zlasti razumevanje vzrokov, zakaj do njih pride. Med študijem za enega izmed kolokvijev, ki ga moramo opraviti med specializacijo, sem dobil prvo resnejšo priložnost, da se temu področju zares posvetim, in zadeva me je takrat tako zelo potegnila, da končni rezultat študija ni bil samo uspešno opravljen kolokvij, marveč tudi pisna (sistematična) ureditev vseh pomembnejših dognanj s področja osebnostnih motenj. Ko smo se skupaj z uredništvom založbe zedinili, da bi reč lahko ugledala luč sveta v knjižni obliki, je bil temeljni kamen za knjigo postavljen. Priznam, da sem se obsežnosti dela zavedel šele na koncu, ko je knjiga dejansko izšla.

Bukla: Kaj novega prinaša ta knjiga na tem področju v primerjavi z recimo *Psihoanalitično diagnostiko* Nancy McWilliams, ki je pri nas izšla pred dvema letoma?

Brezovar: Knjiga predstavlja sintezo različnih teoretičnih pogledov na osebnostne motnje in je tozadevno prvo takšno delo v našem prostoru. McWilliamsova sicer v svojem delu nikakor ne vztraja togo zgolj pri psihoanalitičnih konceptih razumevanja osebnostnih motenj, večkrat se poda tudi na polje nevroznanosti, vseeno pa je skladno z njenim teoretičnim ozadjem v ospredju psihoanalitični, predvsem odnosno-interakcijski vidik razumevanja osebnostnih motenj. Sam obravnavam v svojem delu osebnostne motnje tudi s kognitivno-vedenjskega vidika, pa z vidika evolucijske teorije, nevrobiologije in genetike. Pomemben del, ki pri nas tudi še ni bil sistematično obravnavan, predstavlja kliničnopsihološka diagnostika osebnostnih motenj, ki bo zanimiva predvsem za strokovnjake s področja klinične psihologije.

Bukla: Kako bi na kratko opisali evolucijo razvoja raziskovanja osebnostnih motenj?

Brezovar: Pri evoluciji raziskovanja osebnostnih motenj bi izpostavil dve liniji. Prva je skušala razumeti osebnostne motnje kot ločene kategorije, znotraj katerih so posamezniki s približno enakimi simptomi in ki se razmeroma jasno ločujejo od posameznikov iz drugih kategorij. Te kategorije danes najdemo v pomembnejših medicinskih klasifikacijah (npr. DSM in MKB). Druga linija temelji na izročilu psihoanalize, natančneje na prepoznavanju mejnega pasu, kot osebnostne organizacije, ki se nahaja med nevrozno in psihozo. Gre za posameznike, ki v smislu identitete, odnosov z drugimi ter stika z realnostjo funkcionirajo predobro, da bi jim pripisali diagnozo psihotične motnje, a preveč kaotično, da bi jih označili kot zdrave oziroma nevrotične. Sodobnim avtorjem (npr. McWilliamsovi) uspe oba pristopa uspešno integrirati. Kognitivno-vedenjske teorije

Simon Brezovar

in nevroznanost so našle svoje mesto na zemljevidu osebnostnih motenj pozneje, a predstavljajo pomembno dopolnilo k razumevanju tega fenomena.

Bukla: Kje je ločnica med osebnimi značajskimi lastnostmi posameznika in osebnostno motnjo istega spektra? Se to sploh da opredeliti?

Brezovar: Objektivni kriteriji, na osnovi katerih bi bilo mogoče zarisati ločnico med zdravo in patološko osebnostjo, ne obstajajo. Ocena, kdaj je posameznik prestopil prag zdravega osebnostnega funkcioniranja in kateri tip osebnostne motnje ima, je vselej klinična in mora temeljiti na skrbni kliničnopsihološki oziroma psihiatrični oceni. Pri tem velja poudariti, da je zelo pomembno pridobivati informacije iz različnih virov. Raziskave s področja kliničnopsihološkega ocenjevanja konsistentno kažejo, da se veljavnost in zanesljivost diagnoze osebnostne motnje pomembno poveča s številom metod, ki jih uporabimo za ocenjevanje osebnostnega funkcioniranja.

... knjiga predstavlja sintezo različnih teoretičnih pogledov na osebnostne motnje in je tozadevno prvo takšno delo v našem prostoru ...

Bukla: Kakšno je današnje stanje na tem področju? Kaj bi še posebej izpostavili?

Brezovar: Trend v zadnjem času je, da se diagnoze osebnostnih motenj, v smislu strogo ločenih kategorij homogenih posameznikov, ki se dobro razlikujejo od posameznikov iz drugih kategorij, opuščajo. Raziskave zares

potrjujejo, da velikokrat posamezniki hkrati zadostijo kriterijem za več različnih osebnostnih motenj, ob čemer se upravičeno poraja dvom o veljavnosti in smiselnosti teh kategorij. Vse večji je poudarek na temeljnih dimenzijah osebnosti in v izraženosti težav v osebnostnem funkcioniranju. Tako se v prihajajoči Mednarodni klasifikaciji bolezni obeta popolna opustitev različnih kategorij osebnostnih motenj, ostale bodo samo temeljne dimenzije osebnosti ter stopnje izraženosti simptomov.

Bukla: Kako gledate na vse večjo uporabo psihofarmakov pri blaženju osebnostnih motenj?

Brezovar: Osebno uporabo psihofarmakologije pri zdravljenju osebnostnih motenj podpiram, če je ta odločitev sprejeta s strani širokoglednega klinika, ki ima jasno idejo, zakaj določeni posameznik zdravilo potrebuje, in če predstavlja terapija podporo psihoterapevtskemu zdravljenju. Mnogo posameznikov ima tako hude težave v osebnostnem funkcioniranju, da se morajo najprej stabilizirati oziroma morajo imeti farmakološko podporo, da lahko sploh ustrezno sodelujejo v procesu psihoterapije. Zgolj predpisovanje zdravil za zdravljenje osebnostnih motenj seveda nima smisla, saj vzrokov ne odpravlja.

Bukla: Vse več otrokom v šolah je priznan status učenca s posebnimi potrebami. Kako pa je s stanjem obsega osebnostnih motenj v družbi? Se povečujejo?

Brezovar: Osebnostne motnje naj bi se, klasificirane skladno z eno od medicinskih klasifikacij, pojavljale pri 10 do 20 % splošne populacije in pri 50 % vseh posameznikov z duševnimi motnjami. Gre torej za eno izmed pogostejših motenj v duševnem funkcioniranju. Osebnostnih motenj je sicer danes več kot nekoč, vendar težko rečemo, ali je razlog v dejanskem povečanju ali zgolj v boljši sposobnosti diagnosticiranja. Verjetno k statistikam prispevata oba dejavnika, gotovo pa drži, da je današnja družba bolj »produktivna« pri spodbujanju nekaterih osebnostnih motenj. Poudarjanje storilnosti, rahljanje določenih tradicionalnih vrednot, spodbujanje individualizma, investiranje v »sebe«, razmah družbenih omrežij – vsi ti dejavniki predstavljajo vodo na mlin perfekcionistično in narcisistično organiziranega posameznika.

Bukla: Specializirani ste za bolezn starejših. Kakšni so »trendi« na tem področju?

Brezovar: Na področju bazičnih raziskav staranja in demence se dogaja veliko, vseeno pa na žalost nekaj revolucionarnih sprememb v zdravljenju še ne opažamo. Kot obetavna se v zadnjem času omenja možnost cepljenja za Alzheimerjevo bolezen. V raziskavo je vključena tudi slovenska skupina znanstvenikov, prvi rezultati so zaenkrat spodbudni, je pa zadeva še v eksperimentalni fazi. Drugi trend, ki ga velja izpostaviti, je zgodnja diagnostika. Pomembno je, da posameznike s sumom na demenco prepoznamo čim prej in da jih aktivno spremljamo, saj zgodnje zdravljenje učinkoviteje zavira proces bolezni.

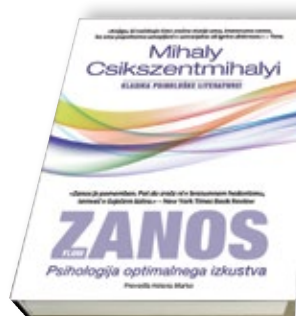
MIHALY CSIKSZENTMIHALYI

ZANOS

Psihologija optimalnega izkustva

prevod: Helena Marko

UMco, zbirka Preobrazba, 2019, m. v., 442 str., 26,90 €, JAK

... sreča je pravzaprav stanje, ki si ga mora vsakdo pripraviti, ga negovati in osebno braniti ...

zgoditi, in ni rezultat srečnega naključja ali naključne možnosti. Ni nekaj, kar lahko kupiš z denarjem ali osvojiš z močjo. Ni odvisna od zunanjih dogodkov, prej od tega, kako si jih razlagamo. Sreča je pravzaprav stanje, ki si ga mora vsakdo pripraviti, ga negovati in osebno braniti. Ljudje, ki se naučijo nadzorovati svoje notranje izkustvo, znajo oceniti kakovost svojega življenja, to pa je najbližje stanju sreče, ki ga lahko kdorkoli med nami izkusi. *Zanos* je torej še kako uporabna knjiga o tem, kako lahko lastno življenje v okviru možnosti preoblikujemo tako, da bo v njem več pozitivnih izkustev in bo v njem navzoča večja kakovost bivanja po merilih, izdelanih na lastni koži. Knjiga, ki jo gre brati v kombinaciji s *Predanostjo*, ki je v slovenščini izšla leta 2017. > SAMO RUGELJ

OSNOVE KLASIČNE PSIHOANALIZE

urejanje: Mihail Rešetnikov, Alfred Pritz

prevod: Helena Marko

Sigmund Freud University Press, 2019, m. v., 29,50 €

Kljub številnim psihoterapevtskim pristopom, ki so danes po znanstvenih kriterijih dokazali svojo učinkovitost, ostaja psihoanalitična terapija kot ena najstarejših šol v samem središču razvoja psihoterapije kot samostojnega poklica in znanstvene discipline. Študentom, ki se odločijo za zahtevno dolgotrajno psihoanalitično izobraževanje, pa tudi terapevtom, ki jo že prakticirajo ali raziskujejo, se zato ni lahko orientirati po njeni pestri zgodovini ter hkrati ohraniti preglednost nad bohotenjem njenih sodobnih teoretičnih variacij in praktičnih aplikacij. Napisati dober učbenik, ki bi po eni strani postregel s preglednim in izčiščenim prikazom ključnih konceptov klasične psihoanalize in hkrati potegnil rdečo nit do njenih aktualnih trendov, je bil zato za skupino ruskih psihoanalitičnih terapevtov in dva vodilna urednika, mednarodno uveljavljena akademika, izjemno zahteven izziv, ki pa so mu bili kos. To se je pokazalo tudi v zagretosti učiteljev in študentov psihoanalize na Fakulteti za psihoterapevtsko znanost Univerze Sigmunda Freuda v Ljubljani, ki so učbenik najprej uporabljali kot osnovno gradivo v angleškem prevodu in nato prispevali, da si je utrl pot tudi do slovenske izdaje. Ker pa so se v stopetdesetih letih razvoja psihoanalize njene ideje razširile tudi v medicino, psihologijo, filozofijo, sociologijo in kulturo nasploh, je knjiga zanimiva tudi za širše občinstvo. Za vse torej, ki jim je strokovna literatura prezahtevna, poljudno pisana pa preplitka, saj tudi v današnjem času psihoanaliza ni deležna manj predsodkov in nasprotnikov kot v Freudovem. > MIRAN MOŽINA

Mihaly Csikszentmihalyi

IVAN ESENKO

SVET VRTNIH ŽIVALI

Družina, 2019, t. v., 301 str., 44,90 €

Ivan Esenko

»Vrt je posebno okolje. Ob njegovi omembi najprej pomislimo na ograjen kos sveta, kjer pridelujemo zelenjavo in vrtno cvetlice, na travnato preprogo in sadna drevesa ... Tu najdemo uteho po napornem delovnem dnevu in osebnih težavah, ki

nas tarejo, pridelujemo zelenjavo in poslušamo ptičjo pesem ... Vrt je najboljši prostor za malčke in odraščajoče otroke, kajti tu sta varnost in stik z naravo z roko v roki ... Vrt je najprijaznejše okolje za starostnike ...« je v uvodnem sestavku zapisal priljubljeni naravovarstveni pisec in fotograf Ivan Esenko. Več kot dobro pa se zaveda, in na to nas v tej fotografsko izjemno bogati knjigi še posebej opozarja, da je vrt tudi bivališče in življenjski prostor množice živalskih vrst, menda jih je več kot 200. Najpogosteje seveda pomislimo na tiste, ki so v zemlji ali na njej, voluharji, krmi, kače, gosenice, polži ..., ampak ne smemo pozabiti niti na tiste, ki vrt izkoristijo zgolj za svoj kratek postanek: zajce, ježe, netopirje in ptice. Posebej za slednje, za vse pernate obiskovalce vrtov, zna Esenko nadvse lepo poskrbeti in je za bralce v knjigi predstavil tudi več različnih tipov gnezdilnic in krmilnic, mimogrede pa zvedavega bralca pouči še o razlikah med posameznimi vrstami. Zima je pravi čas, da spoznate svoje vrtnarske pomočnike, pa tudi tiste, ki vam občasno pokvarijo veselje. Vrtnariti pomeni zdravo živeti. > RENATE RUGELJ

CICA GAJIĆ GRABOVAC, IVA JARM,

TINA DJINOVSKI, URŠA MARINKO

KAM Z MULCEM

PO SLOVENIJI

Mladinska knjiga,

2019, pt. v., 282 str., 29,99 €

Do ideje za ta simpatični in uporabi vodnik o družinskih izletih po Sloveniji je prišlo spontano, ko so štiri mlade mamice (avtorice tega vodnika) sedele ob kavi in razmišljale, kam bi se odpravile s svojimi prvorojenci. V njem bodo mlade družine našle obilo nasvetov in idej za potepanja po vsej Sloveniji. Če vas vleče v hribe, brez skrbi, v vodniku najdete skoraj 15 hribovskih izletov. Se raje zadržujete v predalpskem svetu in se torej sprehajate okoli jezer ali se odpravite do kake kočice? Ni problema, čaka vas skoraj 40 tovrstnih izletov. Imate najraje Kras in dinarski svet? Tudi na vas te entuziastične avtorice niso pozabile, saj so spisale tudi deset tovrstnih izletov. Vsak izlet je opremljen s podrobnimi informacijami, knjiga pa je oblikovana tako, da bodo po njej z veseljem posegli in jo prebirali tudi mladi. > SAMO RUGELJ

BOJAN BIZJAK

KREATIVNO PISANJE

Teoretične osnove in vaje

Primus, 2019, m. v., 87 str., 17 €

Izražanje skozi pisanje je za človeka izredno pomembno in tudi potrebno. Avtor nam v kratkem priročniku o kreativnem pisanju na kratko predstavi nekaj teoretičnih osnov kreativnega pisanja ter tudi praktične napotke in vaje, ki pomagajo razvijati estetsko pisanje. Kreativno pisanje je estetsko ubesedovanje zgodb, razvilo se je na ameriških univerzah; pri nas so ga razvijali Lojze Kovarčič, Branko Gradišnik, Andrej Blatnik, Bojan Bizjak ... Z delavnici kreativnega pisanja se da pisanje izboljšati in vzdigniti na višjo izrazno raven; na njih tudi razvijajo kritičen odnos do literarne estetskih norm. Potencialni pisatelji pa naj najprej v roke vzamejo to knjižico, ki jim bo dala osnovne informacije, in nato začnejo pisati, kajti vemo: vaja dela mojstra, če mojster dela vajo. > SABINA BURKELJCA

nega pisanja ter tudi praktične napotke in vaje, ki pomagajo razvijati estetsko pisanje. Kreativno pisanje je estetsko ubesedovanje zgodb, razvilo se je na ameriških univerzah; pri nas so ga razvijali Lojze Kovarčič, Branko Gradišnik, Andrej Blatnik, Bojan Bizjak ... Z delavnici kreativnega pisanja se da pisanje izboljšati in vzdigniti na višjo izrazno raven; na njih tudi razvijajo kritičen odnos do literarne estetskih norm. Potencialni pisatelji pa naj najprej v roke vzamejo to knjižico, ki jim bo dala osnovne informacije, in nato začnejo pisati, kajti vemo: vaja dela mojstra, če mojster dela vajo. > SABINA BURKELJCA

ANA VEZOVIŠEK, MITJA VEZOVIŠEK

ADIJO, FINANČNI STRES

Mirna pot skozi obdobja finančne starosti

Mladinska knjiga, zbirka Most,

2019, pt. v., 200 str., 22,98 €

Ana in Mitja Vezovišek sta strokovnjaka s področja financ, ki sta z izdanim priročnikom poskrbela, da boste imeli mirno pot skozi obdobja finančne starosti. V njem razbijeta kar nekaj mitov o varčevanju, pokojninah, investiranju denarja in mnogih drugih, za nekatere med njimi je že vsak kdaj slišal: Varčeval bi, če bi imel več denarja, Kreditne kartice so hudič in Investiranje je preveč tvegano. S praktičnimi primeri ponazorita, kako se miti ovrežejo ali potrdijo, nam pa odpreta oči glede nekaterih zmot pri našem ravnanju z denarjem. Z njuno pomočjo in spremembo v nas lahko dosežemo življenje brez kreditov. V drugi polovici knjige namreč razložita sistem treh vreč denarja, s katerim lahko brez stresa dosežemo varno finančno zrelost in si privoščimo več! > URŠKA BRAČKO

222

ZVIJAČ, KAKO ZASPATI

Znanstveno podprti načini, kako zaspati in nemoteno spati

Kim Jones

Znanstveno podprti načini, kako zaspati in nemoteno spati

izdava Gnostica

Kim Jones

216 strani • 25,70 €

www.gnostica.si

ZALOŽBA G NOSTICA

LOLA A. ÅKERSTRÖM

LAGOM

prevod: Katja Bizjak

Učila International, 2019, t. v., 238 str., 16,99 €

»Najbolje je, kadar je vsega ravno prav« je ena izmed mnogih švedskih modrosti (in skrivnosti) dobrega življenja. Hiter življenjski tempo in vsakodnevni neusmiljeni pritiski okolice nas pogosto silijo v različne skrajnosti in iskanje (pogosto tudi prekoračitev) meja svojih sposobnosti, lagom pa, podkrepjen s številnimi življenjskimi smernicami, spodbuja ravnovesje, sozvočje in v ospredje postavlja zmernost in zadovoljstvo s tistim, kar imaš. Lagom se poleg zdravja in dobrega počutja, pogumno spušča na področje hrane, zabave, lepote, mode, dela, poslovanja, denarja in financ ... Lagom seveda ne ponuja odgovorov na čisto vsa vprašanja, v resnici gre za luksuzno miselnost, ki lahko nastopi šele, ko so naše osnovne potrebe ustrezno zadovoljene, pa vendar nas prav ta miselnost lahko iztrga iz kreppljen pretirane potrošnje in oblikuje v bolj čuječa bitja, ki delujejo v sozvočju s svojimi telesi in potrebami ... > RENATE RUGELJ

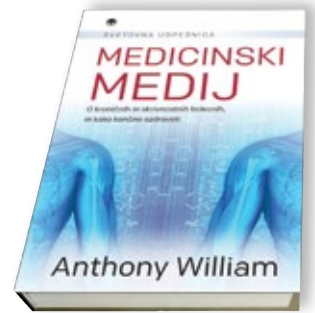
ANTHONY WILLIAM

MEDICINSKI MEDIJ

O kroničnih in skrivnostnih boleznih, in kako končno ozdraveti

prevod: Jernej Zoran

Primus, 2019, m. v., 347 str., 29,90 €

Že vse od rosnih otroških let je Anthony William, avtor te svetovne uspešnice o zdravljenju kroničnih in skrivnostnih bolezni, čutil, da je drugačen. Že od rosnih let ga namreč skozi življenje spremlja glas oziroma Duh, kot je Anthony poimenoval višjo esenco, ki je ves čas ob njem. Sprva ga je želel preslišati, a kasneje je spredel, da je njegovo življenjsko poslanstvo v pomoči ljudem po vsem svetu. Na podlagi številnih uspešno rešenih primerov bolnikov, ki so vse dotlej, dokler ga niso obiskali, trpeli za raznimi boleznimi – ali pa jih je splošna medicina razglasila za zdrave, čeprav njihove bolezenske tegobe v resnici niso izzvenele –, je pripravil knjigo, ki bo v veliko pomoč in olajšanje številnim bralcem. Avtor namreč v njej natančno predstavi niz kroničnih in tudi skrivnostnih bolezni, za katere splošna medicina ne pozna zdravlil in razlag, vse skupaj podkrepi s primeri svojih klientov, ob koncu pa natrosi še obilico koristnih nasvetov za (samo) zdravljenje. Anthony namreč predobro ve, da je več kot devetdeset odstotkov bolezni psihičnega izvora, zato zdravju »duše in srca«, kot poimenuje psihično počutje, v svojem knjižnem delu nameni veliko pozornosti. Vsekakor gre za nadvse dragoceno knjigo, tudi zato, ker dandanes z Anthonyjem, tem neverjetnim medicinskim medijem, sodelujejo številni ugledni strokovnjaki s področja medicine, ki ga močno spoštujejo in s tem še dodatno potrjujejo moč njegovega poslanstva. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

TINA BONČINA

IZGORELOST

Si upate živeti drugače?

Mladinska knjiga, zbirka Most, 2019, m. v., 256 str., 24,99 €

Zdravnica in psihoterapevka Tina Bončina se je v tej knjigi sistematično lotila vseprisotne bolezni sodobnega časa in se odločila raziskati sindrom izgorelosti, prikazati njegov nastanek,

opozorilne klice telesa, sprožilce in posledice, ki jih utrpita telo in psiha. V prvem delu nazorno razloži, kaj vse zmore človeško telo, v drugem pojasni, do česa pride, ko se naše baterije izpraznijo, v tretjem pa predstavi korake za nov začetek. V sodobno zastavljenem in oblikovanem priložniku, bralcu v razmislek ponuja tudi splošen seznam dejavnikov, ki vplivajo na kakovost življenja. Prepričana je, da se z ustrezno spremembo življenjskih rutin, v vzpostavljanem novih vzorcev dela in počitka, ob pomoči psihoterapevta, ter s spremenjeno prehrano in telesno aktivnostjo, s pogorišča izgorelosti lahko dvignete kot feniks iz pepela. > RENATE RUGELJ

ANDREAS VON RÉTYI

MOČ SAMOZDRAVLJENJA

prevod: Valerija Hozjan

Ara, 2019, m. v., 286 str., 19,90 €

Avtor, ki je sam že v otroštvu izkusil strašno diagnozo in se je ta čez mnogo let ponovila na drugem telesnem organu, je oba raka premagal s pomočjo volje in nepojasnjenega čudeža. Zato o vzpostavitvi mehanizmov samozdravljenja in njihovih uspehih govori iz prve roke. Terapije so tako individualno raznolike in celovite, da bi lahko o njih napisal še veliko knjig. Najpomembnejša pri samozdravljenju je notranja naravnost bolnika, ki določa, katere metode boja proti bolezni pridejo v poštev. Avtor v večini opisuje bolnike z rakom, ki so z močjo samozdravljenja čudežno okrevali in glede na svoj slog življenja ubežali smrti za različno število let. Von Rétyi ne zanika in ne odsvetuje klasične medicine ter načinov zdravljenja, opozarja pa na neizmeren, čudežni potencial moči, ki ga premoremo za pomoč pri ozdravitvi drugih in sebe. > SONJA JUVAN

spletna knjigarna

www.mojaknjiga.si

sandra@mojaknjiga.si • 040 36 44 33

#mojaknjiga

Sandra Pohole, s. p. Kovačeva ul. 8, Cerenceca

Aljošo Bagolo sem prvič videl pred kakimi dvajsetimi leti na enem od oglaševalskih festivalov, ko je še ves mlad in razborit razlagal o eni od svojih reklamnih kampanj. V naslednjih letih je postal eden najprepoznavnejših in velikokrat nagrajevanih slovenskih ustvarjalcev oglasnih sporočil. Dvajset let kasneje smo doživeli njegov knjižni prvenec, v katerem nas je seznanil z izgorelostjo, ki jo je pridobil z delom v tem poslu, in kako se je soočil z njo. Ker se z avtorjem pozna že dolgo časa, sva se med pogovorom tikala.

»Izgorelost sem sprejel in sklenil, da me ni prišla porazit, ampak preobrazit!«

ALJOŠA BAGOLA

KAKO IZGORETI

... in vzeti življenje v svoje roke

Mladinska knjiga,

2019, pt. v., 360 str., 27,99 €

Bukla: Kako bi proces nastajanja knjige primerjal s tem, ki ga opravljaš dnevno, torej delo v oglaševanju?

Bagola: Ker sem izurjen tako v pripovedovanju zgodb kot v ustvarjanju v stresnih okoliščinah, mi je uspelo knjigo napisati v za marsikoga zelo zahtevnih razmerah. Tipkal sem pred službo, pred sestanki, med čakanjem hčerke, da konča balet, in v lokalu na Trubarjevi, na kateri že celo leto ropotajo delovni stroji. Če za dober spanec potrebujem skorajda laboratorijske pogoje, pa lahko pišem tudi v vrtincu tornada (smeh). Tudi petnajst let pisanja in oddajanja kolumn v zadnjem hipu je pripomoglo k temu, da sem si v celoti zaupal in v ustvarjanju neverjetno užival.

Bukla: Ustvarjanje knjižnega prvenca torej ni bilo ne vem kako stresno?

Bagola: Če v ustvarjeno damo količkaj sebe, bo v procesu vedno prisotno nekaj strahu in stresa. Pri tem slednja nista posledica nezaupanja vase, ampak bolj spremljevalca ustvarjalčeve zavzetosti za kakovost. No, včasih se zdi, da je to isti »šmorn«. (smeh) Čeprav ljudje poznajo moj stil oglaševanja in v oglasnem bloku takoj vedo, kateri oglas je moj, pa je knjiga vseeno nekaj drugega. Ko naslovnico oblega tvoj portret od blizu, se na njej razprostira tvoje ime, v njej pa odstiraš svojo dušo, potem do tega ... hja, nisi ravno ravnodušen. Oglasi minejo, knjiga pa ostane.

Bukla: Je vse skupaj trajalo dlje, kot si načrtoval?

Bagola: Nastajanje je bilo kar ekspresno. Mojim kolumnam v Marketing magazinu, kjer sem po izgorelosti svoj kompas s strokovnega usmeril v terapevtsko pisanje, je to branost nemudoma podeseterilo in začutil sem, da tabuiziranost področja duševnega zdravlja potrebuje odstiranje. Rad pravim, da vsak tabu »buta«, zato sem želel, da v tem primeru »buta« na koristen način. Ko sem si dovolj opomogel in povrnil moči, se je tudi ideja o knjigi začela manj sramežljivo slikati v mojih mislih. Ključni zunanji motivator pa je bila Manca Košir, ki me je ob vsaki moji kolumni, ki jo je delila na spletu, še obvezno

pobarala: »Kdaj bo knjiga, Aljoša?« Kot me je to vprašanje doletelo vsakič, ko sva se srečala na ulici. Zato sem po novem letu, kot neke vrste javno zaobljubo in neposredni pritisk samemu sebi, objavil fotografijo sebe med pisanjem s pripisom »Ker se knjiga ne bo napisala sama«. Nato so se začele za knjigo zanimati založbe in, kako krasno, zdaj je na policah.

Bukla: Dobili smo že nekaj knjig žensk o izgorelosti in stresu, sedaj dobivamo še moško plat. Morda za začetek: kakšne nauke glede dela si prejel preko vzgoje in družine?

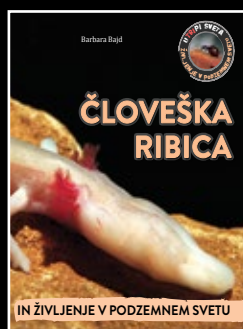
Bagola: Moško duševno zdravje je še vedno tabu tema, čeprav je samomorilnost največji vzrok smrti pri moških, mlajših od 40 let. Za slednje vem, da zagotovo drži v Veliki Britaniji, a tudi pri nas dinamika ne more biti bistveno drugačna. Alkoholizem, odvisnost od drog, digitalne odvisnosti, depresija, samomorilnost itd. – vse to je nemalokrat skrajna posledica dolgo neobravnavanih težav zaradi moške nezmožnosti spregovoriti o sebi in svojem počutju. Obveza, da ostanemo močni in pokončni ne glede na karkoli, se nam zgodi, je včasih zgolj mačistično ignoriranje preprostega dejstva, da smo ljudje bitja s kompleksnim čustvenim ustrojem. In če se moški lotimo popravila vsakega stroja, se pa »popravil« svojega čustvenega ustroja v velikem loku izogibamo. Tudi moj oče je bil deloholik, ki je čustva po davnem izročilu večinoma tiščal v sicer zelo pogumnih prsih. A paziti moramo, da pogumno ne postane pogubno. Zato se mi pri sodobni obsesiji s fitnessom zdi žalostno, da v življenju ne uporabljamo res pomembne mišice – svojega jezika.

Bukla: Lahko na kratko poveš svojo zgodbo o izogrevanju?

Bagola: Lahko jo poskušam povzeti precej univerzalno. Najprej uživaš v svojem talentu in zalogah neskončne energije. Nato si ob uspehih optaš vedno več obveznosti, predvsem tiste od drugih, se podrediš pričakovanjem, predvsem tistim drugim, in tudi ko ugotoviš, da si ne delite istih vrednot, vztrajno ignoriraš dejstvo, da te to resno izčrpava. Zato povratno zanko skleneš tako, da se pred tem skriješ, po navadi tako, da se še bolj vržeš v delo. To sedaj postane tvoj pobeg, a življenju ne moreš pobegniti. Čeprav se trudiš, da bi ti dovoljkrat nastavilo ogledalo, upajoč, da se v njem končno pravilno uzreš, je na eni točki primorano pred tebe postaviti zid. Ko se pobiraš s tal in ocenjuješ škodo, si želiš, da bi korekcije v življenje vnesel pravočasno, a ugotoviš, da je po točki prepozno zvoniti. Nato se potrpt, pobit in upognjen kot notredamski zvonar za nekaj časa zatečeš v izolacijo. In to v obeh pomenih besede – umakneš se in si začneš ustvarjati notranji oklep, ki te bo ščitil predvsem pred starim sabo.

Hart
založba

Spletna knjigarna:
www.hartpublishing.si,
hartpublishing@gmail.com
+386 (0)41 636 503

NOVOSTI 2019

Aljoša Bagola

Bukla: Kaj se je s teboj začelo dogajati po tem, ko si se zavedal, da boš moral spremeniti svoje življenje? Kako si se lotil spreminjanja?

Bagola: Sprva je bilo peklensko. Počutil sem se, kot da sem razočaral vse okoli sebe, strahovi so bili tako močni, da nisem upal niti verjeti, da si bom lahko kadarkoli dovolj povrnil moči, da bom lahko še naprej skrbel za družino in da bom še kadarkoli vsaj približno tako uspešen. Spraševal sem se, kako vendarle si je lahko takšen superman dovolil postati tako šibek, in očital sem si ignoriranje očitnih znakov in ta življenjski spodrsrljaj. A potem sem ugotovil, da nisem bil šibek, ampak da sem bil predolgo premočen. Izgorelost sem sprejel in sklenil, da me ni prišla porazit, ampak preobrazit. In takrat sem odkril svojo notranjo moč in si jo končno dovolil uporabljati.

Bukla: Kakšen si novi »ti«? Kakšni so tvoji nauki o izgorevanju in okrevanju po njem?

Bagola: Moj notranji superman, ki je prej v vsakem trenutku reševal svet, je sedaj v pokoju, moj novi jaz pa zna postavljati meje, uporabljati intuicijo, se poslušati in prepoznati okolja in ljudi, ki so kompatibilna s mojimi vrednotami. Ko mi radar sporoči drugače, se izločim iz toksičnih odnosov in se ne dovolim izčrpavati. Več o strategijah, taktikah in spoznanjih pa seveda v knjigi. (smeh)

Bukla: Kako se v današnjih časih izogniti izgorelosti?

Bagola: V nekem članku sem bral, da ni več vprašanje časa, ali bomo izgoreli, ampak kdaj bomo izgoreli. Seveda je to zelo katastrofična napoved, a priznati si moramo, da smo priča epidemiji. To pa le priča o surovosti in neurejenosti sodobnih odnosov, predvsem tistih s samim sabo.

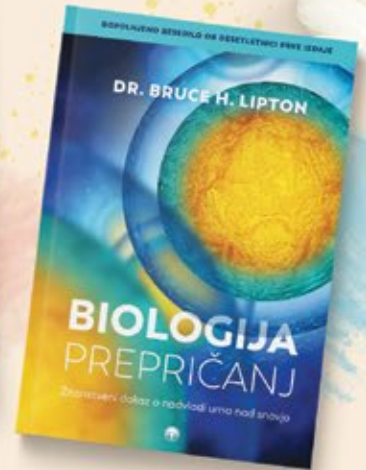
Bukla: To ne zveni optimistično. Kakšno vlogo pa ima pri izgorevanju naša nenehna priklopljenost v digitalni svet, nuja po nenehni prisotnosti, odzivnosti itn.?

Bagola: Sodobne tehnologije so nam pretkano vsilile utvaro, da moramo biti nenehno na razpolago. Ljudje pa nismo ustvarjeni za stalno pripravljenost, ker to ni energijsko vzdržno. Zato je eno izmed mojih ključnih pravil v knjigi tisto, ki pravi »razpolovimo razpoložljivost in podvojili bomo razpoložjenek«. Druga utvara, ki so nam jo vsilile sodobne tehnologije, predvsem družbeni mediji, pa je ta, da moramo biti nenehno srečni. Le tako smo po diktatu algoritmov namreč tudi všečkajlivi. To v knjigi imenujem »optični optimizem«. Dokazano dejstvo je, da sodobne tehnologije ugrabljajo naš biološki ustroj in nas z nenehno manipulativno rekrutacijo pozornosti izčrpavajo dragocene energije, ustvarjajo zaskrbljujoče zasvojenosti in odvisnosti ter resno ogrožajo naše duševno zdravje. Ne le cigarete, predvsem pametni telefoni bi morali priti opremljeni s tistimi strašljivimi opozorilnimi nalepkami.

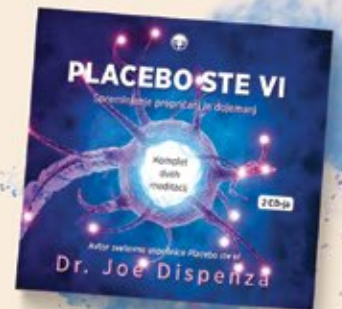
Bukla: Bi se kar strinjal. Boš ostal pri knjižnem prvencu ali morda načrtuješ še kaj?

Bagola: Mislim, da samo s prvencem ne bo šlo. (Čeprav upokojen, si superman v meni v tem trenutku mane roke. A k sreči sedaj tudi ve, da obstajajo meje.)

Spoznajte odkritja sodobne znanosti, ki potrjujejo intuitivne zaznave starodavne modrosti.

Slovenska izdaja dveh meditacij, ki ju je dr. Joe Dispenza ustvaril kot spremljavo k svoji knjigi Placebo ste vi!

Spoznajte številne dragocene zdravstvene skrivnosti Duha iz višjega vira in esence sočutja!

Meditativne pravljice za miren in sproščen spanec, razvijanje domišljije, koncentracije in vizualizacije ter spoznavanje čustev in občutkov!

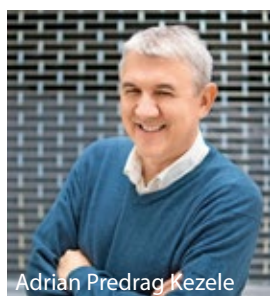

ADRIAN PREDRAG KEZELE

ANGEL POD MASKO

prevod: Nataša Šalaja

Chiara, 2019, m. v., 193 str., 17 €

Adrian Predrag Kezele

Skozi oči tistih, ki gledajo in vidijo s srcem, razumom in očmi, je to zgodba o malem angelu Edvardu, ki je prišel na svet, da bi za vedno spremenil življenja svoje družine in najbližjih.

Spremljamo pravzaprav dve zgodbi. Prva je o Marti in Davorju, ki ži-

vita uspešno, bogato in brezskrbno življenje, dokler se ne odločita za otroka, ki se kar noče spočeti in roditi ... Druga je zgodba o novinarju in pisatelju Josipu, ki mu skrivnostna Dany pošilja nenavadna sporočila, ga vpelje v svet duhovnosti in drugačnega dojetanja in sprejemanja sveta. Josipova naloga je, da napiše zgodbo o malem angelu Edvardu. Ta je bil v Marti spočet ob posebni svetlobi in je prav zato, ker je rojen brez dlani in z bolnim srčkom, poslan, da poučuje. Njegovo življenje traja samo tri leta, a se zanj bori in tako uči svoje najbližje o ljubezni, veselju, iskrenosti in sočutju. To je presenetljiva zgodba o njihovi duhovni preobrazbi in angelu Ediju, njihovem duhovnem vodniku. Njegovo bivanje ni samo mimobežno pojavljanje v prostoru in času. Čeprav ima v srcu luknjico in štrclje namesto ročic, ima moč, da ljubi in objame svet in tiste, ki jim je prišel polepšat življenje. Pretresljivo in iskreno ganljivo zgodbo ter njen nauk bomo bralci nosili s seboj še dolgo, dolgo ... > SONJA JUVAN

SUE JOHNSON

KER IMA LJUBEZEN SMISEL

Revolucionarna nova veda o romantičnih razmerjih

prevod: Jedrt Lapuh Maležič

Primus, zbirka Ljubiti za vedno, 2019, m. v., 356 str., 27,90 €

Po fazi zaljubljenosti in vznesenosti pride do tako imenovane faze streznitve, in partnerja, ki sta zrela in dorasla svojemu čustvenemu odnosu, bosta svojo vez od tu naprej le še poglobljala in dograjevala. Tako približno je slišati v teoriji, praksa pa kaže vse kaj drugega, kar v svojem najnovejšem knjižnem delu potrjuje tudi avtorica tega izvrstnega priročnika za poglobljanje ljubečih odnosov, dr. Sue Johnson, priznana partnerska terapevtka, raziskovalka in univerzitetna predavateljica, ki deluje v Ameriki in Kanadi. Njeno raziskovalno delo se vrti okrog romantičnih razmerij, ki so v današnjem času pred veliko preizkušnjo. Nanje namreč vplivajo številni zunanji dejavniki, narekovani od sodobne družbe, povrhu pa odločilno noto pri oblikovanju odnosa z bližnjimi kroji še posameznikov način navezovanja stikov z najbližjimi osebami, kar ima korenine v najzgodnejšem otroštvu. Ko posameznik ozavesti vse svoje čustvene rane in vrzeli ter jih preseže – kako to storiti, nam avtorica knjige, dragocene tako za psihoterapevte, socialne in pedagoške delavce ter psihiatre kot tudi za laike, nazorno pokaže ob številnih primerih in napotkih za delo na sebi –, lahko začne ustvarjati ljubeč odnos. Do sebe in svojega čustvenega partnerja. Ljudje smo namreč ustvarjeni za ljubeče povezovanje, zato se je vredno (po)truditi za globoke in trdne vezi med nami. Preprosto zato, ker ima ljubezen smisel! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Čudovito darilo za vaše najdražje

ADRIAN P. KEZELE

Avtor več kot 40 knjig z novimi prevodi v slovenščini.

CARL HONORÉ

Nagrajeni novinar, pisatelj in TEDov govornik.

25€

MILAN ROMIH SKOZI TRAVE OBLAKOV

Knjiga avtorja prvenca
Takrat me počakaj, sonce

Gore so močnejše od življenja, močnejše od smrti, od vsega. Kogar začarajo in se ga polastijo, ne more več svobodno dihati, čeprav so prav gore zanj največja svoboda, melodija, smisel, zamaknjenost, poezija in tudi paradoks. O takšnem doživljanju pripoveduje roman Skozi trave oblakov. V njem se ljubezen do gora prepleta z ljubeznijo do prijateljev in dekleta. Avtorjev slog je bogat, razkošen, prepreden z izbranimi prisposodobami, jezikovno prečiščen in estetsko vabljiv. V romanu razvrščene pesmi nam literarno stvaritev še bolj približajo in pomagajo vstopiti v lepoto v čisti obliki.

ZALOŽBA CHIARA

www.zalozba-chiara.si

E: prodaja@zalozba-chiara.si

T: 01/53 41 252 M: 040 614 095

Kjer so
dobre knjige
doma!

25€

MILAN ROMIH SKOZI TRAVE OBLAKOV

Knjiga avtorja prvenca
Takrat me počakaj, sonce

Gore so močnejše od življenja, močnejše od smrti, od vsega. Kogar začarajo in se ga polastijo, ne more več svobodno dihati, čeprav so prav gore zanj največja svoboda, melodija, smisel, zamaknjenost, poezija in tudi paradoks. O takšnem doživljanju pripoveduje roman Skozi trave oblakov. V njem se ljubezen do gora prepleta z ljubeznijo do prijateljev in dekleta. Avtorjev slog je bogat, razkošen, prepreden z izbranimi prisposodobami, jezikovno prečiščen in estetsko vabljiv. V romanu razvrščene pesmi nam literarno stvaritev še bolj približajo in pomagajo vstopiti v lepoto v čisti obliki.

NAJHITREJE DO KNJIGE:

www.skozitraveoblakov.si

MAJA VOVK

ČUDOVITA PRINCESA

Knjiga za deklice ob vstopu v puberteto

ilustracije: Evgenija Jarc

Zavod Iskreni, 2019, m. v., 63 str., 15,90 €

Avtorica Maja Vovk, mati štirih otrok, magistra farmacije in svetovalka za plodnost in naravno načrtovanje družine, že nekaj let izvaja delavnice za odraščajoča dekleta in njihove mame. Na tej podlagi in kot dopolnilo njenih izobraževanj je nastala tudi pričujoča knjiga. Prehod v puberteto in soočanje s številni spremembami, od telesne postave, vonja, teže, kože, hormonov, menstruacije do popolnoma novih občutkov, je izjemno občutljiva faza v razvoju mladega dekleta na poti k odrasli ženskosti. Priročnik Maje Vovk je zato narejen še posebej skrbno in z veliko mero poznavanja tega obdobja. V njem bodo deklice, dekleta, pa tudi njihove mame, našle odgovore in pomoč za celo paleto sprememb, ki jih bodo doletele, z bogato ilustriranimi informacijami pa jih bodo tudi bolje razumele in se nanje ustrezno pripravile. > RENATE RUGELJ

ANSELM GRÜN

KO NE VEŠ VEČ, KAKO NAPREJ

prevod: Ana Virant

Ognjišče, 2019, m. v., 177 str., 17,90 €

Urednik Rudolf Walter je v knjigi različne življenjske situacije in krize ter možne načine soočanja z njimi razdelil na šest vsebinskih sklopov: Družinske drame, razdori in konflikti, Socialni problemi in krize v razmerju,

Pod delovnimi in poklicnimi pritiski, Duševni konflikti in pretresi, Soočen z boleznijo, starostjo, smrtjo in za zaključek Živeti polni zaupanja. Kaj storiti, ko ostanemo brez varnega zavetja obvladljivih odnosov bivanja in upanja? Enotnih navodil ni, vsak išče pot iz nenadne in na videz brezizhodne situacije po svoje. Zaznavati stisko ljudi in jim stati ob strani, jim dovoliti, da upajo iz našega upanja: to daje življenju smisel in mu podeljuje svetost. Vse pa se začne z iskrenim zaupanjem in predanostjo; naloga in odgovornost vsakega posameznika je, da se s krizo sooči in poišče pomoč v sebi in drugih. > SONJA JUVAN

ADRIAN P. KEZELE

SADAŠIVA TANTRA

prevod: Tadeja L. Zupan

Chiara, 2019, m. v., 340 str., 27 €

»To sveto znanje o Sadašiva tantri ni za oči slaboumnih niti za ušesa fanatikov. Če se to znanje preda takšnim, bo v njih vzbudilo bes in nelagodje. Šele odprto srce in svoboden um lahko sprejmeta to šastro (znanje),« piše Adrian Kezele. Kaj sploh je tantra? Kako jo spoznati in komu je namenjena? Avtor že takoj na začetku (in potem še večkrat) pove, da *Sadašiva tantra* ni za vsakogar, čeprav bo zagotovo zanimalo mnoge, kakšne skrivnosti nam tokrat odkriva eden prepoznavnejših duhovnih raziskovalcev in varuh starodavnega znanja, ki je v zgodovini večkrat izginilo in se nato spet rodilo v prebujenih ljudeh, kot je sam. Tantra se ukvarja s telesom, mnogi jo zamenjujejo za jogo; v pravadni Indiji je bila del ljudskih zgodb. Bralcu ne preostane drugega, kot da odpre srce in um ter v notranji tišini prebira sutre Sadašiva tantrine in avtorjeve komentarje ter s pomočjo dviga zavesti kreira boljši svet – zase in posledično za druge. > SABINA BURKELJCA

Preobrazbe iz založbe UMco

Mihaly Csikszentmihalyi

ZANOS

Psihologija optimalnega izkustva

Kaj je tisto, zaradi česar so ljudje zares veseli, da so živi? Katere so tiste notranje izkušnje, ki naredijo življenje vredno?

»Knjiga, ki raziskuje tisto srečno stanje uma, imenovano zanos, ko smo popolnoma zatopljeni v ustvarjalno ali igrivo aktivnost.« – Time

Klasika psihološke literature!

Charlan Nemeth

V ZAGOVOR SVOJEGLAVIH

Pomen nestrinjanja v življenju in pri delu

Knjiga o tem, kako nestrinjanje omogoča kreativnejše in bolj kakovostno odločanje.

Nujno branje za vsakogar, ki živi in dela v skupinah ter si želi živeti in delati bolje.

Ko vsi razmišljamo enako, v resnici ne razmišlja nihče.

Gail Saltz

MOČ RAZLIČNOSTI

Vez med duševno motnjo, nadarjenostjo in genialnostjo

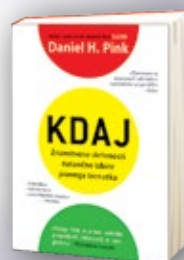
Preučuje razmerje med motnjami, ki lahko predstavljajo oviro za uspešnost, in velikim potencialom, ki se skriva za njimi.

Robb Wolf

NAVEZANI NA HRANO

Kako razvezati vaš apetit, izgubiti odvečne kilograme in ostati zdrav

»Temeljni vodnik za povrnitev in ohranjanje zdravja.« – David Perlmutter

Daniel H. Pink

KDAJ

Znanstvene skrivnosti natančne izbire pravega trenutka

Kdaj vstajati in kdaj počivati? Kako zaključiti začete projekte? Uporabno in inspirativno!

Naročila sprejemamo: • 01/520 18 39

• knjigarna@umco.si • na spletni strani: www.bukla.si

Knjige založbe UMco so na voljo tudi v boljše založenih knjigarnah.

FRANCIS S. COLLINS

JEZIK BOGA

Znanstvenik predstavlja dokaze za verovanje

prevod: Leon Jagodic

Celjska Mohorjeva družba, 2019, m. v., 291 str., 28,50 €

... vprašanja so pomembnejša od odgovorov ...

Avtor knjige, verujoči znanstvenik, ki je znan kot vodilni raziskovalec DNA, predstavlja miselni okvir, s katerim želi doseči celovit pogled, v katerem se medsebojno dopolnjujeta znanost in vera. Natančneje – znanosti prepušča naravno stvarnost, vendar z omejitvijo, da ni zmožna poseči v nadnaravno, božansko sfero. Knjigo, v kateri predstavlja svoj celoviti pogled, začne z lastno potjo od ateista do verujočega, s prelomnim trenutkom, ko se je zavedel, da obstajata univerzalni moralni zakon in absolutna resnica, ki sta ga prepričali o obstoju boga, in ko je izkusil osrečujoče hrepenenje po nečem, kar je višje. Išče pa tudi odgovore na vprašanja dvoma, kot na primer, zakaj je v imenu religije storjeno toliko slabega in zakaj ljubeči Bog dopušča trpljenje. Nato se v osrednjem delu knjige loti velikih vprašanj človeške eksistence: nastanka vesolja in človekovega mesta v njem ter nastanka življenja na Zemlji. Nizanje dejstev in dokazov verujočega in znanstvenika se tu izostri, zgosti ter tesno preplete. Ta del knjige izziva natančno branje in premislek. Tu se bodo polarizirala mnenja in kresale iskre bralcev, rušili dokazi in po drugi strani očitalo premalo vere, čeprav avtor zelo pogosto z besedami sv. Avguština opozori, da so vprašanja pomembnejša od odgovorov – ki jih še nismo našli ali pa jih tudi nikoli ne bomo imeli. In prav v zastavljanju teh vprašanj je združevalna os knjige. > MAJA ČREPINŠEK

MIRA DOBRAVEC

Z VSAKO SMRTJO SEM DRUGAČNA

Družina, 2019, t. v., 253 str., 21,90 €

Vprašanje smrti je (tudi) v sodobnem času ena najbolj perečih tem, za katero se zdi, da je kljub hitremu pretoku raznoraznih informacij in odpiranju številnih vprašanj še vedno redko naslovljena ali pa se ob njej znajdemo v nekakšni tesnobi. Avtorica pričujoče knjige se je ob smrti moža pridružila skupini za (samo)pomoč *Dober dan, žalost* in na podlagi izkušenj v njej spisala besedila, ki se ukvarjajo pretežno z vprašanjem žalovanja. Delo, ki ga sestavljajo različni razdelki, ki sodijo k tematiki, zaznamuje verska prizma (in tako je pogosta tudi vpeljava besedil z versko tematiko), vendar je v svojem bistvu dovolj splošno, da je lahko v pomoč vsem žalujočim, ne glede na ideološko provenienco. Če nas ne prepričajo splošni razmisleki o žalovanju, nas morda zgodbe iz delovne skupine, če nas ne prepričajo niti te, pa nam ostanejo še čisto praktične naloge, ki jih je najti na koncu knjige. > ALJAŽ KRIVEC

JEN BRICKER, SHERYL BERK

VSE JE MOGOČE

prevod: Klementina Logar

Družina, 2019, m. v., 163 str., 19,90 €

Biološka starša sta Jen Bricker, drobno dojenčico, ki se je rodila s štrcljema namesto nog, pustila v porodnišnici. Niti imena ji nista dala. In vendar je otrok, ki se je rodil na videz

hudo deprivilegirana, na življenjski poti prejemal ljubezen, podporo in prijateljstvo številnih ljudi. Optimistična mladenka, ki verjame, da ni ovir, ki jih ne bi mogli premagati, je postala zračna akrobatka, pisateljica in motivacijska govornica. Potuje po svetu in navdihuje tisoče ljudi. Ona je tista, ki ji Nick Vujicic zaupa vabila za nastope, kadar jih sam ne more sprejeti. Oba verjameta, da ima njuno življenje poseben namen, ki mu služita, da njuna invalidnost ni napaka. Oba sta zmožna svoj žar in vero prelati na dvorano ljudi, odpreti srca, zbuditi v ljudeh najboljše, jih opogumiti, napolniti z vero in spodbuditi, da vztrajajo in zaživijo bolj polno. Knjiga je navdihujoča prvoosebno napisana pripoved o Jenini poti. Vabi nas, da del poti prehodimo z njo. > MAJA ČREPINŠEK

MAURIZIO DE SANCTIS

MALI PRINC USMILJENJA

ilustracije: Andrea Bulzomi

prevod: Andrej Turk

Ognjišče, 2019, m. v., 112 str., 19 €

Že na naslovni strani simpatične knjižice lahko preberemo, da so v njej zbrane zgodbe za odrasle z otroškim srcem. Namesto da bi avtor, sicer duhovnik iz reda pasionistov, doktor dogmatične teologije ter diplomirani psiholog in teolog, o usmiljenju pisal s stališča teoloških razprav, je – po tem, ko je srečal Malega princa – ustvaril kratke, nežne zgodbe o ljubezni in prijaznosti. »Knjižico je priporočljivo hraniti v dosegu otrok ... Strogo je prepovedana odraslim po srcu in duhu!« malo za šalo in tudi zares avtor zapiše že na začetku. Odrasli se namreč moramo večkrat ustaviti v svojem hitenju, tekmovalnosti, precenjevanju svoje »pomembnosti« v svetu pohlepa in brezčutnosti. Skloniti se moramo k majhnim bitjem in drobnim stvarjem, jim prisluhniti in poskrbeti zanje, kadar potrebujejo pomoč. > SONJA JUVAN

V knjigi bo mlada deklica lahko prebrala:

- kaj se dogaja z njenim telesom
- kako se na spremembe pripraviti
- kako začeti pogovor o odraščanju

www.cudovita-princesa.si
064 135 136 • info@iskreni.net

HAEMIN SUNIM

LJUBEZEN DO NEPOPOLNIH STVARI

Kako sprejemati sebe v svetu, ki zahteva popolnost

prevod: Slavica Jesenovec Petrovič, Borut Petrovič Jesenovec

Učila International,

2019, t. v., 271 str., 19,90 €

V času, ki stremi k vsesplošni uspešnosti in produktivnosti, se zdi, da si je skoraj nezaslišano privoščiti nepopolnost. A ta je, kot nas skozi to knjigo navdihuje njen korejsko-ameriški avtor

Haemin Sunim, eden najuglednejših zen mojstrov na svetu, v resnici tako zelo osvobajajoča, da bi si jo morali preprosto »privoščiti« pogosteje, pa naj se sliši to še tako nenavadno ali celo za koga nadvse (pre)drzno! Življenje v nenehni napetosti, obkroženost s številnimi dražljaji od zunaj in znotraj, povrhu pa še kopica čutenj, ki pritiskajo na nas in nam ne pustijo dihati, nam zavirajo ustvarjalnost ter nam kradejo pogum in radost. Da bi presegli vse omenjeno, nam avtor v knjigi podarja svoje številne osebne izkušnje, ki si jih je nabral na potovanju vase in ob delu z ljudmi, zraven pa nam natrosi še kopico spodbudnih misli za vsak dan in različne življenjske situacije. To imenitno knjigo, ki je ozaljšana s prelepimi, pomirjujočimi ilustracijami, lahko prebiramo naključno, kjer se nam pač odpre posamezna stran, ali pa od začetka do konca, stran za stranjo skrbno srkamo misli o skrbi zase (in tudi za druge), o celjenju ran in sprejemanju sveta. Navdihujoče branje za vsakogar! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

... navdihujoče
branje za
vsakogar! ...

JASMIN KIRKBRIDE

VERJEMI VASE

Okrepite si samospoštovanje in se dobro počutite v svoji koži

prevod: Darja Divjak Jurca

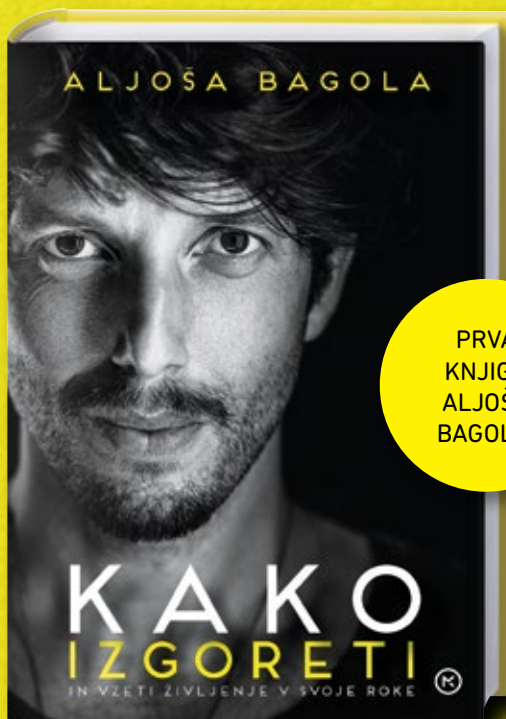
Mladinska knjiga,

2019, t. v., 160 str., 14,99 €

Ali sodite med ljudi, ki se ustrašijo novih izzivov ali situacij in začnete ob tem takoj razmišljati, da jim zagotovo ne boste kos? Morda v vsakem pripetljaju, ki vam pride na pot v življenju, vidite le najtemnejše in najslabše? Ali pa imate občutek, da ničemur, s čimer se soočate, niste kos? Če ste na vsaj eno vprašanje odgovorili trdilno, obstaja precejšnja verjetnost, da imate nizko samospoštovanje in ne zmorete verjeti vase. Da, tega si ne morete povrniti kar čez noč, poudarja tudi avtorica te knjižice, polne spodbudnih besed in navdahnjenih misli, ki vas bodo korak za korakom, nežno, pa vendar prepričljivo, popeljale k drugačnemu načinu razmišljanja in celotnega bivanja. Vzroki za nizko samospoštovanje najpogosteje tičijo v vzorcih, pridobljenih v otroštvu, a to še ne pomeni, da jih ni mogoče spremeniti. Z vztrajnim delom na sebi, s spreminjanjem negativnih misli v pozitivne in številnimi drugimi koraki, opisanimi v tej knjižici, lahko zacelimo stare rane, spremenimo svoje mišljenje in se na koncu odenemo s plaščem samospoštovanja. Ko se enkrat podamo na takšno (novo) pot, ni več vrnitve; okrepljeni z novimi navadami in svežimi mislimi bomo kos prav vsemu! Naj se potovanje vase in v lepše življenje torej začne! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

... naj se potovanje
vase in v lepše
življenje torej
začne! ...

PRVA
KNJIGA
ALJOŠE
BAGOLE!

RAZPOLOVITE RAZPOLOŽLJIVOST IN PODVOJITE RAZPOLOŽENJE

Preberite navdihujoče življenjske zgodbe in nevsakdanja razmišljanja o tem, kako se lahko učinkovito spoprimate s podivjanostjo sodobnega sveta ter si povrnete umirjenost in optimizem.

Vse materialne avtorske pravice so last Mladinske knjige

© Mladinska knjiga

V knjigarnah Mladinske knjige

V spletni trgovini Emka.si

Prek telefona 080 12 05

Mladinska knjiga

Tilka Jamnik je strokovnjakinja na področju mladinske književnosti in branja, magistra bibliotekarstva, zunanja sodelavka MKL, Pionirske – centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo, soavtorica beril in priročnikov za poučevanje književnosti v prvem triletju devetletke, članica Bralnega društva Slovenije, podpredsednica Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS in predsednica Slovenske sekcije IBBY.

Tilka Jamnik je prejemnica nagrade Maryann Manning Mednarodne zveze za pismenost (International Literacy Association)

Bukla: Prejeli ste nagrado Maryann Manning, ki jo vsako leto podeli Mednarodna zveza za pismenost. Bi na kratko predstavili nagrado našim bralcem?

Jamnik: ILA Maryann Manning Special Service Award je pravzaprav priznanje (ni denarna nagrada!), ki ga ILA vsako leto podeli – mislim, da letos petič – »za dragoceni prispevek k pismenosti«. Letos ga je podelila meni, menda sem prva dobitnica iz Evrope. Mojo kandidaturo so vložili in podprli Bralno društvo Slovenije, Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS in Pionirska, center za mladinsko književnost in knjižničarstvo pri Mestni knjižnici Ljubljana. Z njimi sodelujem že ves čas (tri desetletja), kar sem dejavna na področju mladinske književnosti in branja. Sicer pa je uspešnost kandidature najprej odvisna od vlagateljev, ki prepoznajo in nominirajo osebo, ki se je po njihovem mnenju izkazala s svojim strokovnim znanjem, dolgoletnim neumornim in ustvarjalnim delovanjem na področju pismenosti; potem pa seveda od komisije pri ILA, ki vse prejete nominacije natančno pregleda, točkjuje po določenih kriterijih in potem na koncu izbere prejemnika ali prejemnico. Obvestilo o nagradi je prišlo 30. maja, podelitev je bila 12. oktobra v New Orleansu ... in zdaj je kipec tudi že tukaj!

Bukla: Kaj prejetje omenjene nagrade pomeni vam?

Jamnik: Nagrade sem zelo vesela! Sodelavkam in sodelavcem iz prej naštetih ustanov sem hvaležna za kandidaturo, predstavili so me kot »neumorno promotorko branja in dobrih knjig«, nagrado sem dobila »za vseživljenjsko

delo, predanost ter izjemne dosežke na področju pismenosti«. Toda hvaležna sem jim predvsem za dolgoletno sodelovanje, plodno in žlahtno, brez katerega bi ne mogla biti uspešna in zadovoljna pri svojem delu.

Bukla: Ali se bo z njo kaj spremenilo?

Jamnik: Pri meni se bo samo od sebe spremenilo s prihajajočimi leti (smeh). Saj vendar veste, kaj pomeni priznanje za vseživljenjsko delo! Toda iskreno rada bi delala naprej na svojem področju, dokler bom lahko, kar pomeni, da me bodo vabili k sodelovanju in delovanju. No, za mladinsko književnost se že lahko zanimam brez sodelovanja, ampak za promocijo le-te in za spodbujanje branja pa potrebujem vabila, zaupanje, strokovne izzive ...

... branje je vrednota za posameznika in za družbo kot celoto ...

Bukla: Ali menite, da je pri nas in v svetu dovolj nagrad, ki jih lahko prejmejo bibliotekarji in bibliotekarke?

Jamnik: Nagrad in priznanj za bibliotekarje, promotorje branja in druge, ki posredujemo literaturo (potencialnim) bralcem je seveda veliko manj, kot je literarnih nagrad. Ustvarjanje se veliko bolj ceni kot posredovanje. Toda predvsem pri delu z mladimi, z družinami in v medgeneracijskih skupinah vidim, kako zelo pomemben je primeren izbor knjig, prepričljiva predstavitev, topla spodbuda ... Tudi v medijih nam namenjata veliko manj pozornosti kot pisatelj, ilustratorjem in prevajalcem. Zato sem vam pa toliko bolj hvaležna za tale kratki intervju, resno!

Bukla: V zadnjem času se čedalje več govori o spodbujanju branja pri vseh starostnih skupinah. Kakšni so vaši prihodnji cilji glede spodbujanja branja v Sloveniji?

Jamnik: Delala bom predvsem na področju spodbujanja družinske pismenosti in medgeneracijskega branja. Odrasli se ne

Tilka Jamnik

zavedajo dovolj pomena dobro razvite pismenosti in tudi ne pomena branja leposlovja, ki lahko prispeva k bolj kakovostnemu življenju. In ne nazadnje, otroci morajo videti odrasle, da berejo, sicer branje povezujejo le z obveznim šolanjem. Skoraj tri četrtine osnovnošolcev bere v prostem času (za bralno značko), medtem ko odrasli ... hm, saj veste, no, podatki so znani ... Družinsko in medgeneracijsko branje pa ni le skupno usvajanje znanja, modrosti in izkušenj človeštva, ampak tudi medsebojna izmenjava mnenj o prebranem, spoznavanje drug drugega, poglobljanje medsebojnega razumevanja itd. Zato sta pomembna npr. kampanja *Beremo skupaj* in letos že *Drugi nacionalni mesec skupnega branja*. Branje je vrednota za posameznika in za družbo kot celoto.

Bukla: Ker je to tudi sejemska številka Bukle, nam povejte, česa se najbolj veselite na 35. Slovenskem knjižnem sejmu?

Jamnik: Veselim se novih knjig, raznih prireditvev in bralnih spodbud, sejemskega vzdušja in množice bralcev. Še prav posebej pa podelitve nagrade in priznanj, ki jih Slovenska sekcija IBBY že desetič zapored podeljuje za izjemne dosežke na področju promocije mladinske književnosti in branja. To se bo zgodilo na tradicionalni skupni prireditvi Slovenske sekcije IBBY, Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS ter revije *Otrok* in knjiga – na prireditvi z naslovom *Tudi letos beremo skupaj*. ☺

Tilka Jamnik in sodelavke: Savina Zwitter, Petra Potočnik, Darja Lavrenčič Vrabec, Manca Perko, Veronika Rot Gabrovec, Ida Mlakar Črnič in Ani Andželka Korošec.

Janja Vidmar

IDA MLAKAR ČRNIČ

TU BLIZU ŽIVI DEKLICA

ilustracije: Peter Škerl

KUD Sodobnost International, zbirka Gugalnica,
2019, t. v., 24 str., 19,90 €, JAK

Ida Mlakar Črnič

Priznam, da me slikanice kot knjižna oblika kombinacije besedne in vizualne komponente z izjemo zadnjih let nikoli niso kaj prida pritegovale. Pripomogle niso ne bogate ilustracije ne zveneča imena ne pohvalne recenzije. Skupaj s stvarno literaturo so pri meni capljale daleč zadaj za obilico odličnih romanov za mladino in odrasle.

Toda zadnja leta se na področju slikaniške produkcije dogajajo zanimivi preobrti. Medtem ko smo v mladinski problemski literaturi že vrsto let priča temam, kot so disfunkcionalne družine, homoseksualnost, smrt, duševne motnje, bolezni, alkoholizem, družinsko in medvrstniško nasilje itd., so slikanice veljale za področje, v katero je problemska nota zašla bolj poredkoma.

Danes kakovostne problemske slikanice z večplastno ubeseditvijo bolečih tematik, četudi so namenjene najmlajšim bralcem, odlično nagovarjajo zrelejšega naslovnika. Kako tudi ne, navsezadnje so otroci strpni, odprti, dovetni in brez predsodkov. Slednje jim odrasli vcepljamo malone po tekočem traku, nato skušamo privzgojene stereotipe in napačne predstave pri njih odpraviti s pomočjo poglobljenih umetniških besedil.

Slikanica pisateljsko-illustratorskega tandema Ide Mlakar Črnič in Petra Škerla je tesnobo presunljiva družbenokritična refleksija o ranljivosti in socialni izključenosti v današnji sprevrženo razslojeni družbi.

Avtorica mojstrsko umesti nevidno deklico brez omembe vrednega imena v kraljestvo brezskrbnega otroštva dveh princesk, ki pravzaprav samo reflektirata ravnodušnost in ponarejeno širokogrudnost odraslih v svojem okolju.

Zgradba slikanice je razpeta čez koledarsko okostje dvanajstih mesecev, v katerih spremljamo odzive princesk z urejenim in petičnim pedigrejem na osamljeno sošolko, ki jo resnično opazita šele, ko izgine iz njunih življenj, šole in začasnega naslova stare hiše, v kateri je umazano in pretesno za princeske.

V ospredju teče večinoma neizprosno otroško naštevanje meril, po katerih dekličine značilnosti zadostujejo kvečjemu za

spletično, za princesko nikoli. Ne pozabimo, otroci so naše ogledalo.

V ozadju tudi po zaslugi izjemnih ilustracij spremljamo podobo dekličine osamljenosti. Z izjemo mame in brata v življenju nima nikogar in skorajda tudi ne ničesar, kar bi zbudilo zanimanje družbe zanjo. Nihče natančno ne ve, koliko takšnih nevidnih in neslišnih otrok, ne nujno ravno begunskih, je med nami, medtem ko glasno zatrjujemo vsi vseprek, da gre za otroke.

... presunljiva družbenokritična refleksija o ranljivosti in socialni izključenosti ...

Ne, ne gre za vse otroke. Nikoli ni šlo in nikoli ne bo.

Zato princeski z velikodušnim odstopanjem ponošenih oblačil in odsluženih igrač ne rešujeta ničesar, temveč zgolj utrjujeta dekličin brezupni položaj. Če si brez svoje sobe, igrač, prijateljev in lepih oblačil, napreduješ do spletične. In še do slednje se prebiješ le, če je to po volji princeskam.

Sredi koledarskega leta deklica izgine skupaj s svojo družino. Vendar ne povsem. Za njo ostane mapa z risbami. Bogata mavrica vsega, kar kljub pomanjkanju tvori njeno življenje. Morda je na šolskih fotografijah nevidna, toda v resnici je ljubljena.

Po njenem odhodu princeski v slikanici k sreči sprevidita, da je blizu njiju živela deklica, ki je v sebi skrivala dragocen zaklad. Morda bosta prihodnjic pozornejši.

V zgodbi je ravno prav besed, podprtih z izvrstnimi ilustracijami pridušenih, malone spranih barv, da dekličina mavrica zažari vedno znova šele v bralcu.

5. novoletni
knjižni sejem
Mesta knjige

**Knjige
pod**

jelkami

Nova Gorica

17.-20. 12.

Slovenska sekcija IBBY desetič zapored podeljuje priznanja za izjemne dosežke na področju promocije mladinske književnosti in branja. Prejemnike je izbrala komisija v sestavi dr. Dragica Haramija, Marija Prelog in Kaja Bucik Vavpetič in potrdil izvršni odbor Slovenske sekcije IBBY.

Podelitev je bila na Slovenskem knjižnem sejmu, na pisateljskem odru, v petek, 29. novembra 2019, na prireditvi z naslovom *Tudi letos beremo skupaj*, tradicionalni skupni prireditvi Slovenske sekcije IBBY, Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS ter revije *Otrok in knjiga*.

Nagrada in priznanja slovenske sekcije IBBY 2019

NAGRADA SLOVENSKE SEKCIJE IBBY: ANJA ŠTEFAN

Anja Štefan je pisateljica, pesnica in pripovedovalka, ki v svojih delih nagovarja mlade bralce z jasnimi, prečiščenimi jeziki in izbranimi tematikami. Njena besedila so bila doslej prevedena, predelana v lutkovne predstave, ilustrirajo jih najboljše slovenske ilustratorke, njene pesmi pa so doživele uglasbetev. Izšlo je že več kot četrta milijona njenih knjig, saj njena dela doživljajo ponatise. Anja Štefan aktivno deluje na področju promocije mladinske književnosti in ima za

seboj več kot 1300 nastopov v vrtcih, šolah in kulturnih ustanovah. Njeno občinstvo sestavljajo tako mladi kot odrasli. Sodeluje s številnimi podporniki bralne kulture (npr. z Bralno značko in Pedagoško fakulteto v Ljubljani) ter izvaja samostojne delavnice in predavanja za vzgojiteljice, knjižničarke, pripovedovalke in druge. Že več kot 25 let sistematično dela za ponovno oživitev slovenskega ljudskega slovstva in spodbuja prepisovanje izročila ter izdajanje zbirk slovenskih ljudskih pravljic. Leta 1998 je ustanovila pripovedovalski festival Pravljične dne in ga vodila 20 let.

Anja Štefan

PRIZNANJE SLOVENSKE SEKCIJE IBBY: MAJA LOGAR

Maja Logar je od leta 2000 vodja službe za mlade bralce v Mariborski knjižnici; že vrsto let je aktivna na področju spodbujanja bralne kulture, zlasti med mladimi bralci. Tvorno deluje na področju smernic za razvoj mladinskega knjižničarstva, hkrati pa ima pomembno vlogo pri povezovanju mladinskih knjižničarjev v splošnih in šolskih knjižnicah. Skrbi za povezanost področja in trajnostno sodelovanje z ustanovami, ki se ukvarjajo z branjem mladih (npr. Sekcija za mladinsko knjižničarstvo pri ZBDS, Zavod RS za šolstvo itd.). Dva mandata je bila članica žirije za večernico, dolga leta je že članica uredniškega odbora revije *Otrok in knjiga*. Sodeluje v različnih bralnih projektih ter pri oblikovanju in izvedbi strokovnega izpopolnjevanja učiteljev in knjižničarjev na področju mladinske književnosti. Pripravlja razstave ilustracij, vodi pogovore z mladinskimi ustvarjalci in pomaga pri pravi Pravljičnega dne, sodeluje na strokovnih posvetih in piše članke s področja mladinskega knjižničarstva.

Maja Logar

PRIZNANJE SLOVENSKE SEKCIJE IBBY: VODNIKOVA DOMAČIJA POD VODSTVOM ZAVODA DIVJA MISEL

Vodnikova domačija je pod upraviteljstvom zavoda Divja misel v literarni prostor Ljubljane prinesla številne dogodke in vsebine, povezane z branjem, pisanjem in pripovedovanjem. Domačija se je povezala z domačimi in tujimi založniki, ustvarjalci in strokovnjaki s področja knjige in ustvarja bogat program za različne starostne skupine. Predvsem izstopajo dogodki za otroke in mlade, ki spodbujajo k branju in promovirajo mladinsko književnost, na primer redni nedeljski otroški program Nedelce in odrske produkcije, ki temeljijo na knjigah in gostujejo tudi po drugih slovenskih kulturnih domovih. Vodnikova domačija organizira dva knjižna festivala: aprilski Festival angažiranega pisanja Itn. za mlade, ki je ena redkih literarnih vsebin, namenjena starejši mladini, ter junijski Otroški knjižni festival. Domačija se povezuje tudi z drugimi ustanovami, predvsem v okviru festivalov (Pripovedovalski festival, Bobri itd.).

PRIZNANJE SLOVENSKE SEKCIJE IBBY: PROJEKT KNJIGOVANJE DSP

Projekt sta leta 2015 zasnovali Aksinja Kermauner in Nina Kokelj, poteka pa v okviru Sekcije za otroško in mladinsko književnost pri Društvu slovenskih pisateljev. Pri izvedbi projekta sodelujejo številni posamezniki (večinoma člani Sekcije za otroško in mladinsko književnost), pa tudi nekatere ustanove, npr. Javna agencija RS za knjigo, Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS in Slovenska sekcija IBBY. Izdelava lutk na temo najljubših knjižnih junakov, ki so

nato predstavljene na skupnem srečanju, gotovo spodbuja branje med mlajšimi (zlasti v vrtcih in nižjih razredih OŠ, pa tudi na višji stopnji OŠ). Vključeni učenci prejmejo knjižne nagrade in se srečajo s pisatelji in pisateljicami v prostorih DSP. Sodelujoči se predstavijo tudi na knjižnem sejmu, kar je širša spodbuda k bralnim aktivnostim za mlade bralce.

BORIS KARLOVŠEK

ANABEL

ilustracije: Marta Bartolj

Marleys, 2019, m. v., 190 str., 19 €

Družinsko idilo šestošolke Anabel, odlične učenke in priljubljene sošolke, čez noč uniči prihod uniformiranih mož, ki vklenejo njenega očeta in ga zaradi suma prekupevanja z drogo odvedejo v preiskovalni zapor. Ta dogodek povsem ohromi krhko deklico in v šoli na lepem ne zmore več zbrano slediti pouku. Ko se nato zlomi pod težo prehudega bremena, ji na srečo na pomoč priskočita skrbna razrednik Stane in šolska psihologinja Ana. A dekličinih težav tu še zdaleč ni konec: ko novica o domnevnem prekršku Anabelinega očeta pricurlja v medije, se za deklico šele začne prava kalvarija! Povrhu izkoristi njeno silno stisko devetošolec Tijan, ki se s skupino fantov psihično spravi nanjo. Pretresljiva zgodba, zapisana izredno občutljivo, prinaša dragocen vpogled v številne aktualne teme sodobnega časa, v katerega nismo ujeti le odrasli, ampak posledično tudi otroci. Avtor se spretno izogne kakršnemu koli moraliziranju, pa vendar preko odlično izpeljane zgodbe (po)nudi bralcem obilo možnosti za poglobljen razmislek o temah, ki marsikdaj še vedno veljajo za tabu. Toplo priporočamo v branje vsem generacijam! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

ANTONIO FERARRA

FANT, TI VENDAR ZMOREŠ!

prevod: Mojca Premrl

Ognjišče, 2019, m. v., 132 str., 11,90 €

Srednješolec Lucio je obseden s smrtjo, navdušen pa je tudi nad igranjem v gledališču, knjigami in filmi, še posebej tistimi s prizori smrti, mrtveci in duhovi. Že zdavnaj se je navadil, da ga imajo vsi za čudaka, in še dobro, da mu v svetu osamljenosti, v katerem domuje tudi na moč odtujena starša, stoji ob strani sošolec in prijatelj Palček. Ko se Lucio nekega večera vrača od njega, naleti na mestnem mostu na Anno, prelepo žensko srednjih let, ki želi napraviti samomor. A Lucio ji to prepreči, saj kot strastni amaterski igralec prepričljivo uprizori epileptični napad. Kasneje splete Anna z njim prav poseben prijateljski odnos, ki med drugim temelji na dejstvu, da jo Lucio spominja na njenega v nesreči preminulega najstniškega sina ... Tankočutna in kakovostna knjiga, mojstrsko prepredena tudi z izvrstnimi humornimi nitmi, vabi v (notranji) svet odrasčajočega Lucija in nas postopoma spoznava z vsemi njegovimi strahovi ter (samo)izpraševanji o življenjskih vrednotah, tudi o pogumu, ki glavnemu junaku naposled odpre nov pogled na svet v njem in okrog njega! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

KATHERINE APPLIGATE

DREVO ŽELJA

prevod: Veronika Rot Gabrovec

Ocean, 2019, t. v., 172 str., 24,99 €

Rdeči hrast že dolgo ni več mlado drevesce. Tih opazovalec sveta šteje že 216 krogov letnic. Ljudje mu pravijo Drevo želja. Zato, ker je davno nekoč osirotela irska mladenka naj

privezala košček blaga z željo, da bi imela nekoga, ki bi ga lahko ljubil in bi ljubil njo. Uresničilo se je, in od tedaj imajo ljudje navado, da ga enkrat na leto ovesijo s svojimi željami. Modro drevo njihove želje razume, kot razume marsikaj, kar je človeškega. Tudi to, kako je pri srcu Samari, osamljeni deklici, ki si želi prijateljstva dečka iz sosednje hiše. In to, kako se počuti Samarina družina, ker je nekdo v stari hrast pred njihovim novim bivališčem vrezal velikanski napis »Spokajte!«. Nekdo v soseščini noče muslimanske družine. Drevesa se ne vtikajo v zadeve ljudi, a hrast prelomi vse zaveze. Tudi zato, ker se zaveda, da ga bodo ljudje kmalu podrli. Poetična knjiga bralca zaziblje v razmislek o življenju z umirjeno pripovedjo, sugestivnim ritmom besed in modrih misli, ki brišejo čas in tisto, kar na videz razlikuje ljudi, živali in rastline. Primerna je za bralce vseh starosti. > MAJA ČREPINŠEK

MARY JENNIFER PAYNE

DOVOLJ!

prevod: Brigita Orel

Miš, 2019, t. v., 131 str., 23,95 €

Pretresljiva zgodba o petnajstletni srednješolki Lizzi, ki na svojih krhkih ramenih nosi pretežko breme. Pred štirimi leti ji je umrl oče in njena mama se je zlomila. Pričela je popivati in se družiti s preštevilnimi moškimi ter jih voditi domov. Lizzi mora zato skrbeti še za mlajšega brata Charlija, ki je zaradi spodvitega stopala delno invaliden in zato še bolj ranljiv. Zgodba dobi strašljive razsežnosti, ko se v njihov dom preseli mamin ljubimec Dean, sadist in sociopat. Ustrahuje vso družino, in ker bi Lizzi rada zaščitila Charlija, nase prevzame Deanove zlorabe: tepeže, grožnje in celo brutalno posilstvo. Po tem sprevrženem dejanju se Lizzi odloči, da ima dovolj. Ima sicer fanta Fahada, ki pa mu starši in vera ne dovoljujejo, da bi za Lizzi in Charlija bolje zaščitil. Mama ji ne verjame, zato Lizzi pomoč zase in psičko Trixi poišče pri babici, očetovi mami. Deana pa obsede morilski bes ... Zgodba se bralca še posebej dotakne zato, ker je večinoma napisana v sedanjiku: zdi se nam, da smo del nje, čeprav le kot opazovalci, ki spodbujamo Lizziin pogum in dramatično bitko s časom. > SONJA JUVAN

POSLANICA: Mednarodni dan knjige za otroke – 2. april 2020International children's book day – 2nd April 2020

Slovenska sekcija IBBY je »sponzor« 2. aprila 2020! Poslanico z naslovom *Lakota*

po besedah je napisal Peter Svetina, plakat je ilustriral Damijan Stepančič, ki si je zamislil tudi vabilo k praznovanju v obliki kocke. Vse gradivo je oblikovala Melita Rak.

S ponosom in veseljem smo gradivo že poslali nacionalnim sekcijam IBBY v 80 držav po vsem svetu. Do 2. aprila bomo imeli dovolj časa, da pripravimo lepo praznovanje. Podobno, kot se črke sestavljajo v besede, besede v povedi in le-te v zgodbe, bomo sestavljali tudi različne bralne prireditve, in to z namenom, da bi povabili k branju

mladinskih knjig čim več bralcev ... Zato je vabilo v takšni obliki, da ga sestavimo v kocko. Iskreno si želimo veliko takšnih dogodkov, ki bodo nahranili z besedami čim več otrok in odraslih ... in jim vzbujali lakoto po še več branja ☺.

Vse in več na:
<https://www.ibby.si/>

Anja Štefan (1969) je vsestranska ustvarjalka, dejavna na številnih področjih. Kadar se mora na kratko predstaviti, rada reče, da »piše pesmi, pravljice in uganke, ukvarja se z ljudskimi pripovedkami in pripovedovanjem«. V resnici počne še mnogo več kot to, saj svojo ustvarjalsko žilico rada izraža tudi v zasebnem življenju, pa najsi gre za risanje po pohištvu, vezenje, »štikanje« in še kaj.

Kadar pogovor nanese na ljudske pripovedke, Anja še posebej zaživi. Strastno jih namreč zbira in ureja že vrsto let, enako strastno jih tudi pripoveduje – pa ne le ljudskih, ampak tudi svoje, avtorske (Anja je poleg vsega omenjenega namreč začetnica pripovedovalskega gibanja na Slovenskem, za njo je več kot 1300 pripovedovalskih nastopov za otroke in odrasle).

Ob 100-letnici rojstva akademika dr. Milka Matičetovega (1919–2014) – ta slovi kot velik častilec ljudskega blaga, ki ga je nabiral in urejal skoraj 40 let – je Anja tako zbrala in uredila kopico najlepših pravljic iz Matičetovove zapuščine in nastala je veličastna zbirka z naslovom *Tristo zajcev*, ozaljšana z imenitnimi ilustracijami nekaterih naših najboljših ilustratorjev. Branje za vse generacije in vse letne čase!

»Urejanje ljudskih pravljic je včasih težje od avtorskega pisanja.«

TRISTO ZAJCEV

Najlepše slovenske ljudske pravljice iz zapuščine Milka Matičetovega

izbor: Anja Štefan

ilustracije: Ančka Gošnik Godec, Zvonko Čoh, Jelka Godec Schmidt, Ana Zavadlav

Mladinska knjiga, zbirka Zlata ptica, 2019, t. v., 274 str., 38,99 €

Bukla: Se morda še spomnite, kdaj in kje ste prvič naleteli na pripovedi iz nadvse bogate zakladnice gradiva akademika dr. Milka Matičetovega? Kaj vas je pri vsem skupaj tako zelo nagovorilo, da ste sklenili, da se boste začeli z Matičetovim gradivom ukvarjati za svojo magistrsko nalogo s področja folkloristike?

Štefan: Z Matičetovimi pripovedmi sem se tako kot mnogi od nas srečala že kot otrok skozi legendarne *Zverinice iz Rezije*. Vendar ta stik ni bil ključen za mojo študijsko pot. Zanj je bilo pomembneje, da sem po diplomi na Inštitutu za slovensko narodopisje srečala takratno knjižničarko Sinjo Zemljič Golob. Če se prav spomnim, me je ona napeljala na idejo, da moram spoznati pravljice, ki jih je zapisal Matičetov. Ko so mi prve prišle pod roke, so me čisto navdušile. Neka drugačna živost je vela iz njih – bile so manj papirnate in polikane kot večina tistih, ki sem jih poznala iz knjig. Nič čitalniško leporečne, čisto naravne v izrazu. To je bilo dovolj, da sem skočila v vodo – ko si v njej, pa plavaš.

Bukla: V spremni besedi vaše najnovejše zbirke najlepših ljudskih pravljic iz Matičetovove zapuščine z naslovom *Tristo zajcev* med drugim izvem, da je bil Milko Matičetov, kot se ga spominja njegova nekdanja sodelavka Fanči Šarf, upokojena kustodinja v Slovenskem etnografskem muzeju, »zelo delaven, a tudi samosvoj in velikokrat nediscipliniran«. Kakšen vtis pa je Matičetov v letih vajinega tesnega sodelovanja napravil na vas?

Štefan: Ko pomislim nanj, mi najprej pride pred oči gosta griva njegovih čisto belih las. Takoj za njo besedi sinička in pšenička iz kratke pesmice, ki mi jo je počasi in že zelo nerazločno povedal zadnjič, ko sva se videla. Milo mi je pomisliti na to, s kolikšno zavzetostjo se je ukvarjal s posebej zanimivimi »ocvirki«, kot je rad rekel sam, iz našega jezika in izročila. Mislim, da ni imel samo znanstvene pameti, ampak zelo močno tudi umetniško. Ta mu je omogočala, da je opazil marsikaj, kar bi (ali je) kdo drug spregledal, pa tudi izražal se je drugače, z več slikovitosti in čustvenega naboja, kot smo tega pri znanstvenem diskurzu vajeni. Res se je težko discipliniral glede časa, obsega in včasih tudi glavne niti svojih razprav. Bil je tako dlakocepsko zahteven do sebe, da svojih študij kar ni in ni znal zaokrožiti in končati. Zato

je, čeprav je delal kar naprej, objavil razmeroma malo monografskih del. A kar je objavil, je zelo dragoceno. V sebi je imel neko prirojeno preprostost, ki mu je gotovo pomagala, da se je lažje uglasil z ljudmi na terenu. Hkrati pa je bil tudi zapleten in zahteven in zato marsikdo ni zmožal sodelovati z njim. Midva sva se dobro razumela, bila sva si naklonjena, in tudi z gospo Vido, njegovo ženo, sva radi poklepetali. Se pa vsak odnos razvija in glede na to, da sem ga obiskovala skoraj dvajset let, je tudi najin zorel skozi različne vrste bližin.

Bukla: Ena najtežjih nalog, ki ste jo imeli ob zbiranju in prepisovanju njegovega zares bogatega gradiva, je bila menda nečitljivost Matičetovih zapiskov in pa težave ob poslušanju ne vedno kakovostnih magnetofonskih posnetkov, ki ste jih potem transkribirali. V času sodobne tehnologije se vse to sliši kot nadvse zamudno početje. Kje ste se najprej lotili dela in kako je sploh potekalo tovrstno zbiranje in urejanje vseh pravljic in povedk?

Štefan: Delo ni potekalo tako, da bi že od začetka imela v mislih takšno knjigo. Počasi in postopoma sem se lotila prepisovanja rokopisov – najprej zaradi svojega magistrskega študija, nato zaradi Matičetovove 90-letnice, sproti pa še zato, ker sem vedno znova iskala dobre pripovedi za lastno pripovedovanje. Knjiga je torej izbor materiala, ki se je nabiral skoraj 20 let. Končni horuk (s tem mislim na dokončni izbor, dokončno dodelovanje ureditve, zadnje vsebinske popravke, spremno besedo, popis virov) pa se je dogajal v zadnjem letu. Delo z ljudskimi pripovedmi je, če si ga naložiš od začetka do konca, zelo zamudno. Želim si, da bi se našlo več ljudi, ki bi imeli potrpljenje in talent zanj. In da bi ga ti ljudje imeli možnost delati. Matičetovova zapuščina je velika in v glavnem še ni prepisana, urejena in objavljena. Še zelo veliko dela nas čaka, morda za več desetletij, da se prebijemo skoznjo.

Bukla: V spremni besedi zbirke *Tristo zajcev* ste omenili, da ste pri delu poleg pravljic, zapisanih v narečjih, ki jih je Matičetov zelo zagovarjal, naleteli še na en izziv: vsebina zbranega gradiva je bila včasih nedosledna ali nepopolna. Koliko vam je bila pri ustvarjanju novejše, razumljivejše preobleke starih ljudskih pravljic v pomoč tudi vaša bogata »pripovedovalska kilometrina«?

Štefan: Gotovo sta mi pomagali tako pripovedovalska kot literarna izkušnja. Zdi se mi, da proces tega dela marsikomu ni čisto jasn. Kaj torej delam? V prvi fazi iščem ljudske pripovedi, ki so mi po vsebini zanimive – torej skozi sito spustim tudi kakšno tako, ki ni najbolje povedana, ima pa dobre vsebinske nastavke, ki jih še nisem našla v boljši izvedbi. V drugi fazi pa z vsako od odbranih pravljic delam tisto, kar pač rabi, da bo lahko živela med današnjimi otroki oziroma med bralci, ki k njej pristopajo s poljudnimi in ne znanstvenimi očmi. Z željo, da bi posegala čim manj, posegam, dokler se mi zdi potrebno (in to velikokrat pomeni po malem še in še). Včasih sem s tem, kar nastane, čisto zadovoljna in si rečem: *Kako je dobra! Kako je živa! Kako nosi naprej!* Včasih pa čutim, da uresničitev pravljice še ni optimalna, da mestoma nima prave moči, da popušča, dolgočasi, a je pač ne znam

Anja Štefan

bolje oživiti. Če je predloga zasilna, je to namreč kar težko. Težje, kot sam napisati novo.

Bukla: V knjigo ste uvrstili tudi nekaj pripovedi, ki jih je objavil že Matičetov sam. Zakaj? Kakšen je bil vaš koncept?

Štefan: Glede na to, da je knjiga izšla ob Matičetovovi 100-letnici in da smo ga z njo želeli počastiti, sva z urednico Ireno Matko Lukan sklenili, da vanjo uvrstiva tudi nekaj pripovedi, po katerih je Matičetov široko znan. Da ob njih ljudje lahko povežejo: *Aha, tega se pa spomnim! Aha, tudi to je zapisal ta isti mož!* Pa še en razlog smo imeli, da smo v knjigo uvrstili nekaj njegovih starejših objav. Namreč: ilustrirala jih je Ančka Gošnik Godec. Ančka je od vseh slovenskih ilustratorjev slovenskim pravljicam najbolj pomagala, da so se na široko zasidrale med ljudi. Na ta način smo se lahko poklonili tudi njej. Poleg Ančke so knjigo ilustrirali Zvonko Čoh, Jelka Godec Schmidt in Ana Zavadlav. Mislim, da se je njihovo delo lepo zlijo v celoto, še posebno, ker ga je tako izbrano uglasila oblikovalka Sanja Janša. In še eno posebnost lahko omenim: Matičetovova hčerka Zarja Koliševski je iz njegovih pisem zelo posrečeno odbrala nekaj odlomkov, skozi katere spregovori tudi Matičetov sam. Veliko se nas je povežalo in prepletlo v delu za to knjigo.

Bukla: Že vrsto let ste svobodna umetnica, kar v teh časih ni vedno najlažja oblika (samo)zaposlitve. So vam kdaj v ne prav rožnatih trenutkih v oporo tudi kakšne prastare ljudske modrosti, ki so aktualne še dandanes?

Štefan: Morda mi je v oporo kar moje delo v celoti. Rada delam to, kar delam. In vem, da imam veliko srečo, da od tega lahko tudi spodobno živim.

Bukla: Ko sva že pri modrostih – zadnja leta so precej »v modi« knjižne izdaje zbirk raznih bodrilnih misli in modrosti za najrazličnejše priložnosti. Ste kdaj pomislili, da bi pripravili zbirko tovrstnega gradiva, ki bi ga posrkali iz za vas najlepših in sporočilno najmočnejših pravljic?

Štefan: Ne rečem, da se v pravljicah tu in tam ne najdejo zaokrožene misli, ki lahko delujejo tudi kot samostojna modrost. Za razstavo o slovenskem pripovednem izročilu, ki jo pripravljamo na Ljubljanskem gradu in ki bo odprta prihodnjo pomlad, sem ravnokar iskala take pomenljive drobce. A če je mogoče, še vedno raje ponujam pravljico kot celoto, kot niz dogodkov, podob, vzrokov in posledic. Modrost je le eden od potencialnih adutov pravljice, ima pa še mnoge druge.

Bukla: Jesensko-zimski čas je kot ustvarjen za pripovedovanje in poslušanje pravljic. Boste zato v prihodnjih tednih bolj aktivni v vlogi pripovedovalke po šolah in drugih ustanovah ali pa, nasprotno, boste v tišini hladnejšega dela leta lažje našli mir za ustvarjanje svojih novih avtorskih del?

Štefan: Pred mano je gostovanje v Švici, potem še par nastopov pri nas, čez praznike in januarja bom pa bolj v miru, da spet sedem k pisanju. Se ga že prav veselim.

SVETLANA MAKAROVIČ

PESMI MUCE POTOVKE

Zbrane pesmi za otroke

ilustracije: Marta Bartolj et al.

Sanje, 2019, t. v., 344 str., 45 €, JAK

V cekar muce Potovke je urednik Žiga Kosec spretno nabral najlepše pesmi iz bogate bibliografije Svetlane Makarovič, od njenih najbolj znanih pesmi iz skoraj ponarodelih pesniških zbirk in proznih del do takih, ki so doslej živele le v radijskih in lutkovnih predstavah ali kot spremljevalni element njenih pravljic in jih v taki obliki beremo prvič. Likovni videz izbranih pesmi so bogato dopolnili najboljši slovenski ustvarjalci, sodelovalo je kar 32 ilustratorjev in ilustratork, ki so vsak po svoje interpretirali zbrane pesmi za otroke. Na sosednjih straneh se tako skoraj skupaj znašli Sapramiška, škrat Kuzma, nagajivi Kosovirji, veвериček Čopko in drugi kosmati in puhasti literarni junaki te velike mojstrice verza in umetniške besede. Že dolgo vemo, da duhovite in pretresljive, pogosto tudi pikre pesmi Makarovičeve niso namenjene zgolj otrokom, saj jih radi berejo tudi odrasli. O Svetlanini poetiki je v spremni besedi razmišljal tudi Boris A. Novak, ki pravi: »Svetlana je eden izmed najosupljivejših primerov umetniškega poliglotizma, na vseh toriščih svojega delovanja pa je dosegla nenadkriljivo mojstrstvo.« > RENATE RUGELJ

SLOVAŠKE PRAVLJICE

ilustracije: Bojana Dimitrovski

prevod: Andrej Pleterski

KUD Sodobnost International,

2019, t. v., 119 str., 24,90 €

Leta 1925 je mladi češki profesor primerjalne zgodovine slovanskih književnosti Frank Wollman prišel na bratislavsko univerzo in se pri svojih študentih in študentkah prepričal, kako živo je še slovaško pravljico izročilo. Pod njegovim vodstvom so začeli obsežno zapisovanje na terenu. V naslednjih desetletjih so zbrali dragocen fond 585 pravljic, toda nato so nemile zgodovinske okoliščine, ki so svet pomračile z vojno, ne le ustavile delo, ampak celo skoraj uničile zbrano gradivo. Prvi natis so zato pravljice iz Wollmanovega arhiva doživele šele v letu 1993, po slovaški osamosvojitvi. Slovenci pa smo s to knjigo prvič dobili slovaške pravljice v knjižni izdaji. Knjiga z nežnimi, folklorno navdahnjenimi ilustracijami obsega cvetober 17 pravljic, ki jih je iz obsežnega fonda po tehtnem premisleku izbral in med seboj uravnotežil, da kar najbolj predstavljajo celoto, Andrej Pleterski. Napisal je tudi poglobljeno spremno besedo z analizo zgradbe, tipologije in posebnosti ter svetovne navezave vsake izmed izbranih pravljic. Pestre in prvinske pravljice, ki dihajo spontano, živo pripoved, bodo očarale otroke, a tudi odrasle ljubitelje te izjemne zvrsti pripovedi, ki s koreninami sega daleč v sivo preteklost človeških civilizacij. > MAJA ČREPINŠEK

α v Priročniku za branje kakovostnih mladinskih knjig

Priznanja zlata hruška 2019

Ko uredniki *Priročnika za branje kakovostnih mladinskih knjig* (MKL, Pionirska) v produkciji preteklega leta iščemo motiv, ki po čem izstopa, imamo občutek, da je večina bolj ali manj intenzivno prisotnih skoraj vsako leto. Toda v nekem trenutku iskanja se neka posebnost izvije in nas »pokliče«, včasih kar zakriči iz množice. Ko se okoli takega motiva zgrnejo naša soglasja, da ga izpostavimo, hkrati že iščemo tudi naslov za *Priročnik* in si pri tem govorimo: naslov mora biti uganka, izzvati mora vprašanja, ker vprašanja rojevajo pogovor, mora pa biti tudi poklon knjigam, ki so nas vznemirile. In na ta način so nastali: *Med tabuji in fantastiko* (2001), *Lov na klone in superjunake* (2002), *Kozmični poljubi vzporednih svetov* (2003), *Pravljlični vrtovi, seznam želja in druge dobre zgodbe* (2004), *Klicarji zvezd* (2005), *Padci in igre* (2006), *O nič, odejah in koncu sveta* (2007), *Polet nad črtasto pižamo ali pogum iz ptičje perspektive* (2008), *Pogled na drugo stran* (2009), *Ozvezdje knjiga* (2010), *Geneze – poti v bistroumne nesmisle* (2011), *Algoritem arene* (2012), *Ekvilibristika branja* (2013), *¿60:40?* (2014), *Človek nejezise* (2015), *Od gnezd do zvezd* (2016), *Odklenjeni kriki* (2017), *Eden je svet* (2018).

In 2019? V prostoru vrednotenih knjig se je tokrat izluščilo znamenje, sestavljeno iz različnih podob: kot arhetip, kot mit, kot prvina, kot družbena nujna preživetja, kot stranpot te nujnosti, kot preobrat vlog, kot lastna pot in vrednost sopotnika, tudi živalskega ... in še kaj. S tem znamenjem so nas nagovorile *Prvotnost* (Lainšček), *Zavetje vode* (Crossan), *Črna vrana* (Vidmar), *Središče sveta* (Steinhöfel), *Atlas mitov* (Moraes), *Kje si?* (Bartolj), *Učiteljica* (Mattiangeli), *Krst pri Savici* (Prešeren, Stepančič) in mnoge druge. Vsaka s kako od naštetih podob, mnoge s prepletom naštetih.

Zato si je naslov letošnjega *Priročnika* nadel podobo iz davnine, α. Podoba bikove glave iz nekega davnega časa, »ko še niso poznali ur« (Feri Lainšček: *Prvotnost*), ki se je postopoma preoblikovala v grško α, nas tako ali drugače še vedno spremlja. Danes je vloga tega znamenja postala univerzalna predvsem v naravoslovnih vedah, v običajnem svetu pa živi kot znamenje prvega, skupaj z znakom Ω pa kot prisposoba za vseobsežnost neke stvari.

Ker letos podeljujemo priznanje zlata hruška že desetič zapored, naj pred predstavitvijo knjig iz produkcije 2018, ki so prejele znak za kakovost in priznanje zlata hruška, rečemo še besedo o vrednotenju teh knjig.

Vrednotenje knjig za otroke in mladino zahteva celovit sistem, ki jih je sposoben pregledovati, sistematično obdelovati in celostno predstavljati (*Priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig*). Če zanemarimo osnovni poučni namen (zgodovinski in aktualni), se mladinske knjige po ničemer bolj ne ločijo od knjig za odrasle kot po tem, da jih odrasli preiščijo zbiramo v zbirko, s katero zmoremo odgovarjati na katerokoli vprašanje, ki ga mladi postavijo o sebi in svetu. Dobre knjige so namreč odraslim pri sobivanju z mladino najzanesljivejša kulturno odprte pomočnice; tudi ko preizkušajo bistrost odraslega, to počnejo odkrito in pošteno. Za vzdrževanje smiselnosti te zbirke pa je potrebno poznati materijo v vseh možnih vidikih. Tako poznavanje (kljub načrtnemu prizadevanju nikoli popolno) zmoro iskati kvaliteto in o njej kaj povedati. Brez tega je lahko vrednotenje zgolj naključno všečkanje, ali bližnjica za konkurenčno, moralistično, sektaško ali ksenofobno cenzuriranje.

Od prib. 1.700 izdaj za otroke in mladino iz leta 2018 (katalog COBISS) smo za ocenjevanje izbrali 770 knjig. Znak za kakovost je prejelo 28 založnikov za 83 novih ali prenovljenih knjig (55 ponatisov je ta znak obdržalo), od tega 24 novih ali prenovljenih izvorno slovenskih (33 ponatisov je ta znak obdržalo).

Podrobnosti o knjižni produkciji za mladino 2018 in njenem vrednotenju lahko preberete v *Priročniku za branje kakovostnih mladinskih knjig 2019*, z naslovom α. (<https://www.mklj.si/prirocnik>)

Slovesna predstavitev založb, ki so za svoje knjige iz leta 2018 prejele znak za kakovost zlata hruška, ter 10. podelitev priznanj zlata hruška bo v **sredo, 27. novembra 2019**, ob 11. uri, v Kosovelovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani.

Za izjemen založniški dosežek so **PRIZNANJE ZLATA HRUŠKA 2019** prejeli ustvarjalci naslednjih knjig:

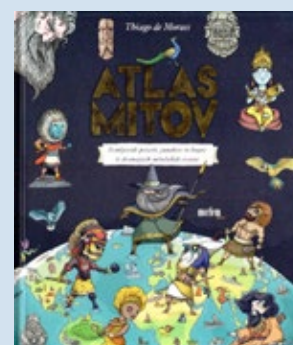
- v kategoriji izvorna slovenska mladinska leposlovna knjiga: **Prvotnost / Feri Lainšček**. Ilustr. Jure Engelsberger. Mladinska knjiga.

- v kategoriji prevedena mladinska leposlovna knjiga: **Pes pa v smeh / Juraj Šebesta**. Prev. Diana Pungeršič. Cankarjeva založba.

- v kategoriji prevedena mladinska poučna knjiga: **Atlas mitov / Thiago de Moraes**. Prev. Mojca Žnidaršič. Morfemplus

- v kategoriji izvorna slovenska mladinska poučna knjiga priznanje ni bilo podeljeno.

IZDAJE (BREZ PONATISOV) IZ LETA 2018, KI SO PREJELE ZNAK ZA KAKOVOST ZLATA HRUŠKA:

SLIKANICE

Bartolj, Marta: *Kje si?*. Miš | 1
 Cankar, Ivan: *Skodelica kave*. Miš | 3
 Davies, Benji: *Babica in ptica*. Zala | B
 Davies, Benji: *Kit v nevihti*. Zala | B
 De Kinder, Jan: *Se v gozdu bojiš, Veliki volk?*. KUD Sodobnost International | B
 Donaldson, Julia: *Pet grdin*. Mladinska knjiga | B
 Dr. Seuss: *Lisica Nogavica*. Mladinska knjiga | B
 Dr. Seuss: *Muc Kapuc*. Mladinska knjiga | B
 Dr. Seuss: *Zelena jajca in krača*. Mladinska knjiga | B
Enci benci na kamenci 4. Mladinska knjiga | B
 Gombač, Žiga: *Gobčko in Hopko*. Miš | B
 Gombač, Žiga: *Moja abeceda*. Miš | B ; 1
 Harms, Daniil: *Si videl leva?*. Miš | B
 Isol: *Lepa Grizelda*. Malinc | 2
 Janikovszky, Éva: *Pred ogledalom*. Miš | 3
 Janisch, Heinz: *»Majhno težavo imam,« je rekel medved*. Zala | B
 Jones, Christianne: *Živijo, adijo, na laži te vedno dobijo*. Celjska Mohorjeva družba in Društvo Mohorjeva družba | B
 Kos, Gaja: *Grdavši in presenečenje*. Miš | B
 Kovačič, Lojze: *Dva zmerjavca*. Mladinska knjiga | B ; 1
 Louise, Zanni: *Adam in medved*. Skrivnost | B
 Mattiangeli, Susanna: *Učiteljica*. KUD Sodobnost International | 1
Medved išče pestunjo. Mladinska knjiga | B
 Milčinski, Frane: *Nanine pesmi*. Sanje | 1
 Mlakar, Ida: *Kako sta Bibi in Gusti zalivala hišico*. Didakta | B
 Parker, Danny: *Monika in Mija*. Skrivnost | B
 Praprotnik-Zupančič, Lilijana: *Zmaji?!*. Mladinska knjiga | B ; 1
 Prešeren, France: *Krst pri Savici*. Miš | 4
 Sparrow, Kerry Lyn: *Noč za navihane*. Zala | B
 Štepančič, Lucija: *Anton!*. Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije | 2
 Štefan, Anja: *7 medvedov*. Mladinska knjiga | B
 Štefan, Anja: *Škratovske oči*. Mladinska knjiga | B
 Thuswaldner, Werner: *Sveta noč, blažena noč!*. Celjska Mohorjeva družba in Društvo Mohorjeva družba | 2
 Wenzel, Brendan: *Vsi so videli mačko*. Grlica | B

ZGOBICE

Dahl, Roald: *Bine in milinci*. Mladinska knjiga | 1 ; 2
 Karlsson, Ellen: *Špagica, ptiček in jaz*. Zala | 1 ; 2
 Kasparavičius, Kęstutis: *Dežela lenuhov*. KUD Sodobnost International | B ; 1
 Kasparavičius, Kęstutis: *Kratke zgodbe*. KUD Sodobnost International | 1
 Konc Lorenzutti, Nataša: *Zvezek in brezvezek*. Miš | 1
 Lagercrantz, Rose: *Mali črni kuža*. Zala | 1
 Lindgren, Astrid: *Vsi mi otroci iz Hrupnega*. Mladinska knjiga | B ; 1
 Morpurgo, Michael: *Sneženi mož*. Miš | B ; 1
 Ogrizek, Maša: *Koko Dajsa v mestu*. Miš | B ; 1
 Prøysen, Alf: *Čajna ženička*. KUD Sodobnost International | B ; 1
 Ribeiro, João Manuel de Oliveira: *Moj dedek, kralj majhnih stvari*. Malinc | 1 ; 2
 Skubic, Andrej E.: *Babi nima več telefona*. Mladinska knjiga | 1
 Skubic, Andrej E.: *Ne bi smel odpreti tistih vrat*. Mladinska knjiga | 1
 Tellegen, Toon: *Sredi noči*. Miš | 1 ; 2
 Vitez, Grigor: *O zajcu, ki se je rad smejal*. KUD Sodobnost International | 1

ZBIRKE PRAVLJIC

Mančkarada. Mladinska knjiga | 1
Petelinček Kratkorepec in druge bolgarske ljudske o živalih. Mladinska knjiga | 1

STRIPI

Boutavant, Marc: *Ariol. 5, Brečna ni od muh*. Zavod VigeVageKnjige | 1
 Morris: *Calamity Jane*. Graffit | 2
 Morris: *Jesse James*. Graffit | 2
 Morris: *Spremstvo*. Graffit | 2
 Morris: *Tekmeci iz Painful Gulcha*. Graffit | 2
 Pilkey, Dav: *Pasji mož. Snet s ketne*. Mladinska knjiga | 2
 Rigano, Giovanni: *Ilegalec*. Morfemplus | 2
 Watterson, Bill: *Ves čas se kaj dogaja*. Didakta | 2
 Watterson, Bill: *Znanstveni napredek je naredil »pok«*. Didakta | 2
 Wirbeleit, Patrick in Uwe Heidschötter: *Škatla. 2, Begomarčki in vremenski čar*. Zavod VigeVageKnjige | 1 ; 2

FANTASTIKA

DiCamillo, Kate: *Čudežno potovanje Edwarda Tulana*. KUD Sodobnost International | 2
 Riggs, Ransom: *Votlo mesto*. Sanje | 3

RESNIČNOST

Cheng, Jack: *Vesolje, me slišiš?*. Mladinska knjiga | 2
 Crossan, Sarah: *Zavetje vode*. Mladinska knjiga | 3
 Dahl, Roald: *Poba*. Mladinska knjiga | 3
 Gleitzman, Morris: *Morda*. Miš | 3
 Green, John: *Neskončen stolp želv*. Mladinska knjiga | 4
 Hosseini, Khaled: *Morska molitev*. Mladinska knjiga | 3
 Lainšček, Feri: *Prvotnost*. Mladinska knjiga | 4
 Molnár, Ferenc: *Dečki Pavlove ulice*. Beletrina | 2
 Pregelj, Sebastijan: *Pri kamnitem stolpu*. Miš | 2
 Steinhöfel, Andreas: *Središče sveta*. Cankarjeva založba | 4
 Šebesta, Juraj: *Pes pa v smeh*. Cankarjeva založba | 4
 Vidmar, Janja: *Črna vrana*. Mladinska knjiga | 4
 Vidmar, Janja: *Elvis Škorc, genialni štor*. Miš | 3
 Yoon, Nicola: *Vse, vse*. Mladinska knjiga | 3

DRAMATIKA

Thorne, Jack: *Harry Potter in otrok prekletstva*. Mladinska knjiga | 2

POEZIJA

Maurer, Neža: *Nekaj zelo zelo lepega*. Sanje | 2

POUČNE KNJIGE

Colombo, Miralda: *Zemljevidi mest*. Učila International | zemljepis | 1
 Jackson, Tom, Tim Harris in Robert Snedden: *Inženirstvo*. Tehniška založba Slovenije | tehnika | 3
 Martin, Marc: *Vse*. Miš | splošno o vedah in znanjih | 2
 Mizielińska, Aleksandra in Daniel Mizieliński: *Zemljevidi*. Mladinska knjiga | zemljepis | 2
 Moraes, Thiago de: *Atlas mitov*. Morfemplus | verstva in mitologija | 2

Bralne stopnje: |A=za najmlajše |B=za predšolske |1=za začetno branje |2=za osnovno samostojno branje |3=za napredno samostojno branje |4=za kritično samostojno branje

ROBERTO SANTIAGO

SKRIVNOST SEDMIH AVTOGOLOV

Nogometastični, knj. 2

ilustracije: Enrique Lorenzo

prevod: Barbara Pregelj

Malinc, 2019, m. v., 286 str., 25 €

Člani španske nogometne ekipe Soto Alto so pred novim izzivom: povabljeni so na mednarodni turnir v mladinskem nogometu, kjer se bodo pomerila najboljša moštva. Mladi španski nogometaši, ki so si nadejali vzdevek Nogometastični, niso najbolj prepričani o svojem uspehu, saj jih že od začetka spremlja precejšnja smola: žreb jim je za prvega sotekmovalca naklonil izvrstno mladinsko milansko moštvo Inter, povrhu pa so morali tekmo odigrati kar v kopalkah in poceni reklamnih majicah, saj so se njihovi kovčki izgubili neznano kam. Šele Interjevi avtogoli, zaradi katerih so Nogometastični prišli v nadaljnje tekmovanje, jih navdajo z optimizmom. A ko kasneje Španci zmagajo tudi v polfinalu, in to zaradi avtogolov nasprotnega moštva, jim začne vse skupaj precej smrdeti. Je mogoče, da je druga moštva nekdo podkupil? Nova knjiga iz serije *Nogometastični* znova prinaša napeto branje, podkrepjeno z zabavnimi ilustracijami, ki so nanzane tudi v privlačni stripovski tehniki. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

ALBERT WENDT

HENRIKIN STREŠNI VRT

Čudež na Zakrivljeni sedmici

ilustracije: Linda Wolfsgruber

prevod: Alexandra Natalie Zaleznik

KUD Sodobnost International,

2019, t. v., 87 str., 19,90 €

Henrika in njen čudaški prijatelj, debeli krovček Hene, stanujeta v večstanovanjski stolpnici z ravno streho. Nekega dne deklica in njen odljudni prijatelj tam najdeta kepico mahu. Na njej kar čez noč zraseta dve nežni brezi. Hene se sprva praska po buči, nato pa prične prinašati lonce, zaboje zemlje in kar je še potrebno, da s Heniko ustvarita strešni vrt. Čudežna zaplata zelenine privabi metulje, nato pa še ljudi: dva dimnikarja, ljubko učiteljico, železnega velikana in fanta, ki se sprehaja po strehah. Nazadnje družčino preseneti divja raca, ki si na strešnem vrtu uredi gnezdo. Toda spodaj v hiši živi stikljiva gospa Ciper, ki kar naprej zamahuje z metlo in škropi s smrdljivimi čistili. Hene trdi, da se je prej pisala Coper, da je prava čarovnica. In tudi je! Čarobna knjiga bralca povabi v vzporedni svet skrivnih vrtov, kjer so barve bolj žarke, vonji bolj dišeči, nevihte bolj divje, ljudje bolj srčni in dogodivščine lepše. > MAJA ČREPINŠEK

IGOR KARLOVŠEK

V UJETNIŠTVU

Ognjeno pleme knj. 2

ilustracije: Marina Gabor

Miš, 2019, t. v., 255 str., 28,95 €

Ognjenovi otroci, pametna Ajda, lepa Mila in divji trojčki Vuk, Vlad in Plamen, se na popotovanju po neznanih krajih vzhodnoevropske ravnice v drugi knjigi znajdejo v mestih in časih, ki jih poznamo iz zgodovinskega romana. Vojska bizantinskega cesarja Mavricija po nesrečnem naključju ujame glavne junake in jih za visokimi zidovi Konstantinopla skuša izkoristiti za svoje načrte, a ponosni potomci slovanskega poveljnika se ne dajo zlahka premamiti. Seveda jih očara najmogočnejše mesto evropskega srednjega veka, a njihova srca so svobodna in bolj kot vse si želijo srečanja z očetom, zato v ujetništvu premeteno skujejo načrt za pobeg. Karlovšku je tudi v drugo uspelo združiti zgodovinska dejstva in družinsko dramo malih junakov v kompleksno pripoved, ki bralca vleče naprej, da komaj čaka nadaljevanj. > RENATE RUGELJ

MATEJA MAHNIČ

NENAVADNI PRIMER NAVADNE MUHE S SLABO KARMO

Mladinska knjiga, zbirka Sinji galeb,

2019, t. v., 256 str., 27,99 €, JAK

Karin je bistra deklica, odlična v šoli, karateistka, dobra prijateljica in najboljša hčerka ločenemu zasebnemu detektivu. Njen ati ravnokar sledi mladi ženi bogatega naročnika, ki sumi, da ima njegova žena drugo. Tu so še čedna policistka, trener v fitnessu, odštekana babica, profesorji in sošolci. Zgodba se zaplete, ko Karin opazi, da fant njegove sošolke v parku prodaja neke zavojčke, očkov bogati naročnik pa sočasno skoraj umre v čudnem naključju. Sta dogodka kako povezana? Napeta mladinska detektivka odpira številne teme. Opozori na varno ravnanje na družbenih medijih, na nevarnost drog in drugih škodljivih substanc, pa tudi na osebne odnose, ki so lahko uničujoči – ali pa sončno lepi, kot je prebujajoča ljubezen. > MAJA ČREPINŠEK

VINKO MÖDERNDORFER

BABICA ZA LAHKO NOČ

ilustracije: Tanja Komadina

Miš, 2019, t. v., 75 str., 26,94 €

Zbirka otroških pesmi Vinka Möderndorferja se potepa med pleničkarji, ki se raje igrajo, kot da bi izgubljali čas na stranišču in jim črka R (L) še drugači svet, ter velikimi otroki, ki so ljubitelji pravljic, že tudi malo zaljubljeni, a se še vedno zvečer najraje stisnejo k babici, ki pozna odgovore na neskončno zaresna vprašanja. Na primer, kaj bo z vnukom, ko babice ne bo več. Zaresni so njeni odgovori, zaresna je babica. Precej je pozabljiva, se pa spominja, da se je nekoč rada vozila s kolesom, in zato poštarju sune kolo, da jo morata poštar in vnuk dolgo čakati, preden se vrne. Zaresna babica ne mara peke piškotov, zobe ima pa brezbolečinske, zato lahko polize toliko žlic marmelade, kolikor se ji zljubi. Poredne in nagajive, ljubeče, iskrive in zaresno očarljive pesmi, ki narišejo nasmeh babicam in vnukom, se ne pustijo ukalupiti ne s temami ne z besediščem. Poigravajo se z rimami, pomeni, sporočili in miselnimi okviri. Ožarjajo svet, v katerem je čisto mogoče, da življenje kdaj teče tudi nazaj. Priporočam! > MAJA ČREPINŠEK

NOVO!

Poživljajoča zgodba, ki spodbuja individualnost, podvomi v prilagodljivost in privzgaja pogum.

www.zalozba-skrivnost.si

MEREDITH BADGER

DEKLETA, FANTJE IN ČEŠNJEVA PITA S ČOKOLADO

prevod: Andrea Potočnik
Skrivnost, zbirka Dekle proti svetu,
2019, t. v., 145 str., 19,90 €

Ni še dolgo od tedaj, ko so se Leni in njeni prijateljici z veseljem pridružile Adamu in drugim fantom pri brcanju žoge, zadnje čase pa se to zdi nekako neprimerno. Anja in Sophie sedaj raje klepetata. Nekega dne se Anja domisli, da bi tekmovala, kateri se bo prvi uspelo s kom poljubljati. Leni se zdi takšno tekmovanje trapasto, saj vendar ni v nikogar zaljubljena. Še dobro, da ji vsak dan napolni trening teka, ob katerem pozabi na vse težave. Na treningu se lahko kot nekoč spet družijo z Adamom. Toda vse se zaplete, ko se tudi Adam prične vesti čudno, na okrevanje po operaciji pa pripotuje babica. Njej ni všeč prav nič, kar počne Leni. Še posebno ne tek, ki kvari žensko postavo. Za Leni sta svetli točki sredi zmešnjave le rastoče prijateljstvo z novo sošolko in bližajoče se medšolsko tekaško tekmovanje. Zgodba subtilno spregovori o prehodu iz otroštva v najstništvo in o tem, kako pomembno je slediti lastnim ciljem. > MAJA ČREPINŠEK

CAT LE BLANC

MISIJA PRINCESA

Čebelja četa, knj. 3
ilustracije: Giuseppe di Maio,
Arianna Florean
prevod: Petra Berlot Kužner
Učila International,
2019, t. v., 99 str., 11,90 €

V tretjem delu *Čebelje čete* mlade junakinje pod krinko dobijo novo misijo. Agencija Čia jih pošilja varovati princeso, ki se zelo rada izmuzne očetu. Mlade bralce bodo navdušile njihove super tehnološke pripravice, ki jih prejmejo za nalogo. Borovnica dobi izpisni fotoaparati, ki ljudem bere z ustnic, Jagoda plezalne slušalke, s katerimi lahko pleza po vsakršni površini, Malina pa nadzorno beležnico, ki se lahko poveže z nadzornimi sistemi. Napravice jim bodo v veliko pomoč, ko jim princesa ne samo pobegne, ampak jo tudi ugrabijo. > URŠKA BRAČKO

ANDY RILEY

EDVIN GIZDALIN IN ZLOBNI CESAR

prevod: Meta Osredkar
Miš, 2019, t. v., 194 str., 25,95 €

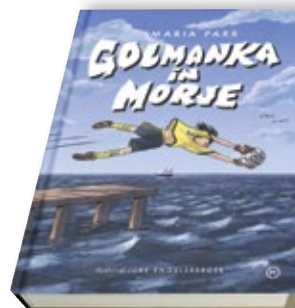

Edvin ni bil navaden devetletnik. Bil je kralj, imel je prestol, krono in debele, zadovoljne podložnike. Kako ne bi bili, ko jim je vsak petek metal sladkarije. Dokler mu ni zmanjkalo žepnine. Fu hu hu hu! Samo na to je čakal zlobni cesar Nurbison, ki je že dolgo prežal na ugodno priliko, da si prisvoji Edvinovo kraljestvo. Edvinove kmete je nemudoma nagovoril k uporabi. Napadli so grad. Edvin, zvesta ministrica Jelka in dvorna norčica Metka so se rešili iz obleganega kraljevega gradu s hojo po vrvi nad šavsajočimi krokodili, kako pa so se v grad zmagovito vrnili, pripoveduje dogodivščina, v kateri se duhovito besedilo prepleta z imenitnimi ilustracijami. > MAJA ČREPINŠEK

MARIA PARR

GOLMANKA IN MORJE

ilustracije: Jure Engelsberger
prevod: Darko Čuden
Mladinska knjiga, zbirka Sinji galeb,
2019, t. v., 232 str., 24,99 €

Norveška avtorica Maria Parr (1981) predstavlja enega izmed najbolj posebnih in iskrenih glasov sodobne otroške in mladinske književnosti, saj svojih bralcev ne zavija v vato, hkrati pa je empatična, ustvarja večplastne like in se ne zateka v klišejske rešitve zgodbenih lokov. V slovenščini smo lahko brali že njeno *Tonjo iz Hudega Brega* in *Vafljeve srčke*, v katerih spoznamo navihana prijatelja Leno in Trileja. *Golmanka in morje* je težko pričakovano nadaljevanje nagrajenih in v skoraj dvajset jezikov prevedenih *Vafljevih srčkov*, naslovna golmanka pa je zdaj že dvanajstletna Lena, ki se ob vrnitvi s počitnic na Kreti spopada z mnogimi težavami. Novi nogometni trener ji ne da prave priložnosti, povrh pa še njen najboljši prijatelj Trile vse preveč pozornosti posveča vsiljivki, Nizozemki Brigiti. Vseeno pa uspe navihancema nadoknaditi vse neumnosti, saj je neustrašna pobalinska Lena vedno pripravljena na nov skrivni podvig. V obdobju enega leta spremljamo njune neverjetne dogodivščine in prigode, vidimo pa ju tudi odraščati, saj se začneta kot mladostnika spraševati o zaljubljenosti in se zavedati minljivosti. Trdno in iskreno prijateljstvo ponovno prestane vse preizkušnje, humorna zgodba z ravno prav skandinavsko obarvanostjo pa še posebej zaživi v sočnem prevodu Darka Čudna in živahnih ilustracijah Jureta Engelsbergerja. > VERONIKA ŠOSTER

... nadaljevanje
nagrajenih
Vafljevih srčkov ...

Terapevtska slikanica, ki otroka pomirja in tolaži. Pojasni mu, da je preko nevidne niti ljubezni vedno povezan z vsemi, ki jih ima rad. Čeprav je ne vidi, jo lahko čuti v svojem srcu in tako v resnici ni nikoli sam.

Svetovna uspešnica, s katero mnogi starši, vzgojitelji, učitelji in svetovalni delavci po vsem svetu pomagajo otrokom pri premagovanju stiske zaradi ločitve, izgube bližnjega, selitve, osamljenosti ali nočnih strahov.

Dokler bo v tvojem srcu ljubezen,
bo v njem tudi nevidna nit ...

Informacije in naročila:

01 519 2000 • 069 639 461 • info@grafenauer.si • www.grafenauer.si

GRAFENAUER

RENÉ GOSCINNY, ALBERT UDERZO
GALSKI JUNAK; VIDEČ

Asterix
 prevod: Špela Žakelj
 Graffit, 2019, t. v., 48 str., 14,95 €/knjigo

Slavna Galija se leta 50. pr. n. š. vztrajno upira veličastnim osvajalcem Rimljanom. Glavni junaki, pogumni Galci, med njimi najbolj znani Asterix, Obelix in Panoramix, se podajajo na različne dogodivščine. V prvi knjigi se morajo spopasti z rimskim vohunom, ki hoče odkriti skrivnost čarobnega napoja, ki jim daje posebno moč. Ko Rimljani ugrabijo čarovnika Panoramixa, z nabritim Asterixom združita moči in jim povzročita nemalo preglavic. V 19. delu pa se v njihovo vas med nevihto zateče videč, ki jim pravilno napove usodo, zato mu začnejo vsi razen skeptičnega Asterixa slepo verjeti, kar seveda ne prinese nič dobrega. Kulturni strip, poln humorja, ironije in domislic, ne bo zasvojil samo mladih, ampak tudi odrasle. > VERONIKA ŠOSTER

ANDREJ E. SKUBIC
TEŽAVE Z ANGELČKI

Trio Golaznikus, knj. 4
 ilustracije: Tanja Komadina
 Mladinska knjiga, zbirka Trio Golaznikus,
 2019, t. v., 72 str., 17,99 €

Z novim šolskim letom Trio golaznikus, Tomaž, Liam in Lija, dobijo novega sošolca. Jaka je čisto v redu, le sramežljiv je. Morda se prav zato njegova mama domisli, da bi nekaj sošolcev povabil k sebi domov na zabavo. Med povabljenici je tudi David, ki o sebi misli, da je velik frajer, ker počne, kar hoče. Sošolcem nalašč uničuje stvari, če se mu zahoče, koga močno udari, ne upošteva odraslih in ne uboga učiteljice. Vsi vedo, da je še prevelik frajer, le njegova mati svojega angelčka slepo zagovarja. David novega sošolca, ki še nima prijateljev, žali in trpinči, učitelji pa se vedejo mlačno, kot da se bo vse uredilo samo. Torej bo Davidu moral pokazati, da tega ne sme početi, Trio golaznikus. Trio, ki se mu na koncu pridruži še Jaka, se domisli imenitne zvijače. Davidove grdobije razkrije pred edino osebo, ki »angelčka« še ni spregledala – njegovo mamo. Iskriava zgodba z odličnimi liki in dialogi o medsebojnih odnosih govori odkrito in brez olepševanja, ob tem pa postavlja jasne in trdne moralne norme. Opredeľuje se za empatijo, tovarštvo, sprejemanje drugačnosti in nenasilno reševanje sporov. Andrej E. Skubic je za knjigo *Babi nima več telefona* iz serije *Trio golaznikus* prejel večernico 2019, nagrado časopisa *Večer* za najboljše izvirno leposlovno delo za otroke in mlade, izdano v preteklem letu. > MAJA ČREPINŠEK

CHARLES M. SCHULZ
ŽOGE SO OKROGLE

Mulčki; Charlie Brown in prijatelji, knj. 10
 prevod: Igor Zwölf
 Graffit, 2019, t. v., 128 str., 16,95 €

CHARLES M. SCHULZ
6 MINUTNE ZGODBE

Mulčki, knj. 2
 prevod: Špela Žakelj
 Graffit, 2019, t. v., 98 str., 17,95 €

10. del *Mulčkov* se začneja pozimi, ko se ptice selijo v tople kraje, Woodstock pa za spremstvo prosi zvestega prijatelja Snoopyja. Ko mu hoče na poti pokazati pasje zavetišče, od koder prihaja, ga čaka presenečenje, in na srečo se Woodstock odloči vrniti k družini Mulčkov, ki so kot vedno prikupni in nabriti. Dobri stari Charlie Brown vztraja z brezupno bejzbolsko ekipo, Sally pa vzpostavi poseben odnos s šolsko stavbo. Prijateljstvo in čari otroštva so v ospredju tudi v šestih 6-minutnih zgodbah, ki so kot zgodbe za lahko noč prirejene za mlajše. Snoopy tokrat kandidira za razrednega predsednika in se s ptičjo družino poda na taborjenje. Dogodivščine Snoopyja in prijateljev pač vedno narišejo nasmeh na obraz. > VERONIKA ŠOSTER

SYLVIE AUZARY-LUTON
LAČNI MEDVED

ilustracije: Michaël Derullieux
 prevod: Esther Daniela Košir
 Hiša knjig, 2019, t. v., 32 str., 19,90 €

Skoki ljubko ilustrirano slikanico spremljamo medveda Martina, ki se med zimskim spanjem nekajkrat lačen prebudi, pospravi lonc medu iz svoje ozimnice in nadaljuje z drnjohanjem. A nekega dne, sredi mrzle zime, ko Martina znova prebudi lakota, medved ugotovi, da od njegovih zalog ni ostalo nič več. Ne bodi len, se odpravi do drugih živali in eno za drugo izprazni tudi shrambe svojih sosedov. Po srečnem naključju pa se Martin skupaj z bralcem nauči, da je treba vrniti, kadar si kaj izposodimo, in ponudi ravno pravišno zgodbico za prihajajoče zimske dni in večere. > ANA KOSIRNIK

Slikanica *12 korakov za okolje* je na Slovenskem knjižnem sejmu prejela nominacijo za Knjigo leta!

Vida
 založba

Zalozba Vida
 Tomšičeva 1, Ljubljana
 valentina@zalozbavida.si

www.zalozbavida.si

TRUDY LUDWIG

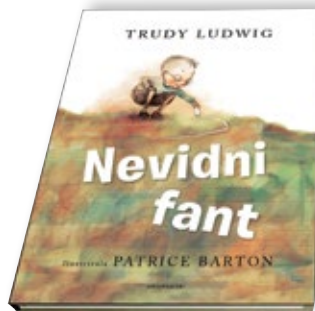
NEVIDNI FANT

ilustracije: Patrice Barton

prevod: Tina Mahkota

Grafenauer, 2019, t. v., 33 str., 21,90 €

Spoznajte Simona, dečka, ki je v šoli popolnoma spregledan. Nihče ga ne opazi in nihče ga nikoli ne povabi k igri, športu, k mizi pri kosilu ali na praznovanje rojstnega dne. Nekega dne pride v Simonov razred novi deček. Simon je prvi, ki je prijazen do novega sošolca, in Julijan je prvi, ki Simona opazi, ga povabi k druženju in mu pomaga izraziti svoj jaz. Topline in srčnosti polna slikanica, ki bralcu s pomočjo mojstrsko uporabljenega jezika ilustracij odpre vrata v doživljajski svet vseh tihih, neopaznih, nevidnih malih in velikih introvertov. > ANA KOSIRNIK

JAUME COPONS

PRIHAJA G. FLAT! V BOJ ZA NAUTILUS!

Arne in pošasti knj. 1 in 2

ilustracije: Liliana Fortuny

prevod: Veronika Rot

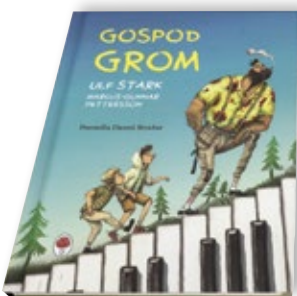
KUD Sodobnost International,

2019, m. v., 129 str., 16,90 €

Arne Orglar, glavni junak serije *Arne in pošasti*, je na prvi pogled čisto običajen fantič, ki ne mara pospravljati sobe, pisati domačih nalog, še posebej spisov, in vedno ušpiči kaj neprijetnega. Nekega dne se mora šolski knjižničarki Emi zaradi vnovičnega neprimerne vedenja odkupiti tako, da ji pomaga spraviti skladišče s knjigami. Med zamudnim delom naleti na zanikno oranžno plišasto igračko, ki se kasneje izkaže za zelo posebno: zna govoriti, prijatelji jo kličejo gospod Flat, in v resnici je knjižni pošastek, ki je skupaj s prijatelji zbežal iz Knjige o pošastih. Arne se na g. Flata čez noč močno naveže, a ta potem na lepem nekam izgine.

Oranžni pliško pa ni edini Arnejev prijatelj: v njegovi sobi se kar na lepem pojavijo še druge knjižne pošasti, ki tako kot g. Flat obožujejo knjige in imajo čudežno moč. Ta jim bo, kot se izkaže v knjigi *V boj za Nautilus*, prišla prav ob reševanju restavracije Nautilus, ki ji zaradi grozne zanemarjenosti in obupnega jedilnika grozi propad. Bo Arneju in knjižnim pošastim uspelo združiti moči in restavracijo vendarle nekako rešiti?

Obe knjigi mlade bralce z zabavno vsebino nagovarjata k razburljivemu branju, ki ga popestrijo tudi odlične ilustracije, vmes nanizane tudi v tehniki klasičnega stripa. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

ULF STARK

GOSPOD GROM

ilustracije: Marcus-Gunnar Pettersson

prevod: Danni Stražar

Zala, 2019, t. v., 95 str., 23 €

Gospod Grom je čisto pravi velikan. Tako vsaj mislita Ulf in njegov prijatelj Bernt, ki soseda opazujeta med delom na vrtu, kadar se hočeta malo prestrašiti.

Dokazov imata veliko: kosmati gorostas nosi havajske srajce in baretko, glavo ima pa plešasto. Rad zbija ptičje hišice in obdeluje svoje gredice. In ob mraku se prikrade k vrtni ograji, da lahko prisluhne melodijam, ki priplavajo iz Ulfovega doma, ko na klavir igra Ulfova mama. Mama ima poleg klavirja še eno ljubezen – gozdno kočico Samoto, kamor se umakne, kadar si zaželi samote. Nekega dne se mama vrne hudo potrta. Na kočico je padlo drevo in jo povsem uničilo. Za nameček se zdi, da je izgubljeno tudi prijateljstvo z Berntom, ker je Ulf neprevidno izčeval njegovo skrivnost. Topla knjiga pripoveduje o razliki med osamljenostjo in potrebo po samoti, o tem, kako se je za prijatelje vredno potruditi in kako pomembno je koga osrečiti. > MAJA ČREPINŠEK

CARLES SALA I VILA

KORNELIJEVA IZMENJEVALNICA NEVERJETNIC

ilustracije Javier Andrada

prevod: Veronika Rot

Zala, 2019, t. v., 158 str., 23 €

Neverjetna, zares posebna knjiga za mlade do 100+, ki ima vse, kar ima dobra knjiga: zanimivo zgodbo, posebne glavne osebe, ki so varuhi svetega v svetu, nepredvidljive obrate, estetsko besedilo, tople misli, mistično čarobnost, dobro, ki na koncu koncev vedno zmaga. Tako verjamemo bralci tudi zaradi takih knjig, kot je ta. Kornelij je poseben človek – s svojo izmenjevalnico neverjetnic želi pomagati ljudem. »Zdi se, da so nekateri ljudje prišli na ta svet zato, da bi ga spremenili; da bi utrlji nove poti in naredili življenje v tem kotičku vesolja še nekoliko bolj posebno,« nam sporoča pisatelj, ki piše zares dotikajoče se. Nekatere knjige so tu zato, da bi spremenile srca ljudi, da bi jih odprle – in to je ena takih. Nujno jo moramo prebrati, saj ima v sebi čarni besedni prah, ki vsakogar, ki ga posuje, za vedno spremeni. In potem lahko v izmenjevalnico prinesemo kaj dobrega še drugim ljudem. > SABINA BURKELJCA

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

www.malinc.si, info@malinc.si

TAD HILLS

KAKO SE JE ROKI NAUČIL BRATI

prevod: Tina Mahkota

Grafenauer, 2019, t. v., 34 str., 21,90 €

Razigrani pikasti kužek, ki si je svoje dneve zapolnil z veselim lajanjem in poskakovanjem, je nekega dne ugotovil, da ne zna brati. Še dobro, da je mimo priletela vztrajna rumena ptičica – učiteljica, ki ga je z branjem napetih zgodbic zvalila v svet črk, pisanja in branja. Kako pa vaš kuža? Že zna brati? Prikupna zgodba in simpatične ilustracije prihajajo iz rok Američana Tada Hillsa in je prva iz serije njegovih stvaritev, ki so dočakale prevod v slovenščino, bralci pa upamo, da ji bodo kmalu sledile še druge. > BETI HLEBEC

LILA PRAP

PTIČI?!

Mladinska knjiga, zbirka Žlabudron,

2019, t. v., 32 str., 17,99 €

Ptice so živali, ki so se v milijonih let popolnoma prilagodile letenju. Njihove kosti so votle in lahke, namesto dlak in lusk imajo perje, da letijo in jadrajo po zraku. Toda vse ptice ne letijo. Pingvini, na primer, plavajo in se potapljaajo. In vse perje ni namenjeno letenju. Pavov rep, na primer, je namenjen razkazovanju izbranki. Slikanica z vizualno močnimi podobami, značilnimi za Lilo Prap, in premišljeno vsebino niza zanimiva dejstva o pticah, zabavna kokošja družina pa po robovih vsake strani komentira vsebino. Otroci bodo hitro ugotovili, da so najbolj modre pripombe piščančka, ki se je komaj izvalil iz jajca. > MAJA ČREPINŠEK

SUSANA ALIANO CASALES

ŠLIK ŠLAK

prevod: Barbara Pregelj

ilustracije: Francesca Dell'Orto

Malinc, 2019, t. v., 28 str., 19 €

Slikanica govori o fantu Pedru, ki izgleda kot deklica in njegovi sestri Valeriji, ki je videti kot deček. Zato Pedra sošolci zasmehujejo, njegove sestre pa se bojijo. Iz drugačnosti se vrstniki

velikokrat norčujejo, ker jih je tega strah, vendar slikanica tudi uči, kako se je treba s tem soočiti in premagati nevidne strahove, saj otroci v resnici sploh niso čisto nič strašno čudni. Zgodba, ki bo najmlajše naučila razumevanja in prijazne strpnosti. Urednica in prevajalka Barbara Pregelj je tako v slovenski prostor slikanic prispevala imenitno delo urugvajске pisateljice, ki še posebej rada ubesedi problemske tematike, kot so nasilje, odpravljanje strahov in izseljevanje. > URŠKA BRAČKO

DITA ZIPFEL

POŠASTKO

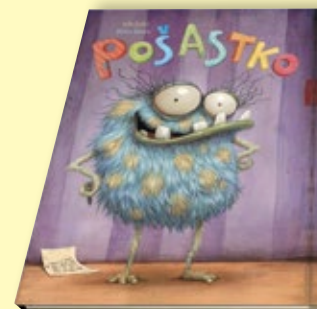
ilustracije: Mateo Dineen

prevod: Alexandra Natalie Zaleznik

KUD Sodobnost International,

2019, t. v., 40 str., 19,90 €

Ustvarjalka in učiteljica Dita Zipfel si je v svoji slikanici zamislila Pošastko, ki se je na Pošastnem treningu 2000 naučil, kako se straši otroke. Zna zavijati z očmi, viseti s stropa in spreminjati glas. Mislil si je, da bo njegova naloga enostavna, vendar se njegov izbrani otrok ni dal prestrašiti, čeprav je Pošastko poskusil vse. Nabrusil je zobe, delal pošastne poglede (ki jih zdaj zna 47!), škripal z vrati in pokal s kostmi. Otrok pa se ni dal, zato se je odločil, da mu napiše poslovilno pismo. Bo mogoče to prestrašilo otroka? Zgodba, ki našim najmlajšim sporoča, da pošasti pod posteljo res niso nič strašnega. > URŠKA BRAČKO

JANE JOLLY

MOŽ S KRATKIMI LASMI

ilustracije: Andrew Joyner

prevod: Barbara Majcenovič Kline

Skrivnost, 2019, t. v., 32 str., 18,90 €

Mož s kratkimi lasmi je imel nadvse rad svojo kratko frizuro, svoje kratke hlače in svoje super kul turkizne škornje. Ampak kadar je šel ven, se je vedno skrtil pod klobuk, dolg plašč in črne galoše. Bolje tako, ker bi sicer ljudje v mestu, ki so sami dolgolasci in dolgohlačniki, za njim kazali s prstom in mu za hrbtom šepetali. To bi bilo strašno! Optimistična slikanica pripoveduje, kako pomembno je slediti svojim sanjam, kako samozavestno in pogumno vztrajati na svoji poti, čeprav je drugačna, kot jo utirajo »vsik« drugi, da ostanemo srečni in ustvarjalni. > MAJA ČREPINŠEK

RICHARD BYRNE

PRIMER TATU, RDEČEGA OD PRAHU

prevod: Gaja Kos

Miš, 2019, t. v., 32 str., 25,95 €

Ko so se pisane krede vrnile s šolskega kosila, jih je čakalo neljubo presenečenje. Nekdo je s table zbrisal skoraj vse, kar so prej lepega narisale! Učiteljica Rdeča je takoj poklicala inšpektorja Modrega, da bo našel hudodelca, ki krade risbe. Modri hitro ugotovi, kako visok je tat, in tudi, da ga bo lahko odkril, ker mora biti zamazan z rdečim prahom. Prikupna zgodba otroka povabi k aktivnemu sodelovanju v igri lovljenja tatu. Najprej z detektivskim odkrivanjem, nato z domiselno zvijačo, nazadnje, ko se vsi spoprijateljijo, pa še z zabavnim športnim tekmovanjem. Slikanico odlikuje drugačnost likovne poudobe kredne risbe na črnih straneh. > MAJA ČREPINŠEK

ANNIE SILVESTRO

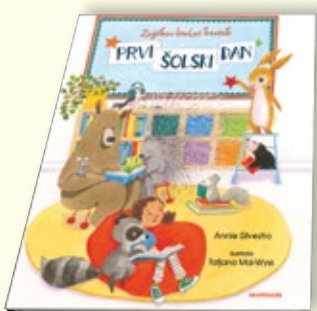
PRVI ŠOLSKI DAN; Zajčkov bralni krožek, knj. 2

ilustracije: Tatjana Mai-Wyss; prevod: Jedrt Lapuh Maležič

Grafenauer, 2019, t. v., 34 str., 21,90 €

Pisana družina zajčkovih prijateljev, s katerimi smo v prejšnji knjigi *Zajčkov bralni krožek* odkrivali čarobni svet knjig in branja, se še vedno vsako soboto navdušeno srečuje v knjižnici. Tja pa prihaja tudi mala bralka in zajčkova prijateljica Katja. Nekega dne mu zaupa, da bo šla kmalu prvič v šolo in da jo skrbi, da si v šoli ne bo našla prijateljev. Zajček je

odločen pomagati prijateljici in tako se skupaj z vso svojo živalsko bralno družino prvi šolski dan odpravi v šolo. Bo Katji vstop v šolo ostal v lepem spominu? Pristrčna, igrivo ilustrirana slikanica ponuja priložnosti in nudi iztočnice za številne pogovore o tem, kako lahko v šoli prav vsak najde nekaj zase in s tem možnost veselja, osebnega razvoja in rasti. > ANA KOSIRNIK

BOŠTJAN GORENC – PIŽAMA

SI ŽE KDAJ POKUSIL LUNO?

ilustracije: Igor Šinkovec

Mladinska knjiga, zbirka Velike slikanice, 2019, t. v., 32 str., 19,90 €

Boštjan Gorenc – Pižama je odličan stand up komik in prevajalec, zadnje čase pa čedalje bolj tudi pisatelj (samo spomnimo se uspešnih *SLOLvenskih klasikov* iz leta 2015). Igor Šinkovec je izvrsten ilustrator, ki ga poznamo iz slikanic, kot so *Krasna zgodba*, *Migiji migajo*, *Telefon ali tisoč stvari* ter mnogih drugih. Ni prvič, da se je s Pižamo podal v slikaniške vode, skupaj sta leta 2017 ustvarila pesnitev *Kaj se skriva očku v bradi*. Tokrat se pisateljsko-illustratorska naveza vrača z novo slikanico, in sicer z razliko od prejšnje, v prozno domišljijem potovanju na luno. V njej spoznamo prijatelja, ki si zgradita raketo za pot na luno, ker ju zanima, kakšnega okusa je. Je iz sira ali bele čokolade? > URŠKA BRAČKO

NICHOLAS OLDLAND

ZALETAVI BOBER

prevod: Mateja Sužnik, Miha Sužnik

Zala, 2019, t. v., 32 str., 21,95 €

Ljubki bober, glavni junak te imenitne slikanice večkrat nagrajenega kanadskega avtorja, kar prekipeva od silne energije – pa tudi od zaletavosti. Vse, česar se loti, postori na hitro in zelo površno in tako je za nameček njegovo delo povsem neučinkovito, celo škodljivo. Zaradi svoje nepremišljenosti in zaletavosti med drugim uniči jez in gozd ter izgubi dragocene prijatelje. Toda potem ga lastna zaletavost nekega dne priklene na bolniško posteljo, kjer ima na lepem obilo časa za tehten razmislek o tem, kako bo spremenil in izboljšal svoje življenje in življenje svojih prijateljev ... Izredno poučna slikanica, ozaljšana s prikupnimi in tudi zabavnimi ilustracijami, očara bralca s preprosto, a vendar globoko zgodbo o pomenu premišljenega ravnanja v vsaki situaciji. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

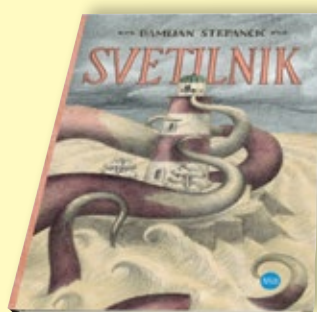
RUTH WIELOCKX

BOŽIČNO DREVESCE

prevod: Maja Jug Hartman

Hart, 2019, t. v., 27 str., 19,90 €

Bliža se božič in skupina dreves na sosednjem hribu nestrpno pričakuje prodajalca božičnih drevesc. Mlajša drevesa pri starejših (in izkušenejših) preverjajo, kako visoka morajo biti, da bi lahko nosila vse lučke in videla vsa darila, pa srečne nasmeh otrok. Najbolj je zaskrbljeno Drevesce, najmanjše med njimi. Prodajalec pride, jih lepo izkoplje in odpelje naprodaj. Največje med njimi navduši župana in postavi ga na mestni trg, eno pristane pri peku, drugega vzame zelenjavar ... le majhnega Drevesca ne kupi nihče. Pozno zvečer se pri trgovcu ustavi belobradi starec, in ker ni na voljo nobenega drugega, kupi pač Drevesce. In tako nenavaden starec malega junaka popelje na nepozabno dogodivščino. > BETI HLEBEC

DAMIJAN STEPANČIČ

SVETILNIK

Miš, 2019, t. v., 36 str., 25,95 €

Damijan Stepančič, priznani slovenski ilustrator, je ustvaril že drugo slikanico brez besed («silent book») z naslovom Svetilnik. Ob knjigi namreč lahko napišemo toliko zgodb, kot je bralcev, pravzaprav še precej več – vsak bralec lahko napiše neomejeno zgodb – odvisno od tega, kdaj mu bo knjiga prišla pod roke in kakšne zunanje in notranje okoliščine mu bodo ob ilustracijah narekemale nove in nove zgodbe.

Sama sem pripovedovanje ob ilustracijah preizkusila na štiriinpolletniku in neverjetno, kakšne miselne predstave in besede je sprožil orjaški ligenj, pa bog morja, valovi, pošasti, morje, barve ... Knjiga ni namenjena zgolj najmlajšim – namenjena je vsem, ki jih zanimajo lastne globine domišljije ter lastna ustvarjalnost. Napišimo torej svojo zgodbo ob *Svetilniku* Damijana Stepančiča – ali celo več njih. > SABINA BURKELJCA

LAČNI MEDVED

Sylvie Auzary Luton

ilustracije
Michaël
Derullieux

19,90
EUR

METULJČEK CEKINČEK

zbirka pesmic
Janeza Bitenca

ilustracije
Karmen Bajec

14,90
EUR

Umazani Berti
in treski!

Umazani Berti
in podgane!

Umazani Berti
in glavni dobitki!

Umazani Berti
in vesoljci!

Umazani Berti
in slava!

Umazani Berti
in groza!

Zbirka **Umazani Berti**
Avtor – Alan Macdonald
Ilustracije – David Roberts

16,90
€/izv.

Podarjamo
promo kodo
GALARNA5
v vrednosti

5€ + gratis dostava

Gratis dostava nad 50 € • Več kot 5500 različnih knjig
• Več kot 1700 otroških knjig • 99 % knjig je na zalogi

Koda velja za naročila v vrednosti vsaj 25 €, do 31. 3. 2020. Uporabite jo lahko v nakupovalni košarici na strani www.galarna.si. Kodo lahko zaradi zakona ZECK uporabite le za knjige starejše od 6 mesecev.

Distribucija Avrora
e: info@galarna.si
t: 040 922 521

všečkajte nas
na Facebooku

WWW.GALARNA.SI

IBAN BARRENETXEA

MIZARJEVA ZGODBA

prevod: Barbara Pregelj
Malinc, 2019, t. v., 44 str., 18 €

Večkrat nagrajeni baskovski ilustrator Iban Barrenetxea (1973) se po zaslusgi založbe Malinc, ki med drugim vztrajno skrbi za izdajanje avtoric in avtorjev iz manjšinskih literatur, prvič predstavlja v slovenskem jeziku. Naslovni junak, spretni mizar Firmin, bralca očara s svojo mirnostjo in vrednotami, za katere si je treba v življenju prizadevati. Za Firmina nobena naloga ni pretežka ali odveč, najsi je treba izdelati kotaleča kolesa, elegantne mize ali popraviti lesenega konjička. Dokler nekega dne na njegova vrata ne potrka sel barona von Bombusa. Bojeviti baron je v bitki izgubil desno roko in mizar naj bi mu izdelal novo, ampak ali ga bo to ustavilo pred nadaljnjim napadanjem sovražnika? > RENATE RUGELJ

... večkrat
nagrajeni baskovski
ilustrator ...

FRANÇOIS HANOZET

ODKLENI TO KNJIGO!

ilustracije: Grégoire Mabire
prevod: Janja Remškar
Grlica, 2019, t. v., 27 str., 16,95 €

Čarovnik Biblius ima grozno težavo. Za vedno bo ostal zaprt v slikanici (on pa se boji teme!), če mu mali bralec ne pomaga do čarobne formule, ki se skriva v eni od knjig. Bibliusu sledimo skozi alkemistični laboratorij v skrivnostne podzemne dvorane, kjer na knjižnih omarah, segajočih od stropa do tal, čaka tisoče knjig. Med njimi končno najdemo tisto, v kateri je čarobna formula. Formulo si mora mali bralec zapomniti in jo ponoviti, sicer je Biblius izgubljen. Duhovita knjiga se spretno poigrava s knjigo kot predmetom in z njeno vsebino, ob tem pa buri otrokovo domišljijo z zgodbo in bogastvom ilustracij, na katerih se bohotijo privlačne podrobnosti. > MAJA ČREPINŠEK

NINA MAV HROVAT

NE MISLI NA SLONA!

ilustracije: Ivan Mitrevski
Miš, 2019, t. v., 40 str., 25,95 €

Ne misli na slona. Nikakor ne misli na slona! Tako pravi zabavna slikanica, nato pa se od prve do zadnje strani poigrava z mislijo na slona, ki se kljub prepovedi vrača črtast, pikčast, vzorčast, s trobcom,

dolgim kot kača, majhen, velik, s sončnimi očali ... Bolj ko se slikanica trudi s prepovedjo, bolj pisane in bolj neubranljive postajajo podobe slona. Avtorica s podporo odličnih ilustracij slona nazorno predstavi mehanizem delovanja vsiljivih misli in vpliv prepovedi na naše možgane. Pozoren bralec bo v slikanici razbral nasvete, kako prevzeti nadzor nad njimi, kako se osredotočiti na novo misel, kako misli odložiti, da si kupimo odmor, kako preprečiti večopravnost možganov in kako prevzeti nadzor nad svojimi mislimi. Avtorica priporoča vadbo čuječnosti, saj ima vsakdo med nami svoje vsiljive misli, svojega slona, ki ga ne bi hotel srečati. > MAJA ČREPINŠEK

KINGA ROFUSZ

DOMA

Hart, 2019, t. v., 30 str., 24,90 €

Branje slikanic brez besedila na široko odpira vrata domišljiji in nudi tako odraslim kot otrokom obilo možnosti za različno interpretacijo. V znanem zavetju domače hiše in dvorišča se mali junak počuti varno in udobno. Rad ima trave in drevesa s pisanim listjem na vrtu, z babico pa sta postavila tudi hišico za ptice. Potem pa se starši nekega dne odločijo za prodajo hiše in družina se bo preselila v mesto. Kako naj si deček v novem okolju poišče varni pristan? Pogreša dom, v katerem je odrasčal, in drevesa in trave in listje ... Morda mu bo pomagala babica s toplim čajem ali pa majhna rastlinica, katere seme je vzkliko v ptičji hišici? Vse to in še veliko več vam povejo čudovite ilustracije večkrat nagrajene madžarske ustvarjalke Kinge Rofusz, ki bo v času knjižnega sejma obiskala tudi Slovenijo. > RENATE RUGELJ

... čudovite
ilustracije večkrat
nagrajene madžarske
ustvarjalke
Kinge Rofusz ...

MIRANDA PAUL

DEVET MESECEV

Preden se otrok rodi
ilustracije: Jason Chin
prevod: Barbara Majcenovič Kline
Skrivnost, 2019, t. v., 32 str., 18,90 €

Družinica, ki jo sestavljajo mama, oče in deklita, ki bo postala velika sestra, pričakuje dojenčka. Veselijo se ga devet mesecev, od zimskih

snežnih dni do pomladi, ki se prevesi v poletno vročino, dokler pozno jeseni ne pride dan, ko končno stisnejo v naročje dojenčka. Knjiga združuje leve strani, na katerih vidimo rast zarodka in nato plodu v realni velikosti, in desne strani, ki lirično prikazuje potek časa pričakovanja – spreminjanje letnih časov in vsakdanjega življenja družinice. Leve in desne strani se povežejo v dvostranske ilustracije, ko je dojenček rojen. Topla in ljubeča slikanica pomaga starejšemu otroku osmisлити čas pričakovanja dojenčka in postopoma sprejeti svojo novo vlogo v družini. > MAJA ČREPINŠEK

LAWRENCE SCHIMEL

LUŽASTA POT

ilustracije: Israel Barrón
prevod: Brane Mozetič
Center za slovensko književnost,
zbirka Aleph,
2019, t. v., 43 str., 20 €

Deček in oče sta se vračala z obiska pri dečkovih starih starših. Ali pri očetovih starših. Včasih so iste stvari videti različne, ker je vse odvisno od zornega kota, s katerega jih gledaš, že na začetku opozori slikanica. Po poti se oče in sin pogovarjata vse mogoče, zato ju blatna in lužasta pot ne moti. Včasih luže zaobideta, včasih prebrodita. Nič zato, če se pri tem umažeta. Nato srečata dekletko, ki želi, da jo prenese čez veliko lužo, da se ne bo umazala. Oče jo molče prenese in odloži, sinu pa to ni prav. Še dolgo pestuje jezo na prevzetno dekletko. Avtor je zgodbo, ki tematsko izvira iz nabora zen zgodb, približal otroškemu miselnemu svetu. Zgodba pomaga ozaveščati in osmisлити vsakdanje dogodke, s tem pa poglobiti otrokovo čuječnost in zavedanje. > MAJA ČREPINŠEK

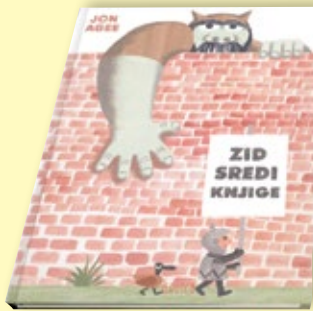
JON AGEE

ZID SREDI KNJIGE

prevod: Janja Remškar

Grlica, 2019, t. v., 42. str., 19,95 €

Kako lepo je stati na tisti strani knjige, kjer je (navidezno) vse mirno in idilično, ter se z izgradnjo še višjega in trdnjšega zidu zavarovati pred vsemi nevarnostmi in grozotami. Tako nekako razmišlja možic iz te knjige, dokler nekega dne »pošast« z druge strani knjige, tiste za zidom, ne podre prepreke in seže po možicu. Ojoj, zdaj je po njem, zdaj je konec varnega in srečnega življenja! Toda, glej ga zlomka, svet je na drugi strani za zidom v resnici povsem drugačen, naslikan je v čisto drugih podobah, kot si jih je prej v glavi risal prikupni možic ... Odlična slikanica navdušuje s svojo sporočilnostjo in bralcem vseh starosti približuje temeljno življenjsko resnico: svet je takšen, kakršen si ga naslikaš, in če si v njem ne zgradiš nikakršnih zidov, je pogled na vse skupaj precej lepši. Zelo poučno branje! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

UROŠ GRILC

IZGUBLJENI SLAMNIK

ilustracije: Anka Kočevar

Škratelj, zbirka Škratolovščine, 2019, t. v., 23 str., 12,95 €

Na Šumberku, zelenem gozdnem grebenu, ki zastira Domžale pred avtocesto, ima svoj brlog prav posebna lisička. Nadvse uglajena gospodična je, saj kot edina izmed živali nosi slamnik. Lep, okrogel slamnik z rdečim svilenim trakom. Tak slamnik je nosila že njena mama, pa tudi njena babica ... Modre živali zato pripovedujejo, da bo Šumberk nekaj posebnega vse dotlej, dokler se bo po njem sprehajala lisička s slamnikom. Toda nekega dne lisičkin slamnik izgine ... Nova pravljica izpod peresa Uroša Grilca, nekdanjega kulturnega ministra, je že peta po vrsti iz serije Pravljično-doživljajske transversale po Slovenji. Po Poti pastirskih škrtov na Krvavcu, Polhovem doživljajskem parku v Polhovem Gradcu, Škratih s Krasa in Poti močvirskih škrtov na Malem placu Ljubljanskega barja je v tej jeseni v domžalskem mestnem gozdu zaživel tudi pravljичni Šumberk. > RENATE RUGELJ

SABINA BUCHWALD

VIKTOR IN SKRIVNOSTNA OČALA

ilustracije: Kristina Krhin

Mohorjeva Celovec, 2019, t. v., 34 str., 22 €

Dečku Viktorju starša takoj po rojstvu nadeneta očala, okrogla s svetlo modrimi stekli, kakršna nosita tudi sama. Imajo posebno lastnost, da se

skozi njeno razločno vidi, kaj je lepo in kaj grdo, kaj okusno in kaj ne, kaj diši in kaj smrdi, in tako naprej vse po vrsti. Tudi Viktor, ko gleda skozi svetlo modre leče, zlahka razlikuje, kaj je resnica in kaj laž, kaj je prav in pravično in kaj narobe. Kadar so sporočila, na primer na tablah v parku, prečrtana, to pomeni tudi prepoved. Ker ima Viktor taka očala, ve, kako in kaj je na tem svetu. Dokler jih med nevihto ne izgubi, najde pa oglata očala s svetlo zelenim okvirom. Skoznje je vse enako kot prej. Ko mama najde prva očala, Viktor novih noče zavreči, saj ugotovi, da jih je izgubila prijateljica Valentina. Potem oba otroka gledata zdaj skozi ena, zdaj skozi druga očala in spoznavata, da na svetu ni vse tako, kot je videti prvi trenutek. > IZTOK LICH

JULIA DONALDSON

LINI IN LAZI

ilustracije: Axel Scheffler

prevod: Nina Dekleva

Mladinska knjiga, zbirka Velike slikanice, 2019, t. v., 32 str., 17,99 €

Na nekem daljnem planetu se je med rubinasto rdečimi Lini rodila mala Meta, med topazno modrimi Lazi pa Bine. Odrasli jima prepovedujejo, da bi se družila, saj vsakdo ve, da so oni drugi čudaki. Toda otroka sta radovedna in brez predsodkov, zato ne mine dolgo, ko se pričneta na skrivaj igrati drug z drugim. In ko odraseta, se zaljubljenca vkrcata v raketo, s katero pobegneta v vesolje. Preostali Lini in Lazi se z drugo raketo poženejo za njima. Na dolgi poti po vesolju med iskanjem ubežnikov spoznavajo različne planete in pisani spekter bitij na njih. Zaljubljenega para sicer ne najdejo, odkrijejo pa nekaj večjega – razlike med Lini in Lazi so nepomembne! Besedilo se zabavno poigrava z zvokom besedišča vesoljčkov in otroka vabi, da ga dekodira. Avtorski par, ki je ustvaril vrsto uspešnic o Zverjascu in Zverjaščku, se tokrat osredotoča na premagovanje predsodkov. > MAJA ČREPINŠEK

ZBIRKA ČEBELICA

Mladinska knjiga,

2019, t. v., 16 str., 14,99 €/knjigo

Otroške pesmi in uganke Vere Albreht (1895–1971), pesnice in pisateljice, ki je doživela obe svetovni vojni, so glas ustvarjalke iz že davno minulega časa. Izrisujejo sliko drugačnega videnja otroštva, drugačnih tem in drugačnega nagovora otrok. In vendar je v njih marsikaj še vedno aktualnega, kar odlično poudarjajo ilustracije Polone Lovšin, ki je izbranim pesmim in uganam podarila nov, sodoben lesk. V otroških pesmih *Nagajivi škratki* si roke in tačke podajajo otroci, škratje, rjavi muc, poštarica gazela, bolna žirafa, kos in siničke, pa tudi lažnivi volk in Bavbav iz temnih kotov otroške sobe. No, slednji pravzaprav ne, ker ga prežene medvedek, ki spi v otroški sobi. Nežne, sončno vesele in tudi malo nagajive pesmice imenitno dopolnjujejo duhovite ilustracije Ane Košir. Nala, naslovna junaki-

• Vera Albreht: *Pridite, pomlad je tu*
ilustracije: Polona Lovšin

• Barbara Menart Senica: *Nagajivi škratki*
ilustracije: Ana Košir

• Ana Kalin: *Nala*
ilustracije: Maša Kozjek

nja »tretje čebelice«, ni prišla iz trebuščka svoje mame kot drugi otroci v vrtcu. Njo je nosila v trebuhu ženska v Keniji. Kako je natanko bilo, ko sta starša prišla ponjo v Kenijo, bi malčica poslušala kar naprej. Mama razume, kaj jo najbolj skrbi – da bi kdo iz njene sedanje družine odšel. Topla zgodba pripoveduje o vsakdanu posvojene deklice, ki živi v srečni, ljubeči družini. Zgodba Ane Kalin v zbirko Čebelic vnaša noto drugačnosti in multikulturalnost, ilustracije Maše Kozjek pa afriško barvitost. > MAJA ČREPINŠEK

TATJANA KOKALJ

PRAVLJICE S TRAVNIKA

ilustracije: Andrej Vojković
Rokus Klett, 2019, m. v., 15 str., 28,50 €

- Čudna reč: pravljica o Mravlji Miji
- Dolgčas na obisku: pravljica o kobilici Karlju
- Rojstni dan: pravljica o pajku Pinu
- Črni strah: pravljica o pikapolonici Poloni
- Vrečka: pravljica o metulju Maju

V zbirki petih kratkih pravljic drobne živali s travnika – mravlja, kobilica, pajek, pikapolonica in metulj – pripovedujejo vsak svojo dogodivščino, v kateri nastopajo prijatelji, ki jih spoznamo v drugih štirih knjigah. Dogodki so na videz preprosti in vsakdanji, kakršne doživljajo predšolski otroci in otroci prvega triletja osnovne šole v skupini vrstnikov, vendar so hkrati pomenljivi, saj morajo knjižni prijatelji razrešiti težave, da bo sobivanje ostalo prijetno. Pikapolonica uči, kako bolje poslušati druge; metuljeva, kako graditi pravi odnos do narave in do lastnine; kobilčina, kako prepoznavati čustva; pajkova se osredotoča na dejanja, ki gradijo dobro prijateljstvo; mravljinca govori o pomenu učenja. Kratke zgodbe, ki so primerne tudi za vajo v branju velikih tiskanih črk, imajo na koncu nagovor staršem, vprašanja, ki so izhodišče za pogovor in predlog za dejavnost, ki otroku pomaga bolje razumeti ter ponotranjiti sporočilo knjige. Dejavnosti obsegajo igro vlog, predloge za skupne igre (brez igrač), zabavno pospravljanje in vodeno vizualizacijo. Čisto na koncu vsake zgodbe pa je modra misel, ki se enakomerno dotakne otrok in odraslih. Na primer: Dolgčas je priložnost za ustvarjalnost. > MAJA ČREPINŠEK

SANDRA WALKSHOFER

SVETA NOČ

Kako je nastala najbolj znana božična pesem sveta: poetična knjiga s slikami in rimanimi verzi za vso družino

ilustracije: Iris Schmidt
prevod in poslovenitev: Adrian Kert
Mohorjeva Celovec, 2019, t. v., 40 str., 16,90 €

Sveta noč je vsekakor najbolj znana božična pesem, ki jo na sveti večer v svojih jezikih vzneseno prepevajo verniki po vsem svetu. Je že ponarodela, tako da le malokdo ve, da ni že »od nekdaj« in da ima znanega avtorja. Za to večino je Sandra Walkshofer napisala besedilo za slikanico – z mislijo, da bodo po poetični knjigi s slikami in rimanimi verzi za vso družino, kot je predstavljena v podnaslovu, najraje segli prav najmlajši. V njej je strnila znane podatke o glasbeno nadarjenem Josephu Mohru, nezakonskem otroku, ki je v pomanjkanju odrasčal v Salzburgu. Ko je postal duhovnik, je odšel v Maria-pfarr, očetovo rojstno vas. Živega je našel samo še deda, ki pa je tudi kmalu umrl. Tam je v žalosti zložil pesem Sveta noč, ki mu jo je v Salzburgu uglašil učitelj Franz Xaver Gruber, prvič pa sta jo skupaj zapela za božič leta 1818. Na Slovenskem so *Sveto noč* v prepesnitvi Jakoba Aljaža prvič zapeli leta 1871 v Trziču. > IZTOK ILICH

KEŠTUTIS KASPARAVIČIUS

VRTNAR FLORJAN

prevod: Klemen Pisk
KUD Sodobnost International,
2019, t. v., 61 str., 19,90 €

Medved Florjan je najboljši vrtnar v Medvedjem kraljestvu, najraje pa ima vrtnice. Izjemno ponosen je na svoje odlično poznavanje le-teh in na številne vrste, ki jih je sam vzgojil. Nekega dne se na tržnici ob Florjanovi stojnici ustavi medvedja kraljica in navdušeno pokupi vse njegove vrtnice, mimogrede pa ga povpraša še o črnih vrtnicah njegovega deda. V veliki vnemi ugoditi kraljičini želji, se Florjan gladko zlaže svoji kraljici ... Kam bo Florjana in z njim celotno Medvedje kraljestvo pripeljalo njegovo trmoglavostno stremljenje po uspehu in priznanju? Zgodba, ki vabi k razmisleku o poštenosti, modrosti in tem, kako je vsak odgovoren za svoja dejanja in s tem za skupno dobro. > ANA KOSIRNIK

CÉLINE CLAIRE

ZAVETJE

ilustracije: Qin Leng
prevod: Mateja Seliškar Kenda
Zala, 2019, t. v., 42 str., 21,99 €

Zavetje je izjemno lirčno napisana, mojstrsko prevedena in z očarljivo mehкими ilustracijami opremljena slikanica, ki spregovori o nekaterih najbolj temeljnih vprašanih sodobnega časa. Zgodba ponuja številne iztočnice za pogovore o strahu pred drugačnostjo, o pomoči, sprejemanju, srčni dobroti in širini duha, ki ni omejena ne s starostjo ne z vrsto in nikakor ne s časom. Brezčasna in še kako aktualna pripoved, ki se dotakne nekaterih večnih vprašanj človeštva. Leta 2018 je prejela nagrado za najboljšo knjigo za mlade bralce po mnenju Kanadskega sveta za mladinsko književnost (Canadian Children's Book Centre). > ANA KOSIRNIK

SHIRLEY WILLIS

POVEJ MI, KAKO HITRO GRE; POVEJ MI, KAJ JE ČAS

serija Brihtni mulci
prevod: Sonja Uran Šinigoj
Grlica, 2019, t. v., 31 str., 16,95 €

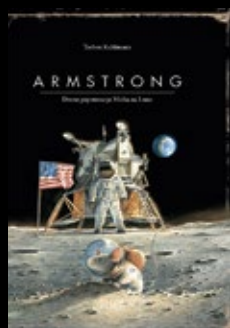
Koncept časa in koncept merjenja hitrosti otrokom ostaneta težje razumljiva vsaj do vstopa v šolo. Še dolgo niso povsem prepričani, ali se je nekaj zgodilo danes ali včeraj;

čas v trgovini s prehrano se jim zdi neznansko dolg, enaka časovna enota v trgovini z igračkami pa mine v trenutku. Tudi fizikalni zakoni so jim uganka. Čemu letalo leti tako hitro in zakaj čofotanje upočasnjuje plavanje? Bogato ilustrirani slikanici osvetlujeta pojem časa in pojem hitrosti nazorno, z več gledišč in z veliko primeri, ki izhajajo iz otroškega izkustvenega sveta. Zastavljata si vprašanja, kakršna bi zastavil otrok, nato pa nanje odgovarjata preprosto, kratko in otrokom razumljivo, s privlačnim besedilom in ilustracijami, hkrati pa tehtno in fizikalno podprto. Odgovori otroku nudijo prvo fizikalno vedenje in ga vabijo, da bi vprašal še več. > MAJA ČREPINŠEK

ZID
SREDI KNJIGE

19,95 €

ARMSTRONG

27,95 €

TUDI POŠASTI
SI UMIVAJO ZOBE!

14,95 €

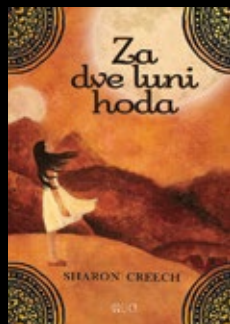
ODHOD!

16,95 €

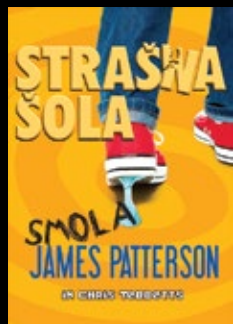
DEKLICA, KI JE PILA
MESEČINO

29,95 €

ZA DVE LUNI HODA

27,95 €

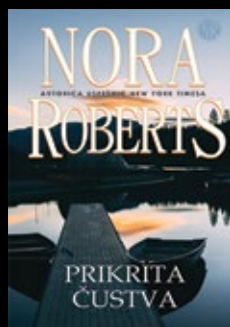
SMOLA

19,95 €

TOTALNO UNIČENJE

17,95 €

PRIKRITA ČUSTVA

34 €

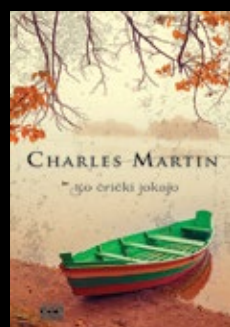
POTEZNA ŠIBROVKA

34 €

DEKLE IZ ROMANA

32 €

KO ČRIČKI JOKAJO

33 €

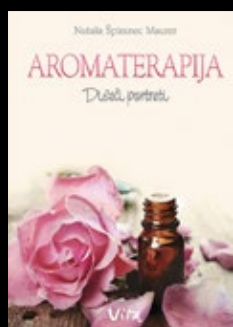
PEČENE PIŠKE

24,95 €

OTROŠTVO
PRED ZASLONI

17,95 €

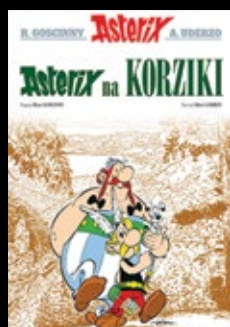
AROMATERAPIJA
DIŠEČI PORTRETI

29,95 €

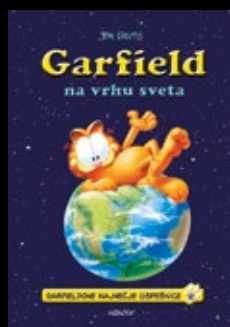
DOJENČEK
NAVODILA ZA UPORABO

14,95 €

ASTERIX
NA KORZIKI

14,95 €

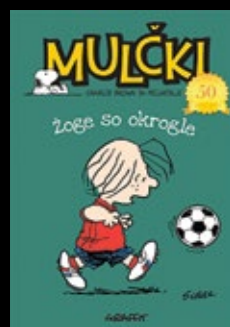
GARFIELD
NA VRHU SVETA

14,95 €

ČUDEŽNO JAJCE

14,95 €

ŽOGE SO OKROGLE

16,95 €

Knjige lahko naročite po telefonu 05 169 90 72, po elektronski pošti narocila@desk.si, ali na spletni strani www.knjigarna.net

knjigarna.net

Knjige z Mesečine

V Hiši sanjajočih knjig in na www.sanje.si

Svetlana Makarovič: Pesmi muce potovke

Velika ilustrirana knjiga zbranih pesmi za otroke

V cekarju, ki ga muca potovka prenaša po svetu, so zbrane pesmi iz pesniških zbirk, pravljic, lutkovnih predstav in radijskih iger Svetlane Makarovič. Prepevajo jih Sapramiška, Korenčkov palček, kosovirji, coprnica Zofka, žaba Regica, pek Mišmaš, Rdeča kapica, lačni krokodil in še mnogi drugi, likovno podobo pa jim je vdihnilo kar **dvaintrideset** odličnih slovenskih ilustratorjev.

Vrhunsko ilustrirano in oblikovano, v trdi vezavi, na 344 straneh, izbranem papirju in s kar dvema sijajnima naslovnicama.

Ob nakupu **Pesmi muce potovke** v knjigarni **Hiša sanjajočih knjig** prejmete lepo knjižno darilo.

Sally Rooney

Markus Zusak

Alma M. Karlin

Ksenija Benedetti

Christelle Dabos

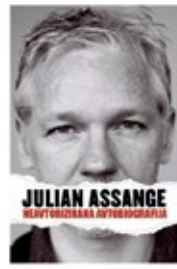
Oto Horvat

Kurt Vonnegut

Frank Herbert

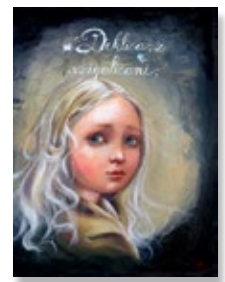
Julian Assange

Karel Gržan

Svetlana Makarovič
Zlatko Kaučič

Polona Lovšin / Hans
Christian Andersen

Srečanje na Mesečini Praznično srečanje avtorjev, sodelavcev in bralcev. 29. november ob 20.30. Klub Cankajevega doma. **Vabljeni!**

WWW.SANJE.SI knjige, e-knjige, filmi, glasba
Poštnina pri nakupih nad 35 evrov je brezplačna.

Hiša sanjajočih knjig | House of Dreaming Books
Trubarjeva 29, Ljubljana. E: knjigarna.trubarjeva@sanje.si
Odprto od ponedeljka do petka od 8. do 22. ure,
ob sobotah od 9. do 22. ure in ob nedeljah od 10. do 22. ure.
Naročila 041 937 515 www.sanje.si